
HARVARD LAW LIBRARY
3 2044 056 912 843

KÖZÖNSÉGES AUSZTRIAI
VÁLTÓRENDSZABÁLY
ÉS
VÁLTÓTÖRVÉNYKEZÉSI ELJÁRÁS

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEKBEN,

SAJÁT TÖBB ÉVES TAPASZTALÁS ÉS A LEGKITÜNŐBB MAGYARÁZATOK UTÁN

SZERZÉ

SZINOVÁCZ GYÖRGY,

CS. K. VÁLTÓBIRÓ POZSONBAN.

A TÖRVÉNY SZÖVEGÉT TARTALMAZÓ FÜGGELÉKKEL.

POZSON, 1854.

A SZERZŐ SAJÁTA.

Allgemeines österreichisches

Wechselrecht

und

Wechselverfahren

in Fragen und Antworten,

nach eigener mehrjähriger Erfahrung und den vorzüglichsten Commentaren verfaßt

von

Georg Szinovácz, György
k. k. Wechselgerichts-Rath in Preßburg.

Mit dem Text des Gesetzes im Anhange.

Preßburg, 1854.
Eigenthum des Verfassers.

Előszó.

Midőn az ausztriai váltótörvény magyarázatára a kérdések és feleletek alakját választám, folyton azon gyakorlati czél állott előttem, melly e munka által eléretteni szándokoltatik.

Nem törekedtem e munkának csupán elméletileg tudományos alakot adni, sőt inkább oda czéloztam, hogy mind az avatlannak, mind a jogásznak is olly közhasznú könyvet adjak kezébe, melly neki a váltótörvény' annyira szükséges tanúlmányozásánal alkalmas segéd eszközül szolgáljon, s iparkodtam a törvény egyes rendeleteit, a nélkül hogy az egész világosságának ártalmára legyek, lehető röviden terjeszteni elő. A küszöbön álló ügyvédi vizsgálatok tekintetéből e lapok tán jókor érkeznek, s a törvénynek hozzájuk mellékelt szövege tán szinte kivánatos függelékül szolgáland.

Ha sikerült könyvem által az ausztriai váltótörvény ismeretének terjesztését előmozdítanom, czélom el van érve, s magamat azon öntudat által, hogy hasztalan nem irtam, elégségesen megjutalmazottnak érzendem.

Pozsony, april havában 1854.

Szerző

Vorwort.

Indem ich bei Darstellung des österreichischen Wechselrechtes die Form der Fragen und Antworten wählte, hatte ich fortwährend den praktischen Zweck im Auge, welcher durch das vorliegende Werk erreicht werden soll.

Ich bestrebte mich nicht, diesem Werke eine blos theoretisch-wissenschaftliche Fassung zu geben, ich hatte vielmehr die Absicht, dem Laien sowie dem Juristen ein gemeinnütziges Handbuch zu liefern, welches sie bei dem so nothwendigen Studium des Wechselrechtes zu unterstützen geeignet wäre, und war beflissen, die einzelnen Gesetzes-Verordnungen, ohne der Klarheit des Ganzen Eintrag zu thun, in möglichster Kürze darzustellen. Bei Herannahen der Advokaten-Prüfungen dürften diese Blätter Manchen nicht unerwünscht erscheinen, und der beigefügte Text des Gesetzes eine willkommene Zugabe sein.

Gelingt es diesem Buche, zur Verbreitung der Kenntniß des österreichischen Wechselrechtes beizutragen, so ist meine Absicht erreicht, und ich werde mich durch das Bewußtsein, nicht nutzlos geschrieben zu haben, hinreichend belohnt fühlen.

Preßburg, im April 1854.

Der Verfasser.

Tartalom.

Inhalt.

Bevezetés.

A váltóintézet, a kereskedési forgalom gyakorlati szükséglete által életbe hiva, századok óta foglalkodtatja már a legkitünőbb jogtudósok elméjét. A váltólevél' jogi természetének meghatározása tekintetéből előbb római jogfogalmak befolyásával állítattak fel különféle elméletek, mellyek közül azonban a tárgy kimerítésére egy sem volt kielégítő. Némellyek a váltóüzletben pénzcsereszerződést látának, míg azt mások névtelen szerződés, vagy épen „negotium ex variis negotiis conflatum" gyanánt tekintették. Maga a váltó a contractus cambii teljesítésének eszközeül állítatott elő, s e nézet nem csak német országban, hanem a franczia jogtanárok közt is terjesztőkre talált. A régebbi váltótörvényekben a váltóüzlet rendszerint olly összetett szerződés gyanánt vétetett, mellyben részint a kibocsátónak az intézvényezetthez irányzott meghatalmazása, részint pedig az intéző és intézvényes közti folytonos kötelezettségi viszony foglaltatik, s a mellyben a váltótulajdonos, előzői irányában, mint valamelly kétoldalú szerződési viszonyban, saját érdekeik megőrzése tekintetéből van lekötelezve. Ezen és a váltószerződésről i tanból leszármaztatott hasonló jognézetek újabbi időkben egészen ellenkező elmélettel cseréltettek fel, melly körül Einert jogtudósnak van legkitünőbb érdeme. Einert a váltót nem az azt megelőző szerződés teljesitéseül, nem is a pactum de cambiando eredményeül, hanem mint magában álló czélt, különösen pedig mint kereskedői papirpénzt iparkodott előállítani, a mi által a váltóintézet jogi megbirálására egészen új szempontot tűzött ki. Nézete szerint a váltó alakja nem volna lényeges jelentőségü, a kibocsátó nem annyira az intézvényes, mint inkább az egész közönség irányában volna kötelezett, ezen kötelezettségének az elfogadó és hátirók csak kezeskép volnának részesei, s a hátirat csak ezen kezesség, nem pedig az átruházás czéljából

Einleitung.

Das Wechselinstitut, durch das praktische Bedürfniß des Handelsverkehres ins Leben gerufen, beschäftigt seit Jahrhunderten die Köpfe der vorzüglichsten Rechtsgelehrten. In der Absicht, die juridische Natur des Wechsels zu bestimmen, wurden anfangs unter dem Einflusse römischer Rechtsbegriffe verschiedene Theorieen geschaffen, deren jedoch keine für die Erschöpfung des behandelten Gegenstandes genügend war. Einige sahen in dem Wechselgeschäfte einen Geldtauschvertrag, Andere betrachteten dasselbe als einen „Innominat-Contract" oder gar als ein „negotium ex variis negotiis conflatum". Der Wechsel selbst wurde als Mittel zur Erfüllung des contractus cambii dargestellt, und diese Ansicht hat nicht allein in Deutschland, sondern sogar unter den französischen Rechtslehrern Verbreitung gefunden. In den älteren Wechselgesetzen wird das Wechselgeschäft in der Regel als ein combinirter Contract aufgefaßt, in welchem theils ein Mandat des Ausstellers an den Bezogenen, theils ein fortwirkendes obligatorisches Verhältniß zwischen dem Trassanten und dem Remittenten enthalten ist, und in welchem der Wechselinhaber seinen Vormännern gegenüber, wie in einem zweiseitigen Vertragsverhältniß zur Wahrnehmung ihrer Interessen verpflichtet wird. Diese und ähnliche aus der Lehre vom Wechselcontracte abgeleitete Rechtsansichten haben nun in neuerer Zeit einer andern Theorie Platz gemacht, deren Verdienst vorzüglich Einert gebührt. Einert hat den Wechsel nicht als Erfüllung eines vorausgegangenen Vertrages, nicht als Ergebniß des pactum de cambiando, sondern als Zweck an sich, insonderheit als kaufmännisches Papiergeld darzustellen gesucht, und hierdurch einen neuen Gesichtspunkt zur rechtlichen Beurtheilung des Wechselinstitutes bezeichnet. Nach seiner Ansicht wäre die Form des Wechsels ohne wesentliche Bedeutung, der Aussteller sei nicht sowol dem Remittenten als vielmehr dem

történnék, sőt a váltónak forgalmi képessége a hátirat által inkább gyengítetnék, minélfogva csak az üresen hátirt váltó volna a dolog természetének megfelelő.

Einert ezen tana, ámbár benne sok igazság rejlik, mind a mellett is nélkülözi a szükséges jogászi élességet, mert tanával szabatos értelmezés helyett csak hasonértelmüségre építkezik, melly sok esetben helyes, sokban nem. Váltók papirpénz helyett használtathatnak ugyan, de jogilag a papirpénztől még is különböznek. Forgalmi képességénél fogva a váltó foglal ugyan magában valamit a papirpénz, és az előmutatóra szólló papir természetéből, azonban megjegyzendő, hogy a papirpénz tovaadása az egyes birtokosok közt kötelezettségi kapcsolatot nem alapít, hólott a váltónál a kibocsátót, hátirót és tulajdonost sajátságos váltójog szerinti viszony tartja összeköttetésben, s minden külön átruházás külön jogkövetkezményekkel jár. A pénz eszköz ugyan valamelly követelési jog eléidézésére vagy megszüntetésére, de illy jogot soha nem képvisel; ellenben a váltónál nem annyira a papir, mint inkább a követelési jog az, melly a papirral egyik tulajdonosról a másikra száll. Kétségtelen tehát, hogy váltóüzleteknél a kötelezettségi elem bír túlnyomósággal; nem úgy a pénzforgalomban, melly csupán dologi jogokkal áll kapcsolatban. A váltó e szerint, minthogy személyi jogokkal függ össze, a papirpénzzel, a nélkül, hogy az egész váltójog kérdés alá ne essen, párvonalba nem tétethetik. — Ezekből világos, hogy Einert tana sem volt képes, habár a kérdés felderítését lényegesen elésegíté is, a váltóintézet iránti jogfogalmat kellő szabatossággal meghatározni.

Eltérve ezen elmélettől, melly a váltót csak kereskedői papirpénzül kivánja tekinteni, a Lipcsei váltó-tanácskozmánynak alapúl szolgált porosz javallatban olly jognézetet találunk kifejtve, mellyhez legújabbi időkben majdnem minden jogtudós véleménye csatlakozott. Ezen jognézet szerint a váltó nem kereskedői papirpénz, hanem az alaki jognak olly cselekménye gyanánt tekintetik, melly bizonyos törvényes következményeket von maga után. Hol az alak határoz, ott a jogkövetkezmény a törvényesen megszabott külső cselekményhez csatlakozik a nélkül, hogy arra a felek

ganzen Publikum gegenüber verpflichtet, Acceptant und Indossanten treten seiner Verbindlichkeit als Bürgen bei, und das Indossament hätte nur diese Verbürgung, nicht aber eine Uebertragung zum Zwecke. Die Circulationsfähigkeit des Wechsels wäre vielmehr durch das Indossament beeinträchtigt, demnach nur der in Bianco indossirte Wechsel der Natur der Sache entsprechend sei.

Gleichwohl entbehrt auch die Einert'sche Lehre, obschon darin viel Wahres liegt, der nöthigen juristischen Schärfe, indem dadurch, anstatt eine genaue Definition der Sache zu geben, eine Analogie hingestellt wird, welche in vielen Fällen paßt, in vielen aber nicht. Wechsel können zwar als Papiergeld gebraucht werden, juridisch sind sie aber doch vom Papiergeld verschieden. Vermöge seiner Circulationsfähigkeit trägt der Wechsel allerdings Etwas von der Natur eines Papiergeldes und eines Papieres au porteur an sich, allein es ist zu bemerken, daß die Uebertragung des Papiergeldes keine obligatorische Verknüpfung der einzelnen Besitzer begründet, während beim Wechsel ein eigenthümliches wechselrechtliches Verhältniß Aussteller, Indossanten und Inhaber unter sich verbindet, und jede einzelne Uebertragung besondere Rechtsfolgen nach sich zieht. Geld dient wohl dazu ein Forderungsrecht zu tilgen oder anzuknüpfen, aber es ist nicht selbst Träger eines solchen; beim Wechsel hingegen ist es nicht sowohl das Papier, als vielmehr das Forderungsrecht, welches mit dem Papiere von einem Wechselinhaber an den Andern übertragen wird. Es ist also unstreitig, daß beim Wechselverkehr das obligatorische Moment vorwaltet; nicht so beim Geldverkehr, welcher blos mit dinglichen Rechten verbunden ist. Man kann daher den Wechsel, da sich daran persönliche Rechte knüpfen, nicht in eine Parallele mit Papiergeld setzen, ohne zugleich das gesammte Wechselrecht in Frage zu stellen. — Hieraus ist ersichtlich, daß selbst die Einert'sche Doctrin, wiewohl sie zur Beleuchtung der Frage wesentlich beitrug, den Rechtsbegriff von dem Wechselinstitute nicht mit genügender Präcision festzustellen vermochte.

Abweichend von dieser Theorie, welche in dem Wechsel nichts weiter als kaufmännisches Papiergeld erblicken will, finden wir in dem der Leipziger Wechselconferenz zu Grunde gelegenen preußischen Entwurfe eine Rechtsansicht entwickelt, welcher sich in neuester Zeit die meisten Rechtsgelehrten angeschlossen haben. Hiernach wird der Wechsel nicht als Papiergeld der Kaufleute angesehen, sondern als Akt des formalen Rechtes aufgefaßt, welcher die bestimmten gesetzlichen Folgen nach sich zieht. Wo die Form entscheidet, ist die Rechtsfolge an die gesetzlich normirte äußere Handlung geknüpft, ohne

szándoka vagy beléegyezése befolyással lehetne. A váltó' puszta létezése már elégséges, hogy belőle bizonyos jogkövetkezmények származtassanak, és nem szükséges azok alapját netalán pénzcsereszerződésben keresni; mert a váltó az ő megszabott alakjával már czél önmagában, s képviselője a váltószerű követelési jognak, s annálfogva valamelly alatta rejlő szerződési viszony jeleül vagy bizonyító eszközeül nem tekintethetik. Ha a váltó biró elébe kerül, a váltótörvény lelke szerint csak a meghatározott alaki cselekmény létezése vétethetik birálat alá, s ha ez kétségtelen, a marasztalásnak be kell következnie a nélkül, hogy a feleknek anyagi indokaik, czélzatuk vagy szándokuk birói figyelmet igényelhetne. Miután tehát a váltótörvénykezési eljárást a váltószertartások létezése feltételezi, mind maga a váltó, mind a reá vezetett egyéb nyilatkozatok, minő: az elfogadvány, hátirat, kezesség, egyoldalú alaki cselekményeknek tekintendők, mellyek a személyes tekinteteknek, s az egyes érdeklettek közt fennálló jogviszonyoknak épenhagyásával, fizetésre kötelezők. Ezek szerint tehát a váltóüzlet nem valamelly kétoldalú szerződési viszony, hanem olly alaki üzlet, melly forgathatási jogczimet keletkeztet.

Fönebb a lipcsei váltó-tanácskozmányról tévén említést, szükségesnek találom felvilágositás tekintetéből, kissé a közönséges váltórend történetére kiterjeszkedni.

A váltó nem valamelly meghatározott jogeszmének kifolyásakép alakúlt, hanem, mint már emlitetett, a kereskedők gyakorlati szükségletéből merült fel. Míg mielőtt a váltóintézetnek positiv törvények általi rendezése megkezdetett volna, már voltak forgásban váltók, s divatoztak azok iránt, holmi szokásos törvények. Az intézet rendezése csak a 17-ik században történt. Németországban a Hansa-városok mutattak fel legelőször váltótörvényeket, ezeket később egyéb német államok is követték. Az ausztriai birodalomban bel-ausztria és silezía már birtak váltórendszabályokkal, midőn az 1763-iki oktober 1-jén kelt váltótörvény, melly az 1717-iki september 10-ikéről szóllott régebbi váltójogot is megerősíté, az Ensen fölüli és alúli Ausztria, Cseh, Morva, Silezia, Steier, Karanthan és Kraina országok számára közhirré tétetett. — Trieszt és a tengerpart számára 1765-iki april 2-án léptetett életbe az érintett váltótörvény olasz fordításban, s ugyanaz törvénnyé vált az insbrucki kereskedelmi és váltótörvényszék alkalmazkodása által Éjszak-Tyrolban is. Botzen városában a váltóügyek az 1635, 1648, 1663, 1666, 1674,

daß hiebei Absicht und Einwilligung der Parteien Einfluß üben könnte. So ist das bloße Vorhandensein des Wechsels hinreichend, um daraus gewisse Rechtsfolgen abzuleiten, ohne daß man deren Begründung etwa in einem Geldtauschvertrag oder „Contrat de change“ aufzusuchen hätte. Denn der Wechsel ist in seiner abgeschlossenen Form Zweck an sich, und Träger des wechselmäßigen Forderungsrechtes, kann daher nicht als Beweismittel, oder Zeichen eines darunter verborgenen Vertragsverhältnisses betrachtet werden. Kommt es sodann zum gerichtlichen Erkenntniß, so gestattet das Wechselrecht blos die Existenz des bestimmten Formalaktes zu prüfen; ist dieser evident, so hat die Verurtheilung zu erfolgen, ohne auf materielle Veranlassung, auf Zweck und Absicht der Parteien Rücksicht nehmen zu dürfen. Nachdem also das wechselrechtliche Verfahren von dem Vorhandensein der Wechselsolennien bedingt ist, so wird der Wechsel, sowie die darauf bezüglichen Erklärungen, nämlich Accept, Indossament, Aval, ganz richtig als einseitige Formalakte aufgefaßt, welche unbeschadet der persönlichen Beziehungen und der zwischen den einzelnen Betheiligten bestehenden Rechtsverhältnisse zur Zahlung der Wechselsumme verpflichten. Das Wechselgeschäft ist mithin kein zweiseitiges Vertragsverhältniß, sondern ein Formalgeschäft, durch welches ein circulationsfähiger Rechtstitel geschaffen wird.

Wir haben oben der Leipziger Wechselconferenz Erwähnung gethan, müssen daher zur besseren Verständniß Einiges über das Historische der allgemeinen Wechselordnung anführen.

Der Wechsel wurde nicht nach einer bestimmten Rechtsidee formulirt, sondern ist, wie schon bemerkt, aus dem praktischen Bedürfniß der Handelsleute hervorgegangen. Lange schon cursirten Wechseln und herrschten Gewohnheitsrechte darüber, bevor man das Institut durch positive Gesetze zu ordnen angefangen. Dies geschah erst im 17. Jahrhundert. In Deutschland waren es die Hanse-Städte, welche mit Wechselgesetzen zuerst hervortraten, später wurden solche auch in anderen deutschen Staaten eingeführt. In den österreichischen Ländern hatten Inneröstterreich und Schlesien bereits Wechselordnungen, als das Wechselgesetz vom 1. October 1763, wodurch auch das alte Wechselgesetz am 10. September 1717 bestätigt ward, für Oesterreich ob und unter der Enns, Böhmen, Mähren, Schlesien, Steiermark, Kärnthen und Krain, kundgemacht wurde. — Für Triest und das Littorale ist die besagte Wechselordnung in italienischer Uebersetzung am 2. April 1765 in Wirksamkeit gesetzt worden, und erhielt in Nordtyrol durch die Observanz des Innsbrucker Merkantil- und Wechselgerichtes ebenfalls Gesetzeskraft. In Botzen wurde nach alten Marktordnungen und Privilegien aus den Jahren

1718 és 1744-ik években kiadott vásári rendszabályok és kiváltságok, úgy az 1787-iki január 13-ikáról és 1792-iki Martius 23-ikáról kelt újabbi statutumok szerint kezeltettek. A salzburgi herczegségben az 1818-iki oktober 17-én kelt legmagosbb elhatározás nyomán, az 1785-iki november 24-ikén keletkezett bajor váltórend, az arra vonatkozólag 1816-iki april 14-ikéig kibocsátott bajor rendeletekkel együtt, maradt hatályban.

A Lombard-velenczei királyságban, Dél-Tirolban és Dalmátországban a franczia kormány által 1808-iki julius 17-kén behozott Code de Commerce az ausztriai kormány részéről ezen tartományok visszafoglalása után is, hatályban hagyatott. Galliczia az 1775-iki julius 22-ikén kelt váltó-patens rendszabályait követte, azonkivül fennállott még egy nyugotgalicziai váltórend is 1797-iki oktober 10-ikéről.

Magyarországban végül a váltótörvény csak az 1840-iki XV. törvényczikk behozatalával lépett ugyan életbe, de ez már haladottabb jognézetek befolyása mellett készülvén, az ausztriai birodalom többi tartományaiban fennállott fönebbi váltótörvények irányában tisztázottabb jogelméletnek lön kifolyása.

Az ausztriai birodalomban fennállott váltótörvények' illy különbözősége mindinkább érezhetővé tette az egységes váltórend behozatalának szükségét, s 1833-ik évben jelent is már meg a német tartományok számára egy törvényjavaslat, melly azonban a legmagosbb szentesítést el nem nyerhette. Németországban hasonlóul folyton élénkült a közönséges német váltótörvény behozatalára czélzó törekvés, a mi könnyen is megfogható, ha tekintetbe vesszük, hogy a kereskedelmi forgalomnak egyenlő alapja lévén, egyenlő törvényótalmat igényel. A würtembergi követ az 1836-iki német vámtanácskozmányban egy közönséges váltórendnek legalább is a vámszövetségi államok számára leendő behozatalát indítványozá, s ezen indítványát 1846-ban azzal újítá meg, hogy a közönséges német váltótörvény kidolgozásának az akkor már elkészülve volt porosz javaslat szolgáljon alapúl. Ezen javaslat határozattá lön, s a porosz kormány 1847-ben tanácskozmányt nyitott Lipcsében, s arra nem csak a vámszövetségi államokat, hanem a többi német kormányokat is meghívta. Ezen tanácskozmányban, mellyben egy közönséges német váltótörvénynek porosz javaslata vétetett alapul, mindannyi német kormányok, küldöttjeik által, részt vettek. A tanácskozmány 1847-iki october 20-ikától ugyanazon évi december 10-ikéig tartott. Eredménye lön azon váltórend, melly későbben (1848-iki november 24-ikén) a frankfurti Parlament által bi-

1635, 1648, 1663, 1666, 1674, 1718 und 1744, so wie auch nach den neueren Statuten vom 13. Jänner 1787 und 23. März 1792 in Wechselstreitigkeiten entschieden. Die churbairische Wechselordnung vom 24. Nov. 1785 blieb sammt den bis 14. April 1816 hiezu erlassenen bairischen Verordnungen laut a. h. Entschließung vom 17. October 1818 im Herzogthume Salzburg in Wirksamkeit.

Im lombardisch-venetianischen Königreiche, Südtyrol und Dalmatien wurde der durch Decret der französischen Regierung vom 17. Juli 1808 eingeführte Code de commerce nach Reoccupation dieser Provinzen von der österreichischen Regierung in Wirksamkeit belassen. Galizien beobachtete das Wechselpatent vom 22. Juli 1775, außerdem bestand noch eine westgalizische Wechselordnung vom 10. October 1797.

In Ungarn endlich ist zwar erst mit dem Art. XV vom Jahr 1840 ein Wechselgesetz ins Leben getreten, allein es war, unter dem Einflusse der vorgeschrittenen Rechtsansichten bearbeitet, gegenüber den in den österreichischen Provinzen bestandenen oben angeführten alten Wechselordnungen schon einer reineren Theorie entnommen.

Angesichts der so verschiedenen Wechselgesetze, welche in den österreichischen Ländern bestanden, machte sich das Bedürfniß nach einer einheitlichen Wechselordnung in Oesterreich längs fühlbar, und schon im Jahre 1833 ist ein Entwurf für die deutschen Provinzen erschienen, hat aber die a. h. Sanction nicht erlangt. In Deutschland war das Bedürfniß nach einem allgemeinen deutschen Wechselrechte ebenfalls sehr rege geworden, was leicht begreiflich wird, wenn man erwägt, daß der Handelsverkehr auf gleichen Grundlagen beruht, daher gleichen gesetzlichen Schutz nöthig hat. Im Jahre 1836 hat bei der deutschen Zollconferenz der würtembergische Abgeordnete den Antrag auf ein, wenigstens den Zollvereinsstaaten gemeinsames Wechselgesetz gestellt, und diesen Antrag im Jahre 1846 mit dem erneuert, es solle der damals von Preußen bereits verfaßte Entwurf zur Grundlage einer Bearbeitung des allgemeinen deutschen Wechselrechtes genommen werden. Dieser Vorschlag ward zum Beschluß erhoben und die preußische Regierung berief im Jahre 1847 nicht nur die Zollvereinsstaaten, sondern auch die andern deutschen Regierungen zu einer Conferenz nach Leipzig. Hier nahmen sämmtliche deutsche Regierungen mittels ihrer Abgeordneten an den Berathungen Theil, welchen der preußische Entwurf eines deutschen Wechselrechtes zu Grunde gelegt ward. Die Conferenz dauerte vom 20. October bis 10. December 1847. Aus derselben resultirte die

rodalmi törvénnyé emeltetett. Ez ugyanazon váltórend, melly a német birodalmi hatalom megszüntével a német kormányok által különös bevezetési törvények kiséretében elfogadtatott, és az 1850-iki január 25-ikén kelt legfőbb nyiltparancs által, igen csekély változásokkal ausztriában is szóról szóra életbe léptetett. A felhozott régebbi ausztriai váltótörvények, különösen pedig az 1840-iki magyarországgyülésen alkotott XV. törvényczikk tehát, ez utóbbi néhány egyes szakaszok kivételével, 1850-iki május 1-ső napján, a midőn tudniillik a közönséges váltórend életbe lépett, hatályon kivül tétettek.

Az új váltótörvény, német tudósok és szakértők műve, kitünő ugyan az anyagok éles elkülönzésében, de nem adván fogalom-határozatokat, mint azok egyéb törvényekben, jelesül az 1840-iki XV. törvényczikkben a váltóról, hátiratról, viszkeresetről sat. benfoglaltatnak, felteszi, hogy az olvasó a váltótudomány elemi ismereteit már birja. Hasonló fogalom-határozatoknak a törvény szövegébei felvétele azon időben, midőn a váltótudomány mezeje magyarhonban még majdnem egészen parlagon feküdt, szükségesnek mutatkozott, és a törvény tanulmányozását kétségen kivül megkönnyíté; a magyar váltótörvénynek tíz éves müködése után azonban a törvényhozás már feltehető, hogy ha mások nem is, a jogtudósok bizonyosan bírnak már a közönséges váltórend megértésére szükséges annyi előismerettel, miszerint ama fogalom-határozatok nélkülözhetők.

Egyébiránt a megérthetés elősegéllése tekintetéből, és az új váltótörvény méltánylataul nem lesz tán fölösleges kiemelni azon néhány pontokat, mellyekben az új váltórend az 1840-iki XV. törvényczikk rendeleteitől lényegesen különbözik. Ezen két törvénynek a főelemekbeni összehasonlító átpillantása tehát e bévezetésben tán czélszerüleg foglalhat helyet.

A magyar váltótörvény 2-ik fejezetében különbség fordúl elő a cselekvő és szenvedő váltóképesség közt. Ez utóbbi nőszemélyeknek, ha csak magukat mint kereskedők be nem jegyeztették, továbbá papok- és katonáknak nem tulajdonítatott, és 'saját váltókat illetőleg egyedül a bejegyzett kereskedőkre szorítatott. Ezen különbség a közönséges váltórendben, mellynek 1-ső fejezete a váltóképességet minden magát közjogilag kötelezhető személyre kiterjeszti, és a bejegyzett kereskedőket saját váltókra nézve kiváltságokkal fel nem ruházza, nem foglaltatik, azonkivül pedig a váltórend 2-ik czikkének azon sajátságosan jellemző rendelete,

Wechselordnung, welche später (24. November 1848) vom Frankfurter Parlamente zum Reichsgesetz erhoben wurde. Es ist dieß dieselbe Wechselordnung, welche nach Aufhebung der deutschen Reichsgewalt von den deutschen Regierungen, mittels besonderer Einführungsgesetze angenommeu und durch das a. h. Patent vom 25. Jänner 1850 auch in Oesterreich mit geringen Abänderungen wörtlich eingeführt worden ist. Die obangeführten älteren österreichischen Wechselgesetze, insbesondere auch der XV. Art. des ungarischen Reichstages vom Jahre 1840 mit Ausnahme einzelner §§. sind sonach mit Beginn der Wirksamkeit der allgemeinen Wechselordnung, nämlich mit 1. Mai 1850 außer Kraft getreten.

Das neue Wechselgesetz, ein Werk deutscher Gelehrten und Fachmänner, zeichnet sich wohl durch scharfe Sonderung der Materien aus, aber es setzt beim Leser die Elemente der Wechselkunde schon voraus, indem es keine der Begriffsbestimmungen gibt, welche in anderen Gesetzen, namentlich im Art. XV, 1840, über Wechsel, Indossament, Regreß u. s. w. enthalten sind. Die Aufnahme solcher Definitionen in den Text des Gesetzes schien nothwendig zur Zeit, als das Feld der Wechselkunde in Ungarn beinahe noch völlig unbebaut war, und hat zur Erleichterung des Gesetzstudiums gewiß viel beigetragen; nach zehnjährigem Walten des ungarischen Wechselgesetzes jedoch durfte die Gesetzgebung jene Vorkenntnisse, welche zur Verständniß der allgemeinen Wechselordnung erforderlich sind, wenigstens bei jedem Juristen soweit voraussetzen, um jene Definitionen entbehrlich zu finden.

Indessen dürfte zur besseren Verständniß und Würdigung des neuen Wechselgesetzes eine Darstellung jener Punkte, worin dasselbe von dem Art. XV, 1840, im Wesentlichen abweicht, nicht überflüssig erscheinen. Möge daher eine vergleichende Uebersicht der beiden Gesetze in ihren Hauptmomenten hier Platz finden.

Das ungarische Wechselgesetz unterscheidet im zweiten Hauptstück zwischen activer und passiver Wechselfähigkeit. Letztere wurde Frauenspersonen, wenn sie nicht als Kaufleute protokollirt waren, ferner Geistlichen und Militairs nicht beigelegt, und hinsichtlich eigener Wechsel nur auf improtokollirte Kaufleute beschränkt. Diese Unterschiede fallen durch die allgemeine Wechselordnung, welche im ersten Abschnitt die Wechselfähigkeit auf alle nach Gemeinrecht vertragsfähige Personen ausdehnt, und protokollirten Kaufleuten bezüglich eigener Wechsel keine Privilegien einräumt, gänzlich weg, und es ist in der charakteristischen Bestimmung des Art. 2, wonach der Wechselschuldner

melly szerint a váltó adós átvállalt kötelezettségeért személyével is felelős, a váltói szigort lényegesen megsulyosítá.

A 15-ik §. szerint minden váltónak, hogy forgatható legyen „rendeletre" kellett kiállítatnia; ellenben a váltórend 9-ik czikke a váltó forgalmi képességét általános szabály gyanánt állítja fel, melly szabály alúl csak a „nem rendeletre" szóló váltók vannak kivéve.

A magyar váltótörvény 22-ik §-a azon nem indokolt rendeletet tartalmazza, hogy minden idegen váltó mint első kiállítandó; a közönséges váltórend 66-ik czikke ellenben minden váltót, mellynek másodlatai nincsenek, magán (sola) váltó gyanánt kiván tekintetni, s ezen megjegyzést: első, másod csak a váltók többszöritésénél rendeli alkalmazandónak.

A magyar váltótörvény 4-ik fejezete (a hátiratról) a váltónak lejárat utáni forgatása esetére nem rendelkezik; a közönséges váltórend 16-ik czikke ez esetben a váltótulajdonos viszkereseti jogait, az elfogadó kötelezettségének épenhagyásával, az óvás kivétele vagy elmulasztásához képest szabályozza, mint ez, az 52—57-ik feleletekben kifejtetik.

A magyar váltótörvény 53-ik §-sa a „lát után" fizetendő váltóknak elfogadás végetti bemutatására, a helyi viszonyokhoz képest különböző határidőket tűz ki; a közönséges váltórend 19-ik czikke szerint pedig az illy váltók bemutatása két év lefolyta alatt bármikor megtörténhetik.

A magyar váltótörvény 89-ik §-ának e) pontja szerint a szokásra (a uso) kiállított váltók érvényesek voltak; a közönséges váltórend 4-ik czikkjének 4-ik pontja ellenben az illy váltókat kizárja.

A magyar váltótörvény 100-ik §-a azt rendeli, hogy fizetés végett minden váltó bemutatandó, és a 117-ik §. szerint a haladéki kamatok csak azon naptól folynak, mellyen a fizetés követeltetett; a közönséges váltórend ezen intézkedésekről mit sem tartalmaz, hanem annak 40-ik czikke az adóst, ha tőle a fizetés nem követeltetik, csak a váltóösszegnek birói kézhezi letételére jogosítja fel.

A magyar váltótörvény 116-ik §-ánál fogva a váltótulajdonos a váltóbeli összegnek felén alúl ajánlott részfizetést elfogadni nem tartozott; a közönséges váltórend 38-ik czikke szerint ellenben bármi csekély részfizetést sem utasíthat vissza.

für die übernommene Verbindlichkeit auch mit seiner Person haftet, die Wechselstrenge im Wesentlichen verschärft.

Laut §. 15 mußte der Wechsel, um girirbar zu sein, „auf Ordre" lauten; dagegen stellt der Art. 9 der allgemeinen Wechselordnung die Circulationsfähigkeit des Wechsels als allgemeine Regel hin, von welcher nur die „nicht an die Ordre" lautenden Wechsel ausgenommen sind.

Der §. 22 des ungarischen Wechselgesetzes enthält die ungerechtfertigte Anordnung, daß jeder fremde Wechsel als Prima-Wechsel auszufertigen sei; der Art. 66 der allgemeinen Wechselordnung will dagegen einen Wechsel, von welchem keine Duplicate vorhanden sind, als Sola-Wechsel betrachtet wissen, und findet die Bezeichnung Prima, Secunda nur bei Vervielfältigung des Wechsels anwendbar.

In dem vierten Hauptstück des ungarischen Wechselgesetzes (über Indossamente) ist der Fall, wenn ein Wechsel nach dem Verfallstag indossirt wird, nicht vorgesehen; die allgemeine Wechselordnung Art. 16 regelt in diesem Fall die Regreßrechte des Inhabers, unbeschadet der Verpflichtung des Acceptanten, nach der geschehenen oder unterlassenen Protesterhebung, wie solches in den Antworten 52—57 erklärt wird.

Der §. 53 des ungarischen Wechselgesetzes bestimmt für die Präsentation zur Annahme der „nach Sicht" zahlbaren Wechsel nach den Ortsverhältnissen verschiedene Fristen; laut Art. 19 der allgemeinen Wechselordnung aber kann die Präsentation solcher Wechsel innerhalb zwei Jahren wann immer geschehen.

Nach §. 89 e) des ungarischen Wechselgesetzes waren die a uso ausgestellten Wechsel zulässig; nach Art. 4, Punkt 4 der allgemeinen Wechselordnung sind sie ausgeschlossen.

Der §. 100 des ungarischen Wechselgesetzes verordnet, daß jeder Wechsel zur Zahlung präsentirt werden müsse, und laut §. 117 laufen die Verzugszinsen nur von dem Tage, an welchem die Zahlung verlangt wurde; die allgemeine Wechselordnung enthält nichts von diesen Bestimmungen, sondern berechtigt nach Art. 40 den Schuldner blos, im Falle die Zahlung nicht verlangt würde, die Wechselsumme bei Gericht zu deponiren.

Laut §. 116 des ungarischen Wechselgesetzes war der Wechselinhaber nicht schuldig eine Theilzahlung unter der Hälfte anzunehmen; laut Art. 38 der allgemeinen Wechselordnung hingegen darf derselbe keine, wenn auch noch so geringe, Theilzahlung zurückweisen.

Az óvás a magyar váltótörvény 127-ik §-a szerint 24 óra alatt volt kiveendő; a közönséges váltórend 41-ik czikke ellenben annak kivételét legkésőbben a lejáratot követő második köznapon is megengedi.

A magyar váltótörvény 146-ik §-a értelmében biztositási viszkeresetnek azon esetben volt helye, ha a váltó névbecsülő által fogadtatott el; ezzel egészen ellenkezőleg rendelkeznek a közönséges váltórend 29. és 61-ik czikkei, mellyek szerint, ha a váltót valamelly szükségbeli utalványozott vagy más közbenjáró fogadta el, biztositási viszkeresetnek többé helyt adni nem lehet. Ebből világos, hogy az új törvény a biztositási viszkeresetet egészen más alapokra fekteté, mint ez annak VI. fejezetéből kitünik.

A magyar váltótörvény a telepített és nemtelepített váltókra nézve a bemutatási kötelesség tekintetéből mi különbséget sem tesz; ellenben a közönséges váltórend 43-ik czikke azon nevezetes intézkedést foglalja magában, hogy viszkereseti esetekben, ha a telepített váltónak a telepesnéli bemutatása elmulasztatik, ez által a váltószerü követelési jog még az elfogadó irányában is elenyészik.

A magyar váltótörvény 158-ik §-sa által a viszkereset-levél benyújtására, a távolsághoz képest különböző véghatáridők irattak elő; ezek a közönséges váltórend nyomán megszünvén, e tekintetben csupán a 78—80-ik czikkekkel megszabott elévülési határidők megtartandók.

A magyar váltótörvény 10-ik fejezete hosszadalmas rendeleteket tartalmaz a váltóbeli szabálytalanságokról. Azokban lényeges az, hogy, ha a hátiratok sorában hézag mutatkozik, az elfogadó a váltóösszeget birói kézhez tartozik letenni; a közönséges váltórend e tekintetben határozottan ugyan nem rendelkezik, miután azonban annak 36-ik czikke oda mutat, hogy a fizetés csak a kellőleg igazolt váltótulajdonosnak teljesítendő, úgy látszik, hogy ha a hátiratok sorában hézag fordúl elő, a váltóösszegnek birói kézhez a 40-ik czikk szerint történő letétele az új törvény lelkének is megfelel.

Az elévülési idő a magyar váltótörvény 12-ik fejezete szerint általában két évre volt meghatározva; a közönséges váltórend XIII. fejezetéhez képest ellenben a váltójog az elfogadó irányában a lejárattól számí-

Der Protest mußte nach §. 127 des ungarischen Wechselgesetzes binnen 24 Stunden aufgenommen werden; nach Art. 41 der allgemeinen Wechselordnung ist derselbe spätestens bis zum zweiten Werktage nach dem Zahlungstage zulässig.

Der Regreß auf Sicherstellung fand im Sinne des §. 146 des ungarischen Wechselgesetzes in dem Falle Statt, wenn der Wechsel von einem Honoranten acceptirt wurde; ganz im Gegensatz mit dieser Bestimmung ist nach Art. 29 und 61 der allgemeinen Wechselordnung der Regreß auf Sicherstellung unzulässig, sobald die Annahme des Wechsels von einem Nothadressaten oder anderen Intervenienten geschehen ist. Hieraus ist ersichtlich, daß das neue Gesetz dem Regreß auf Sicherstellung ganz andere Grundlagen gegeben hat, wie dies aus Absatz VI deutlich zu entnehmen ist.

Das ungarische Wechselgesetz macht zwischen domicilirten und nicht domicilirten Wechseln hinsichtlich der Präsentationspflicht keinen Unterschied; die allgemeine Wechselordnung hingegen enthält im Art. 43 die merkwürdige Bestimmung, daß in Regreßfällen, wenn die Präsentation eines domicilirten Wechsels bei dem Domiciliaten verabsäumt wird, hiedurch der wechselmäßige Anspruch selbst gegen den Acceptanten verloren gehe.

Im Sinne des §. 158 des ungarischen Wechselgesetzes wurden zur Einreichung der Regreßklage nach der Ortsentfernung verschiedene Präclusiv-Termine vorgeschrieben; glücklicherweise fallen diese nach der allgemeinen Wechselordnung hinweg, und es sind in dieser Beziehung blos die im Art. 78—80 festgesetzten Verjährungsfristen zu beobachten.

Das ungarische Wechselgesetz enthält im zehnten Hauptstück weitläufige Anordnungen für Wechsel-Unregelmäßigkeiten. Das Wesentliche davon ist, daß wenn in der Reihe der Indossamente eine Lücke bemerkbar wird, der Acceptant die Wechselsumme zu Gerichtshänden deponiren mußte; die allgemeine Wechselordnung entbehrt zwar in dieser Beziehung klarer Bestimmungen, aber da der Art. 36 dahin deutet, daß die Zahlung nur dem gehörig legitimirten Wechseleigenthümer zu leisten sei, so scheint, falls in der Reihe der Indossamente eine Lücke ersichtlich ist, die Deponirung der Wechselsumme nach Art. 40 auch dem Geiste des neuen Gesetzes zu entsprechen.

Die Zeit der Wechselverjährung wurde, laut zwölften Hauptstück des ungarischen Wechselgesetzes, im Allgemeinen auf zwei Jahre bestimmt; nach Absatz XIII der allgemeinen Wechselordnung hingegen verjährt das Wechselrecht gegen den Acceptanten binnen drei Jahren vom Verfallstage an ge-

tandó 3 év, a viszkereseti jog pedig, a fizetési hely távolságához képest 3, 6 és 18 hónapok alatt évül el (lásd a 78—80-ik czikkeket).

Ezen rövid egybevetés tán elégséges arra, hogy a tudománynak 1840-ik óta nyert haladását kitüntetve, részint azon újszerű álláspontot kimutassa, mellyet a törvényhozás a váltóintézet felfogásában választott, részint pedig az általánossághozi irányt felismertesse, mellyel az új törvény magát az 1840-iki XV. törvényczikk felett kitünteti.

---

rechnet; im Regreßzuge aber nach Maßgabe der Entfernung des Zahlungs-ortes, in 3, 6 und 18 Monaten. (Siehe Art. 78—80.)

Diese kurze Zusammenstellung dürfte hinreichen, um den seit 1840 gewonnenen Fortschritt der Wissenschaft zu zeigen, und theils den modernen Standpunkt anschaulich zu machen, welchen die Gesetzgebung in Auffassung des Wechselinstitutes genommen, theils aber die Tendenz zur Allgemeinheit, wodurch sich das neue Gesetz vor dem Art. XV, 1840, auszeichnet, erkennen zu lassen.

A KÖZÖNSÉGES

VÁLTÓREND.

Allgemeines

Wechselrecht.

A váltóképességről.

---

1. Ki bír váltóképességgel?

Váltóképességgel bír mindenki, ki magát szerződések által kötelezheti, azaz ki javait önállólag kormányozni képes; — ezen képesség meghatározását illetőleg a polg. törv. könyv 152, 174, 243, 248, 865, 866, 867, 868. §§. szolgálnak sinormértékül.

2. Tehát a kiskoruak egyáltalában nem vállalhatnak váltói kötelezettségeket?

Egyedül törvényes képviselőik közbenjárása mellett, s ezt is csak a gyámi hatóság engedélyénél fogva; ezen szabály azokra is kiterjed, kik tékozlás vagy egyébb természeti hibák miatt, például a tompaelmüek, gondnokság alatt állanak.

3. A nők birnak-e váltóképességgel?

Igen, ha nagykoruak, legyenek bár hajadonok, vagy férjezettek; mert a váltórend 1. cz. nem állított fel a nőkre nézve semmi kivételt. A megszünt magyar váltótörvény 9. §. váltóképességgel csak azon nőket és hajadonokat ruházta fel, kik, mint kereskedők, ezen törvény értelmében bejegyezve voltak.

Von der Wechselfähigkeit.

1. Wer ist wechselfähig?

Jeder, der sich durch Verträge überhaupt verpflichten, d. h. sein Vermögen selbstständig verwalten kann, ist wechselfähig. Zur Ermessung dieser Fähigkeit ist also das allg. bürgerliche Gesetzbuch, und zwar in den §§. 152, 174, 243, 248, 865, 866, 867, 868 maßgebend.

2. Können also Minderjährige durchaus keine Wechselverbindlichkeiten eingehen?

Sie können sich zwar wechselmäßig verpflichten, allein nur mit Einwilligung ihrer gesetzlichen Vertreter und Genehmigung des vormundschaftlichen Gerichtes; dasselbe gilt auch für Solche, die wegen Verschwendung, Blödsinn oder anderer Ursachen unter Curatel gestellt sind.

3. Ist eine Frau wechselfähig?

Jede großjährige Frauensperson, sie mag ledig oder verheirathet sein, ist wechselfähig; denn der Art. 1 der W.-O. macht hinsichtlich der Frauen durchaus keine Ausnahme, während der §. 9 des aufgehobenen ungarischen Wechselrechtes nur jene Frauen und Mädchen mit passiver Wechselfähigkeit ausstattete, die als Kaufleute im Sinne des Gesetzes improtocollirt waren.

4. A polgári törvénykönyv életbelépte elött férjezett, de éveik szerint még kiskorú nők váltóképességére nézve mit rendelt a törvény?

Ezek mindenesetre bírnak váltóképességgel; mert ezeket az 1852. évi nov. 29-én kelt nyilt parancs XII. czíme a nagykoruság jogainak élvezetében meghagyta, mert ezek a magyar törvény értelmében férjesültek s így nagykoruakká lettek.

5. Mi értetik az erkölcsi személy alatt, s ez bír e váltóképességgel?

Erkölcsi személy alatt valamelly község, testület p. o. társaság, egyesület értetik, s illy erkölcsi személy csak képviselője által bír váltóképességgel.

6. Melly egyének nem bírnak egyáltalában váltóképességgel?

Az osztrák biralomban nem bírnak váltóképességgel: a szolgálatban lévő vagy nyugalmazott hadi tisztek s a hadszolgálati legénység, habár nagykoruak is; — de nem a köz váltórend 1. cz. hanem az 1852-ik évi jul. 3-án kelt császár. rendelet szerint. Lásd az 1852-ki kormánylap 42 dar. 138 számát.

7. Miképen megitélendő a külföldinek váltóképessége?

A külföldinek váltóképessége azon állam törvényei szerint megitélendő, mellyhez az tartozik. Ha azonban az osztrák biralomban váltókötelezettséget olly külföldi vállalt magára, ki saját honának törvényei szerint váltóképességgel nem bír, ezen kötelezettsége, ha az itt létező törvények értelmében magát váltóilag kötelezheti, vagy is, ha itt váltóképes, törvényes; p. o. ha egy 22 éves külföldi, ki különben honának törvényei szerint már nagykoru, magát nálunk váltójogilag lekötelezte, ezen kötelezettsége egészen érvényes, mert váltóképességét saját honának törvényei szerint kellend megitélni. Hasonlólag érvényes azon külföldinek az osztrák birodalomban vállalt váltókötelezettsége is, ki 24-ik évét ugyan már betöltötte, de saját honának törvényei szerint csak 25 év betöltével leend nagykoru, — ha t. i. a váltó általa az osztrák biralomban bocsátatott ki, fogadtatott el vagy hátiratoltatott, mert

4. Wie ist die Wechselfähigkeit jener Frauen zu beurtheilen, die im Sinne des allg. bürgerlichen Gesetzbuches zwar noch minorenn sind, jedoch vor Einführung desselben bereits verheirathet waren?

Diese sind jedenfalls wechselfähig, denn sie sind durch das Kundmachungspatent vom 29. November 1852, Art. XII, als durch die Verehelichung nach dem ungarischen Rechte majorenn gewordene Frauen in den Rechten der Großjährigkeit belassen worden.

5. Was ist eine moralische Person, und ist sie wechselfähig?

Unter einer moralischen Person versteht man eine Gemeinde oder andere Körperschaft, z. B. eine Zunft, und eine solche moralische Person ist mittelst ihres Vertreters ebenfalls wechselfähig.

6. Welche Personen sind also überhaupt nicht wechselfähig?

Nicht wechselfähig sind in Oesterreich die in Activität oder Pension befindlichen k. k. Offiziere und die Mannschaft des streitbaren Standes, wenn sie auch volljährig sind, jedoch nicht nach Art. 1 der W.-O., sondern zufolge Kaiserlicher Verordnung vom 3. Juli 1852, R.-G.-B. 1852, Stück 42, Nr. 138.

7. Wie ist die Wechselfähigkeit eines Ausländers zu beurtheilen?

Die Wechselfähigkeit eines Ausländers wird nach den Gesetzen jenes Staates beurtheilt, welchem derselbe angehört. Hat sich jedoch ein Ausländer, der nach den Gesetzen seines Vaterlandes nicht wechselfähig ist, in Oesterreich wechselrechtlich verpflichtet, so steht seine Wechselverpflichtung fest, wenn er nur nach unseren Gesetzen wechselfähig ist; z. B. hat sich ein Ausländer, der nur 22 Jahre alt, aber nach den Gesetzen seines Vaterlandes bereits großjährig ist, im Inlande wechselmäßig verpflichtet, so ist hier seine Verpflichtung giltig, denn seine Fähigkeit ist nach den Gesetzen seines Vaterlandes zu beurtheilen. Ebenso ist die wechselmäßige Verpflichtnng eines solchen Ausländers in Oesterreich giltig, der zwar schon 24 Jahre alt, jedoch nach seinen Landesgesetzen nur mit erreichtem 25. Jahre majorenn wird, wenn nämlich der Wechsel in Oesterreich ausgestellt oder von ihm acceptirt oder indossirt wurde, da er sich dadurch hin-

magát a belföldi váltó-törvények szerinti eljárásnak vetette alá, mellyek értelmében a nagykorúság a 24-ik év betöltével kezdődik. Köz v. r. 84-ik §.

8. Mi hatásuk van a váltóképességgel nem birók által tett váltónyilatkozatoknak?

Illy váltónyilatkozatok érvénytelenek s váltójogi hatásuk nincs. Mindazonáltal az illy váltóra váltóképességgel birók által tett váltónyilatkozatok u. m. hátirat (Indossamente), forgatmány (Giro), kibocsátás és elfogadás érvényesek. Hasonl. a k. váltórend 76-ik cz.

9. Miben áll a váltói szigor lényege?

1) Hogy a váltóadós nem csak annak tartozik felelősséggel, kinek magát váltóilag lekötelezte, hanem azoknak is, kikhez a váltó később jut, s hogy annál fogva

2) Mind azon kifogásokról, mellyek annak ellenében, kivel váltóilag szerződött, tehetők volnának, ha t. i. a váltó harmadik kézbe kerül, már előre lemondott.

10. A gyors vagyis úgynevezett sommás eljárás a váltói szigorhoz tartozik-e?

Nem. Ez a biróság eljárását szabályozó utasítás tárgya.

11. Mivel kezeskedik a váltóadós a magára vállalt váltói kötelezettség teljesítéséért?

Saját személyével és vagyonával. A ki nem fizetett váltó iránt a váltótörvényszék által hozott itéletnek törvényes erőre emelkedése után a hitelezőnek szabadságában áll a végrehajtást az adós személye vagy vagyona ellen intézni.

12. Minden váltóadós ellen megrendeltethetik s végrehajtathatik-e az adóssági fogság?

Az adóssági fogság nem alkalmaztathatik:

sichtlich des Wechselgeschäftes den inländischen Gesetzen, laut welchen die Volljährigkeit mit 24 Jahren erreicht wird, unterworfen hat. Art. 84 der W.=O.

8. Welche Wirkung haben Wechselerklärungen, welche von nicht wechselfähigen Personen abgegeben wurden?

Solche Wechselerklärungen sind ungiltig und haben keine wechselrechtliche Wirkung. Es bleiben jedoch alle übrigen auf dem Wechsel ersichtlichen, von wechselfähigen Personen abgegebenen Wechselerklärungen, als Ausstellung, Indossamente, Giri und Annahme in voller Wirksamkeit. Nach Analogie des 76. Art. der W.=O.

9. Worin besteht das Wesen der Wechselstrenge?

Darin: 1) daß der Wechselschuldner nicht nur demjenigen, mit dem er das Geschäft abgeschlossen hat, sondern auch allen jenen Personen, an die der Wechsel später gelangt, verantwortlich ist.

2) Daß er folglich auf alle Einwendungen, welche ihm gegen denjenigen, mit welchem er das Wechselgeschäft abgeschlossen, etwa zuständen, einem dritten Inhaber des Wechsels vis-à-vis verzichten muß.

10. Gehört das schnelle, sogenannte summarische Verfahren zum Wesen der Wechselstrenge?

Nein. Dies ist Sache des richterlichen Vorgehens.

11. Womit haftet der Wechselschuldner für die Erfüllung der übernommenen Wechselverbindlichkeit?

Mit seiner Person und seinem Vermögen, d. h. wenn das Urtheil des Wechselgerichtes über eine nicht bezahlte Wechselschuld in Rechtskraft erwachsen ist, steht es dem Gläubiger frei, die Execution entweder gegen die Person (Arrest) oder auf das Vermögen des Wechselschuldners (Pfändung) zu führen.

12. Kann der Wechselarrest gegen jedweden Wechselschuldner angeordnet und vollzogen werden?

Der Wechselarrest ist nicht zulässig:

1) a váltóadós örököseire, mert öröklés esetében a váltóadós már meghálálozott;

2) a saját vagyonuk kezelésére képtelen egyének védelméül rendelt képviselők ellen, illyenek: az atya, gyám, gondnok; úgy az erkölcsi személyek képviselői ellen sem, de csak a képviseltjeik érdekében tett váltó-kötelezettségek tekintetében; mert illy kötelezettségekért ezek' vagyona, nem pedig képvisolőik személye vagy vagyona nyújt biztosítást, kivévén ha az utóbbiak különös engedély (u. m. a gyám vagy gondnok, a gyámi hatóság engedélye nélkül) vállaltak váltókötelezettséget, melly esetben ők is személyeikkel felelősek (v. r. 95-ik cz.);

3. az adóssági fogság alól kivétetnek mind azon egyének, kiknek személyeik ellen az ország törvényei szerint végrehajtás nem intéztethetik, illyenek az 1850 évi jun. 25-én kelt ministeri rendelet nyomán a szolgálatban lévő vagy ranggal nyugdijazott katonai egyének, nyilvános államhivatalnokok és lelkészek. Ennek indoka a nyilvános jogelvein alapszik.

I. A közönséges váltójog.

13. Mi a váltó?

A váltó olly oklevél, melly által annak kibocsátója magát váltójogilag kötelezi, hogy valamelly meghatározott összeget bizonyos helyen és időben vagy maga fizetend, vagy annak más általi kifizetését eszközli.

14. Hányféle a váltó?

Kétféle, nevezetesen: saját vagyis száraz, és idegen vagyis húzott, melly utóbbi trattának is neveztetik.

15. Mi az idegen váltó?

Mellyben a kibocsátó magát bizonyos összegnek, bizonyos helyen és időben egy harmadik általi kifizetésére kötelezi; —

1) Gegen die Erben eines Wechselschuldners; da bei einer Erbschaft der eigentliche Wechselschuldner bereits gestorben ist.

2) Gegen die Vertreter solcher Personen, die zur Verwaltung ihres Vermögens unfähig sind, als da sind: der Vater, Vormund, Curator rc., sowie auch gegen Vertreter moralischer Personen, hinsichtlich solcher Wechselverbindlichkeiten, welche diese im Interesse ihrer Pflegebefohlenen eingegangen sind, denn für solche Verbindlichkeiten haftet das Vermögen der vertretenen Personen, nicht aber die Person, sowie auch nicht die Person des Vertreters, außer dieser wäre die Wechselverbindlichkeit ohne besonderer Ermächtigung (beim Vormund und Curator, Genehmigung des vormundschaftlichen Gerichtes) eingegangen; in diesem Falle würde er auch mit seiner Person haften müssen. Art. 95 der W.-O.

3) Sind vom Wechselarreste noch ausgenommen alle jene Personen, die nach Landesgesetzen in Schuldenarrest überhaupt nicht gezogen werden können. Solche sind laut Justiz-Ministerial-Verordnung vom 25. Jänner 1850 in der activen Dienstleistung stehende, pensionirte oder mit Militair-Charakter ausgetretene Militair-Personen, dann öffentliche Beamte im Dienste des Staates, so wie auch Geistliche. Der Grund hievon liegt in dem öffentlichen Rechte.

I. Das allgemeine Wechselrecht.

13. Was ist ein Wechsel?

Der Wechsel ist eine Urkunde, durch welche sich der Aussteller derselben wechselrechtlich verbindlich macht, eine bestimmte Summe Geldes an einem bestimmten Orte zu einer gewissen Zeit entweder selbst oder durch einen Andern zu bezahlen.

14. Wie vielerlei Wechseln gibt es?

Es gibt zweierlei Wechseln, nämlich: eigene oder trockene, und fremde oder trassirte, gezogene, auch Tratten genannt.

15. Was ist ein fremder Wechsel?

Derjenige, in welchem sich der Aussteller desselben verpflichtet, eine bestimmte Summe Geldes an einem bestimmten Orte und zu

minden idegen váltóban tehát rendszerint három egyén szerepel.

16. Szükséges-e hogy minden idegen váltóban három egyén szerepeljen?

Nem, az idegen váltónak kibocsátója magát is nevezheti meg azon személyül, mellynek részére a fizetés teljesítendő, ez esetben tehát az idegen váltóban is csak két valóságos személy jön elő. V. r. 6-ik cz.

17. Mellyek az idegen váltónak lényeges kellékei?

Lényeges kellékei: hogy

a) a váltóban ezen szó „váltó" azon nyelven, mellyen kibocsátatott;

b) a fizetendő váltóösszeg;

c) neve vagy czíme azon személynek, kinek részére vagy kinek rendeletére a fizetés teljesítendő; ezen személy vagy czímzet intézvényesnek neveztetik;

d) az idő, mellyben a váltó kifizetendő;

e) a kibocsátónak neve vagy czíme, a ki intézőnek is neveztetik;

f) a hely és a hó napja, és az év, mellyben a fizetésnek történnie kell;

g) neve vagy czíme azon egyénnek, ki által a fizetés teljesítendő és ez intézvényezettnek neveztetik;

h) a hely, mellyen a fizetésnek történnie kell, kitétessenek. V. r. 4-ik cz.

18. Hova irandó a váltón a fizetési hely?

A váltó előlapjára, az intézvényes neve vagy czíme mellé vagy alá, és pedig ezen szavak által: „fizetendő", p. o. Bécsben.

einer bestimmten Zeit durch einen Dritten zu bezahlen. Auf einem jeden fremden Wechsel haben somit in der Regel 3 Personen zu figuriren.

16. Müssen auf einem fremden Wechsel jedenfalls 3 Personen erscheinen?

Nein. Der Aussteller eines fremden Wechsels kann auch sich selbst als jene Person benennen, welcher die Zahlung geleistet werden soll; in diesem Falle erscheinen also auf dem fremden Wechsel nur zwei Personen. Art. 6 der W.-O.

17. Welche sind die wesentlichen Erfordernisse eines gezogenen, d. h. fremden Wechsels?

Die wesentlichen Erfordernisse sind:

a) Daß darin das Wort „Wechsel" in jener Sprache, in welcher der Wechsel ausgestellt ist, vorkomme.

b) Die Angabe der zu zahlenden Geldsumme.

c) Der Name der Person oder die Firma, an welche oder an deren Ordre gezahlt werden soll. Diese Person oder Firma wird Remittent genannt.

d) Die Angabe der Zeit, zu welcher gezahlt werden soll.

e) Die Unterschrift des Ausstellers oder dessen Firma; dieser wird Trassant genannt.

f) Die Angabe des Ortes, Monatstages und Jahres der Ausstellung.

g) Der Name der Person oder die Firma, welche die Zahlung leisten soll; diese heißt Bezogener oder Trassat. Endlich

h) die Angabe des Ortes, wo die Zahlung geschehen soll. Art. 4 der W.-O.

18. Wo ist der Zahlungsort auf den Wechsel hinzuschreiben?

Auf die Vorderseite des Wechsels neben den Namen oder die Firma des Bezogenen und zwar durch Hinzusetzung der Worte „zahlbar in" z. B. „Wien".

19. Mi történik ha valamelly hely ezen szónak „fizetendő“ kitétele nélkül jön elő a váltóban?

A váltóban így kitett hely fizetési helyül s egyszersmind az intézvényezett lakhelyéül is tekintendő.

20. Miképen tüzetik ki a váltón az idő, mellyben a fizetés teljesítendő?

A fizetési időt ki lehet tűzni:

1) bizonyos napra, p. o. 1850-ik évi dec. 15-én;

2) látra vagyis előmutatásra;

3) lát után bizonyos időre, azaz a váltó bemutatása után, p. o. lát után 15 napra, vagy két hónapra sat.;

4) Kelet után bizonyos időre azaz : a kibocsátás után, p. o. kelet után 14 napra, kelet után 6 hétre, kelet után félévre sat.;

5) vásárra, p. o. sz. Jánosi pesti vásárkor. Ezen váltók vásári-váltóknak neveztetnek. V. r. 4-ik cz. 4-ik pontja.

Idegen váltó mintája.

POSONY, 1854. évi jan. 2-án. 500 ft. pp.

Kelet után 5 hónapra fizessen ön ezen váltónál fogva Frock Jonathan úr rendelményére öt száz pengő forintot értéke készpénz.

Csáz Péter.

Kruksz Adolf úr
Mosonyban

Elfogadom
Kruksz Adolf.

21. Birnak e váltójogi érvénnyel az ugy nevezett részlet-fizetésekre kiállitott váltók?

Olyan váltók, mellyekben a váltóbeli összegre nézve több fizetési idők tüzetvén ki, egyetlen egy részlet-fizetés nem teljesítése esetében a ki nem fizetett egész váltó-összeget illetőleg lejárttaknak legyenek tekintendők, nem érvényesek. Az 1852-ik évi octbr. 21-én kelt legfelsőbb elhatározás nyomán, ugyanazon évi octbr. 29-én keletkezett J. Ü. minist. rendelet szerint.

Hasonlóul érvénytelenek a felmondásra kiállitott váltók is, p. o. felmondás után 14 napra fizessen ön sat. Mindkét rendbeli

19. Was bedeutet es, wenn ein Ortsname ohne Begleitung des Wortes „zahlbar" auf dem Wechsel vorkommt?

Der angegebene Ort hat für den Wechsel als Zahlungsort und zugleich als Wohnort des Bezogenen zu gelten.

20. Wie wird die Zeit, zu welcher gezahlt werden soll, angegeben?

Die Zahlungszeit kann nur festgesetzt werden:

1) Auf einen bestimmten Tag, z. B. am 15. December 1850.

2) Auf Sicht, d. h. auf Vorzeigung a vista.

3) Auf eine bestimmte Zeit nach Sicht, d. h. nach Vorzeigung, z. B. „in 15 Tagen nach Sicht" oder „2 Monate nach Sicht."

4) Auf eine bestimmte Zeit nach dato, d. h. nach dem Tage der Ausstellung; z. B. 14 Tage nach dato, 3 Monate nach dato, 6 Wochen nach dato, ein halbes Jahr nach dato ꝛc.

5) Auf eine Messe oder einen Markt, z. B. am Pesther Johanni-Markt; diese heißen Meß- oder Markt-Wechseln. Art. 4, Punkt 4 der W.-O.

Form eines gezogenen Wechsels.

Preßburg, den 2. Jänner 1854. Per fl. 500 CM.

Fünf Monate à dato zahlen Sie gegen diesen Wechsel an die Ordre des Herrn Jonathan Frock die Summe von Gulden Fünfhundert in Conv.-Münze, den Werth im Baaren.

Peter Csaß.

Herr Adolf Krukß
in Wieselburg.

angenommen
Adolf Kruß.

21. Sind die sogenannten Ratenwechseln zulässig?

Ratenwechseln, d. h. solche Wechseln, welche über die darin ausgesetzte Summe mehrere Zahlungstermine enthaltend, bei Nichtzahlung nur einer einzigen Rate hinsichtlich der ganzen noch unbezahlten Wechselsumme fällig sein sollen, sind nicht zulässig. Justiz-Ministerial-Verordnung, ddto. 29. Octob. 1852, zufolge Allerhöchster Entschließung, ddto. 21. Octob. desselben Jahres.

Eben so wenig sind zulässig die auf Kündigung gestellten Wechseln; z. B. 14 Tage nach geschehener Kündigung zahlen Sie ꝛc.

ezen váltók érvénytelensége a v. r. 4-ik cz. 4-ik pontjának rendeletén alapszik, mellynél fogva a lejárat vagy fizetési idő kétségtelenűl kiteendő.

22. Mi a saját váltó?

Saját váltó az, mellyben a kibocsátó magát mint fizetőt nevezi meg, s mellyben következőleg elfogadás nem fordul elő. V. r. 96. cz.

Saját váltó mintája.

KOMÁROM 1853-ik évi octbr. 15-én. 300 ft. pp.

Folyó év julius 9-én fizetek ezen saját váltómnál fogva Szuhai Ignácz úrnak vagy rendelményére három száz pengő forintot, értéke készpénzben.

Kalócz Nándor.

Fizetendő Győrben.

23. Van-e még más neme is a saját váltónak?

Van intézvényezett saját váltó is, mellyben t. i. a kibocsátó magára intézvényez, azután elfogadja s annál fogva azon, mint intézvényezett, mint elfogadó és kibocsátó jelenik meg. V. r. 6-ik cz.

Intézvényezett saját váltó mintája.

PEST 1853-ik évi febr. 7-én. 600 ft. pp.

Folyó hó 28-án fizessen ön ezen váltónál fogva Bodza Gyula úr rendelményére hat száz pengő forintot, értékét tegye számolásba.

Kerekes Jósef.

Saját magam
Nagy-Szombatban.

Elfogadom
Kerekes Jósef.

24. Mi érvényes, ha a számokkal kiirt összeg a betűkkel kiirt összegtől különbözik?

Ezen esetben a betűkkel kiirt összeg leend érvényes. V. r. 5. cz.

Der Grund zu diesen Unzulässigkeiten liegt in der Anordnung des 4. Art., Punkt 4 der W.-O., laut welcher die Verfall- oder Zahlungszeit zweifellos bestimmt sein muß.

22. Was ist ein eigener Wechsel?

Eigener Wechsel ist derjenige, in welchem der Aussteller sich selbst als Zahler benennt, folglich keine Acceptation vorkommt. Art. 96 der W.-O.

Form eines eigenen Wechsels.

Komorn, den 15. October 1853. Per fl. 300 CM.

Am 9. Juli d. J. zahle ich gegen diesen meinen eigenen Wechsel an die Ordre des Herrn Ignaz Szuhai Dreihundert Gulden in Conv.-M., den Werth in Baarem.

Ferdinand Kalócz.

Zahlbar in Raab.

23. Gibt es nur eine Gattung eigener Wechseln?

Es gibt auch trassirt eigene Wechseln, in welchen nämlich der Aussteller auf sich selbst zieht, dann acceptirt und folglich auf dem Wechsel als Bezogener, Aussteller und Acceptant erscheint. Art. 6 der W.-O.

Form eines trassirt eigenen Wechsels.

Pesth, den 7. Februar 1853. Per 600 fl. CM.

Am 28. d. M. zahlen Sie gegen diesen Wechsel an die Ordre des Herrn Julius Bodza die Summe von Gulden Sechshundert in Conv.-M., den Werth in Rechnung.

Josef Kerekes.

Adresse an mich selbst in Tyrnau.

angenommen Josef Kerekes m. p.

24. Was hat zu gelten, wenn die im Wechsel mit Ziffern bezeichnete Summe von jener mit Buchstaben ausgeschriebenen abweicht?

In diesem Falle hat die mit Buchstaben ausgeschriebene Summe zu gelten. Art. 5 der W.-O.

25. Mi: ha a váltó összeg többször tétetik ki számokkal és többször betűkkel?

Illy eltérés esetében a csekélyebb összeg bír érvénnyel. V. r. 5. cz.

26. Ha a 4. czikkben elősorolt kellékek közül egy vagy több hiányzik a váltónak szánt irásból, ennek mi következménye van?

Az illy okiratból váltói kötelezettség nem származik, és az illyenre tett váltónyilatkozatok, millyenek a hátirat (Indossamente), elfogadás (Acceptation), kezesség, váltóerővel nem birnak. V. r. 7-ik cz.

27. Miért kell a váltót mint illyent a szövegben különösen megnevezni?

Mert ennek hiányában nem lehetne megkülönböztetni a váltót más kereskedői utalványtól, melly nem ritkán a váltóleveléhez olly hasonló tartalmú, hogy egész bizonyossággal csak alig lehetne meghatározni, valjon a kibocsátó váltót, vagy csupán utalványt akart e kiállítni, a mi, az abból kifolyható jogkövetkezmények tekintetéből épen nem mindegy.

28. A fizetési hely miért tétetik ki a váltóban?

Hogy minden, az intézvényezett lakhelyén törvény értelmében teendő intézkedések ezen kitett fizetési helyen törvényesen eszközöltethessenek; p. o. a bemutatás, fizetés, óvás.

29. A kibocsátási hely miért kiteendő a váltóban?

Hogy meglehessen tudni, minő törvény szerint legyen a váltó érvényessége megitélendő.

30. Mi a formás, és mi a nem formás váltó?

Formás váltóknak neveztetnek vagy tulajdonképen neveztettek azok, mellyek a kibocsátás helyétől különböző helyen, formát-

25. Was hat zu gelten, wenn die Summe mehrmals mit Buchstaben und mehrmals mit Ziffern ausgedrückt ist?

In diesem Falle gilt die geringere Summe. Art. 5 der W.=O.

26. Was folgt, wenn eine oder mehrere der im Art. 4 vorgeschriebenen Erfordernisse in der Wechsel sein sollenden Schrift nicht ersichtlich sind?

Aus einer solchen Schrift entsteht keine wechselmäßige Verbindlichkeit und die auf eine solche Schrift gesetzten Erklärungen, als Indossament, Accept, Aval, d. h. Bürgschaft, Gutstehung, haben keine Wechselkraft. Art. 7 der W.=O.

27. Was ist die Ursache, daß auf der Wechselurkunde das Wort „Wechsel" nothwendig ausgedrückt sein muß?

Weil es sonst nicht möglich wäre, einen Wechsel von einer bloßen kaufmännischen Anweisung zu unterscheiden, die oft so ähnlichen Inhaltes mit einem Wechselbriefe ist, daß sich nicht mit Gewißheit entscheiden ließe, ob der Aussteller einen Wechsel oder eine bloße Anweisung ausstellen wollte, was hinsichtlich der daraus entspringen könnenden Rechtsfolgen nicht einerlei ist.

28. Warum wird der Zahlungsort des Wechsels ausgesetzt?

Damit alle jene Handlungen, welche nach dem Gesetze im Wohnorte des Bezogenen vorzunehmen sind, in dem angegebenen Zahlungsorte giltig vorgenommen werden können; z. B. die Präsentation, Zahlung, Protesterhebung.

29. Warum muß der Ort der Ausstellung ausgesetzt sein?

Um zu wissen, nach welchem Gesetze die Giltigkeit des Wechsels zu beurtheilen sei.

30. Was ist ein förmlicher, und was ist ein unförmlicher Wechsel?

Förmliche Wechseln sind, eigentlich waren, diejenigen, welche an einem andern als dem Ausstellungsorte, unförmliche hingegen die-

lanoknak ellenben azok, mellyek a kibocsátás helyén voltak fizetendők. Ezen különbséget az új váltórend nem említi.

II. A kibocsátó kötelezettsége.

31. Miből áll a kibocsátónak váltónál fogvai kötelezettsége?

Aból, hogy az általa kibocsátott váltó elfogadásáért, és kifizetéséért váltóilag felelős. V. r. 8. cz.

III. Hátiratról.

32. Mi a hátirat?

Minden a váltó hátára vezetett tétel, melly által annak törvényes birtokosa ugyanazt közönséges, vagy megbizási forgatmány utján, vagy bármelly más jogczím alatt másra ruházza, „hátiratnak" neveztetik.

33. Van-e ezen szó „hátirat" és ezen másik közt „forgatmány" a jelentőség tekintetéből különbség?

A hátirat az értelemnek közönséges és átalános kifejezése, mert, ha p. o. a váltó tovább engedményeztetik, ez szinte hátiratilag történik, de csak köztörvényi következményekkel; ellenben, ha a váltó tovább forgattatik, ez által kifejeztetik egyúttal azon jelentőség is, hogy az abból felmerülő következmények váltójog szerinti természetüek.

34. Minden váltó átruházható?

Igen, kivévén, ha a kibocsátó ezen szó: „nem rendeletre" (nicht an Ordre) vagy hasonló kifejezés által azt megtiltotta. Ez esetben a hátiratnak váltójogi hatása nincs.

35. Mi tehát az illy hátirat?

Csak köztörvényi engedmény, átengedés.

jenigen, welche an dem Orte ihrer Ausstellung zahlbar waren. Diesen Unterschied erwähnt die neue Wechselordnung nicht.

II. Verpflichtung des Ausstellers.

31. Wie ist der Aussteller aus dem Wechsel verpflichtet?

Er haftet für die Annahme und Zahlung des durch ihn ausgestellten Wechsels wechselmäßig. Art. 8 der W.-O.

III. Indossament.

32. Was ist ein Indossament?

Jeder auf die Rückseite des Wechsels geschriebene Satz, wodurch der Wechsel von dessen rechtmäßigem Besitzer mittels Giro, Prokura oder unter einem andern Rechtstitel abgetreten wird, heißt im Allgemeinen „Indossament".

33. Ist zwischen den Worten „Indossament" und „Giro" in der Bedeutung ein Unterschied?

Indossament ist der generische Ausdruck der Bedeutung; denn wenn man z. B. den Wechsel weiter cedirt, indossirt man ihn auch, jedoch nur mit gemeinrechtlichen Folgen, — wenn man aber girirt, hat man zugleich die Bedeutung ausgedrückt, daß die daraus entspringenden Folgen wechselmäßiger Natur sind.

34. Ist ein jeder Wechsel girirbar?

Ja, außer der Aussteller hat es durch die Worte: „nicht an Ordre" oder durch einen gleichbedeutenden Ausdruck untersagt. In diesem Falle hat das Indossament keine wechselrechtliche Wirkung.

35. Was ist also ein solches Indossament?

Eine gemeinrechtliche Cession (Abtretung).

36. Mi jogi következménye van a hátiratnak?

Hogy az által a hátiratosra vagy is arra, kihez a váltó hátiratilag jut, minden váltói jogok átszállanak, következőleg az is, hogy a váltót tovább hátirhassa.

37. Hátirható-e a váltó mindenkire?

Igen, még pedig érvényesen magára a kibocsátóra, intézvényezettre, elfogadóra vagy valamelly előbbi hátiróra is, kik azt ismét tovább forgathatják. V. r. 10-ik cz.

38. Mi történik, ha a váltó hátirat utján ismét a kibocsátóhoz kerül vissza?

Ez esetben a kibocsátónak csak az elfogadó felelős váltóilag, s viszkereseti joga nincs, mert elvégre is ő egyedül felelős minden utózóinak.

39. Mi: ha a váltó az intézvényezettre száll?

Ha az intézvényezett a forgatmány utján hozzájutott váltót tovább forgatja, megkülönböztetendő: valjon ez a váltót már elfogadta-e vagy nem? Első esetben az adósság és követelés egyesítetik, s ez által minden váltókötelezettek, kiknek ő, mint elfogadó felelős volt, megmenekszenek a kötelezettségtől, azonban ő, úgy is mint elfogadó, úgy is mint hátiró felelős marad. Ellenben ha a váltót még el nem fogadta, minden váltókötelezettek ellen viszkeresetet indíthat, ha t. i. maga ellen elnemfogadási vagy illetőleg nemfizetés végetti óvást vétetett ki.

40. Mi történik, ha a váltó valamelly előbbi hátiróra forgattatik vissza?

Ez esetben mind azon hátiratosok, kik annak első és utolsó forgatmánya közt állanak, a váltókötelezettségtől mentesűlnek, mert ezeknek ama korábbi hátiró újolag korábbi hátiratánál fogva leend kötelezettjük.

36. Was hat ein Indossament (Giro) für Rechtsfolgen?

Durch dasselbe gehen alle Rechte aus dem Wechsel auf den Indossatar, d. h. auf denjenigen, welcher den Wechsel durch Giro empfängt, über, folglich auch die Befugniß, den Wechsel wieder weiter zu indossiren.

37. Kann der Wechsel auf Jedermann indossirt werden?

Ja, und zwar giltig selbst an den Aussteller, Bezogenen, Acceptanten oder einen früheren Indossanten, die denselben wieder weiter giriren können. Art. 10 der W.-O.

38. Was folgt, wenn der Wechsel durch Indossirung wieder an den Aussteller gelangt?

In diesem Falle haftet dem Aussteller nur der Acceptant wechselrechtlich, und jener hat kein Regreßrecht, weil er am Ende doch selbst allen seinen Nachmännern haftet.

39. Was ist zu bemerken, wenn der Wechsel durch Indossament an den Bezogenen gelangt?

Wenn der Bezogene den durch Giro an ihn gelangten Wechsel weiter indossirt, so ist zu unterscheiden: ob er den Wechsel schon angenommen habe oder nicht. Im ersten Falle wird die Schuld und Forderung vereinigt, und kommen dadurch alle Wechselverpflichteten, denen er als Acceptant haften mußte, außer Obligo, er aber haftet als Acceptant und Indossant. Hat er aber den Wechsel noch nicht angenommen, so kann er den Regreß gegen alle Wechselverpflichteten nehmen, wenn er gegen sich wegen Nichtannahme oder Nichtzahlung Protest erheben ließ.

40. Was folgt, wenn der Wechsel durch Indossament an einen früheren Indossanten gelangt?

Dadurch kommen alle jene Indossatare, welche sich zwischen seinem ersten und gegenwärtigen Giro befinden, außer Haftung, da er ihnen neuerdings aus seinem ersten Indossament haften würde.

41. Mi történik, ha a váltó köztörvényileg engedménykép ruháztatik át?

Ez esetben az, kire a váltó átruháztatik (hátiratos, engedményes) nem csak az ő hátírójával, s ez által tán a többi váltóadósokkal közvetett, hanem az utóbbiakkal közvetlen jogviszonyba is lép, vagyis az engedményes a váltót ismét csak engedményileg, tehát nem váltójogi következménnyel adhatja ugyan tovább, de mint váltó tulajdonos előzői ellen annak idejében viszkeresetet is támaszthat, mert valamint egy részről minden hátiró a váltó minden törvényes tulajdonosának a kibocsátóval egyetemlegesen felelős, úgy más részről a váltólényegében fekszik, hogy az kész pénz gyanánt kézrül kézre adassék; ha ki tehát a váltót ezen tulajdonságától megfosztani kivánja, szükséges, hogy e két szót „nem rendeletre“ a forgatmányban világosan kitegye, s az ekép készült hátirat váltójogi hatást nem, hanem csak köztörvényi következményeket idéz elő, még pedig minden későbbi hátiratokra nézve.

42. Lehet-e olly váltót, mellyben e szó „rendeletre“ hiányzik, tovább forgatni?

Lehet, mert a V. r. 9. czikke világosan azt rendeli, hogy váltójogi erővel csak azon váltók nem forgathatók, mellyek' továbbadhatása a kibocsátó által ezen szavakkal „nem rendeletre“ vagy más hasonló kifejezéssel megtiltatott. Itt különbség merül fel a jelenlegi váltórend, és a megszünt magyar váltótörvénykönyv 1. rész, 15. §-a között, melly utóbbinál fogva a váltónak, hogy forgatható legyen, rendeletre kellett kiállíttatnia.

43. Hová irandó a váltón a forgatmány?

Rendesen a váltónak, másodlatának, vagy mássának hátára, vagy ennek netaláni toldatjára, és pedig eképen: „helyettem N. N. úrnak, vagy helyettem N. N. úr rendeletére.“ Pesten, 1853-ik Augustus hó 8-kán.

41. Was ist zu bemerken, wenn der Wechsel nach Civilrecht (durch Cession) abgetreten wird?

In diesem Falle tritt der Empfänger des Wechsels (Indossatar) nicht nur zu seinem Indossanten und durch diesen etwa erst mit den übrigen Wechselschuldnern in ein mittelbares, sondern zu den Letzteren auch in ein unmittelbares Rechtsverhältniß, d. h. der Cessionär kann zwar den Wechsel nur wieder cessionsmäßig weiter übertragen (also nicht mit wechselrechtlichen Folgen giriren), kann aber als Inhaber des Wechsels gegen seine Vormänner rechtzeitig auch Regreßansprüche machen, da einerseits jeder Indossant, jedem rechtmäßigen Inhaber des Wechsels mit dem Aussteller solidarisch haftet, andererseits aber liegt es in dem Wesen des Wechsels, daß er anstatt baaren Geldes von Hand zu Hand gegeben werde; wenn man ihm also diese Eigenschaft entziehen will, muß man dem Giro die Worte „nicht an die Ordre" ausdrücklich beilegen, und die auf eine solche Art geschehene Indossirung des Wechsels bringt keine wechselrechtliche, sondern nur gemeinrechtliche Wirkungen hervor, und zwar für alle folgende Indossamente.

42. Kann man einen Wechsel, worin das Wort „Ordre" fehlt, weiter giriren?

Ja; da der Art. 9 ausdrücklich dahin lautet, daß nur derjenige Wechsel rechtsgiltig nicht girirbar ist, worin die Weiterbegebung desselben durch den Aussteller mit Hinsetzung der Worte „nicht an Ordre", oder durch einen gleichbedeutenden Ausdruck, untersagt ist. Hier zeigt sich ein Unterschied zwischen der gegenwärtigen Wechselordnung, und den 15. §., I. Thl. des außer Wirkung gesetzten ungarischen Wechselgesetzes, laut letzterem mußte nämlich ein jeder Wechsel, um nach Wechselrecht girirbar zu sein, an Ordre gestellt werden.

43. Wo wird das Giro hingeschrieben?

Gewöhnlich auf die Rückseite des Wechsels, Duplicats, der Wechselcopie oder auch auf eine Alonge, und lautet: „für mich an Herrn N. N., oder: für mich an die Ordre des Herrn N. N. Pest, den 8. August 1853."

44. Mi a toldat (Alonge)?

A váltóhoz, vagy annak másolatához függesztett toldlap, mely csak akkor tekintetik a váltó kiegészítő részéül, ha az, az eredeti váltón megjegyeztetvén, rajta az egész váltó lemásolva szemléltetik.

45. Mikép keletkezik az üres hátirat (bianco indossament)?

Ha a hátiró csak nevét vagy czimét irja a váltónak, vagy másolatának hátára, vagy toldatára; az illy hátirat épen olly érvényes, mint más kitöltött forgatmány. V. r. 12-ik cz.

46. Mi joga van az üresen hátirt váltó tulajdonosának?

Az illykép hátirt váltó tulajdonosának jogában áll az üres hátiratot tetszése szerint kitölteni, vagy a váltót ezen üres hátirattal, s a nélkül, hogy azt kitöltené, tovább forgatni.

47. Mi lényeges a forgatmányban?

A forgató nevének, vagy czimének, ugy a forgatmány keltének s a helynek is, hol a hátirás történt, kitétele; ez utóbbinak kitételét a törvény ugyan nem irja elő, de mind a mellett is szükséges, s gyakran nagy fontosság rejlik benne, jelesül: a forgatónak a hátirás alkalmávali váltóképessége megitélhetése, ugy annak is, valjon a váltó lejárat előtt, vagy után forgattatott-e, megtudhatása tekintetéből.

48. Az üres hátiratot hová kell irni a váltón?

Mindenkor a váltó hátára, mert annak előrészén könnyen másnemü aláirással vagyis kötelezettséggel, például kerességgel, zavartathatnék össze.

44. Was ist eine Alonge?

Ein mit dem Originalwechsel, oder dessen Copie verbundenes Verlängerungsblatt, welches nur dann als ergänzender Theil des Wechsels anzusehen ist, wenn die Verlängerung auf dem Originalwechsel angemerkt, und der ganze Wechsel auf dem Verlängerungsblatte in Abschrift ersichtlich ist.

45. Wodurch entsteht ein Bianco-Indossament?

Wenn der Indossant nur seinen Namen oder seine Firma auf die Rückseite des Wechsels, dessen Copie oder auf die Alonge schreibt. Ein solches Indossament ist eben so rechtsgiltig, wie ein ganz ausgefülltes Giro. Art. 12.

46. Was kommt dem Inhaber des in Bianco indossirten Wechsels für ein Recht zu?

Jeder Inhaber eines auf diese Art indossirten Wechsels ist befugt, das Bianco-Indossament nach Willkühr auszufüllen, oder den Wechsel auch ohne Ausfüllung des leeren Giro weiter zu indossiren.

47. Was ist wesentlich in einem Giro?

Die Beisetzung des Namens oder der Firma des Indossanten, und des Datums und Ortes der geschehenen Indossation. Dies letztere schreibt das Gesetz zwar nicht vor, ist aber demungeachtet nothwendig, und oft von sehr großer Wichtigkeit, insbesondere bei Beurtheilung der Wechselfähigkeit des Indossenten zur Zeit der Indossirung, und des Umstandes, ob der Wechsel vor oder nach der Verfallzeit weiter indossirt wurde.

48. Wohin wird das Giro in Bianco geschrieben?

Immer auf die Rückseite des Wechsels, denn auf der Vorderseite könnte es mit einer ganz andern Art Unterschrift verwechselt werden, z. B. man könnte den Indossanten für einen Bürgen halten.

49. Az üres hátiratos csak forgatmány által és nem máskép adhatja tovább a váltót?

Az üres forgatmányos a váltót rendesen tovább hátirhatja, vagy saját hátirata nélkül is tovább adhatja, és pedig ez utóbbi esetben saját kötelezettsége nélkül; mert ekkép ő a váltón kötelezettkép nem is fordul elő, hanem az, ki a váltót átveszi, tulajdoni jogát mindenkor ugyanazon üres forgatmányból igazólja, miből világosan következik, hogy az üres hátirat által a váltó voltakép papirpénzzé alakul át, mert egyenesen a tulajdonosra szóll. V. r. 13-ik czik.

50. Mikép, és kinek felelős a forgató?

A forgató a váltó minden későbbi tulajdonosának az iránt, hogy annak elfogadása, és kifizettetése megtörténend, felelős; kivévén, ha a hátirathoz ezen szavakkal: „kötelezettség nélkül“ (ohne Obligo), „szavatosság nélkül“ (ohne Haftung), vagy hasonló értelmüekkel valamelly kikötést csatolt, s ez esetben hátirata nyomán minden kötelezettségtől mentes. V. r. 14-ik cz.

51. A hátiró is bele szőheti-e forgatmányába ezen szavakat: „nem rendeletre,“ és ennek mi következménye van?

Igen, következménye pedig az, hogy ellene a váltó későbbi tulajdonosa viszkeresetet nem indíthat, ha tudniillik a váltó az intézvényezett által el nem fogadtatnék, vagy az elfogadó által ki nem fizettetnék, azonban minden további előzői ellen viszkereseti joggal bir.

Ezen következmények tehát azoktól, mellyeket azon körülmény idéz elő, hogy e szavakat „nem rendeletre“ a kibocsátó vezette a váltóra, megkülönböztetendők. V. r. 15-ik cz.

52. Lehet-e a váltót lejárat után érvényesen forgatni?

Igen, de ez esetben megkülönböztetendő, valjon a fizetés nem történte miatt a törvény által megszabott idő alatt vétetett-e ki óvás vagy nem? V. r. 16. cz.

49. Muß der Bianco-Indossatar den Wechsel mit Giro, oder kann er ihn auch anders weiter geben?

Er kann ihn weiter indossiren, oder ohne sein eigenes Giro weiter geben, und zwar in letzterem Falle ohne Obligo, da er auf diese Art auf dem Wechsel als Verpflichteter gar nicht erscheint, sondern der Empfänger des Wechsels sein Eigenthumsrecht jedesmal aus demselben Bianco-Indossament herleitet. Hieraus geht deutlich hervor, daß durch das Bianco-Indossament der Wechsel in Papiergeld umgewandelt wird, da er auf den Inhaber lautet. Art. 13 der W.-O.

50. Wie und wem haftet der Girant?

Er haftet jedem späteren Inhaber des Wechsels für die Annahme und Zahlung desselben wechselmäßig, es wäre denn, daß er seinem Indossamente die Worte: „ohne Obligo", „ohne Haftung", „ohne Gewährleistung", oder sonst einen gleichbedeutenden Vorbehalt hinzugefügt hätte, in welchem Falle er aus seinem Indossamente von jeder Verbindlichkeit befreit ist. Art. 14 der W.-O.

51. Kann auch der Indossant seinem Giro die Worte: „nicht an die Ordre" beifügen, und was hat dies für Folgen?

Ja, und es hat zur Folge, daß gegen ihn kein späterer Inhaber des Wechsels Regreß nehmen kann, wenn nämlich der Wechsel von dem Bezogenen nicht angenommen oder von dem Acceptanten nicht bezahlt werden sollte, gegen alle übrigen Vormänner kann aber das Regreßrecht in Anspruch genommen werden.

Diese Folgen sind also von jenen, welche der Umstand hervorbringt, daß der Aussteller den Beisatz „nicht an die Ordre" machte, wohl zu unterscheiden. Art. 15 der W.-O.

52. Kann der Wechsel nach der Verfallzeit giltig girirt werden?

Ja; dabei ist aber zu unterscheiden: ob wegen nicht erfolgter Zahlung vor Ablauf der hiezu bestimmten Frist Protest erhoben worden sei oder nicht? Art. 16 der W.-O.

53. Mi történik, ha óvás nem vétetett ki?

Ez esetben a hátiratosnak, az az a váltótulajdonosnak sem a kibocsátó, sem a lejárat előtti forgatók ellen viszkereseti joga nincsen; ezen rendelet indoka a váltórend 41-ik cz. alapszik, melly szerint az óvás a viszkereseti jog megalapítására okvetlenül szükséges.

54. Mi jogot nyer ez esetben a váltótulajdonos a későbbi hátírók ellen?

Ezek a váltótulajdonosnak, az intézvényezett részéröli nem fizetés esetében, váltójog szerint tartoznak felelőséggel. De a váltótulajdonos viszkeresete meginditása előtt a nemfizetés végett óvást tartozik kivétetni, s ez által a viszkeresetet feltételező közönséges törvényszabályoknak megfelelni.

55. Mennyi idő alatt kiveendő ez esetben az óvás?

Erre nézve a törvény nem tüzött ki időt. Azonban vannak, kik azt állítják, hogy ezen óváskivételnek a lejárat utáni első forgatmánytól számítva, legfeljebb két év alatt meg kell történnie, vagy ha ez kitudható nem volna, ezen két évi határidő a váltó lejáratától legyen számitandó. Ezen állítás indoka a V. r. 31-ik czikéből látszik következtetettnek lenni, melly a „látra" kelt váltókról szólt.

56. Mi történik, ha a váltó fizetés hiánya miatt hátirat előtt már óvatoltatott?

Ha az óvás már kivétetett s a váltó csak azután hátiratott tovább, a hátiratos csak hátirójának lép jogaiba, az az joga leend az elfogadó ellen az elévülés egész ideje alatt, valamint viszkereseti jogot nyer mind azok ellen is, kik a váltót lejárat előtt forgatták tovább.

53. Was folgt, wenn kein Protest erhoben wurde?

In diesem Falle erlangt der Indossatar, d. h. der Wechselinhaber gegen den Aussteller und gegen alle jene, die den Wechsel vor der Verfallzeit girirt haben, keine Regreßrechte; der Grund dieser Anordnung liegt im 41. Art. der Wechselordnung, laut welchem der Protest zur Begründung des Regreßrechtes unumgänglich nothwendig ist.

54. Was für Rechte erlangt in diesem Falle der Inhaber gegen die späteren Indossanten?

Sie haften ihm im Falle der Nichtzahlung von Seite des Bezogenen nach Wechselrecht. Aber der Inhaber muß vor Geltendmachung der Regreßrechte den Protest wegen Nichtzahlung erheben lassen, und somit den allgemeinen Vorschriften der Regreßnahme genügen.

55. Binnen welcher Zeit müßte er in diesem Falle den Protest erheben lassen?

Hiezu ist ihm durch das Gesetz keine Zeit vorgeschrieben. Einige behaupten, daß diese Protesterhebung von der Zeit des ersten Giro nach Verfall, längstens in zwei Jahren geschehen müsse, oder wenn dieß nicht ersichtlich wäre, müßte diese Frist von der Verfallzeit an gerechnet werden. Der Grund dieser Meinung liegt per analogiam im 31. Art. über die auf Sicht gestellten Wechseln.

56. Was ist zu beobachten, wenn der Wechsel vor dem Indossamente bereits Mangels Zahlung protestirt wurde?

Wenn der Protest bereits erhoben, und der Wechsel dann erst weiter indossirt worden ist, erlangt der Indossatar nur die Rechte seines Indossanten, d. h. gegen den Acceptanten innerhalb der Verjährungszeit, und Regreßrechte gegen jene, welche den Wechsel vor der Verfallzeit indossirt haben.

57. Mikép felelősek azok, kik a váltót lejárat, s óvástétel után hátiratolták?

Ezek váltójogilag nem, hanem csak mint egyszerű engedményesek köztörvény szerint felelősek, ugyanazért a váltótulajdonos ellen ez esetben a kibocsátó és elfogadó, ugy azok is, kik a váltót lejárat előtt forgatták, mind azon kifogásokkal élhetnek, mellyeket ezek az első forgatónak, a kitől t. i. a váltó tulajdonos jogát leszármaztatja, ellene vethettek volna.

58. Van-e még más neme is a hátiratnak?

Ha a hátiratban ezen szavak „meghatalmazásul (in procura)“ „behajtás végett (zur Eincassirung)“ vagy más hason kifejezés foglaltatik, az illy hátirat „meghatalmazási hátiratnak“ neveztetik, s az, kire a váltó illy uton ruháztatik át, ez által a váltónak nem váll ugyan tulajdonosává, de felhatalmaztatik a váltó öszeget törvény utján, vagy azonkivül behajtani, s minden erre megkivántató lépéseket megtehetni, p. o. óvatoltatni, hátirójának előzőjét tudósítani s a t.

59. Felvan-e az illykép meghatalmazott jogositva a váltót másra átruházni?

Igen, de csak további meghatalmazási hátirat által, mert rendes, s váltójog szerinti forgatmány által a váltót tovább adhatni még akkor sincs feljogositva, ha a meghatalmazási hátirat ezen szavakat is „vagy rendeletre“ („oder Ordre“) magában foglalná. V. r. 17-ik czikke.

IV. Elfogadás végetti bemutatás.

60. Hányféle a bemutatás?

Kétféle, történik pedig a váltónak vagy elfogadtatása, vagy kifizetése végett.

57. Wie haften also Diejenigen, welche den Wechsel nach dessen Verfall, und Protesterhebung indossirt haben?

Sie haften nicht wechselrechtlich, sondern nur als einfache Cedenten nach Civilrecht; daher können dem Inhaber in diesem Falle sowohl von dem Acceptanten, als auch von dem Aussteller und von allen Jenen, die den Wechsel vor der Verfallzeit indossirt haben, alle Einwendungen entgegengesetzt werden, welche durch sie dem ersten Indossanten, von dem der Inhaber seine Rechte ableitet, hätten entgegengesetzt werden können.

58. Gibt es noch eine andere Art Indossament?

Wenn dem Indossamente die Worte „in procura“, oder „zur Einkassirung“, oder „für meine Rechnung“, oder sonst ein gleichbedeutender Ausdruck beigesetzt wird, so heißt ein solches Indossament „Vollmachts-“ oder „Procura-Indossament“, und Derjenige, an den der Wechsel auf diese Art übertragen wurde, ist zwar kein Eigenthümer des Wechsels geworden, ist aber bevollmächtigt, die Wechselsumme gerichtlich oder außergerichtlich einzucassiren, alle hiezu nothwendigen Schritte, z. B. Erhebung des Protestes, Benachrichtigung der Vormänner 2c. zu thun.

59. Ist der Procura-Indossatar berechtigt, den Wechsel an einen Andern zu übertragen?

Ja, jedoch nur durch ein weiteres Procura-Indossament, denn durch ein eigentliches Giro ist er zur weiteren Begebung selbst dann nicht befugt, wenn dem Procura-Indossamente die Worte „oder Ordre“ hinzugefügt wären. Art. 17 der W.-O.

IV. Präsentation zur Annahme.

60. Wie vielfach ist die Präsentation?

Sie ist zweifach. Sie geschieht entweder zur Annahme, oder zur Zahlung des Wechsels.

61. Minden váltót be kell mutatni elfogadás végett?

Nem. A v. r. 18-ik czíménél fogva a váltótulajdonos erre fel van jogosítva, de nem kötelezve.

62. Elfogadás végett minő váltók minden esetre bemutatandók?

A vásári és a látután bizonyos időre szóllók.

63. Mikor kell a hazai vásárokra szólló váltókat bemutatni?

Ezen váltók bemutatási ideje a volt magyar váltótörvénykönyvnek a közönséges váltórendet életbe léptető cs. k. nyilt parancs által épségben fentartott 57-ik §-ában következőleg van megalapítva:

a) Azon váltókat, mellyek egy napnál tovább nem tartó vásárokra szóllanak, bemutatni nem szükséges.

b) Azokat, mellyek egy napnál több, de nyolcz napnál tovább nem tartó vásárokra szóllanak, a vásár első napján kell bemutatni.

c) Azon váltók pedig, mellyek nyolcz napnál tovább tartó vásárokra szóllanak, a vásár első hetében bemutatandók, a mi azonban berekesztőleg szombatig bármikor megtörténhetik.

64. Mire kell a váltók bemutatásánál a keresztények és izraeliták tekintetében minden esetre ügyelni?

Hogy a nyilt parancs által épségben megtartott magyar váltótörvénykönyv 54-ik §. értelmében a keresztények vasárnap, s a vallás által parancsolt más ünnepeken, az izraeliták pedig szombaton, vagy az ugyanazon magyar váltótörvény 55-ik §-ában foglalt zsidó ünnepeken a bemutatás vagy az elfogadás iránt nyilatkozni nem tartoznak; ha tehát a bemutatási idő utolsó napja ezen ünnepnapok valamellyikére esik, akkor a bemutatás vagy az elfogadás végetti nyilatkozat a következő köznapra halasztható. Az izraelita azonban a szombatot, vagy az 55-ik §-ban említett zsidó ünnepeket megelőző napokon elfogadás végett nyilatkozni csak dél-

61. Muß ein jeder Wechsel zur Annahme präsentirt werden?

Nein. Laut Art. 18 ist der Inhaber des Wechsels dazu berechtigt, jedoch nicht verpflichtet.

62. Welche Wechsel müssen zur Annahme jedenfalls präsentirt werden?

Die Markt- und Meß-Wechseln, und die „nach Sicht" auf eine bestimmte Zeit lautenden.

63. Wann müssen die auf inländische Märkte lautenden Wechseln zur Annahme präsentirt werden?

Die Präsentations-Fristen dieser Wechseln werden laut dem durch das Einführungspatent ausdrücklich aufrecht erhaltenen 57. §. des ungarischen Wechselgesetzes folgendermaßen festgesetzt:

a) Wechseln, welche auf einen nicht länger als einen Tag dauernden Markt lauten, brauchen gar nicht präsentirt zu werden.

b) Diejenigen, welche auf einen Markt, der länger als einen, aber nicht über acht Tage dauert, gezogen sind, müssen am ersten Tage des Marktes präsentirt werden.

c) Wechseln aber, welche auf Märkte von längerer als acht Tage Dauer gezogen sind, müssen in der ersten Woche des Marktes zur Annahme jedenfalls vorgewiesen werden, was jedoch bis einschlüssig Samstag wann immer geschehen kann.

64. Was ist bei der Präsentation des Wechsels hinsichtlich der Christen und Israeliten zu beobachten?

Daß, laut den durch das Einführungspatent aufrechterhaltenen 54. §. des ungarischen Wechselgesetzes, für Christen an einem Sonntag oder an einem andern durch die Religion gebotenen Feiertag, für Israeliten aber an einem Samstag oder an einem andern in dem 55. §. desselben ungarischen Wechselgesetzes angeführten jüdischen Feiertag die Verpflichtung zur Präsentation und zur Aeußerung über die Annahme nicht stattfinde; sollte also der letzte Tag dieser Präsentations-Fristen auf einen dieser Tage fallen, so kann die Präsentation oder die Aeußerung hinsichtlich der Annahme auf den nächstfolgenden Werktag verschoben werden. Der Israelit ist jedoch an den Tagen,

utáni 3 óráig köteles, s ha ezen óráig nyilatkozat végett fel nem szóllíttatik, a bemutatási határidő a legközelebbi hónapig terjeszkedik ki.

65. Mi teendője van a váltótulajdonosnak, ha az elfogadás megtagadtatik?

Fel van jogosítva, de nem kötelezve óvást vétetni ki, mit tenni el sem mulasztand, ha a váltó el nem fogadtatván, a kibocsátó vagy más előző ellen biztosítási viszkeresetet kiván indítni.

66. Ki van feljogosítva a váltót elfogadás végett bemutatni?

Az, ki a váltót birtokolja, legyen az bár reá hátiratolva vagy nem, sőt ha az elfogadás megtagadtatik, óvást is vétethet ki, mert a váltó birtoklata által meghatalmazottkép áll elő.

67. Van-e a látra, s a lát után bizonyos időre szólló váltók között valami külömbség?

Igen, és pedig lényeges; a „látra kelt“ váltókat ugyan is elfogadás végett nem kell bemutatni, mert ezek előmuttatván azonnal kifizetendők; ellenben a lát után bizonyos időre kelt váltók elfogadás végett minden esetre bemutatandók, mert ezek lejárati ideje a bemutatás napjától számíttatik.

68. Van-e a „lát után“ bizonyos időre szólló váltóknak elfogadás végetti bemutatására nézve bizonyos határidő kitűzve?

A kibocsátónak jogában áll a váltón az elfogadás végetti bemutatási határidőt két évnél hosszabbra vagy rövidebbre kitűzni; ha azonban a kibocsátó azt nem tette, akkor az illy váltó a kibocsátás napjától számítandó két év alatt minden esetre bemutatandó, különben a hátirók és kibocsátó elleni váltójogi kereset elenyészik. V. r. 19-ik cz.

welche vor dem Samstag oder vor den im §. 55 erwähnten jüdischen Feiertagen fallen, zur Aeußerung in Betreff der Annahme nur bis 3 Uhr Nachmittags verpflichtet, und wird er bis zu dieser Stunde nicht aufgefordert, so verlängert sich die Präsentationsfrist bis zum nächsten Werktage.

65. Was hat der Inhaber, wenn die Annahme verweigert wird, zu thun?

Er ist berechtigt, aber nicht verpflichtet, einen Protest erheben zu lassen, was er jedoch zu thun nicht unterlassen wird, wenn er wegen Nichtannahme von dem Aussteller oder einem andern Vormann Sicherstellung erlangen will.

66. Wer ist ermächtiget, den Wechsel zur Annahme zu präsentiren?

Der ihn besitzt, ob er auf ihn indossirt ist oder nicht, er kann auch, wenn die Annahme nicht erfolgt, einen Protest erheben lassen, da er als Bevollmächtigter des Wechselinhabers erscheint.

67. Ist zwischen den „auf Sicht" und „nach Sicht" gestellten Wechseln ein Unterschied?

Ja, und zwar ein wesentlicher; die „auf Sicht" gestellten Wechseln müssen zur Annahme nicht vorgewiesen werden, da selbe bei der Vorweisung sogleich zahlbar sind; die „nach Sicht"-Wechseln dagegen müssen zur Annahme präsentirt werden, weil der Verfallstag nach dem Tage der Vorweisung gerechnet werden muß.

68. Ist hiezu eine Zeit bei „Nach-Sicht"-Wechseln vorgeschrieben?

Der Aussteller hat das Recht, die Präsentations-Frist zur Annahme auf eine längere oder kürzere Zeit als zwei Jahre festzusetzen, ist aber dies nicht geschehen, so muß ein solcher Wechsel jedenfalls binnen 2 Jahren nach der Ausstellung, und zwar bei sonstigem Verluste des wechselmäßigen Anspruches gegen den Aussteller und Indossanten zur Annahme vorgewiesen werden. Art. 19 der W.-O.

69. Mi következményel jár, ha a váltó bemutatására valamelly hátiró által tüzetett ki határidő?

Ezen határidő minden esetre szorosan megtartandó, különben a hátiró, de csak egyedűl ő, felszabadul a kötelezettség alól; kellően megkülönböztetendő tehát, valjon a határidőt a kibocsátó vagy a hátiró tüzte-e ki? mert az elsőt, vagy egyéb hátirokat illetőleg a törvény nem ezen rendelete, hanem a két évre szabott határidő alkalmazandó.

70. Mi teendője van a váltótulajdonosnak, ha a lát után bizonyos időre szólló váltó bemutattatván, az intézvényezett által el nem fogadtatik?

A váltótulajdonos ez esetben ovatoltatni tartozik a váltót annál fogva, mert miután illy váltóknál a nélkül, hogy azokra az elfogadás kelte feljegyeztessék, a lejárati napot meghatározni nem lehet, meghatározni pedig kell, az óvás azért szükséges okvetlenűl, mert az elfogadás megtagadása esetében a váltó lejárata az óvástétel napjától számítva lészen meghatározandó.

71. Mi történik, ha az intézvényezett a „lát után" bizonyos időre szólló váltót ugyan elfogadta, de az elfogadás kellét ki nem tette?

A váltó ez esetben is ovatolandó, mert az illy elfogadás, viszkereset esetében csak ugy veendő, mintha az intézvényezett az elfogadást megtagadta volna, és a lejárat ez esetben is az óvás-tétel napjától volna számítandó.

72. Mi történik, ha a „lát utánra" kibocsátott váltót az intézvényezett elfogadja ugyan, de a keltet ki nem teszi, a váltótulajdonos pedig nem vétet ki óvást?

Ez esetben a lejárat az illy váltó bemutatására kitüzött határidő utolsó napjától volna számítandó, s az elévülés, az elfogadó ellenében ezen naptól veendné kezdetét. V. r. 20-ik cz.

69. Was hat es zur Folge, wenn ein Indossant eine Frist zur Präsentation festgesetzt hat?

Diese Frist muß jedenfalls beobachtet werden, weil der Indossant sonst, aber nur er, außer Obligo kommt; es ist also wohl zu unterscheiden, ob die Frist der Aussteller oder der Indossant festgesetzt hat, denn für den ersteren oder für andere Indossanten gilt diese Anordnung des Gesetzes nicht, sondern die Frist der vorgeschriebenen zwei Jahre.

70. Was hat der Wechselinhaber zu thun, wenn ein „Nach-Sicht"-Wechsel bei der Präsentation von dem Bezogenen nicht acceptirt wird?

Der Inhaber muß einen Protest erheben lassen, denn da bei solchen Wechseln ohne Datirung der Acceptation der Zahlungstag sich nicht bestimmen läßt, der Verfallstag aber darnach eruirt oder festgestellt werden muß, so ist der Protest nothwendig, da der Zahlungstag vom Tage der Erhebung desselben berechnet wird.

71. Was geschieht, wenn der Bezogene den „Nach-Sicht"-Wechsel zwar angenommen aber nicht datirt hat?

Auch in diesem Falle muß Protest erhoben werden, denn im Regreßfalle wäre dies eben so viel, als wenn der Bezogene die Annahme gänzlich verweigert hätte, und der Verfallstag müßte auch in diesem Falle vom Tage des erhobenen Protestes berechnet werden.

72. Was geschieht, wenn der „Nach-Sicht"-Wechsel von dem Bezogenen zwar angenommen aber nicht datirt wurde, und der Inhaber keinen Protest erheben ließ?

In diesem Falle würde der Verfallstag von dem letzten Tage der Protestations-Frist berechnet werden, und die Verjährungszeit gegen den Acceptanten von diesem Tage an zu laufen beginnen. Art. 20 der W.-O.

V. Elfogadás.

73. Mi az elfogadás?

Az intézvényezettnek azon nyilatkozata, mellynél fogva ez magát kötelezi, hogy a váltóösszeget lejáratkor a bármikori váltótulajdonosnak kifizetendi.

74. Mikép és milly szavakkal történik a váltó elfogadása?

Irásban kell történnie, és pedig rendszerint a váltó előrészére vezetve; az elfogadási nyilatkozatot a törvény különösen nem irja elő, de közönségesen ezen szó használtatik „elfogadom“ és e mellé irandó azután az elfogadó neve vagy czíme.

75. Szükséges az elfogadásban ezen szót „elfogadom“ okvetlen kitenni?

Nem, mert az intézvényezettnek a váltóra tett aláirása feltét nélküli elfogadás erejével bír, de ennek a váltó előrészére kell iratnia, mert ha a váltó hátára iratnék, akkor az illy puszta aláirás az üres forgatmánnyal könnyen összezavartathatnék. V. r. 21-ik cz.

76. Tehet-e az intézvényezett megszorítás mellett is elfogadást?

Igen, p. o. egy 600 ft. pengőről kiállított váltót csak 400 vagy 500 ft. erejéig is fogadhat el, de ezen megszorítást minden esetre tanácsos megjegyezni ez elfogadás mellett, p. o. „elfogadom 400 pft. erejéig,“ mert az illy megszorítás melletti elfogadás csak annyiban terhelendi őt, a mennyiben az elfogadásra irásilag nyilatkozott. V. r. 22-ik cz.

77. Mi teendője van a váltótulajdonosnak, ha az intézvényezett a váltót a kitettnél csekélyebb összeg erejéig fogadja el?

Ha viszkeresetet akar inditani, akkor reá nézve az illy elfogadás nem tekintetik elfogadásnak; annál fogva az el nem fogadott

V. Acceptation.

73. Was ist die Acceptation?

Es ist die Erklärung des Bezogenen, daß er den Wechselbetrag zur Verfallzeit dem jedesmaligen Inhaber bezahlen werde.

74. Wie und mit welchen Worten hat die Annahme eines Wechsels zu geschehen?

Sie muß schriftlich und zwar in der Regel auf der Vorderseite des Wechsels geschehen; die Form dieser Erklärung ist durch das Gesetz speciell nicht vorgeschrieben, man pflegt aber gewöhnlich die Worte „acceptirt" oder „angenommen" mit Beifügung der Namens- oder Firmafertigung, zu gebrauchen.

75. Muß in der Annahme des Wechsels einer dieser Ausdrücke: „angenommen" oder „acceptirt" jedenfalls enthalten sein?

Nein; denn die bloße Fertigung des Bezogenen auf dem Wechsel gilt für eine unbeschränkte Annahme, jedoch nur auf der Vorderseite des Wechsels, denn auf der Rückseite desselben könnte eine solche bloße Fertigung mit einem Giro in bianco verwechselt werden. Art. 21 der W.-O.

76. Kann der Bezogene auch mit Einschränkungen acceptiren?

Ja. Er kann z. B. einen auf 600 fl. C.-M. ausgestellten Wechsel nur bis 400 oder 500 fl. acceptiren, und in diesem Falle ist es jedenfalls nöthig, diese Einschränkung der Acceptation beizufügen: „acceptirt für 400 fl. C.-M.," denn eine so beschränkte Annahme verpflichtet ihn nur so weit, als er zu acceptiren sich schriftlich erklärt hat. Art. 22 der W.-O.

77. Was hat der Wechselinhaber zu thun, wenn der Bezogene den Wechsel für eine geringere Summe acceptirt?

Will er Regreß nehmen, so gilt für ihm eine solche Acceptation als Nichtannahme, daher muß er hinsichtlich der nicht acceptirten

összegre nézve, hogy szükség esetében előzőitől biztositást követelhessen, óvást kell kivétetnie.

78. Megtörténhetik-e a váltó másolatán is az elfogadás?

Nem; mert a másolat nem lehet egyébb mint az eredeti váltónak hű leirása, mellyben a v. r. 70-ik czikkéhez képest meg kell jegyezve lenni, hogy az elfogadás végett elküldött eredeti váltó, kinél feltalálható; ezen törv. czikk tehát világosan oda mutat, hogy az elfogadásnak mindég az eredeti váltón kell történnie.

79. A már megtörtént elfogadás visszavonható-e?

Nem, ha bár a váltótulajdonos beléegyeznék is, mert az elfogadás alapja a váltóüzletnek, mellyre hátiratok által új váltókötelezettségek épitkeznek.

80. A keresztülvont elfogadás érvényes-e?

Igen; a mennyiben t. i. a keresztülvonás az elfogadási nyilatkozatot egészen ki nem törölte, s olvashatlanná nem tette; de ez esetben az érvénytelenség indoka nem a keresztülvonásban, hanem az olvashatlanságban fogna rejleni.

81. Mit tegyen a váltótulajdonos, ha az elfogadó más valamelly megszorítást, p. o. a fizetési napra vagy pénznemre nézve, kötött elfogadásához?

Az illy módon tett elfogadásnál a váltó ollyannak tekintetik, mint a mellynek elfogadása egészen megtagadtatott, mert illy megszórítás által a váltószerződés lényegében fogna változást szenvedni; ez esetben tehát a váltótulajdonos egyenesen az elfogadás megtagadása miatt tétessen óvást, hogy azután előzőitől az egész váltóösszegre nézve követelhessen biztosítást.

Summe Protest erheben lassen, um nöthigen Falls von seinen Vormännern Sicherstellung verlangen zu können.

78. Kann die Annahme auch auf einer Wechselcopie geschehen?

Nein; denn die Copie muß eine treue Abschrift des Wechsels sein und laut Art. 70 darin bemerkt werden: bei wem der zur Annahme versandte Originalwechsel anzutreffen sei; aus diesem Artikel geht also deutlich hervor, daß die Annahme immer nur auf dem Originalwechsel zu geschehen hat.

79. Kann die bereits erfolgte Annahme zurückgenommen werden?

Nein, und zwar selbst dann nicht, wenn der Inhaber damit einverstanden wäre, denn die Annahme ist die Grundlage des Wechselgeschäftes, worauf sich durch Indossamente wieder andere Wechselverbindlichkeiten fußen.

80. Ist ein durchgestrichenes Accept giltig?

Ja; es wäre denn, daß die Durchstreichung das Accept völlig ausgestrichen hätte und der Inhalt desselben ganz unleserlich gemacht worden wäre. Hiezu wäre der Grund die Unleserlichkeit, und nicht die Ausstreichung.

81. Was hat der Inhaber zu thun, wenn der Acceptant seinem Accepte andere Einschränkungen, z. B. hinsichtlich des Zahlungstages oder der Geldsorte, beigefügt hat?

Bei einer auf diese Art geschehenen Acceptation wird der Wechsel einem solchen gleichgeachtet, dessen Annahme gänzlich verweigert worden ist, da durch eine solche Einschränkung der Wechselcontract wesentlich verändert würde; in diesem Falle hat also der Inhaber gerade wegen Verweigerung der Acceptation einen Protest erheben zu lassen, und kann von seinen Vormännern auf die ganze Summe eine Sicherstellung verlangen.

82. Mikép felelős ez esetben az elfogadó?

Váltójogilag, de csak elfogadásának tartalma szerint, mert a már megtörtént elfogadást visszahúzni nem lehet.

83. Mikép, kinek, és meddig felelős az elfogadó mint illyen?

Ha az intézványezett a váltót elfogadta, mind a kibocsátónak és intézványesnek, mind pedig a hátirók és hátiratosoknak az általa elfogadott váltóösszeg lejáratkori kifizetéseért váltójogilag felelős, még pedig az elévülés egész ideje alatt. V. r. 23-ik cz.

84. Felelős-e az elfogadó a kibocsátónak akkor is, ha tőle fedezetet nem kapott?

Igen, mert ez esetben felteendő, hogy az intézványezett elfogadása által a váltóösszeg az intézőnek hiteleztetett, különben az intézványezett azon joggal élhetett volna, miszerint a váltót csak a kibocsátó névbecsülésére fogadván el, illy uton magának az ellen váltójogot szerezhetendett. Azonban a törvénykezési hirlap 1853-iki 4-ik száma szerint az alsó austriai főtörvényszék 1852-iki november 3-án 6497-ik sz. a. kelt itéletével, ezen jogelvel ellenkezőleg bizonyos esetben úgy határozott, hogy az elfogadó fel van jogosítva a kibocsátó ellenében, még pedig váltójog szerinti eljárás mellett, érték nem vételi kifogással is élhetni.

85. Ha az elfogadó üresen s fedezet nélkül fogadta el a váltót, mikép felelős a kibocsátónak?

Még ez esetben is kötelezettje a kibocsátónak váltójogilag, és ha fedezetet nem kapott volna, azt csak köztörvény útján követelhetné tőle.

86. Mi a telepített váltó?

Telepített váltónak neveztetik azon idegen vagyis húzott váltó, mellyben az intézványezett utasítva van, a fizetésnek lakhelyétől külömböző helyeni teljesítésére, s mellyben annál fogva még azon ház is, mellyben a fizetést teljesíteni kell szükségkép kiteendő, p. o.

82. Wie haftet in diesem Falle der Acceptant?

Wechselrechtlich; jedoch nur nach dem Inhalte seines Acceptes, da die geschehene Annahme nicht mehr zurückgenommen werden kann.

83. Wie, wem und wie lange haftet der Acceptant aus seinem Accepte?

Wenn der Bezogene den Wechsel acceptirt hat, so haftet er dem Aussteller, Remittenten, Indossanten, Indossatar nach Wechselrecht für die Bezahlung der angenommenen Summe zu der in dem Wechsel bestimmten Verfallzeit, und zwar durch die ganze Verjährungsfrist. Art. 23 der W.-O.

84. Haftet der Acceptant dem Aussteller auch dann, wenn er von ihm keine Deckung erhalten hat?

Ja; denn in diesem Falle ist anzunehmen, daß durch die Acceptation des Bezogenen dem Trassanten die Wechselsumme creditirt wurde, weil er sonst von dem Rechte blos zur Ehre des Ausstellers zu acceptiren und dadurch gegen ihn Wechselrechte zu erlangen, Gebrauch machen hätte können. Doch entschied, laut Gerichts-Zeitung, 1853, Nr. 4, das Niederösterreichische Oberlandes-Gericht durch Urtheil vom 3. November 1852, Z. 6497, in einem Falle, daß der Acceptant berechtigt sei, dem Aussteller die Einwendung der nicht erhaltenen Deckung im Wechselprocesse entgegen zu setzen.

85. Wie haftet der Acceptant dem Aussteller, wenn er den Wechsel in bianco und ohne Deckung acceptirt hat?

Er haftet ihm selbst in diesem Falle wechselrechtlich, und wenn er keine Deckung erhalten hätte, könnte er von ihm eine solche nur im Civilrechtswege verlangen.

86. Was ist ein Domicilwechsel?

Ein Domicilwechsel ist ein gezogener Wechsel, worin der Bezogene in der Adresse angewiesen wird, die Zahlung an einem von seinem Wohnorte verschiedenen Orte zu leisten, und worin sich folglich die Nothwendigkeit herausstellt, daß selbst das Haus, in welchem die

„fizetendő Nagy-Szombatban N. N. úrnál," vagy „fizetendő Bécsben 18-ik sz. alatt". V. r. 24-ik cz.

87. Ki által irandó a váltóra a telepvény?

Vagy az intézvényezett által az elfogadáskor, p. o. „elfogadom, és fizetendő N. N. úrnál," vagy a kibocsátó által az intézvény mellé; p. o. „N. N. úrnak Budán, fizetendő Temesvárott N. N. úrnál."

88. Mi következménye van, ha a telep nem a kibocsátó által az intézvényben, hanem elfogadáskor az intézvényezett által tétetik ki?

Ennek következménye lényeges, mert az illy váltó nem telepített váltó, hanem megszorítás melletti elfogadás, és így a 22-ik czikk értelmében óvás kiveendő.

89. Mi történik, ha az intézvényezett a telepvényt elfogadása mellett kitenni elmulasztotta?

Az illy elfogadás úgy vétetik, hogy az elfogadó a fizetés helyén maga jelenend meg, s a fizetést maga teljesítendi.

90. Mire figyelendő, ha a váltó a kibocsátó által telepíttetik?

Ha az intézvenyezett az így telepített váltót elfogadta, ügyelnie is kell, hogy a váltó lejáratkor a telepvényben helyette, vagy érette ki is fizettessen.

91. Lehet-e, s kell-e a telepített váltót elfogadás végett bemutatni?

Kötelességül nincs ugyan a törvény által előirva, mindazonáltal a kibocsátó ezen feltételt kikötheti, s ez azután a kibocsátó, és hátirók elleni viszkereseti jog' elvesztésének terhe alatt szorosan megtartandó.

Zahlung geschehen soll, angegeben werde, z. B. „zahlbar in Tyrnau bei Herrn N. N.", oder „zahlbar in Wien Nr. 18". Art. 24 der W.-O.

87. Wer hat das Domicil auf dem Wechsel anzugeben?

Entweder der Bezogene bei der Annahme, z. B. „angenommen und zahlbar bei Herrn N. N.", oder der Aussteller in der Adresse, z. B. „An Herrn N. N. in Ofen, zahlbar in Temesvár bei Herrn N. N."

88. Was folgt, wenn das Domicil nicht durch den Aussteller in der Adresse, sondern durch den Bezogenen bei der Annahme beigesetzt wurde?

Die Folge ist wesentlich, denn ein solcher Wechsel ist kein Domicilwechsel, sondern die Annahme ist eine eingeschränkte, und muß im Sinne des Art. 22 Protest erhoben werden.

89. Was geschieht, wenn der Bezogene das Domicil seinem Accepte beizufügen unterlassen hat?

Es wird vermuthet, daß er am Zahlungsorte selbst erscheinen, und zahlen werde.

90. Was ist zu bemerken, wenn das Domicil durch den Aussteller angegeben wurde?

Hat der Bezogene den so domicilirten Wechsel angenommen, so muß er dafür sorgen, daß der Wechsel zur Verfallzeit im Domicile für ihn auch bezahlt werde.

91. Muß, oder kann ein Domicilwechsel zur Annahme präsentirt werden?

Als Pflicht ist es zwar nicht vorgeschrieben, der Aussteller kann es jedoch vorschreiben, und diese Vorschrift muß dann, bei Verlust des Regreßrechtes gegen den Aussteller und die Indossanten, beobachtet werden.

92. Hol történik a telepitett váltónak elfogadás végetti bemutatása?

Nem a telepvényben, hanem mindég az intézvényezett lakhelyén, mert a telep csak a váltó' kifizetésére vonatkozik.

VI. Biztositási viszkereset.

93. Mi a biztositási viszkereset?

A váltótulajdonos, és minden hátíróknak azon joguk, mellynél fogva

1) Ha a váltó elfogadása egyszerűen megtagadtatik, vagy megszoritásokkal, vagy pedig a kitettnél kisebb összeg erejéig történik.

2) Az elfogadónáli biztosság hiánya miatt, már a váltó lejárata előtt biztositást követelhetnek. V. r. 25-ik cz.

I. Az elfogadás nem teljesítése miatt.

94. Mi teendő az illyféle biztositás megszerezhetése tekintetéből?

Az, ki biztositást követel — rendesen a váltó' tulajdonosa — tartozik a váltót az intézvényezettnél, elfogadás végett, bemutatni, s ha ez a váltót vagy épen nem, vagy nem feltétlenül fogadja el, óvást tétetni, a megtámadt előző azután tartozik, az ovatlevél' kieresztése mellett, biztositást adni.

95. Melly természetü az illy módon igénybe vett viszkereset?

Nem egyébb, mint fedezetadás a váltóösszegnek, a költségekkel együtt, vagy ha az elfogadás annak csak egy részére történt, a hátraléknak szinte költségekkel együtti lefizetésére.

92. Wo geschieht die vorgenommene Präsentation zur Annahme der Domicilwechseln?

Nicht im Domicile, sondern immer im Wohnorte des Bezogenen, denn das Domicil bezieht sich nur auf die Zahlung des Wechsels.

VI. Regreß auf Sicherstellung.

93. Was ist der Regreß auf Sicherstellung?

Es ist das Recht des Wechselinhabers, aller Indossanten und Indossatare:

1) Wenn die Annahme des Wechsels überhaupt nicht, oder unter Einschränkungen, oder nur auf eine geringere Summe erfolgt ist.

2) Wegen Unsicherheit des Acceptanten, von den Vormännern noch vor Ablauf des Wechsels Sicherheit zu verlangen. Art. 25 der W.-O.

I. Wegen nicht erhaltener Annahme.

94. Was ist zu thun, um eine solche Art Sicherstellung erlangen zu können?

Derjenige, welcher Sicherheit fordert — in der Regel der Inhaber des Wechsels — hat den Wechsel bei dem Bezogenen zur Annahme zu präsentiren, und wenn solche überhaupt nicht, oder nicht unbedingt erfolgt, einen Protest erheben zu lassen; der angegangène Vormann hat dann die Sicherheit — gegen Aushändigung des Protestes — zu leisten.

95. Welcher Natur ist ein auf diese Art ergriffener Regreß?

Solcher Regreß ist nur eine Sicherheitsmaßregel für die Zahlung der Wechselsumme sammt Kosten, oder, Falls die Annahme nur auf einen Theil der Wechselsumme erfolgt wäre, für die Zahlung des Restes und Kosten.

96. Miből állhat az adandó biztositás?

A biztositás csak ingó javakban adható, mert a v. r. 25-ik czikke a biztositásúl adott tárgy őrizetéről szóll, mellyre a váltóhitelezőnek zálogjoga van, habár ez neki világosan ki nem köttetett volna is.

97. Hol tartandó őrizet alatt a biztositásúl adott ingó vagyon?

Ez a felek megegyezésétől függ, s ha ezek egymásközt ez iránt meg nem egyezhetnének, akkor a biztositandó összeg a törvényszéknél készpénzben leteendő.

98. Az előzőktőli biztositás követelhetésére egyedül a váltótulajdonos van feljogosítva?

Nem; biztositási viszkeresetet támaszthat az intézvényes, és minden hátiratos is, és pedig még akkor is, ha a váltótulajdonos biztositást nem követelt volna, mert mind a kibocsátó, mind a hátirók' bármellyike a váltó elfogadásáért felelősek, s annál fogva biztositást nyujtani is egyenként kötelesek, ha azt az intézvényes vagy hátiratos kivánják. V. r. 26-ik cz.

99. Ezek mikép követelhetnek biztositást, ha a váltó nincs birtokukban?

Az óvás puszta birtoklata feljogosítja, mind az intézvényest, mind a hátiratosok' bár mellyikét előzőiktől biztositást követelhetni. Maga a váltó a tulajdonos kezeinél marad, hogy ez azt lejáratkor fizetés végett bemutathassa.

100. Ir-e a törvény a biztositási viszkereset igénybevételére nézve valami rendet elő?

Nem; a viszkeresetre feljogosított, biztositás végett bármelylyik előzőjét megtámadhatja, s ez „szőkő viszkeresetnek“ neveztetik, és egyátalján nem szükséges kimutatni, hogy a viszkereső

96. Aus was kann die zu leistende Sicherheit bestehen?

Die Sicherheit kann nur in einer beweglichen Sache gegeben werden, denn der Art. 25 spricht von der Verwahrung des zur Sicherheit gegebenen Gegenstandes, auf welchen dem Wechselgläubiger das Pfandrecht gebührt, wenn ihm solches auch nicht ausdrücklich eingeräumt worden wäre.

97. Wo muß die zur Sicherheit gegebene Sache verwahrt werden?

Das hängt von der Uebereinkunft der Partheien ab, und wenn sie sich über den Ort der Verwahrung nicht einigen können, so muß der zu sicherstellende Betrag bei Gericht in Baarem erlegt werden.

98. Ist nur der Wechselinhaber allein ermächtiget von den Vormännern Sicherheit zu verlangen?

Nein; auch der Remittent und jeder Indossatar haben das Recht Regreß auf Sicherstellung zu nehmen, und zwar auch dann, wenn der Inhaber des Wechsels keine Sicherheit begehrt hätte, denn sowohl der Aussteller, als auch jeder Indossant müssen für die Annahme des Wechsels haften, darum muß auch ein Jeder Sicherheit bestellen, sobald solche der Remittent oder ein Indossatar verlangt. Art. 26 der W.-O.

99. Wie können diese Sicherheit verlangen, wenn sie den Wechsel nicht besitzen?

Der bloße Besitz des Protestes berechtigt den Remittenten oder andere Indossatars zur Forderung der Sicherstellung von ihren Vormännern. Der Wechsel selbst muß in Händen des Inhabers bleiben, damit er selben zur Verfallzeit zur Zahlung vorweisen könne.

100. Ist eine Ordnung der Regreßnahme zur Sicherstellung vorgeschrieben?

Nein; der Regreßberechtigte kann welchen immer seiner Vormänner um die Sicherstellung angehen, dieß heißt: „springender Regreß", und es bedarf des Nachweises durchaus nicht, daß der Regreß-

utózóinak már adott legyen biztositást; azonban egynél többször a viszkereset alatt állók közül egyik sem tartozik biztositást nyújtani.

101. Van-e a biztositási viszkereset megindítására idő előirva?

Nincs; a lejáratig mindég lehet biztositást követelni; lejárat után azonban már nemfizetés végetti viszkeresetnek van helye.

102. Ki' részére szolgál az adott biztositás?

Az adott biztositás fedezetül szolgál nem csak annak, ki viszkeresetet indított, hanem a biztositást adó mindannyi utózóinak is; mert, mint már mondatott, minden hátiratos, úgy az intézvényes is feljogosítvák előzőiktől biztositást követelhetni, de ezen biztositást minden viszkereset alatt álló csak egyszer tartozik nyújtani. V. r. 27-ik cz.

103. Mikor követelhet a viszkereső további biztositást?

Csak azon esetben, ha az adott biztositás a váltóösszeg fedezetére nem elegendő, vagy ha a viszkeresőnek az adott biztositás módja ellen alapos kifogása van.

104. Ezen egyszeri fedezet nyújtásra kötelezve vannak-e a kibocsátó és a hátirók mindegyike?

Igen; s annálfogva a hátiró a viszkereső ellen azon kifogással nem élhet, hogy valamellyik az előzök közül a váltóért már adott biztositást.

105. Mikor visszaszolgáltatandó az adott biztositás?

A mint az adott biztositás alapja megszűnik, p. o. ha a váltónak teljes elfogadása utólagosan bekövetkezett; — vissza adandó továbbá az adott biztositás:

suchende seinen Nachmännern Sicherheit geleistet habe. Oefters als einmal hat kein Regreßpflichtiger Sicherheit zu leisten.

101. Ist für die Regreßnahme zur Sicherstellung eine Zeit vorgeschrieben?

Nein; bis zur Verfallszeit kann wann immer Regreß genommen werden; nach der Verfallszeit tritt schon der Regreß wegen Nichtzahlung des Wechsels ein.

102. Wem haftet die bestellte Sicherheit?

Die geleistete Sicherheit haftet nicht nur Demjenigen, der Regreß genommen hat, sondern auch allen übrigen Nachmännern Desjenigen, der die Sicherheit geleistet hat; denn, wie schon gesagt, ein jeder Indossatar wie auch der Remittent haben das Recht von den Vormännern Sicherheit zu verlangen, diese Sicherheit hat aber jeder Regreßpflichtige nur einmal zu leisten. Art. 27 der W.-O.

103. Wann kann der Regreßnehmer eine weitere Sicherheit verlangen?

Nur in dem Falle, wenn die geleistete Sicherheit zur Deckung des Wechselbetrages nicht hinreicht, oder wenn der Regreßberechtigte gegen die Art der bestellten Sicherheit gegründete Einwendungen hat.

104. Ist zu dieser einmaligen Sicherheitsleistung der Aussteller und jeder Indossant verbunden?

Ja; und es kann demnach ein Indossant dem Regreßsuchenden nie die Einwendung entgegensetzen, daß einer der Vormänner für den Wechsel bereits Sicherheit geleistet habe.

105. Wann muß die bestellte Sicherheit zurückgegeben werden?

Sobald der Grund der bestellten Sicherheit entfällt, z. B. wenn die vollständige Annahme des Wechsels nachträglich erfolgt ist; — auch hat es von der bestellten Sicherheit sein Abkommen:

1) Ha a viszkereset alatt álló ellen, ki a biztositást adta, a váltó lejárától számítandó egy év alatt a fizetés iránt kereset nem indítatott.

2) Ha a váltóösszeg kifizettetett; és

3) Ha a váltónak váltójogi ereje megszűnt, vagy ha a viszkereset megindítására előirt határidők' elmulasztása miatt a viszkereseti jog elenyészett. V. r. 28-ik cz.

106. Mikép történik az adott biztositás visszakövetelése?

Az, ki a biztositást adta, annak visszaadása végett ahhoz fordul, kinek kérelmére biztositást szolgáltatni köteles volt, és ha ez a biztositásul adott vagyont visszaadni vonakodnék, e végett a biztositást adó által váltóper utján támadtathatik meg.

II. Az elfogadónáli biztosság hiánya miatt.

107. Melly esetekben lehet az elfogadótól a váltó lejárata előtt biztositást követelni?

Ha a váltó már elfogadtatott, de még le nem járt, az elfogadótól biztositást lehet követelni:

1) Ha ellene csőd nyittatott, vagy ha ez még nem történt is, de fizetéseit már megszűntette.

2) Ha az általa elfogadott váltó kibocsátása után, vagyonára intézett valamelly végrehajtás sikeretlenül maradt, vagy ha ellene valamelly fizetési kötelezettsége nemteljesítése miatt, a személyi fogság sikeresitése elrendeltetett. V. r. 29-ik cz.

108. Mikép kell az illy biztositás követelésénél eljárni?

A váltótulajdonos, vagy bármellyik hátiratos az elfogadót elégséges biztositás végett szóllítja fel aziránt, hogy a váltóösszeg lejáratkor ki fog fizettetni, s ha az elfogadó biztositást nem nyújthat vagy nyújtani nem akar, a biztositás hiánya tekintetéből óvást vétethet ki, innét neveztetik az illy óvás „biztositási óvásnak“; ha ez megtörtént, és a váltón netalán létező szükségbéli

1) Wenn gegen den Regreßpflichtigen, welcher die Sicherheit bestellt hat, binnen Jahresfrist, vom Verfallstage an gerechnet, auf Zahlung nicht geklagt worden ist;

2) wenn der Wechselbetrag ausbezahlt wurde; und

3) wenn das Wechselrecht oder wegen Versäumung der für den Regreßanspruch vorgeschriebenen Fristen das Regreßrecht erloschen ist. Art. 28 der W.=O.

106. Wie geschieht die Zurückforderung der bestellten Sicherheit?

Derjenige, der Sicherheit bestellt hat, wendet sich wegen Zurückgabe derselben an Denjenigen, auf dessen Verlangen er Sicherheit leisten mußte; sollte sich dieser zur Rückgabe nicht verstehen wollen, so kann er von dem Sicherheitsleister mit einer Wechselklage belangt werden.

II. Wegen Unsicherheit des Acceptanten.

107. Welche sind die Fälle, in welchen von dem Acceptanten vor Ablauf des Wechsels Sicherheit verlangt werden kann?

Wenn der Wechsel schon acceptirt, aber noch nicht fällig ist, so kann von dem Acceptanten Sicherheit verlangt werden:

1) Wenn gegen ihn der Concurs eröffnet wurde oder wenn er nur seine Zahlungen eingestellt hat.

2) Wenn nach Ausstellung des von ihm acceptirten Wechsels eine Execution auf sein Vermögen fruchtlos geführt, oder wider ihn, wegen Nichterfüllung der Zahlungsverbindlichkeit, der Personal=Arrest angeordnet worden ist. Art. 29 der W.=O.

108. Wie ist bei Verlangung einer derartigen Sicherheit vorzugehen?

Der Wechselinhaber, oder welcher immer Indossatar, hat den Acceptanten um Leistung einer genügenden Sicherheit dafür, daß die Wechselsumme am Verfallstage bezahlt werden wird, anzugehen, und wenn der Acceptant keine Sicherheit leisten könnte, oder wollte, so kann Protest erhoben werden wegen nicht geleisteter Sicherheit, darum wird auch dieser Protest ein Sicherheits= oder Securitäts=Protest

utalványozottak is felszóllíttatván, a váltót elfogadni ezek is vonakodnának, a hátiratos' előzőitől biztositás követeltethetik.

109. Mi feltéten alapszik tehát az illy biztositás elérhetése?

Valamint a meg nem történt elfogadás esetében, úgy akkor is, ha az elfogadónál biztositék hiánya mutatkozik, óvást kell tenni; mert valamint ott, úgy itt is a hátiratos csak az óvás kieresztése mellett követelhet előzőitől biztositást.

110. Mikép tartozik a biztositást kereső magát, az 1-ső és 2-ik pont alatti esetekben, eljárására nézve, igazolni?

A váltó puszta birtoklata meghatalmazás gyanánt szolgál neki, az elfogadótól biztosítást követelhetni, s ha azt el nem érhette, óvást tétethetni.

VII. A váltókötelezettség teljesitése.

I. Fizetési nap.

111. Mikor következik be a lejárat?

Olly váltóknál, mellyekben lejáratul bizonyos nap van kitűzve, ezen napon p. o., ha a fizetési nap December 15-ére van kitűzve, a váltó e napon jár le. V. r. 30-ik cz.

Ezen rendszabály ellenében következő kivételek állanak:

a) Ha a váltóban kitűzött fizetési nap vasár-, vagy ünnepnapra esik, akkor fizetési nap, a legközelebbiköznap leend. V. r. 92-ik cz.

b) Ha a fizetési helyen hetenként bizonyos fizetési, vagy behajtási napok vannak szokásban, a fizetési nap mindenkor az illy behajtási napok legközelebbike leend. V. r. 93-ik cz.

genannt; wenn dies geschehen, und die etwa auf dem Wechsel vorkommenden Nothadressaten auch aufgefordert worden sind, diese aber die Annahme des Wechsels verweigert haben, so kann von den Vormännern des Indossatars Sicherstellung verlangt werden.

109. Was ist also die Hauptbedingung zur Erlangung der Sicherheit?

So wie im Falle der nicht geschehenen Annahme, eben so auch, wenn der Acceptant unsicher geworden ist, muß Protest erhoben werden; denn so wie im erstern Falle, also auch im letztern kann der Indossatar nur gegen Auslieferung des Protestes von seinen Vormännern Sicherheit verlangen.

110. Wie hat sich der Sicherheitswerber bei seinem Vorgehen in den sub 1 und 2 genannten Fällen zu legitimiren?

Der bloße Besitz des Wechsels vertritt die Stelle einer Vollmacht von dem Acceptanten Sicherheit zu verlangen, und hat er diese nicht erhalten, Protest erheben zu lassen.

VII. Erfüllung der Wechselverbindlichkeiten.

I. Zahlungstag.

111. Wann tritt die Verfallzeit ein?

Die Verfallzeit tritt bei Wechseln, in welchen ein bestimmter Tag als Zahlungstag bezeichnet ist, an diesem Tage ein, z. B. wenn der Zahlungstag auf den 15. December lautet, so ist der Wechsel an diesem Tage fällig. Art. 30 der W.=O.

Ausnahmen von diesem Grundsatze sind:

a) Wenn der im Wechsel ausgedrückte Zahlungstag auf einen Sonn= oder Feiertag fällt, ist der nächste Werktag der Zahlungstag. Art. 92 der W.=O.

b) Wenn an dem Zahlungsorte gewisse Tage in der Woche als Zahlungstage (Scontro= oder Cassier=Tage) eingeführt sind, so ist der nächste Scontrotag der Zahltag. Art. 93 der W.=O.

Olly váltóknál azonban, mellyek valamelly hó' közepére szóllanak, a fizetési nap mindenkor a hó 15-ike leend, foglaljon bár a hó 30 vagy több, vagy kevesebb napot magában.

112. A látra kelt váltó mikor jár le?

Azonnal a bemutatáskor, és pedig kivétel nélkül, létezzenek bár a fizetési helyen úgy nevezett behajtási napok, p. o. Augsburgban, Bremában, vagy nem.

113. Milly idő alatt bemutatandó fizetés végett a „látra“ kelt váltó?

Ha erre nézve a váltóban különös határidő van kitűzve, ezen határidő alatt, ha pedig illy határidő nem tüzetett volna ki, akkor a látra kelt váltó a kibocsátás után két év alatt, és pedig a hátírók és kibocsátó elleni váltójogi kereset elvesztésének terhe alatt, fizetés végett bemutatandó.

114. Mit tesz: a váltóban bizonyos határidőt kitűzni?

A váltóban bizonyos határidőt kitűzni annyit tesz, mint a v. r. 31-ik cz.-ben foglalt két évi határidőt meghosszabbítani, vagy megrövidítni.

115. Ki tűzheti ki ezen határidőt, és mi jogi hatása van?

Ezen fizetésrei felszóllítás végetti határidő a kibocsátó és minden hátíró (de nem a váltó utolsó birtokosa) által meghosszabbíttathatik, vagy (a tulajdonos által) rövidebbre is szabattathatik. Jogi hatása pedig az: hogy, ha valamelly hátiró a bemutatási határidőt kitűzte, az, ezen határidőnek hasztalan lefolyta után megszűnt váltókötelezett lenni, de csak ő, mert a többi mindannyi váltókötelezettekre nézve, a törvényes határidő álland.

Bei Wechseln aber, welche auf die Mitte eines Monats lauten, ist der Zahlungstag immer der 15. dieses Monats, ob der Monat 30 oder weniger oder mehr Tage hat.

112. Wann ist ein auf Sicht gestellter Wechsel fällig?

Bei der Vorzeigung, und zwar ohne Ausnahme, ob am Zahlungsorte Scontrotage eingeführt sind, wie z. B. in Augsburg, Bremen, oder nicht.

113. Binnen welcher Zeit muß ein „auf Sicht" gestellter Wechsel zur Zahlung vorgewiesen werden?

Wenn hiezu in dem Wechsel eine Frist besonders bestimmt ist, binnen dieser Frist, wenn aber eine solche Frist besonders nicht bestimmt wäre, so muß der „auf Sicht" gestellte Wechsel binnen 2 Jahren nach der Ausstellung, und zwar bei Verlust des wechselmäßigen Anspruches gegen die Indossanten und den Aussteller zur Zahlung vorgewiesen werden.

114. Was heißt: diese besondere Frist in dem Wechsel bestimmen?

Es heißt: die durch das Gesetz Art. 31 der W.=O. bestimmte Frist, nämlich die vorgeschriebenen 2 Jahre, verlängern oder verkürzen.

115. Wer kann dies thun, und was hat es für eine Rechtswirkung?

Diese Frist zur Zahlungsforderung kann vom Aussteller und jedem Indossanten (nicht also vom letzten Wechselinhaber) verlängert, oder (selbst vom Inhaber) verkürzt werden. Die Rechtswirkung davon ist, daß wenn ein Indossant die Zeit der Präsentation ausgedrückt hat, derselbe nach Verlauf dieser Frist nicht mehr haftet, aber nur er, denn für alle übrigen Wechselverpflichteten gilt die gesetzliche Frist.

116. Mikor járnak le a lát, vagy kelet után bizonyos határidőre kiállított váltók?

Ha a határidő napok után van meghatározva, a lejárat a határidő utolsó napjára esik; ezen határidő kiszámításába azon nap, mellyen a kelet után fizetendő váltó kibocsátatott, vagy a lát utánra szólló elfogadás végett bemutattatott, nem tudatik be; p. o. „Pest 1853. évi jan. 1-én kelet után 14 napra fizessen ön sat.“ A januar 1-ső napja, mint kibocsátási nap be nem tudatik; a váltó tehát januar hó 15-én leend fizetendő.

Továbbá: „lát után 8 napra fizessen ön sat.“, ha az elfogadás Mart. hó 4-én történt, azon nap, mellyen a váltó elfogadtatott, nem számíttatván a határidőbe, a váltó Mart. hó 12-én járand le.

117. Mikép történik a váltó lejáratának hetek, hónapok, egész, fél, vagy negyed év utáni kiszámítása?

A lejáratnak hetek utáni kiszámításánál, a váltó az utolsó hét azon napján jár le, mellyen az kibocsátatott. P. o. ha a váltó szerda nap bocsátatott ki, vagy a lát utánra szólló szerdán fogadtatott el, és 4 hétre szóll, annak lejárata a negyedik hét szerda napján, vagyis a negyedik szerdán következik be, a kibocsátás, vagy illetőleg „lát utáni“ váltóknál, az elfogadástól számítva.

Az egész, fél, negyed év, vagy hónapok utáni kiszámításnál pedig a váltó a hó azon napján tekintetik lejártnak, mellyen kibocsátatott, vagy a lát utáni váltó elfogadtatott. P. o. „Posony 1852 majus hó 1-én kelet után három hónapra sat.“, tehát 1852-ik évi augustus hó 1-én.

Épen úgy egy 1852-ik évi nov. 30-án 3 hóra szólló váltó is 1853-ik évi februar hó utolsó napján (foglaljon bár a február 28 vagy 29 napot magában) leend fizetendő.

118. Ezen kifejezést „fél hó“ mikép kell érteni?

Ezen kifejezésnél „fél hó“ 15 napi időköz értendő, és ha a váltó egy vagy több egész, és fél hóra állíttatott ki, akkor ezen 15 nap utoljára számítandó; p. o. „Budán 1851-ik évi jun. 1-én.

116. Wann tritt die Verfallzeit bei Wechseln ein, welche mit dem Ablaufe einer bestimmten Frist nach Sicht oder nach dato zahlbar sind?

Wenn die Frist nach Tagen bestimmt ist, an dem letzten Tage der Frist; bei der Berechnung der Frist wird jedoch der Tag, an welchem der nach dato zahlbare Wechsel ausgestellt, oder der nach Sicht zahlbare zur Annahme präsentirt worden ist, nicht mitgerechnet, z. B.: „Pest, 1. Jänner 1853. 14 Tage nach dato bezahlen Sie" 2c. Der 1. Jänner als Ausstellungstag wird nicht gerechnet, also am 15. Jänner ist der Wechsel zahlbar.

Ferner: „8 Tage nach Sicht bezahlen Sie" 2c., wenn die Annahme am 4. März geschah, ist der Wechsel, da der Tag der Acceptation nicht mitgerechnet wird, am 12. März fällig.

117. Wie geschieht die Berechnung der Verfallzeit nach Wochen, Monaten (Viertel-, halbes oder ganzes Jahr)?

Bei der Berechnung nach Wochen wird der Wechsel an demselben Tage der letzten Woche fällig, an dem er ausgestellt ist. Z. B. ist der Wechsel an einem Mittwoch ausgestellt, oder ein Nach-Sicht-Wechsel acceptirt, und lautet auf 4 Wochen, so wäre er am Mittwoch der vierten Woche, d. h. am vierten Mittwoche nach dem Tage der Ausstellung, oder bezugsweise bei Nach-Sicht-Wechseln, der Acceptation fällig.

Bei Berechnung nach Monaten, Jahr (Viertel-, halbes oder ganzes Jahr) wird der Wechsel von jenem Monatstage fällig, an welchem er ausgestellt, oder bei Nach-Sicht-Wechseln acceptirt worden ist. Z. B. „Preßburg, 1. Mai 1852. Drei Monate à dato" 2c., also am 1. August 1852.

Eben so ein am 30. November 1852 datirter, auf drei Monate lautender Wechsel ist am letzten Februar 1853 (ob er 28 oder 29 Tage hat) zahlbar.

118. Wie ist der Ausdruck „halbes Monat" zu verstehen?

Der Ausdruck „halbes Monat" wird einem Zeitraume von 15 Tagen gleichgeachtet, und ist der Wechsel auf einen, oder mehrere ganze und einen halben Monat gestellt, so sind die 15 Tage zuletzt zu

Két és fél hóra fizessen ön sat.; ez esetben a váltó 1851-ik évi sept. hó 15-én járna le.. V. r. 32-ik cz.

119. Mit kell érteni ezen kifejezés alatt „kiméleti napok", és van-e ezeknek helyük?

Kiméleti napok azon néhány napból (az osztrák birodalomban 3 napból) állott határidők egyike volt, mellyek némelly váltórendszabályok szerint csupán a váltótulajdonos' javára, mások szerint ismét az elfogadó kedvezésére, de az osztrák birodalomban mindég a bemutató, és elfogadó közös kiméletére, voltak szokásban, melly határidő alatt a váltótulajdonos nem fizetés végetti óvást jogosan, s viszkereseti jogainak veszélyeztetése nélkül vétethetett ki, de az elfogadó is csak ezen határidő eltelte után tartozott fizetni. Ezen kiméleti napok ma már nem léteznek. V. r. 33-ik cz.

120. Mikép számitatik azon váltók lejárata, mellyek belföldön fizetendőleg olly országban bocsáttattak ki, hol ó idő szerinti számitás divatozik?

Ha a kiállításban megjegyezve nincsen, hogy a váltó új időszámítás szerint kelt, vagy ha az mind a két időszámításra volna kiállítva, akkor a lejárat az új időszámítás szerinti naptár azon napja szerint számítandó ki, melly a kibocsátás ó időszámítás szerinti napjának megfelel. V. r. 34-ik cz.

121. Mi külömbség van az ó, és új időszámitás között?

Az ó időszámítás szerinti naptár Juliani naptárnak neveztetik, minő p. o. az oroszhonban divatozó; a mi naptárunk pedig Gergelyi naptár nevezet alatt ismeretes; az ezen két naptár közötti külömbség 12 napot tesz, így tehát a mi számításunk szerinti april hó 13-ik napja, a görögöknél april hó 1-jére esvén, egy az ó időszámítás szerint januar hó 2-án oroszhonban 3 hóra kibocsátott, de Bécsben vagy Pesten fizetendő váltó a mi naptárunk szerint april hó 14-én járna le.

zählen; z. B. „Ofen, den 1. Juni 1851. In zwei und ein halb Monaten zahlen Sie" rc., also wäre der Wechsel am 15. Sept. 1851 fällig. Art. 32 der W.-O.

119. Was versteht man unter dem Ausdruck „Respekttage" und finden solche statt?

Respekttage, auch Discretionstage genannt, waren jene Frist von einigen (in Oesterreich 3) Tagen, welche laut einigen Wechselordnungen blos zu Gunsten des Inhabers, laut einigen aber zu Gunsten des Acceptanten, in Oesterreich jedoch immer zu gemeinschaftlichen Gunsten des Acceptanten und Präsentanten eingeführt waren, binnen welcher Zeit der Inhaber den Protest wegen Nichtzahlung ohne Verlust seiner Regreßrechte erheben lassen konnte, aber auch der Acceptant erst nach Ablauf dieser Tage zahlen mußte; diese Respekttage finden heute nicht mehr statt. Art. 33 der W.-O.

120. Wie wird der Verfallstag bei solchen Wechseln berechnet, welche in einem Lande, wo nach altem Style gerechnet wird, nach dato ausgestellt, aber im Inlande zahlbar sind?

Wenn dabei nicht bemerkt ist, daß der Wechsel nach neuem Style datirt sei, oder wenn derselbe nach beiden Stylen datirt ist, wird der Verfallstag nach demjenigen Kalendertage des neuen Styls berechnet, welcher dem nach altem Style sich ergebenden Tage der Ausstellung entspricht. Art. 34 der W.-O.

121. Was ist zwischen dem alten und neuen Style für ein Unterschied?

Der Kalender nach altem Style, wie solcher noch in Rußland eingeführt ist, heißt der Julianische, und unser Kalender heißt der Gregorianische; die Differenz zwischen den beiden Kalendern beträgt 12 Tage, und somit fällt der 13. April unserer Berechnung auf den 1. April der Griechen; daher würde ein am 2. Jänner alten Styls in Rußland auf 3 Monat ausgestellter, aber in Wien oder Pest zahlbarer Wechsel nach unserm Kalender erst am 14. April fällig.

122. A hazai vásárokra kibocsátott váltók mikor járnak le?

Az új osztrák váltórendet kisérő bevezetési törvény 4-ik §-a és az ezen nyilt parancs által épségben fentartott 1840-ik évi magyar váltótörvény 97-ik §. szerint a vásári váltók lejárata különböző, jelesül:

a) Az egynapi vásárra húzott váltók a vásár ezen napján;

b) A két naptól nyolcz napig tartó vásárokra huzottak, a vásár utolsó napján;

c) A nyolcz napnál tovább tartó vásárokra szólló váltók, a vásár második hetének szerdáján járnak le.

123. Mikor kell a fizetést lejárat napján teljesíteni?

A váltónak kifizetése, a fizetési napon rendszerint déli 12 óráig teljesítendő, ezen szabály alul csak az egy napi vásárokra szólló váltók vétetnek ki, mellyeknek fizetési ideje délutáni 4 óráig terjed. A nyilt parancs által épségben fenntartott magyar váltótörvény 109-ik §-a szerint.

II. Fizetés.

124. Mikép tartozik a forgatott váltó tulajdonosa, a fizetés követelésénél magát igazolni?

A hátiratoknak összefüggő, és hozzá lenyúló sora által, és pedig minden arrai tekintet nélkül, valjon a hátírók egyike vagy másika váltóképes volt-e, vagy egyik vagy másik hátirat hamis-e vagy nem; mert a fizető a hátiratok' valódiságát birálni nem tartozik. — Ennek indoka a váltóűzlet' lehető megszilárditásában keresendő. V. r. 36-ik cz.

125. Ki legyen a váltón az első hátiró?

Mindég az intézvényes, mint a váltó első tulajdonosa, a ki azonban a v. r. 6-ik cz. szerint a kibocsátó is lehet, ha t. i. a váltó

122. Wann verfallen die auf inländische Messen oder Märkte zahlbar gestellten Wechseln?

Laut §. 4 des Einführungsgesetzes zur neuen österreichischen Wechselordnung und laut durch dieses Patent aufrecht erhaltenen §. 97 des ungarischen Wechselgesetzes vom Jahre 1840 ist die Verfallzeit der Meßwechseln verschieden, und zwar:

a) Wechseln, die auf Märkte gezogen sind, welche nur einen Tag dauern, verfallen an diesem Markttage.

b) Die auf Märkte von 2 bis 8 Tagen gezogen sind, verfallen am letzten Tage des Marktes.

c) Die auf Märkte, welche länger als 8 Tage dauern, gezogen sind, verfallen am Mittwoch der zweiten Woche.

123. Wann ist am Verfalltage die Zahlung zu leisten?

Die Zahlung eines Wechsels ist in der Regel am Zahlungstage, und bis 12 Uhr Mittags zu leisten; von dieser Regel sind nur die auf eintägige Märkte ausgestellten Wechseln ausgenommen, deren Zeit bis 4 Uhr Nachmittags fortläuft. §. 109 des durch das Einführungspatent aufrecht erhaltenen ungarischen Wechselgesetzes.

II. Zahlung.

124. Wie hat sich der Inhaber eines indossirten (girirten) Wechsels bei der Zahlungs-Forderung zu legitimiren?

Durch eine zusammenhängende, bis auf ihn heruntergehende Reihe von Indossamenten, wobei es ganz gleichgültig ist, ob einer oder der andere Indossant wechselfähig war oder nicht, ob ein oder das andere Indossament falsch ist oder nicht; denn die Echtheit der Indossamente zu prüfen, ist der zahlende Wechselschuldner nicht verpflichtet. — Der Grund hievon liegt in der dadurch zu erzielenden Sicherheit des Wechselverkehrs. Art. 36 der W.-O.

125. Wer muß der erste Indossant des Wechsels sein?

Immer der Remittent als erster Inhaber des Wechsels, der aber laut Art. 6 der W.-O. auch der Aussteller sein kann, wenn nämlich

saját rendeletére van állítva; ezt követi az ő forgatmányosa, kire t. i. a váltót forgatmány utján átruházta, és így tovább egész az utolsó forgatmányosig, ki magát illy módon mint váltótulajdonos igazolja.

126. Mi a hézag?

Ha a hátiratok sora megszakad, vagy is, ha valaki forgatmány útján a váltót ollyantól váltja magához, ki a hátiratosok sorában elő sem fordúl, akkor a hátiratok közt hiány, vagy is hézag mutatkozik; erről a köz. váltó rendszabály nem tesz említést, holott az 1840-ik évi volt magyar váltótörvény 1-ső részének 170-ik §-a világosan azt rendelte, hogy ha a hátiratokban hézag tapasztaltatik, a váltó az intézvényezett által azon személyeknek, kikre az, a hézagot követő hátirat után szállott, ki ne fizettessen, kivévén, ha a váltótulajdonos azt már az előtt, vagy a fizetés alkalmával a biróságnak benyujtotta, melly esetben az intézvényezett a váltó összeget birói kézhez letenni köteles. Lásd a megszűnt magyar váltótörvény 1-ső része 170, 171, 172, 173, 174, 175-ik §§-ait.

127. Mire figyelendő, ha az üres hátirat után további hátirat következik?

Ez esetben azon vélemény áll, hogy az utolsó hátirat kibocsátója üres hátirat útján jutott a váltó birtokába.

128. Köteles-e az elfogadó a váltó összeget mindenkinek, ki neki a váltót bemutatja, kifizetni?

Mint váltó adós fizetni minden esetre tartozik, de szabadságában áll, mielőtt a fizetést teljesítené, a váltót bemutató személynek a váltón létező utolsó hátiratossali ugyanazonságáról meggyőződni.

129. A hátiratok birálásánál minő tekintetbe jőnek azok, mellyek kitörölvék?

Mintha írva sem volnának, mert valamint az üres forgatmányok' kitöltésénél hibák, úgy a hátirat' kitörlésénél erre nem ritkán

der Wechsel auf seine eigene Ordre gestellt ist; diesem folge sein Giratar, auf den er nämlich den Wechsel durch Giro übertragen hat, und so weiter bis hinab zu dem letzten Giratar, der sich auf diese Art als Eigenthümer des Wechsels legitimirt.

126. Was ist eine Lücke?

Wenn die Kette der Indossamente unterbrochen ist, d. h. wenn Jemand durch Giro den Wechsel von einem solchen an sich bringt, der in der Reihe der Indossatare gar nicht erscheint, entsteht in den Indossamenten eine Lücke; hievon erwähnt die Wechselordnung gar nichts, während das aufgehobene ungarische Wechselrecht vom Jahre 1840 im §. 170 des I. Theiles ausdrücklich anordnete: daß, „wenn in den Indossamenten eine Lücke ersichtlich ist, der Wechsel von dem Bezogenen jenen Personen, welche ihn durch ein der Lücke nachfolgendes Indossament an sich gebracht haben, nicht ausbezahlt werden darf (außer der Inhaber des Wechsels hätte denselben vorher, oder bei Gelegenheit der Zahlung dem Gerichte überreicht, in welchem Falle der Bezogene den Wechselbetrag deponiren muß“ ɪc.). Siehe die §§. 170, 171, 172, 173, 174, 175 des I. Theiles des aufgehobenen ungarischen Wechselrechtes.

127. Was ist zu bemerken, wenn auf ein Bianco-Indossament ein weiteres Indossament folgt?

In diesem Falle wird angenommen, daß der letzte Girant den Wechsel durch das Bianco-Indossament erworben habe.

128. Muß der Acceptant die Wechselsumme einem Jeden, der ihm den Wechsel präsentirt, ausbezahlen?

Zahlen als Wechselschuldner muß er, es steht ihm aber zu, bevor er zahlt, die Identität der Person, die den Wechsel präsentirt, mit dem auf dem Wechsel ersichtlichen Indossatar zu prüfen.

129. Wie werden bei Prüfung der Indossamente Jene, die ausgestrichen sind, angesehen?

Als wenn sie gar nicht geschrieben wären, denn sowie beim Ausfüllen von Bianco-Indossamenten Fehler, ebenso können andere

okok adhatják magukat elő, még pedig nem csupán vétségből, hanem p. o. valamelly már elintézett, de ismét visszavont forgatmányi üzlet tekintetéből; a váltótörvény szelleméből ugyanis nem merül fel indok, mellynél fogva a váltótulajdonos illy esetekben, a váltóösszeget, vagy a váltójogi keresetet elveszíteni kénszerítve legyen.

130. Minő pénznemben fizetendő a váltóösszeg?

A váltóbeli összeg a váltóban kitett pénznemben fizetendő; ha eziránt a váltóban említés téve nincsen, 20 forintos conventios pénzláb értendő. — A nyiltparancs által épségben fenntartott 112-ik §. szerint a volt magyar váltótörvényből.

131. Mi történik: ha a váltó a fizetés helyén forgásban nem lévő pénznem, vagy egyébb határozott pénzbecs szerint van kiállítva?

Ez esetben a váltóösszeg, lejáratkori értéke szerint, az országban divatozó pénznemben fizettethetik, ha csak a kibocsátó ezen szóval „valódi“ vagy más hasonló értelmű kifejezés használatával, a váltóösszegnek a váltóban kitett pénznembeni fizetését határozottan ki nem kötötte. V. r. 37-ik cz.

132. Mi a pénznem, és mi a meghatározott pénzbecs?

Pénznemnek neveztetik p. o. egy „Lajosarany“, és meghatározott pénzbecsnek: a „forint, tallér“. Országos pénznemül vétetnek osztrákhonban (az 1816-iki junius 1-jén 1248-ik sz. a. kibocsátott nyilt-, és az ugyanazon évi február 28-án 1322-ik sz. a. kelt udvari parancs nyomán) a conventio szerint vert ezüst folyópénzek. A lombard-velenczei királyságban országos pénznemül vannak nyilvánítva a conventio szerint vert ezüst, és minden forgásban lévő osztrák arany pénzek. Továbbá: az általános polgári törvénykönyv 66-ik sz. a. függelékéül 1848-iki junius 2-án kiadott nyilt parancs szerint fizetéseknél a bankjegyek névszerinti teljes értékükben elfogadandók, kivévén, ha a fizetés aranyban, vagy külföldi ezüstpénznemben van kikötve.

Ursachen der Auslöschung eines Giro häufig eintreten, und zwar nicht blos aus Versehen, sondern z. B. aus Veranlassung eines bereits abgemachten, aber wieder rückgängig gewordenen Giro-Geschäftes; denn im Geiste des Wechselgesetzes zeigt sich kein Grund dazu, daß der Inhaber in solchen Fällen der Wechselsumme oder des Wechselrechtes verlustig werden soll.

130. In welcher Valuta muß der Wechselbetrag ausbezahlt werden?

Der Wechselbetrag muß in der im Wechsel ausgedrückten Valuta ausbezahlt werden; wird davon im Wechsel nichts gesagt, so ist der 20-Gulden Conventions-Fuß verstanden. §. 112 des ungarischen Wechselrechtes, durch das Einführungspatent aufrecht erhalten.

131. Was ist zu beobachten, wenn ein Wechsel auf eine am Zahlungsorte nicht coursirende Münzsorte, oder auf eine Rechnungswährung lautet?

In diesem Falle kann die Wechselsumme nach ihrem Werthe zur Verfallzeit in der Landesmünze gezahlt werden, außer der Aussteller hätte durch den Gebrauch des Wortes „effectiv" oder eines ähnlichen Zusatzes die Zahlung in der im Wechsel benannten Münzsorte ausdrücklich bestimmt. Art. 37 der W.-O.

132. Was ist eine Münzsorte, und eine Rechnungswährung?

Eine Münzsorte ist z. B. „ein Louisd'or" in Oesterreich, und eine Rechnungswährung sind z. B. „Gulden, Thaler". Als Landesmünze sind in Oesterreich (laut Patent vom 1. Juni 1816, Nr. 1248, und Hofdekret ddto. 28. Febr. 1816, Nr. 1322) die conventionsmäßig ausgeprägten Silbermünzen anzusehen. Im lombardisch-venetianischen Königreiche sind die conventionsmäßig ausgeprägten Silber-, dann alle österreichischen Goldmünzen als Landesmünzen erklärt; ferner: nach dem Patente vom 2. Juni 1848, Nr. 66 des Anhanges zum B.-G.-Buche, müssen Banknoten bei allen Zahlungen nach ihrem vollen Nennwerthe angenommen werden, außer wenn die Zahlung in Gold- oder ausländischen Silbermünzen gebührt.

133. Ha a váltótulajdonosnak részfizetés ajánltatik, visszautasíthatja-e azt?

Nem, és pedig még akkor sem, ha az elfogadás a váltóban kitett egész összegre történt. V. r. 38-ik cz. A törvény ezen rendelete, következménye látszik lenni azon felállított elvnek, melly szerint a részletes elfogadás is megengedtetik; a váltótulajdonos tehát a neki ajánlott részfizetést tartozik elfogadni, a hátralévőséget illetőleg azonban óvást vétethet ki, annak erejéig az elfogadót beperelheti, vagy, ha a váltó már forgatva van, előzői ellen törvényes idő alatt a hátralévőségi összeg és költség erejéig viszkeresetet indíthat.

134. Melly feltét alatt tartozik a váltóadós fizetni?

A váltóadós csak a nyugtatványozott váltó kieresztése mellett köteles fizetni; ha tehát a váltó több peldányban adatott ki, a váltóadósnak jogában áll azon példány' kieresztését követelni, mellyre elfogadását vezette. A nyugtatványozás kereskedőileg ezen szavakkal „pour acquit“, megkaptam“, és a nyugtatványozó nevének hozzáirásával történik.

135. Mikép történik a nyugtatványozás, ha a váltóra csak részfizetés tétetik?

Ha az adós csak részfizetést tesz, joga van követelni, hogy az általa történt részfizetés a váltóra feljegyeztessék, s neki azonkivül a váltó másolatán nyugtatvány adassék. V. r. 39-ik cz.

136. Mi joga van az elfogadónak, ha tőle lejáratkor a váltóösszeg nem követeltetik?

Azon joga van, hogy a nemfizetés végetti óvás kivételére a 41-ik cz. által megszabott határidő lefolyta után, a váltóösszeget a tulajdonos veszélyére és költségére birói kézhez leteheti, és pedig a nélkül, hogy a váltótulajdonost, kit talán nem is ismer, erről értesíteni tartoznék. V. r. 40-ik cz.

133. Kann der Inhaber des Wechsels eine ihm angebotene Theilzahlung zurückweisen?

Nein, und zwar selbst dann nicht, wenn die Annahme auf den ganzen Betrag der verschriebenen Summe erfolgt ist. Art. 38 der W.-O. Diese Anordnung des Gesetzes scheint eine Folge des Grundsatzes zu sein: daß eine theilweise Acceptation zulässig sei. Der Inhaber des Wechsels muß also eine ihm angebotene Theilzahlung annehmen, hinsichtlich des Restes kann er Protest erheben lassen, den Acceptanten auf Bezahlung desselben klagen, oder wenn der Wechsel girirt ist, gegen seine Vormänner rechtzeitig Regreß auf Zahlung des Restes und Kosten nehmen.

134. Welche ist die Bedingung, unter welcher der Wechselschuldner zahlen muß?

Der Wechselschuldner ist nur gegen Aushändigung des quittirten Wechsels zu zahlen verpflichtet; wenn also mehre Exemplare des Wechsels ausgefertigt wurden, so hat der Wechselschuldner das Recht, die Aushändigung jenes Exemplares zu verlangen, worauf er sein Accept geschrieben hatte. Die Quittirung geschieht kaufmännisch mit den Worten „pour acquit", „empfangen" und mit Beisetzung der Namensfertigung des Quittirenden.

135. Wie geschieht die Quittirung, wenn auf den Wechsel nur eine Theilzahlung geleistet wird?

Wenn der Schuldner nur eine Theilzahlung leistet, so hat er das Recht zu verlangen, daß die durch ihn geleistete Theilzahlung auf dem Wechsel abgeschrieben, und ihm außerdem eine Quittung auf einer Abschrift des Wechsels ertheilt werde. Art. 39 der W.-O.

136. Was steht dem Acceptanten für ein Recht zu, wenn von ihm die Zahlung zur Verfallszeit nicht gefordert wird?

Er hat das Recht nach Ablauf jener Frist, welche für die Protesterhebung Mangels Zahlung durch Art. 41 festgesetzt ist, die Wechselsumme auf Gefahr und Kosten des Inhabers bei Gericht zu erlegen, und zwar ohne den Inhaber, den er vielleicht gar nicht kennt, hievon verständigen zu müssen. Art. 40 der W.-O.

VIII. Fizetés hiánya miatti viszkereset.

137. Mi a fizetés hiánya miatti viszkereset?

A váltótulajdonos' azon joga, mellynél fogva, ha az elfogadó lejáratkor nem fizet, a váltóösszeget, költségekkel együtt a hátirók- és a kibocsátótól váltójogilag követelheti.

138. Mi szükséges nemfizetés esetében a kibocsátó, és forgatók elleni viszkereset támasztásához?

Megkivántatik; hogy

1) A váltó fizetés végett bemutattatott légyen, és

2) Hogy mind ezen bemutatás, mind pedig a fizetés nem teljesítése, ez iránt kellő időben kivett óvás által, tanusítassék. V. r. 41-ik cz.

139. Tartozik-e a tulajdonos a váltót fizetés végett óvás előtt bemutatni, vagy a jegyző általi bemutatás is elégséges?

Azt, hogy a váltó a tulajdonos által fizetés végett be lett mutatva, bebizonyítni nem szükséges, mert annak a jegyző által történt bemutatása, a viszkereset' megindíthatására, elégséges; azonban, ha az elfogadó óvástétel alkalmával a jegyzőnek a váltóösszeget kifizetné, a tulajdonos, ki a váltót, a nélkül, hogy azt előbb az elfogadónak bemutatta volna, óvatoltatá, az óvási költségeket viselni tartozik.

140. Mikor törvényes idejü az óvás?

Ha az a váltó' lejárati napján, vagy legfeljebb annak lejáratát követő második köznapon vétetett ki.

141. Megóvatoltatható-e a váltó valamelly ünnep- vagy vasárnapon?

Nem, mert a v. r. 92-ik cz. szerint minden nyilatkozat, mellynek ideje ünnep- vagy vasárnapra esik, azon köznapon a kö-

VIII. Regreß Mangels Zahlung.

137. Was ist der Regreß Mangels Zahlung?

Der Regreß Mangels Zahlung ist das Recht des Wechselinhabers, wenn der Acceptant zur Verfallzeit nicht zahlt, die Wechselsumme, sammt Nebengebühren, von den Giranten und dem Trassanten wechselrechtlich zu fordern.

138. Was ist zur Ausübung des Regresses Mangels Zahlung erforderlich?

Es ist erforderlich, daß

1) der Wechsel zur Zahlung präsentirt worden; und

2) daß sowohl diese Präsentation, als auch die Nichterlangung der Zahlung durch einen rechtzeitig aufgenommenen Protest dargethan sei. Art. 41 der W.=O.

139. Muß der Inhaber den Wechsel vor dem Protest zur Zahlung präsentiren, oder ist die Präsentation durch den Notar hinreichend?

Es ist nicht nöthig auszuweisen, daß der Wechsel durch den Inhaber zur Zahlung präsentirt worden sei; die Präsentation durch den Protest erhebenden Notar ist, um Regreß nehmen zu können, hinreichend; würde aber der Acceptant bei Gelegenheit der Protesterhebung dem Notar den Wechsel bezahlen, so müßte der Inhaber, wenn er den Wechsel, ohne früher dem Acceptanten zur Zahlung vorgewiesen zu haben, protestiren ließ, die Protestkosten tragen.

140. Wann ist der Protest rechtzeitig?

Wenn derselbe entweder am Verfalltage des Wechsels, oder spätestens am zweiten Werktage nach Ablauf des Wechsels erhoben wurde.

141. Kann der Wechsel an einem Sonn- und Feiertage protestirt werden?

Nein, denn laut Art. 92 der W.=O. muß jede Erklärung, wenn deren Zeitpunkt auf einen Sonn= oder Feiertag fällt, an jenem Werk=

vetelhető, hogy illetőleg adható, melly a törvény által a cselekvény, p. o. a váltómásodlat kiadása, vagy az elfogadás iránti nyilatkozat véghezvitelére végidőhatárkép van kitűzve; ha tehát a váltó szombaton járt le, az óvás hétfőn, mint első, vagy kedden, mint második köznapon jogosan vétethetik ki.

142. Mi következménnyel jár, ha a váltókötelezett a tulajdonost oda szóllítja fel, hogy ellene óvással ne éljen?

Ha a váltókötelezett a tulajdonost arra szóllítja fel, hogy óvást ne vétessen ki, s ez óvástétellel csakugyan nem él, a váltó nem ovatolása csak ezen felszólító irányában hagyja épségben a jogot, s a váltótulajdonos ennek ellenében felmentetik ugyan az óvástétel kötelessége alúl, de más részről, ha a többi előzők ellen fizetés végetti viszkeresetet akar támasztani, a váltót mégis óvatoltatnia kell. Az ellen, ki ezen felszólítást tette, azon törvényes elővélemény áll, hogy neki a váltó rendes időben bemutattatott, s ha a törvényes időben történt bemutatást tagadná, a bebizonyítás terhét át kell vállalnia, azaz: az általa követelt ellenkezőt be kell győznie. — Ha pedig a váltó a tett felszólítás ellenére is megóvatoltatik, a felszólító azon kifogással, hogy ő az óvási költségeket viselni nem tartozik, nem élhet. V. r. 42-ik cz.

143. A telepitett váltókra nézve mikép kell eljárni?

Telepített váltók (V. r. 24-ik cz.) a telepesnél t. i. annál, a kinél a fizetés teljesitendő, vagy ha illyen megnevezve nem volna, vagyis, ha a telepvény a váltóra csak következőleg volna vezetve, „fizetendő Posonyban 33-ik sz. a.“, magánál, az intézvényezettnél, azon helyen, hová a váltó telepítve van, fizetés végett bemutatandók, és ha a fizetés nem teljesitetik, ugyanott megóvatolandók; mert sajátságos hatása az a telepített váltónak, hogy a nemfizetés végetti óvás' jókori kivételének elmutasztása esetében, nem csak a kibocsátó és a forgatók, de maga az elfogadó is a váltókötelezettség terhe alúl megszabadúlnak, s az elfogadó csak még köztörvényileg marad lekötelezett. Ennek indoka abban keresendő: hogy az elfogadótól azt, hogy ő a váltóösszeget kétszeresen tartsa készen, vagy is, hogy azt mind a telepesnek megküldje,

tage, an welchem die Handlung, z. B. Herausgabe eines Wechselduplicats, Aeußerung über die Annahme, spätestens zu geschehen hat, gefordert oder bezugsweise abgegeben werden; verfällt also der Wechsel am Samstag, so ist zur Protestirung der Montag der erste und Dienstag der zweite Werktag.

142. Was hat es zur Folge, wenn der Wechselverpflichtete den Inhaber auffordert, keinen Protest erheben zu lassen?

Wenn der Wechselverpflichtete den Inhaber auffordert, daß er keinen Protest erheben lasse, und dieser es wirklich unterläßt, so gilt diese Unterlassung nur dem Aufforderer gegenüber und er ist einerseits diesem gegenüber von der Protesterhebung entbunden, andererseits aber, wenn er gegen die übrigen Vormänner Regreß auf Zahlung nehmen will, muß er doch protestiren lassen. Gegen denjenigen, von dem diese Clausel herrührt, wird gesetzlich vermuthet, daß ihm der Wechsel rechtzeitig vorgewiesen worden sei, und stellt er die rechtzeitig geschehene Präsentation in Abrede, so muß er die Last des Beweises übernehmen, d. h. das durch ihn behauptete Gegentheil beweisen. — Auch kann er nicht einwenden, wenn der Wechsel trotz seiner Aufforderung protestirt wird, daß er die Protestkosten nicht tragen müsse. Art. 42 der W.-O.

143. Wie ist bei domicilirten Wechseln vorzugehen?

Domicilirte Wechseln (Art. 24 der W.-O.) müssen dem Domiciliaten, d. h. demjenigen, bei dem der Wechsel bezahlt werden soll, oder wenn ein solcher nicht benannt ist, d. h. wenn das Domicil auf dem Wechsel nur folgenderweise, „zahlbar in Preßburg, Nr. 33", gestellt ist, dem Bezogenen selbst an demjenigen Orte, wohin der Wechsel domicilirt ist, zur Zahlung präsentirt, und wenn die Zahlung unterbleibt, dort protestirt werden; denn es ist eine eigenthümliche Wirkung eines Domicil-Wechsels, daß durch die Unterlassung der rechtzeitigen Protesterhebung wegen Nichtzahlung nicht nur der Aussteller und die Indossanten, sondern selbst der Acceptant von ihrer wechselmäßigen Haftung befreit werden, und der Acceptant fortan nur nach dem Civilrechte haftet. Der Grund dessen ist darin zu suchen, daß man vom Acceptanten nicht verlangen könne, daß er die Wechselsumme doppelt bereit halte, nämlich einmal an den Do-

mind pedig ugyanannyival magát otthon is ellássa, okszerűen követelni nem lehet. V. r. 43-ik cz.*)

---

*) A közönséges váltórend' tán egy czikke sem idézett elő olly vélemény külömbséget, mint a 43-ik czikk. Ha már azon körülménynél fogva, miszerint az egykori magyar váltójogban a telepített váltó világos értelmezése nem foglaltatik, sőt némellyeket e tekintetben a közönséges váltórend 24-ik czikke sem látszik kielégítni, a nézetek a telepített váltó lényege és alakja iránt eddig még nem egyesűltek, megfoghatóvá lesz, mikép történt, hogy a 43-ik czikk' a tekintetbeni rendelkezésének horderejе iránt a vélemények megoszlottak, főleg, miután a magyar váltójog I. r. 67-ik és 107-ik §§-aiból merített jogfogalmak az új intézkedéssel ellenkeznek. A magyar váltótörvény említett §§-ai értelmében az elfogadónak váltójog szerinti fizetési kötelessége, akár telepítve volt a váltó, akár nem, a bemutatás elmulasztása által változást nem szenvedett, ellenben a közönséges váltórend 43-ik czikke még az elfogadvány kötelező erejét is megszünteti azon esetben, ha a váltónak a telepesnéli bemutatásában késedelem történt.

Nincs itt helyén ezen törvényczikk jogalapjának taglalásába bocsátkozni, de legyen szabad, ezen a vitatkozás' főtárgyává lett kérdés' felderítésére néhány védvet ismételnem, a mint azok saját tapasztalásom szerint, a váltótörvénykezés mezején felhozattak.

Köztudomás szerint ugyanis gyakran saját rendeletre szóló váltók bocsátatnak ki, mellyek senkire sem forgatva, a kibocsátónak egyenes követelési jogát alapítják meg az elfogadó irányában; ha tehát illy váltó telepítetett, azon kérdés támad: valjon a kibocsátó mint intézvényes, — ki ennél fogva a fizetést nem viszkereset útján, hanem közvetlenül az elfogadótól várja — köteles-e a váltót a közönséges váltórend 43-ik czikke értelmében a telepesnél fizetés végett bemutatni, s nem fizetés esetében ugyanott megovatni? — Erre sok jogtudós határozott „nem"-mel felel, s indító okaik a következőkben öszpontosúlnak:

„Állandóan szem előtt tartandó, hogy a 43-ik czikk, melly a „fizetés hiánya miatti viszkereset" czímü VIII. szakasz alatt fordúl elő, a mennyiben az ezen szakaszban olvasható czikkek csupán a fizetés hiánya miatti viszkeresetre vonatkoznak, — csak a rendes viszkereset esetében bírhat jogérvénnyel; mert mindenki be fogja látni, hogy ha a törvény a 43-ik czikknek minden esetre szigorú intézkedésével nem akar vala az előző váltókötelezettek megvédésére czélozni, ama rendelkezése, miszerint a telepesnéli bemutatás elmulasztása még az elfogadót is felmenti

miciliaten einsende, und sich auch zu Hause mit der nämlichen Geldsumme versehe. Art. 43 der W.-O.*)

---

*) Kein Artikel der allgemeinen Wechselordnung hat vielleicht zu so verschiedenen Meinungen Anlaß gegeben, als der Art. 43. Wenn schon bei dem Umstande, daß das ehemalige ungarische Wechselgesetz keine klare Definition des Domicilwechsels an die Hand gab, ja sogar der Art. 24 der allg. W.-O. Manchen in dieser Hinsicht nicht zu genügen scheint, die Ansichten über das eigentliche Wesen und die Form des Domicilwechsels schwankend blieben, so wird es begreiflich, wie es kam, daß die rücksichtlich der domicilirten Wechsel im Art. 43 enthaltene exceptionelle Bestimmung die Meinungen über die Tragweite derselben theilte, zumal die aus den §§. 67, 107 des ung. Wechselgesetzes, I. Thl., geschöpften Rechtsbegriffe der neuen Satzung entgegenstehen. Im Sinne dieser Paragraphe des ungar. Wechselgesetzes erlitt die wechselmäßige Zahlungsverpflichtung des Acceptanten durch die Versäumniß der Präsentation keine Veränderung, ohne Unterschied, ob der Wechsel domicilirt war, oder nicht, während der Art. 43 der allg. W.-O. die Wechselkraft selbst des Acceptes aufhebt, sobald die rechtzeitige Präsentation beim Domiciliaten verabsäumt wurde.

Es ist hier nicht der Ort in eine Erörterung der juridischen Begründung dieses Gesetzartikels einzugehen, es sei mir nur erlaubt, zur Beleuchtung einer Frage, welche hauptsächlich Gegenstand der Discussion wurde, einige Argumente hier wiederzugeben, wie solche auf dem Felde des Wechselprocesses laut meiner eigenen Erfahrung geltend gemacht wurden.

Es werden nämlich, wie bekannt, sehr häufig Wechseln auf eigene Ordre ausgestellt, welche an Niemanden girirt, das directe Forderungsrecht des Ausstellers dem Acceptanten gegenüber begründen. Ist nun ein solcher Wechsel domicilirt, so ergibt sich die Frage: ob der Aussteller als Remittent, der also die Zahlung nicht im Regreßwege, sondern unmittelbar vom Acceptanten erlangen will, nach Art. 43 der W.-O. verpflichtet sei, den Wechsel bei Verlust seines wechselmäßigen Anspruches dem Domiciliaten zur Zahlung zu präsentiren, und bei demselben eventuell protestiren zu lassen? — Viele Rechtsgelehrte antworten hierauf mit entschiedenem „Nein", und ihre Gründe lassen sich in Folgendem zusammenstellen:

„Es ist beständig im Auge zu behalten, daß der Art. 43 unter dem Abschnitt „VIII. Regreß Mangels Zahlung" erscheint, somit gleichwie alle unter diesem Titel aufgeführten Artikel sich blos auf den Mangels Zahlung zu nehmenden Regreß beziehen, — nur im Falle eines ordentlichen Regreßzuges rechtliche Geltung haben kann. Denn man wird leicht absehen, daß wenn das Gesetz die jedenfalls strenge Sanction dieses Artikels nicht blos zum Schutze der Regreßpflichtigen hätte aufstellen wollen, die Bestimmung, wonach die Versäumniß der Präsentation beim Domici-

***144.** Mikép veendő a törvény' ezen rendelete, ha a telepített váltó úgy van kiállítva hogy a telepvény helyén az elfogadó maga a fizető?*

Ez esetben a v. r. 43-ik cz. nem alkalmazható, mert ezen czikk világosan a telepesről szól.

---

kötelezettsége alúl, nem a VIII., hanem az „elfogadás“ czímű V. szakaszban lett volna felhozandó, mint kivétele a 23-ik czikknek, melly szerint az intézvényezett, elfogadványa erejénél fogva, a fizetésre általában köteleztetik. E szerint tehát maga a hely, hol a 43-ik czikk a törvényben előfordúl, elégséges azon szempont meghatározására, mellyből ezen czikk' kötelező ereje megitélendő.

„De egyéb tekintetek is vezetnek még azon következtetéshez, hogy a saját rendeletrei kibocsátó, mint az elfogadó közvetlen hitelezője, ha a váltót a telepesnél fizetés hiánya miatt meg nem óvatja is, váltójogát nem veszélyezteti.

„A 21-ik czikk értelmében ugyanis a váltóra tett, s az intézvényezett által aláirt bárminő nyilatkozat korlátlan elfogadásnak tekintetik, és maga után vonja a 23-ik czikk szerinti fizetési kötelezettséget minden tekintet nélkül arra, volt-e a váltó telepítve, vagy nem; és ezen utóbbi czikk a legnagyobb általánosságban rendeli, hogy az intézvényezett, eltekintve a fizetési helytől, puszta elfogadványánál fogva köteles váltóilag, az elfogadott összeget lejáratkor kifizetni. — A 21-ik és 23-ik czikkek tehát általános szabályokat tartalmaznak, mellyek a váltóüzletnek irányúl szolgálnak, s azon meggyőződéshez vezetnek, hogy az intézvényezettet a minden törvényes kellékekkel (mellyekhez a telepvény nem tartozik) ellátott váltóra irt elfogadványa, függetlenül a bemutatás módjától, a fizetésnek a törvényes elévülés ideje alatti teljesítésére, váltóilag kötelezi; hiszen a 40-ik czikk határozottan mondja, hogy azon esetben, ha a váltó kifizetése lejáratkor nem követeltetik, az elfogadó kötelezettsége alúl nem mentesűl, hanem csak a váltóösszegnek birói kézhezi letételére jogosíttatik fel. Ebből következik, hogy a 43-ik czikk az általános szabálytóli kivételnek tekintendő, és csupán viszkereset esetére szorítandó annál is inkább, minthogy a 44-ik czikk az előbbi czikket határozottan kivétel gyanánt tüntetvén fel, az előbb említett általános elvekkel összehangzólag azt rendeli, hogy az elfogadó elleni váltójog fenntartására sem a fizetés napjáni bemutatás, sem pedig óvástétel okvetlenül nem szükséges.

„Ezeken kivül megjegyzendő még, hogy a 43-ik czikk a 41-ik és 42-ik czikkeknek természetes kifolyása lévén, nem látszik okszerűnek azt a többi czikkekkeli logikai összefüggésből kiragadni, s neki általánosb értelmet tulajdonítni.

144. Was ist zu bemerken, wenn ein Domicil-Wechsel so gestellt ist, daß an dem Orte des Domicils der Acceptant selbst zahlen soll?

In diesem Falle ist der Art. 43 der W.-O. nicht anwendbar, denn dieser Artikel spricht ausdrücklich vom Domiciliaten.

---

liaten selbst den Acceptanten seiner Verbindlichkeit enthebt, nicht unter dem Titel VIII., sondern etwa unter „V. Annahme" aufzuführen gewesen wäre, als Ausnahme von dem Art. 23, welchem gemäß der Bezogene aus seinem Accepte im Allgemeinen zur Zahlung verpflichtet ist. Es dürfte also die Stelle, wo der Art. 43 im Gesetze erscheint, allein hinreichen, um den Gesichtspunkt zu bezeichnen, aus welchem die verbindende Kraft dieses Artikels zu beurtheilen ist.

„Aber auch andere Betrachtungen führen zu dem Schlusse, daß der Aussteller auf eigene Ordre als unmittelbarer Gläubiger des Acceptanten sein Wechselrecht nicht gefährde, wenn er den Wechsel beim Domiciliaten Mangels Zahlung protestiren zu lassen verabsäumt.

„Laut Art. 21 gilt jede auf den Wechsel geschriebene, und von dem Bezogenen unterschriebene Erklärung als unbeschränkte Annahme, und zieht im Allgemeinen nach Art. 23 die wechselmäßige Zahlungsverpflichtung nach sich, ohne Rücksicht ob der Wechsel domicilirt wurde, oder nicht; und der Art. 23 verordnet in größter Allgemeinheit, daß der Bezogene, ganz abgesehen von dem Zahlungsort, durch die bloße Annahme wechselmäßig verpflichtet werde, die acceptirte Summe zur Verfallzeit zu zahlen. Die Art. 21 und 23 enthalten somit generelle Satzungen, welche für den Wechselverkehr als maßgebend zu betrachten sind, und zu der Ueberzeugung führen, daß das auf einem mit allen Erfordernissen (worunter das Domicil nicht begriffen ist) ausgestatteten Wechsel geschriebene Accept des Bezogenen, diesen, unabhängig von der Art und Weise der Präsentation, wechselrechtlich verpflichte, die Zahlung binnen der gesetzlichen Verjährungsfrist zu leisten; der Art. 40 sagt ja ausdrücklich, daß im Falle die Zahlung des Wechsels am Verfallstage nicht gefordert wird, der Acceptant seiner Verpflichtung nicht enthoben, sondern blos befugt sei, die Wechselsumme bei Gericht niederzulegen. Hieraus mag gefolgert werden, daß der Art. 43 als Ausnahme von der allgemeinen Regel betrachtet, und um so mehr blos auf Regreßfälle beschränkt werden müsse, als der Art. 44 den vorhergehenden Artikel ausdrücklich als Ausnahme bezeichnet, und im Einklange mit den erwähnten allgemeinen Grundsätzen bestimmt, daß es zur Erhaltung des Wechselrechtes gegen den Acceptanten der Präsentation zur Zahlung oder Protesterhebung nicht bedürfe.

„Ueberdies muß bemerkt werden, daß der Art. 43 wie ein Corollar aus den Art. 41 und 42 fließt, daß es also nicht gerechtfertigt wäre, den Art. 43 aus dem logischen Zusammenhang mit den übrigen Artikeln herauszuheben und ihm eine allgemeinere Deutung zu geben.

145. Szükséges-e a váltójog' fentartása tekintetéből lejáratkor az elfogadó ellen, ha nem fizet, óvást kivenni?

Nem; sőt ellenkezőleg, az elfogadó ellen, kivévén a 43-ik czikkben érintett esetet, lejáratkor sem bemutatással élni, sem óvást kivenni nem szükséges, mert az elfogadó az elévülés' egész ideje alatt elfogadványánál fogva marad váltójogi kötelezettségben, s általában az óvás csak az előzők elleni viszkereseti jog' megállapítására szükségeltetik. V. r. 44-ik cz.

146. Mi teendőjük van továbbá a fizetés hiánya miatt megovatolt váltó' tulajdonosának, és a váltón létező hátiróknak?

A váltótulajdonos köteles, az óvástétel' napjától számítva két nap alatt arról, hogy a váltó ki nem fizettetett, közvetlen előzőjét írásban értesíteni, az ekép értesített előző ismét saját közvet-

---

„Végül minden váltójogász előtt ismeretes dolog az, hogy az óvástétel a viszkereseti jog megalapítására szükséges ugyan, de ha a váltótulajdonos viszkeresettel élni nem szándékozik, egészen nélkülözhető, a nélkül, hogy az elfogadó irányábani egyenes követelési jog veszélyeztetnék. Ha tehát általában nem szükségeltetik, hogy a kibocsátó mint intézvényes, váltójogai fenntartása tekintetéből, az elfogadó mint egyenes adósa ellen fizetés hiánya miatt óvást tétessen, bizonnyára nehéz bélátni, miért legyen köteles a váltótulajdonos azon esetre, ha a váltó telepítetett, azt az elfogadó helyét pótló telepesnél fizetés hiánya miatt megovatni.

„A 43-ik czikk tehát nem vonatkozhatik olly váltóüzletekre, mellyek csak két személy közti jogviszonyt alapítnak, hanem csupán a váltótulajdonos előzőinek megvédésére számított rendszabálynak tekinthető."

Így és hasonlóan okoskodik sok jogtudós a 43-ik czikk felett, mellynek a közönséges váltórend szellemébeni jelentősége csakugyan nyilt kérdésnek mutatkozik, mi is az egységes igazságszolgáltatás érdekében azon ohajtást ébreszti fel, vajha a cs. k. legfőbb és semmitő törvényszéknek rendes föllebbezés útján mielőbb alkalom nyújtatnék, egy e tekintetben sinórmértékül szolgálandó határozat által minden kételyt eloszlathatni. Szerző.

145. Muß zur Erhaltung des Wechselrechtes am Zahlungstage auch gegen den Acceptanten, wenn er nicht zahlt, Protest erhoben werden?

Nein; im Gegentheil, mit Ausnahme des im Art. 43 erwähnten Falles, bedarf es gegen den Acceptanten weder der Präsentation am Zahlungstage, noch der Erhebung eines Protestes, denn der Acceptant haftet aus seinem Accepte durch die ganze Verjährungszeit, und überhaupt ist der Protest nur zur Begründung des Regreßrechtes gegen die Vormänner erforderlich. Art. 44 der W.=O.

146. Was haben der Inhaber eines Mangels Zahlung protestirten Wechsels, und die darauf befindlichen Indossanten weiter zu thun?

Der Inhaber ist verpflichtet, seinen unmittelbaren Vormann innerhalb zweier Tage nach dem Tage der Protesterhebung von der Nichtzahlung des Wechsels schriftlich zu benachrichtigen; der somit be=

„Endlich weiß jeder Wechselrechtskundige, daß die Protesterhebung ein allerdings zur Aufrechthaltung der Regreßrechte nothwendiger Akt sei; aber sobald der Wechselinhaber keinen Regreß zu nehmen gedenkt, wegbleiben könne, ohne das directe Forderungsrecht gegen den Acceptanten zu gefährden. Wenn also der Aussteller als Remittent zur Aufrechthaltung seiner Wechselrechte im Allgemeinen nicht nöthig hat, den Wechsel bei seinem directen Schuldner, dem Acceptanten, Mangels Zahlung protestiren zu lassen, so ist auch kein vernünftiger Grund vorhanden, weshalb ein solcher Inhaber, falls der Wechsel domicilirt wurde, denselben bei dem die Stelle des Acceptanten vertretenden Domiciliaten Mangels Zahlung protestiren lassen müßte.

„Der Art. 43 hat demnach keinen Bezug auf Wechselgeschäfte, welche nur zwischen zwei Personen geschlossen werden, und dürfte lediglich als eine zum Schutze der Vormänner des Wechselinhabers ersonnene Vorsichtsmaßregel betrachtet werden."

Auf diese und ähnliche Weise lauten die Raisonnements vieler Rechtsgelehrten über den Art. 43, dessen Bedeutung im Geiste der allg. W.=O. in der That noch eine offene Frage zu sein scheint, welche im Interesse der einheitlichen Justizpflege den Wunsch erregen muß, daß im ordentlichen Appellationszuge dem k. k. obersten Gerichtshofe Gelegenheit geboten würde, durch eine maßgebende Entscheidung alle Zweifel zu lösen.

Der Verfasser.

len előzőjét tartozik az óvástétel iránt ugyanazon előirt idő, vagy is szinte két nap alatt tudosítani, s ez folyton így történik egész a kibocsátóig.

147. Okvetlenül szükséges-e ezen értesités a viszkereset megindítása tekintetéből, s mi jogkövetkezménye van, ha meg nem történik?

Az előirt értesités' elmulasztása nem veszélyezteti ugyan magát a viszkereseti jogot, de azon váltótulajdonos vagy hátiratos, ki az értesitést elmulasztá, vagy azt nem közvetlen előzőjéhez intézé, első esetben valamennyi, az utóbbiban pedig átugrott előzőinek minden az elmulasztott értesitésből netalán felmerülő károsodásért köztörvényileg felelős, hasonlóúl ezen személyek' ellenében sem kamatot, sem költséget nem követelhet, olly annyira, hogy csupán csak a váltóösszeget követelhetni van feljogosítva.

148. Minő károsodás származhatik az értesités elmulasztásából?

Illyen károsodás lehet p. o. az, hogy a nem értesitett előző saját előzői ellen törvényes időben a szükséges lépéseket meg nem tehetvén, ez által azok ellenében a viszkereseti jogot tán részben, vagy egészen elvesztette.

149. A meghatalmazási hátiratos kit tartozik a megovatolt váltó ki nem fizetéséről értesiteni?

Nem azt, ki reá a váltót meghatalmazáskép átruházta, mert ezzel ugyanazon egy személynek tekintetik, hanem az ő meghatalmazójának előzőjét tartozik értesíteni.

150. Mi által tanúsitandó a megtörtént értesités?

Erre elégséges, ha póstavevény által kimutattatik, hogy az illető értesítvény, az erre előirt határidő alatt póstára adatott. V. r. 45. cz.

nachrichtigte Vormann hat wieder seinem unmittelbaren Vorgänger die Protesterhebung in gleicher Frist, nämlich in zwei Tagen, zu notificiren, und so geht es weiter bis zum Aussteller.

147. Ist diese Benachrichtigung zur Regreßnahme wesentlich nothwendig, und was hat die Unterlassung derselben für Rechtsfolgen?

Die Unterlassung der vorgeschriebenen Notificirung schadet dem Regreßanspruche nicht, sondern jeder Inhaber oder Indossatar, der die Benachrichtigung unterlassen, oder nicht an seinen unmittelbaren Vormann gerichtet hat, ist im ersten Falle allen, im zweiten Falle aber den übersprungenen Vormännern für den aus der Unterlassung etwa erwachsenen Schaden nach Civilrecht ersatzpflichtig, auch verliert er gegen diese Personen den Anspruch auf Zinsen und Kosten, so daß er nur die Wechselsumme zu fordern berechtigt ist.

148. Was kann aus der Unterlassung der Notificirung für ein Schaden entstehen?

Hieraus könnte z. B. der Schaden entstehen, daß der nicht benachrichtigte Vormann gegen seine Vormänner die nöthigen Schritte rechtzeitig nicht einleiten konnte, somit gegen dieselben den Regreß vielleicht ganz, vielleicht theilweise verloren hat.

149. Wen hat der Procura-Indossatar von der Nichtzahlung des protestirten Wechsels zu benachrichtigen?

Dieser hat nicht Denjenigen, der den Wechsel auf ihn per procura indossirt hat — denn mit diesem wird er als eine und dieselbe Person angesehen — sondern den Vormann seines Machtgebers zu benachrichtigen.

150. Durch was wird die geschehene Notification ausgewiesen?

Es ist hinreichend, wenn durch ein Postrecepisse bewiesen wird, daß das Benachrichtigungsschreiben innerhalb der hierzu vorgeschriebenen Frist zur Post gegeben wurde. Art. 45 der W.-O.

151. Minő bizony ereje van az illy póstavevénynek?

Azon elővéleményt költi fel, hogy azon levél, mellyet a tulajdonos, vagy valamellyik hátiró törvényes idő alatt póstára adott, az értesitvényt foglalta magában, ha csak be nem győzettetik, hogy az, egyéb tartalmu volt, mit bebizonyítni annak áll kötelességében, ki ezén ellenkezőt állítja; minden kellemetlenség eltávoztatása tekintetéből tehát tanácsos, hogy a czím a póstavevényben pontosan kitétessék, és mind a levél' külsején, mind magában a póstavevényben is e szavak „váltóóvási ügyben" szemlélhetők legyenek. Hasonlóúl azon nap is, mellyen a tudosított előző az irásbeli értesítvényt megkapta, illyen póstavevény által kimutatható. V. r. 46-ik cz.

152. Mikép történik az értesités, ha valamellyik hátiró a váltót a hely' kitétele nélkül adta tovább?

Ez esetben, melly gyakorlatilag véve, leginkább üres forgatmányoknál fordúl elő, a váltó ki nem fizetéséről a helyet kitenni elmulasztónak előzője értesítendő; ha azonban a váltótulajdonos közvetlen előzőjének ki nem tett lakását tudja, szabadságában áll ez utóbbit, és nem köteles, annak előzőjét értesíteni. V. r. 47-ik cz.

153. Magához válthatja-e a váltót fizetés által minden váltókötelezett?

Minden váltókötelezettnek jogában áll a lejárt váltót, a váltóösszeg, kamatok és költségek lefizetése mellett, nyugtatványozva magához váltani, a mi által az ekép közbenjárónak következői a kötelezettség alúl felszabadúlnak. V. r. 48-ik cz.

154. Mi joga van a fizetés' hiányában ovatolt váltótulajdonosnak?

Az, hogy váltópanaszát mindannyi váltókötelezett ellen egyszerre, mert ezek neki az egész összegért egyetemlegesen felelősek,

151. Was hat dieses Postrecepisse für eine Beweiskraft?

Es erwächst daraus die Vermuthung, daß der Brief, welchen der Inhaber oder ein Indossant in der gesetzlichen Frist zur Post gegeben hat, die Notification enthielt, außer es wird bewiesen, daß das Schreiben anderes Inhaltes war. Den Beweis hiezu muß Derjenige führen, der das Gegentheil behauptet; um allen Unannehmlichkeiten auszuweichen, ist es also gerathen, daß die Adresse in dem Recepisse genau angegeben und sowohl auf dem Briefe, wie auch im Recepisse der Beisatz „in Wechselprotest-Angelegenheiten" ersichtlich gemacht werde. Ebenso kann auch der Tag, an welchem der Benachrichtigte die schriftliche Notification erhielt, durch ein Post-Recepisse erwiesen werden. Art. 46 der W.-O.

152. Wie hat die Notification zu geschehen, wenn ein Indossant den Wechsel ohne Hinzufügung einer Ortsbezeichnung weiter gegeben hätte?

In diesem Falle, welcher meistens bei Bianco-Indossamenten vorkommt, ist von der unterbliebenen Zahlung der Vormann des gedachten Indossanten zu benachrichtigen; sollte aber der Inhaber den nicht angegebenen Wohnort seines unmittelbaren Vormannes kennen, so kann er diesem, und ist nicht verpflichtet dessen Vormanne zu notificiren. Art. 47 der W.-O.

153. Kann ein Jeder, der auf dem Wechsel als Verpflichteter steht, denselben durch Zahlung an sich bringen?

Ein jeder Wechselverpflichtete hat das Recht, den bereits verfallenen Wechsel, gegen Erstattung der Wechselsumme, nebst Zinsen und Kosten, quittirt an sich zu bringen. Hiedurch werden alle Nachmänner Desjenigen, der auf diese Art intervenirt hat, außer Obligo gesetzt. Art. 48 der W.-O.

154. Was steht dem Inhaber eines Mangels Zahlung protestirten Wechsels für ein Recht zu?

Er kann die Wechselklage gegen alle Wechselverpflichteten auf einmal, da sie sämmtlich für die Wechselsumme solidarisch haften,

vagy azok' néhánya, vagy pedig közülök épen csak egy ellen intézheti, és pedig a nélkül, hogy ez által az igénybe nem vett kötelezettségek ellenében váltójogát elvesztené; ugyanazért a váltótulajdonos a hátiratok' sorrendéhez kötve nincsen, melly esetben a viszkereset „szökő viszkeresetnek" neveztetik. V. r. 49-ik cz.

155. Mire szorítkoznak azon váltótulajdonos' viszkereseti igényei, ki a váltót fizetés hiánya miatt megovatoltatta?

Ennek viszkereseti igényei következendőkre szorítkoznak:

a) a ki nem fizetett váltóösszegre, a lejárattól számítandó 6 százalékos évi kamataival együtt;

b) az óvási költségekre, s egyéb kiadásokra;

c) $1/3$ százaléknyi váltódíjra; tehát nem többre mint a menynyit a v. r. 50-ik cz. határozottan megszab.

156. Mi a váltódíj?

Ezen szó alatt „váltódíj" azon jutalom értendő, mellyet a viszkereső levelezésekre, s egyéb általa teljesített eljárásokra fordított fáradozásaiért jogosan követelhet.

157. Mikép fizetendők ezen összegek azon esetben, ha a viszkereset alatt álló a fizetési helytől különböző helyen lakik?

Ez esetben ezen összegek azon folyam szerint fizetendők, a minő folyama van a fizetés' helyéről a viszkereset alatt álló' lakhelyére intézett látra kelt váltónak, p. o. ha egy Hamburgban kibocsátott, s Bécsben fizetendő 1000 forintról bécsi bankjegyekben szólló váltó Bécsben ki nem fizettetik, s annál fogva vissza Hamburgba viszkereset indítatik, kitudandó, hogy millyen folyama van egy Bécsből Hamburgra szólló látra kelt váltónak. A törvény ezen rendelete azon jogelven alapszik, hogy a váltó áru gyanánt tekintendő, mellynek értéke a fizetés' helyén és a fizetés' idejekor

oder nur gegen Einige, oder auch nur gegen Einen derselben anstellen, und ohne dadurch seinen Anspruch gegen die nicht in Anspruch genommenen Wechselverpflichteten zu verlieren; daher ist auch der Wechselinhaber dabei an eine gewisse Reihenfolge nicht gebunden; in diesem Falle heißt die Regreßnahme „springender Regreß". Art. 49 der W.-O.

155. Auf was beschränken sich die Regreßansprüche des Inhabers, welcher den Wechsel Mangels Zahlung protestiren ließ?

Sie beschränken sich:

a) Auf die nicht bezahlte Wechselsumme, nebst 6 Procent jährlicher Zinsen vom Verfalltage ab.

b) Auf die Protestkosten und andere Auslagen.

c) Auf eine Provision von 1/3 Procent; also nicht mehr, als was der Art. 50 der W.-O. taxativ bestimmt.

156. Was ist eine Provision?

Unter dem Worte Provision ist jener Lohn zu verstehen, welchen der Regreßsuchende für seine Mühen, welche er auf Correspondenz und sonstige Handlungen verwenden mußte, zu beanspruchen berechtigt ist.

157. Wie müssen diese Beträge, wenn der Regreßpflichtige an einem andern, als dem Zahlungsorte wohnt, gezahlt werden?

In diesem Falle müssen diese Beträge zu demjenigen Course gezahlt werden, welchen ein vom Zahlungsorte auf den Wohnort des Regreßpflichtigen gezogener Wechsel auf Sicht hat; z. B. wenn ein in Hamburg ausgestellter, in Wien zahlbarer Wechsel über 1000 fl. Wiener Banknoten in Wien nicht ausbezahlt, somit nach Hamburg zurück Regreß genommen wird, so muß erörtert werden, welchen Cours ein von Wien auf Hamburg lautender Wechsel auf Sicht hat. Diese Anordnung des Gesetzes fußt sich auf dem Grundsatze, daß der Wechsel als Waare betrachtet werden soll, deren Werth am

azon arány szerint kissebb vagy nagyobb, a mint a pénznek, mellyel a fizetési helyen a váltó beváltandó lett volna, a viszkereset helyén lévő pénzhez képest kissebb vagy nagyobb értéke, azaz: folyama van; ugyanazért a törvény' ezen rendelete épen olly méltányos, mint ama jogelv: hogy, ha bizonyos meghatározott időben és helyre valami árú volt szállítandó, de az eladó részéről a szállítás elmulasztatott, ez az árúnak akkori értékét, és így, ha annak ára időközben felrúgott, az árkülömbözetet is, megtériteni köteles.

158. Tehát tulajdonképen mi a váltófolyam?

Váltófolyamnak nevezzük azon árt, mellyen a váltó valamelly piaczon bizonyos időben kapható. Ezen váltófolyam különböző időkben szinte különböző, azaz: a váltó azon összegért, mellyről szól, nem mindég megkapható, némellykor többet kell érette adni, míg néha kissebb összegért is megszerezhető, ez ugyanis a hiteltől, a lejárati naptól, s így a váltó keresettségétől vagy kináltatásától függ. A folyam mekkoraságát nagyon feltételezi a pénznem is, mellyben a fizetés' helyén a váltó beváltandó, mert a különböző pénznemeknek különböző időkben különböző áruk van; ezekből tehát következik: hogy egy hitellel biró, s annálfogva keresett, egy közel lejáratu, vagy egy jó hirű házra szóló váltó nagyobb áron szerezhető meg, mint az, melly egy kevesbé neves házra szól, vagy mellynek lejárata még később fog bekövetkezni, s így kevesbé kerestetik, de annál inkább kináltatik.

159. Mi teendő akkor, ha azon helyen, honnét a fönnebbi esetekben a váltófolyam a másik helyre felszámítandó, folyam egyáltalán nem létezik?

Ez esetben a váltófolyam azon piacz szerint leszen számítandó, melly a viszkereset alatt állónak lakásához legközelebb esik.

Zahlungstage und zur Zahlungszeit nach jenem Maßstabe kleiner oder größer ist, als das Geld, mit welchem man am Zahlungsplatze den Wechsel einlösen hätte sollen, gegenüber dem Gelde am Regreßplatze einen größern oder kleinern Werth, d. h. Cours, hat; daher ist diese Anordnung des Gesetzes ebenso billig, als jener Rechtsgrundsatz: daß wenn eine Waare nach einem bestimmten Ort und zu einer bestimmten Zeit hätte geliefert werden sollen, aber die Lieferung seitens des Verkäufers unterblieb, dieser den damaligen Werth der Waare, und somit, wenn der Werth derselben inzwischen gestiegen ist, die Preisdifferenz ersetzen muß.

158. Was ist also eigentlich der Wechselcours?

Wechselcours nennt man jenen Preis, um welchen der Wechsel auf irgend einem Platze zu einer bestimmten Zeit zu bekommen ist. Dieser Cours ist in verschiedenen Zeiten verschieden, d. h. der Wechsel ist nicht immer um dieselbe Summe, über welche er lautet, zu bekommen, zuweilen muß man mehr dafür geben, während man manchmal selben auch um eine geringere Summe an sich bringen kann; das hängt nämlich von dem Credite der Wechselverpflichteten, von der Nähe oder Ferne des Verfalltages, somit von dem Maaße ab, in welchem der Wechsel gesucht, oder zum Kaufe angeboten wird. Die Höhe des Courses hängt auch viel von der Geldgattung ab, in welcher am Zahlungsplatze der Wechsel eingelöst werden soll, denn die verschiedenen Geldgattungen haben zu verschiedenen Zeiten verschiedene Werthe. — Hieraus folgt, daß ein sich eines Credits erfreuender, und somit sehr gesuchter, ein baldigst ablaufender, oder auf ein accreditirtes Haus lautender Wechsel theuerer zu bekommen ist, als einer, der auf ein weniger accreditirtes Haus lautet, der noch längere Zeit zu laufen hat, und somit weniger gesucht, aber mehr feilgeboten wird.

159. Was ist zu beobachten, wenn an jenem Orte, von wo in obigen Fällen der Wechselcours auf den andern Ort berechnet werden soll, gar kein Cours besteht?

In diesem Falle wird der Cours nach demjenigen Platze genommen, welcher dem Wohnorte des Regreßpflichtigen am nächsten liegt.

160. Igazolandó-e a váltófolyam, s ez mikép történik?

Ha a viszkereset alatt álló kivánja, igen is, igazolandó, s ez közhitelességü folyamjegyzékkel vagy meghitelt alkusz' bizonyítványával, avagy illyennek hiányában, két kereskedő' bizonyítványával eszközölhető. V. r. 50-ik cz.

161. Mit követelhet azon hátiró, ki a váltót beváltotta, az előbbi hátirótól vagy a kibocsátótól?

Ha valamellyik hátiró a váltót viszkereset útján beváltotta, vagy küldime gyanánt kapta, az előbbi hátirótól, vagy a kibocsátótól a következendőket követelheti:

a) Az általa lefizetett, vagy küldime által kiegyenlített váltóösszeget, a fizetés napjától számítandó 6 százalékos évi kamataival együtt.

b) A neki okozott költségeket.

c) ⅓ százaléknyi váltódíjt.

Ezen összegek, ha a viszkereset alatt álló más helyen lakik, mint a viszkereső, azon folyam szerint fizetendők, a minő folyama van a viszkereső helyéről a viszkereset alatt álló lakhelyére intézvényezett látra kelt váltónak. — A folyam és annak igazolása tekintetében a v. r. 50-ik cz. rendelete követendő. V. r. 51-ik cz.

162. Mi a küldime?

Ezen kifejezés alatt „küldime" váltó általi fedezetnyújtás értetik, ha t. i. illyen, fizetés gyanánt küldetik be, vagy adatik át.

163. Követelhető-e a viszkereseti számlában 6 száztólinál magasabb kamat, és ⅓ százaléknyinál nagyobb váltódíj?

Valamelly külföldön fekvő helyre intézett viszkereset esetében, hol t. i. nagyobb kamat és váltódíj vannak szokásban, ezek felszámíthatók, természetes tehát, hogy azon külföldi, ki az illy maga-

160. Muß der Wechselcours bewiesen sein, und auf welche Art geschieht dieß?

Wenn es der Regreßpflichtige verlangt, muß der Cours bewiesen werden, und dieß geschieht durch einen unter öffentlicher Autorität gestellten Courszettel, oder durch das Attestat eines beeideten Mäklers, oder wenn keiner da ist, durch das Zeugniß zweier Kaufleute. Art. 50 der W.-O.

161. Was ist der Indossant, welcher den Wechsel eingelöst hat, von einem frühern Indossanten, oder von dem Aussteller zu fordern berechtigt?

Wenn ein Indossant den Wechsel im Regreßwege eingelöst, oder als Rimesse erhalten hat, so kann er von einem früheren Indossanten, oder vom Aussteller Folgendes fordern:

a) Die von ihm gezahlte, oder durch Rimesse berichtigte Wechselsumme nebst 6 Procent jährlicher Zinsen, vom Tage der Zahlung.

b) Die ihm entstandenen Kosten.

c) Eine Provision von 1/3 Procent.

Diese Summen müssen, wenn der Regreßpflichtige an einem andern Orte wohnt, als der Regreßnehmer, nach demjenigen Wechselcourse gezahlt werden, welchen ein von dem Wohnorte des Regreßsuchenden, auf den Wohnort des unter Regreß stehenden trassirter Sichtwechsel hat. — Hinsichtlich des Courses und der Bescheinigung desselben ist die Anordnung des Art. 50 zu befolgen Art. 51 der W.-O.

162. Was ist eine Rimesse?

Unter dem Ausdruck „Rimesse" versteht man eine Deckung durch Wechsel, wenn man nämlich solche anstatt Zahlung einsendet.

163. Können in der Retourrechnung nie höhere als 6procentige Zinsen, und nie eine größere als 1/3 Procent Provision verlangt werden?

Bei einem Regresse auf einen ausländischen Ort, wo nämlich die höhern Zinsen und Provision üblich sind, können diese angerechnet werden; es ist daher natürlich, daß ein Ausländer, der solche höhere

sabb tételeket már megfizette, ha az osztrák birodalomba viszkerésetet kéntelen támasztani, ezen nagyobb tételeket előzőitől szinte követelheti. V. r. 52-ik cz.

164. Nincs még más valami különös neme a fizetésrei viszkereset indításának?

A viszkereső, követelésének összege iránt, azonnali készfizetés vétele helyett, viszváltót intézhet a viszkereset alatt állóra. V. r. 53-ik cz.

165. Mi a viszváltó?

A viszváltó olly látra szóló váltó, melly közvetlenül a viszkereső lakhelyéről egyenesen az intézvényezett lakhelyére, a viszkereseti követelés' összegét, mellybe a netaláni alkuszdijak és bélyegkiadások is beszámíthatók, magában foglalólag, van húzva.

166. Miért kell a viszváltót „látra“ kiállítni?

Mert, ha a viszváltó nem „látra“ volna fizetendő, könnyen megtörténhetnék, hogy időközben a váltófolyamban nagy változások fordúlhatnának elő.

167. Ennek mi az ellentéte?

Az, ha a viszkereső nem közvetlenül a viszkereset alatt állóra, hanem egy harmadikra intézvényezvén, ennek engedi át a viszkereset alatt állóra húzni a váltót. Ez esetben azonban a viszkereset nem egyenesen és nem közvetlenül történnék, s ugyanazért az illy váltó a viszváltó előnyével nem is birna.

168. Mi volna teendő: ha azon viszkereseti kötelezett, kire a viszváltó húzatik, az elfogadást teljesítni nem akarná?

Ha a viszkereset alatt álló a viszkereseti költség felszámolását rendben nem találná, s annnálfogva az elfogadást megtagadná, a viszkereső az eredeti váltó, és ovatlevél alapján támaszthatna viszkeresetet.

Sätze bezahlt hat, wenn er nach Oesterreich Regreß zu nehmen genöthigt ist, diese höheren Sätze von seinen Vormännern auch verlangen kann. Art. 52 der W.-O.

164. Gibt es keine besondere Art Regreß auf Zahlung zu nehmen?

Der Regreßnehmer kann auch über den Betrag seiner Forderung anstatt allsogleiche Baarzahlung zu nehmen, einen Rückwechsel auf den Regreßpflichtigen ziehen. Art. 53 der W.-O.

165. Was ist ein Rückwechsel?

Der Rückwechsel ist ein auf Sicht lautender, und von dem Wohnorte des Regreßsuchenden, unmittelbar (a drittura) auf den Wohnort des Bezogenen für den ganzen Betrag der Regreßforderung, in welche auch die etwaigen sogenannten Mäklergebühren und Stempelauslagen eingerechnet werden können, gezogener Wechsel.

166. Warum muß der Rückwechsel auf Sicht lauten?

Weil wenn ein Rückwechsel nicht auf Sicht zahlbar wäre, leicht geschehen könnte, daß im Wechselcourse inzwischen große Veränderungen vorkämen.

167. Was ist der Gegensatz hievon?

Wenn der Regreßberechtigte nicht unmittelbar an den Regreßpflichtigen selbst, sondern auf einen Dritten zieht, und diesem es überläßt wieder an den Regreßpflichtigen zu ziehen. In diesem Falle würde aber der Regreß nicht gerade und nicht unmittelbar genommen werden, daher hätte auch dieser Wechsel nicht die Begünstigung eines Rückwechsels.

168. Was wäre zu thun, wenn der Regreßpflichtige, auf den der a drittura-Wechsel trassirt wurde, nicht acceptiren wollte?

Sollte der Regreßpflichtige die Retourrechnung nicht für richtig finden und daher nicht acceptiren wollen, so könnte der Regreßsuchende auf Grund des ursprünglichen Wechsels und Protestes Regreß nehmen.

169. Mit követelhet a viszkereseti kötelezett azon utózójától, kit kielégített?

Jogában áll, a fizetést csak akkor teljesítni, ha neki a nyugtatványozott váltó, a nemfizetés végett kivett óvás, és a nyugtatványozott viszkereseti költségjegyzék kiszolgáltattak. V. r. 48. és 54. cz.

170. Mi joga van azon hátirónak, ki utózóinak valamellyikét kielégítette?

Fel van jogosítva saját és következőinek hátiratát kitörölhetni. V. r. 55-ik cz.

IX. Közbenjárás.

I. Névbecsülési elfogadás.

171. Mi a névbecsülési elfogadás?

A váltónak valamelly szükségbeli utalványozott, vagy más közbenjáró által valamellyik váltókötelezett' névbecsülésére történt elfogadása.

172. Mi a szükségbeli utalvány?

Az intézvényezetten kivül még egy vagy több intézvényezettnek a váltóra olly czélbóli feljegyzése, hogy tőlük az elfogadás azon esetre követeltethessék, ha a tulajdonképeni intézvényezett a váltót el nem fogadná.

173. Köteles a szükségbeli utalványozott a váltót elfogadni?

Nem; erre kötelezni kit sem lehet, sőt ellenkezőleg a szükségbéli utalványozott valamellyik váltókötelezett' névbecsülésére csak akkor fogadhatja el a váltót, ha annak el nem fogadása miatt az intézvényezett ellen már óvás vétetett ki.

174. Kell-e még is az elfogadást a szükségbeli utalványozottól követelni?

Igen; de csak biztositási viszkeresetindítás esetében, mert ez csak akkor indítathatik, ha előbb az intézvényezett elfogadás vé-

169. Was kann der Regreßpflichtige von seinem Nachmanne, den er befriedigt hat, fordern?

Er hat das Recht die Zahlung nur dann zu leisten, wenn ihm der quittirte Wechsel, der wegen Nichtzahlung erhobene Protest und die quittirte Retourrechnung ausgefolgt wurden. Art. 48 und 54 der W.-O.

170. Was steht jenem Indossanten für ein Recht zu, der einen seiner Nachmänner befriedigt hat?

Er hat das Recht, sein eigenes Indossament, und jene seiner Nachmänner auszustreichen. Art. 55 der W.-O.

IX. Intervention.

I. Ehrenannahme.

171. Was ist die Ehrenannahme?

Es ist die Acceptation des Wechsels durch einen Nothadressaten oder einen andern Intervenienten zur Ehre eines Wechselverpflichteten.

172. Was ist eine Nothadresse?

Es ist die Beisetzung eines zweiten oder mehrerer Bezogenen auf dem Wechsel zu dem Zwecke, daß von ihnen die Annahme in dem Falle verlangt werden könne, wenn der eigentliche Bezogene nicht acceptiren würde.

173. Ist der Nothadressat zur Ehrenacceptation verbunden?

Nein; hiezu kann Niemand angehalten werden, der Nothadressat kann im Gegentheil nur dann zur Ehre irgend eines Wechselverpflichteten acceptiren, wenn gegen den Bezogenen wegen Nichtannahme des Wechsels bereits Protest erhoben worden ist.

174. Muß aber die Annahme von den Nothadressaten gefordert werden?

Ja; allein nur in dem Falle, wenn man Regreß auf Sicherstellung nehmen will; denn dieser kann nur dann genommen werden,

gett felszólítatott, ellene óvás vétetett ki, s a váltót az óvás' kivétele után felszólított szükségbéli utalványozott sem fogadta el.

175. Ha a váltón több rendü szükségbéli utalvány fordul elő, köztük kié az elsőbbség a névbecsülési elfogadásra?

Mindenkor azon szükségbéli utalványozotté, ki által, ha a fizetés teljesitetik, legtöbb váltókötelezett menekszik meg kötelezettségétől; a kibocsátó' névbecsülésére ajánlott elfogadásnak tehát minden mások felett elsőbbsége van, mert ennek fizetése által minden hátiró kötelezettség-mentessé válván, ez által a váltóüzlet azon czéljának is, hogy a forgatók közül lehető legtöbb szabadúljon fel a felelősség terhe alúl, leginkább meg van felelve.

176. Köteles a váltótulajdonos olly névbecsülési elfogadással megelégedni, melly a váltón szükségbeli utalványozottkép meg nem nevezett személy által ajánltatik?

Illy névbecsülési ajánlattal a váltótulajdonos megelégedni nem köteles, mert ő a névbecsülési elfogadás által viszkereseti jogát elvesztvén, a váltón meg nem nevezett, s előtte tán egészen ismeretlen személy iránt annyi bizodalommal, hogy ez, igéretét minden esetre beváltandja, tán nem is viseltethetik; ugyanazért illy esetben, hogy biztositást nyerhessen, az ajánlott névbecsülési elfogadást mellőzendi. V. r. 57-ik cz.

177. Ha a váltótulajdonos a közbenjárók által ajánlott névbecsülési elfogadással megelégszik, s azok többen vannak, választhat-e közülök?

Miután a váltótulajdonos a szükségbéli utalványban meg nem nevezett közbenjáró névbecsülési ajánlatával megelégedni nem köteles, a dolog természetéből világos, hogy ha egy vagy több váltókötelezett' névbecsülésére közbenjárókép többen ajánlkoznák, a tulajdonos azok közt szabadon, s a nélkül, hogy arra, valjon ez által legtöbben fognak-e a kötelezettség alúl mentesülni, tekintettel lenni tartozněk, választhat. Máskép áll a dolog a szükségbeli utalványozottakkal, kik közt a váltótulajdonos szabadon nem választhat, hanem a v. r. 56-ik cz. szerint annak köteles elsőbb-

wenn zuerst der Bezogene zur Annahme aufgefordert, gegen ihn Protest erhoben wurde, und auch der nach dieser Protesterhebung aufgeforderte Nothadressat die Annahme des Wechsels verweigert hat.

175. Wem gebührt der Vorzug der Ehrenacceptation, wenn auf dem Wechsel mehrere Nothadressen vorkommen?

Immer demjenigen Nothadressaten, durch dessen Zahlung die meisten Wechselverpflichteten befreit werden; die Acceptation zu Ehren des Ausstellers geht daher jeder andern vor, weil durch deren Zahlung alle Indossanten außer Obligo kommen, somit der Absicht des Wechselverkehres, möglichst viele Giranten außer Haftung zu setzen, am meisten entsprochen wird. Art. 56 der W.-O.

176. Muß der Wechselinhaber die Ehrenannahme einer Person, welche als Nothadressat nicht benannt ist, zulassen?

Eine solche Ehrenannahme muß der Inhaber nicht zulassen, denn er verliert durch die Ehrenannahme sein Regreßrecht auf Sicherstellung; von einer Person aber, welche auf dem Wechsel nicht benannt, ihm vielleicht auch unbekannt ist, kann er nicht mit Zuversicht erwarten, daß das Versprechen auch erfüllt werde, daher wird er die angebotene Ehrenacceptation beseitigen, um Sicherstellung erlangen zu können. Art. 57 der W.-O.

177. Wenn der Wechselinhaber die durch Intervenienten gebotene Ehrenacceptation zulassen will, kann er unter ihnen, wenn deren mehrere sind, wählen?

Da der Inhaber des Wechsels die Ehrenacceptation eines Intervenienten, der in der Nothadresse nicht benannt ist, zuzulassen nicht gehalten ist; fließt es aus der Natur der Sache, daß, wenn Mehrere solcher Intervenienten entweder für eine und dieselbe Person, oder für verschiedene andere Wechselverpflichteten eine Ehrenacceptation anbieten, der Inhaber unter denselben frei wählen kann, ohne darauf Rücksicht nehmen zu müssen, ob dadurch die meisten Verpflichteten außer Obligo kommen werden, oder nicht. Anders ist es bei den Nothadressaten, unter welchen der Inhaber nicht frei wählen darf,

séget adni, ki által, ha fizet, legtöbb váltókötelezett szabadúland fel.

178. Tehát mindenki lehet névbecsülési elfogadó?

Ha az intézvényezett a váltót el nem fogadja, óvás' kivétele után mindenki, tehát maga az intézvényezett, bármellyik hátiró, vagy valamelly idegen személy is elfogadhatja azt névbecsülésből, de nem a kibocsátó, mert ez különben is felelős.

179. Ki vezetheti a váltóra a szükségbeli utalványt?

A kibocsátó és bármellyik hátiró, történik pedig ezen szavak' alkalmazásával „szükség esetében N. N. úrnál."

180. Mikép történik a névbecsülési elfogadás?

Épen úgy mint a közönséges elfogadás a váltón, csakhogy a névbecsülő elfogadványa mellett megjegyezni tartozik, hogy kinek nevére történt általa az elfogadás, p. o. „elfogadom N. N. úr névbecsülésére."

181. Mi teendője van a közbenjárónak, mielőtt a váltót névbecsülésből elfogadja?

Az el nem fogadás végett kivett óvást, a költségek' megtérítése mellett, vegye kezéhez, s annak függelékében a névbecsülési elfogadást jegyeztesse meg.

182. Mi teendője van a megtörtént névbecsülési elfogadás után?

Köteles azt, kinek névbecsülésére a váltót elfogadta, az ovatlevél' megküldése mellett az általa teljesitett közbenjárásról értesiteni, s ezen értesitést, az óvással együtt, ennek kivétele után két nap alatt póstára adni.

183. Mi következménnyel jár, ha a névbecsülési elfogadó névbecsültjét értesiteni elmulasztotta?

Ez esetben a névbecsülő az ezen mulasztásból eredő kárért felelős. Ezen kár abból eredhetne, hogy a névbecsült, előzői ellen a

sondern nach Art. 56 denjenigen nehmen muß, durch dessen Zahlung die meisten Verpflichteten befreit werden.

178. Kann also Jedermann zu Ehren acceptiren?

Wenn der Bezogene den Wechsel nicht acceptirt, so kann nach erhobenem Proteste Jedermann, also auch der Bezogene, ein Indossant, der Inhaber, oder auch eine fremde Person zu Ehren acceptiren, nur der Aussteller nicht, der ohnehin schon haftet.

179. Wer kann dem Wechsel eine Nothadresse beifügen?

Der Aussteller und jeder Indossant, und zwar durch Hinzufügung der Worte: „Im Falle“ oder „Nöthigenfalls bei Herrn N. N.“

180. Wie geschieht die Ehrenacceptation?

Ebenso wie die gemeine Acceptation auf dem Wechsel selbst, nur muß der Ehrenacceptant seiner Annahme beifügen, zu wessen Ehre sie geschehen sei; z. B. „angenommen zur Ehre des“ oder „zu Ehren der Unterschrift des Herrn N. N.“

181. Was hat der Intervenient, bevor er zu Ehren acceptirt, zu thun?

Er muß sich den Protest Mangels Annahme gegen Erstattung der Kosten aushändigen, und in einem Anhange zu demselben die Ehrenannahme bemerken lassen.

182. Wie hat er nach geschehener Ehrenacceptation vorzugehen?

Er muß denjenigen, zu dessen Ehre er acceptirt hat, unter Uebersendung des Protestes von der durch ihn geschehenen Intervention benachrichtigen, und diese Benachrichtigung sammt Protest innerhalb zweier Tage nach Erhebung des Protestes zur Post geben.

183. Was hat es zur Folge, wenn der Ehrenacceptant die Benachrichtigung seines Honoraten unterlassen hat?

Er haftet für den durch die Unterlassung entstehenden Schaden. Dieser Schaden könnte daraus entstehen, daß der Honorat gegen seine

szükséges lépéseket annak idejében tán meg nem tehetné. V. r. 58-ik cz.

184. Miért szükségeltetik névbecsülésnél az óvás?

Mert a névbecsülési elfogadás a közönséges elfogadás megtagadásától feltételeztetik; szükséges tehát, hogy azon körülmény, miszerint a közönséges elfogadás elérhető nem volt, óvás által begyőzettessék.

185. Miért kell a névbecsültet, az óvás' közlése mellett, értesíteni?

Azért, hogy a névbecsült a fizetés teljesítésére előkészülhessen, és előzői ellen a netalán szükséges lépéseket jókor megtehesse.

186. Minő vélelem áll azon esetben, ha a névbecsülő elfogadványa mellett azt, kinek nevére a váltót elfogadta, megnevezni elmulasztá?

Ez esetben azon vélelem áll, hogy az elfogadás a kibocsátó névbecsülésére történt, mint a kinek fizetése által legtöbb váltókötelezett mentesül. V. r. 59-ik cz.

187. Mi következménye van a névbecsülési elfogadásnak a névbecsülési elfogadóra nézve (Honorant)?

A névbecsülési elfogadó azon váltói személy minden utózóinak, kinek becsületére az elfogadást tette, a névbecsülési elfogadás által váltójogi kötelezettévé válik. De ezen kötelezettsége megszűnik, ha neki a váltó legfelebb a lejárat utáni második napon fizetés végett be nem mutattatott. V. r. 60-ik cz.

188. Minő különbség van tehát a névbecsülési és a közönséges elfogadás között?

Az, hogy a közönséges elfogadás feltétlen, a valamelly váltóilag kötelezett személy becsületére teljesített elfogadás pedig

Vormänner die nöthigen Maßregeln zu rechter Zeit etwa nicht treffen konnte. Art. 58 der W.-O.

184. Warum ist der Protest bei der Honorirung nothwendig?

Weil die Ehrenannahme sich an die Bedingung knüpft, daß die gemeine Acceptation verweigert wurde; daher ist es nothwendig, daß dieser Umstand durch Protest dargethan werde.

185. Warum ist die Benachrichtigung des Honoraten, und die Uebersendung des Protestes an denselben nothwendig?

Damit der Honorat sich zur Zahlung vorbereiten, und gegen seine Vormänner die etwa nöthigen Schritte rechtzeitig thun könne.

186. Was wird vermuthet, wenn der Ehrenacceptant unterlassen hat in seinem Accepte zu bemerken, zu wessen Ehren die Annahme geschehe?

In diesem Falle wird vermuthet, daß die Annahme zu Ehren des Ausstellers, als durch dessen Zahlung die meisten Verpflichteten frei werden, geschehen sei. Art. 59 der W.-O.

187. Was ist die Folge der Ehrenacceptation bezüglich dessen, der zu Ehren acceptirt (Honorant)?

Der Ehrenacceptant wird sämmtlichen Nachmännern Desjenigen, zu dessen Ehren er acceptirt hat (Honorat), durch seine Ehrenacceptation wechselmäßig verpflichtet. Diese seine Verpflichtung hört aber auf, wenn ihm der Wechsel spätestens am zweiten Werktage nach dem Zahlungstage zur Zahlung nicht vorgelegt wird. Art. 60 der W.-O.

188. Was ist also für ein Unterschied zwischen einer Ehren- und zwischen einer gemeinen Acceptation?

Daß die gemeine Acceptation eine unbedingte, die zu Ehren irgend eines Wechselverpflichteten geschehene aber eine bedingte ist,

feltételes, melly utóbbi a névbecsülési elfogadónak, ha a fizetést teljesíté, a megbecsült ellen viszkereseti jogot szerez.

189. Mi következménye van a névbecsülési elfogadásnak a tulajdonosra, s a megbecsültnek utózóira nézve?

Ha a váltó valamelly szükségbeli utalványozott, vagy más közbenjáró által névbecsülésből fogadtatik el, akkor a váltó tulajdonosának és a megbecsült utózóinak biztositásra viszkereseti joguk nincs.

190. Mi hatása van a névbecsülési elfogadásnak a megbecsültre, s ennek előzőire nézve?

Ezek feljogosítvák saját előzőiktől viszkeresetileg biztositást követelni.

191. Minő jogviszony támad a névbecsülési elfogadás által a névbecsülési elfogadó s a megbecsült között?

A névbecsülési elfogadó, és a között, kinek becsületére az elfogadás történt, a névbecsülési elfogadásból csak köztörvényi viszony támad, miért is költségeit a megbecsülttől váltói úton nem, hanem csak köztörvényileg követelheti.

II. Névbecsülési fizetés.

192. Mit kell tenni, ha az intézvényezett által be nem váltott váltón, vagy annak másodlatán a fizetési helyre szóló szükségbeli utalványok, vagy pedig névbecsülési elfogadás találtatnak?

A váltó lejáratkor az intézvényezettnek, ha ez az elfogadást nem teljesíté is, fizetés végett bemutatandó, ha nem fizet, ellene óvás kiveendő, és a váltó valamennyi szükségbeli utalványozottnak, és pedig még annak is, a ki ezek közül a fizetést netalán már megajánlá, valamint a névbecsülési elfogadónak is, ha illyen a váltón előfordúl, legfelebb a fizetés napja utáni má-

und daß letztere dem Ehrenacceptanten, wenn er gezahlt hat, gegen den Honoraten Regreßrechte gewährt.

189. Was ist die Folge der Ehrenacceptation hinsichtlich des Inhabers und der Nachmänner des Honoraten?

Wenn der Wechsel von einem Nothadressaten, oder einem andern Intervenienten zu Ehren angenommen wird, so haben der Inhaber des Wechsels und die Nachmänner des Honoraten keinen Regreß auf Sicherstellung.

190. Was ist die Folge der Ehrenacceptation hinsichtlich des Honoraten und dessen Vormännern?

Diese haben das Recht gegen ihre eigenen Vormänner Regreß auf Sicherstellung zu nehmen.

191. Was entsteht durch die Ehrenannahme zwischen dem Honoranten und Honoraten für ein Rechtsverhältniß?

Es entsteht zwischen Demjenigen, der zu Ehren acceptirt hat, und Dem, zu dessen Ehre acceptirt worden ist, aus der Ehrenacceptation nur ein civilrechtliches Verhältniß, daher kann der Ehrenacceptant seine Auslagen nicht im Wechselprocesse, sondern nur im Civilrechtswege fordern.

II. Ehrenzahlung.

192. Was ist zu thun, wenn sich auf dem durch den Bezogenen nicht eingelösten Wechsel, oder auf der Copie desselben, auf den Zahlungsort lautende Nothadressen, oder ein Ehrenaccept befinden?

Der Wechsel muß zur Verfallszeit dem Bezogenen, wenn dieser auch nicht acceptirt hätte, zur Zahlung jedenfalls präsentirt, wenn er nicht zahlt, gegen ihn Protest erhoben, und der Wechsel dann sämmtlichen Nothadressaten, und zwar auch dann, wenn etwa einer von ihnen die Zahlung bereits angeboten hätte, wie auch dem Ehrenacceptanten, wenn sich einer auf dem Wechsel vor-

sodik köznapon bemutatandó. Ezen bemutatás sikere a kivett óváson, vagy annak függelékén megjegyzendő; mert ha ezt a váltótulajdonos tenni elmulasztja, az utalványozott vagy névbecsült és ennek utózói elleni viszkeresetét elveszti. Gyakran megtörténik, hogy nem-fizetés esetében lejáratkor valaki találkozik, a ki a kibocsátónak vagy valamellyik előzőnek becsületére fizetést ajánl, habár az elfogadáskor nem jelentkezett is, — ezt a váltóbirtokos vissza nem utasíthatja, mert a v. r. 62-ik cz. szerint a megbecsültnek utózói elleni viszkereseti jogát elveszti, ha a valamellyik közbenjáró által megajánlott névbecsülési fizetést el nem fogadá; oka ennek az: hogy egy részt a tulajdonos' a névbecsülési fizetés által — (nem mint néha a névbecsülési elfogadásnál) hátrányt nem szenved, más részt pedig a névbecsülés a megbecsültnek utózóira nézve azért kivánatos, mert ez által a viszkereset terhétől menekednek; ennélfogva a váltótulajdonos őket ezen előnytől meg nem foszthatja, s ha mindazáltal így cselekednék, méltó, hogy ellenükben viszkereseti jogát elvessze.

193. Minő jogsikere van a névbecsülési elfogadó által teljesített fizetésnek?

A névbecsülési fizető a névbecsülési fizetés által a megbecsült, annak előzői, s az elfogadó ellenében a tulajdonosnak jogaiba lép; ehez azonban a váltó, s a fizetés hiányában kivett óvás szükségesek, mik neki a költségek megtérítése után kézbesitendők; mert minden rendes kereskedő, ha tudomására esik, hogy aláirásának becsületére egy váltó valamelly közbenjáró által kifizettetett, igyekezni fog ugyan névbecsülőjét kielégíteni, ha mindazáltal ezt nem teljesítené, akkor ez utóbbi fel van jogosítva az általa kifizetett összeget megbecsültjén viszkereset útján megvenni. V. r. 63-ik cz.

194. Minő jogsikere van a szükségbeli utalványozott vagy egyéb közbenjáró által teljesített fizetésnek?

A szükségbeli utalványozott vagy egyéb közbenjáró által teljesített fizetésnek hatása ugyanaz, a mi a névbecsülési elfogadó

findet, spätestens am zweiten Werktage nach dem Zahlungstage, präsentirt werden. Der Erfolg dieser Präsentation muß in dem bereits aufgenommenen Proteste, oder in einem Anhange zu demselben bemerkt werden; denn unterläßt dies der Wechselinhaber, so verliert er den Regreß gegen den Adressaten, oder Honoraten und deren Nachmänner. Häufig geschieht es auch, daß im Nichtzahlungsfalle am Verfallstage sich Jemand vorfindet, der sich zu Ehren des Ausstellers oder eines andern Vormannes zu bezahlen bereit erklärt, wenn er sich auch bei der Annahme nicht gemeldet hat; diesen darf der Wechselinhaber nicht zurückweisen, denn laut Art. 62 der W.-O. verliert er das Regreßrecht gegen die Nachmänner des Honoraten, wenn er die durch irgend einen Intervenienten angebotene Ehrenzahlung nicht annimmt. Die Ursache hievon ist: daß einerseits dem Inhaber durch die Ehrenzahlung (nicht so, wie manchmal bei der Ehrenacceptation) kein Nachtheil zugefügt werden kann, anderntheils aber die Honorirung den Nachmännern des Honoraten darum eine erwünschte Sache ist, weil sie dadurch von der Last des Regresses befreit werden; der Wechselinhaber darf daher dieselben dieser Wohlthat nicht berauben, thut er es aber dennoch, so ist es ganz billig, daß er gegen selbe sein Regreßrecht verliere.

193. Was ist die Wirkung der durch einen Ehrenacceptanten geleisteten Zahlung?

Der Ehrenzahler tritt durch die Ehrenzahlung in die Rechte des Inhabers gegen den Honoraten, dessen Vormänner und den Acceptanten, dazu ist aber der Wechsel und der Protest Mangels Zahlung nothwendig, diese müssen ihm auch gegen Erstattung der Kosten ausgehändigt werden; denn ein jeder ordentlicher Kaufmann wird zwar, wenn er erfährt, daß ein Wechsel zu Ehren seiner Unterschrift durch irgend einen Intervenienten ausbezahlt wurde, den Honoranten zu befriedigen trachten, sollte dies aber nicht geschehen, so hat Letzterer das Recht, gegen seinen Honoraten, hinsichtlich der durch ihn ausbezahlten Summe, Regreß zu nehmen. Art. 63 der W.-O.

194. Was ist die Wirkung der durch einen Nothadressaten oder einen andern Intervenienten geleisteten Zahlung?

Die Zahlung durch einen Nothadressaten oder andern Intervenienten hat dieselbe Wirkung, wie die durch einen Ehrenacceptanten

által történt fizetésé, mert általában minden közbenjáró által történt fizetés a névbecsülés jogi természetével bír.

195. *Kinek van elsőbbsége, ha a névbecsülési fizetésre többen ajánlkoznak?*

Annak, ki által a váltói kötelezettek közül legtöbben szabadúlnak, azaz annak, ki a kibocsátónak, vagy pedig a hátirók sorában előbbi hátirónak becsületére ajánl fizetést. V. r. 64-ik cz.

196. *Ki tartozik ezt megitélni?*

Az, a ki közbejárni akar, tehát nem a váltótulajdonos; mert azon közbenjáró, a ki fizet, jóllehet a váltóból vagy az óvásból láthatá, hogy más, kinek elsőbbsége van, fizetni akar, elveszti viszkereseti jogát azok ellen, kik a váltónak valamellyik előzőjükérti névbecsülési kifizetése által a kötelezettség alól felszabadúltak volna.

197. *Akárki tehet-e névbecsülési fizetést?*

Akárki, sőt még ollyan is, ki a váltónál fogvà semmikép sincs érdekelve; tehát az intézvényezett is, ha a váltót el nem fogadá.

198. *Mikor és kitől követelhet váltódíjat a névbecsülési elfogadó?*

A névbecsülési elfogadó, ki azért nem fizethetett, mert az intézvényezett — el nem fogadása daczára — vagy más közbenjáró a váltót lejáratkor kifizeté, fel van jogosítva a fizetőtől $1/3$ száztóli váltódíjt követelni; minek oka az, hogy a névbecsülési elfogadó, hogy lejáratkor fizethessen, kénytelen volt a pénzt készen tartani. V. r. 65-ik cz.

geleistete, denn jede, durch einen Intervenienten geleistete Zahlung hat die Rechtsnatur einer Honorirung.

195. Wem gebührt unter Mehreren, welche sich zur Ehrenzahlung anbieten, der Vorzug?

Demjenigen, durch dessen Zahlung die meisten Wechselverpflichteten befreit werden, d. h. Demjenigen, der zu Ehren des Ausstellers, oder in der Reihe der Indossamente zu Ehren eines früheren Indossanten zahlen will. Art. 64 der W.-O.

196. Wem obliegt diese Prüfung?

Demjenigen, der interveniren will, also nicht dem Wechselinhaber, denn derjenige Intervenient, welcher die Zahlung leistet, obwohl er aus dem Wechsel oder aus dem Proteste ersehen konnte, daß ein anderer, dem der Vorzug gebührt, zahlen will, verliert den Regreß gegen jene, die durch Zahlung des Wechsels zu Ehren eines ihrer Vormänner befreit worden wären.

197. Kann Jedermann die Ehrenzahlung leisten?

Ja, und zwar selbst Derjenige, der beim Wechsel gar nicht betheiligt ist; also auch der Bezogene, wenn er den Wechsel nicht acceptirt hat.

198. Wann und von wem kann der Ehrenacceptant eine Provision verlangen?

Der Ehrenacceptant, welcher darum nicht zahlen konnte, weil der Bezogene, ungeachtet seiner Nichtannahme, oder ein anderer Intervenient den Wechsel zur Verfallszeit bezahlt hat, ist berechtiget, von dem Zahlenden eine Provision von $1/3$ Procent zu verlangen; die Ursache hiervon ist, daß der Ehrenacceptant, um zur Verfallszeit zahlen zu können, das Geld in Bereitschaft halten mußte. Art. 65 der W.-O.

199. Minő ügyúton keresse a névbecsülési elfogadó ezen váltódíjat?

A köztörvényin, mert azon körülmények, mik szerint neki ezen váltódíj jár, csak a váltó vagy az óvás által bebizonyíthatók, ezek pedig kezei közt nincsenek.

X. A váltópéldányok többszörítése.

I. Váltómásodlatok.

200. Mik a váltómásodlatok?

A váltómásodlatok a kibocsátott váltónak azon hasonpéldányai, miket a kibocsátó az intézvényes kivánatára ennek átadni tartozik. V. r. 66-ik cz.

201. Mi czélra adatnak ki a váltómásodlatok?

Kényelmesb használat végett, hogy egy példányt valakihez a végett elküldeni lehessen, miszerint azt az intézvényezettnek elfogadás végett bemutassa, a másik példány addig tovább hátirható lévén.

202. Mi kellékek kivántatók a váltómásodlatoknál?

Ha az idegen váltó több példányban bocsáttatik ki, ezek a szövegben, mint: első, másod, harmad sat. megjelelendők, különben minden példány külön, s önálló váltónak (magán váltónak) tekintetik. A váltómásodlat előlapján az első példánynak, kinél létezése közönségesen, s annál fogva feljegyzendő, hogy ezt a másodlat tulajdonosa átvehesse. Ezen jegyzetnek elmulasztása által a váltó váltójogi erejét nem veszti. V. r. 68-ik cz.

199. Welchen Rechtsweg muß der Ehrenacceptant einschlagen, um diese Provision zu erhalten?

Den Civilrechtsweg, denn die Umstände, aus welchen ihm diese Provision gebührt, können nur durch den Wechsel oder Protest erwiesen werden, diese hat er aber nicht in Händen.

X. Vervielfältigung eines Wechsels.

I. Wechselduplicate.

200. Was sind Wechselduplicate?

Wechselduplicate sind jene mit dem ausgestellten Wechsel gleichlautende Exemplare, welche der Aussteller auf Verlangen des Remittenten, demselben zu überliefern verpflichtet ist. Art. 66 der W.-O.

201. Zu welchem Zwecke werden die Wechselduplicate ausgefertigt?

Sie dienen zur Bequemlichkeit, um das eine an Jemanden abzuschicken, damit er selbes dem Bezogenen zur Annahme vorweise, das andere aber inzwischen weiter indossirt werden könne.

202. Was ist in den Wechselduplicaten erforderlich?

Wenn der fremde Wechsel in mehreren Exemplaren ausgestellt wird, müssen selbe im Contexte, als Prima, Secunda, Tertia u. s. w. bezeichnet werden, widrigenfalls jedes Exemplar als ein für sich bestehender Wechsel (Sola-Wechsel) erachtet wird. Gewöhnlich wird auf der Vorderseite des Duplicats noch bemerkt, wo das Prima-Exemplar sich befindet, um von dem Inhaber des Duplicats erhoben werden zu können. Das Unterlassen dieser Bemerkung entzieht jedoch dem Wechsel die Wechselkraft nicht. Art. 68 der W.-O.

203. Csak egyedül az intézvényes van-e feljogosítva váltómásodlatot kivánni?

Nem csak ő, hanem minden hátiró is követelhet váltómásodlatot, mi végett előzőjéhez fordúlni, s ez ismét előzőjéhez visszatérni tartozik mind addig, míg ezen követelés a kibocsátóig jut; a midőn ez a kibocsátott váltóból a kivánt példányokat kiadni köteles.

204. Mit kivánhat még előzőjétől a hátiratos?

Azt, hogy a korábbi hátiratok a váltómásodlaton ismételtessenek.

205. Ki tartozik az átküldött váltópéldánynak elfogadás végetti bemutatását eszközölni?

Az, kinek az elfogadás végett beküldött példány megőrzésül kezénél vagyon.

206. Mi teendője van, ha az elfogadás megtagadtatik?

Tartozik az intézvényezett ellen óvást tétetni, és ezt, az el nem fogadott példánnyal együtt annak, ki a hátirt második példány tulajdonosául jelentkezik — hogy ez viszkeresetét sikeresíthesse — kiadni.

207. Mikor szűnik meg ezen kiadott példányok ereje?

Midőn több kiadott példányból valamellyik kifizettetett, a többi ez által erejét veszti.

208. A többi példányok szerint ki marad mégis kötelezettségben?

1) Azon hátiró, például: az intézvényes, ki ugyan azon váltónak több példányát különböző személyekre hátirta, saját forgatmányából mint előző, és minden későbbi hátirók, kiknek alá-

203. Kann nur allein der Remittent ein Wechselduplicat verlangen?

Nein; auch ein jeder Indossatar kann es verlangen, muß sich aber deshalb an seinen unmittelbaren Vormann wenden, der wieder an seinen Vormann zurückgehen muß, bis die Anforderung an den Aussteller gelangt; dieser ist dann verpflichtet, die verlangten Exemplare des ausgestellten Wechsels auszufertigen.

204. Was kann noch ein jeder Indossatar von seinem Vormanne verlangen?

Daß die früheren Indossamente auf dem Wechselduplicate wiederholt werden.

205. Wer hat die Präsentation zur Annahme eines eingesendeten Wechsel-Exemplars zu besorgen?

Derjenige, der das zur Acceptation eingesendete Exemplar zur Aufbewahrung in Händen hat.

206. Was hat er zu thun, wenn die Annahme verweigert wird?

Er muß gegen den Bezogenen den Protest erheben, und selben, sammt dem nicht acceptirten Exemplar Demjenigen, der sich als Inhaber des zweiten indossirten Exemplars meldet, damit dieser nun seinen Regreß nehmen könne, aushändigen.

207. Wann hört die Kraft dieser ausgefertigten Exemplare auf?

Wenn eines von mehreren ausgefertigten Exemplaren bezahlt ist, so verlieren dadurch die anderen ihre Kraft.

208. Wer bleibt aus den übrigen Exemplaren dennoch verpflichtet?

1) Derjenige Indossant, z. B. der Remittent, welcher mehrere Exemplare desselben Wechsels an verschiedene Personen indossirt hat, aus seinem Giro als Vormann, und alle späteren Indossanten, deren

irásai a fizetéskor vissza nem adott példányon találtatnak, s ezek is saját hátirataikból mint előzők.

2) Az elfogadó is, ki ugyanazon váltónak több példányát fogadta el, a fizetéskor vissza nem adott példányokon lévő elfogadásánál fogva, mert több példány többeknek leend kezei közt, s ennélfogva több tulajdonos lépend fel, s így az elfogadó a váltóösszeget annyiszor megfizetni tartozandik, a hány példány az ő elfogadásával különböző személyekre hátiratott.

209. Mi sikere leendene azon kifogásának, hogy ő a váltóösszeget már kifizette, és hogy a felmutatott váltók csak különböző példányai ugyanazon váltónak?

Ezen kifogást hasztalanúl tenné, és kénytelen lenne annyiszor fizetni, a hányszor elfogadott. A törvénynek eme rendeletét szükségessé teszi a váltói forgalom biztonsága. V. r. 67-ik cz.

210. Az elfogadás végett elküldött példány gondviselője kinek tartozik azt kiadni?

Annak, ki magát hátiratosul, s így tulajdonosul a v. r. 36-ik czikke szerint, vagy más módon, például: itélet által átvételi joga iránt igazolja; minélfogva szükséges a hátiráskor, vagy kibocsátáskor megjegyezni, kire bizatott legyen az elfogadás végett elküldött — első, második vagy harmadik — mi egészen közönyös — (többnyire az első) példánynak megörzése, mert minden hátiratosnak joga van, annak kiadását követelni.

211. Mire van feljogositva azon másodlat birtokosa, mellyre az elfogadás végett elküldött példány kinél találhatása feljegyeztetett?

Elfogadás hiányában biztositási, fizetés hiányában pedig fizetési viszkeresete van, de csak akkor, midőn óvással bebizonyítá:

Unterschriften sich auf den, bei der Zahlung nicht zurückgegebenen Exemplaren befinden, auch diese aus ihren Indossamenten als Vormänner.

2) Auch der Acceptant, der mehrere Exemplare eines und desselben Wechsels acceptirt hat, aus den Accepten auf den bei der Zahlung nicht zurückgegebenen Exemplaren, denn mehrere Exemplare würden in mehreren Händen sein, und somit würden mehrere Eigenthümer hervortreten, und der Acceptant müßte die Wechselsumme so oft bezahlen, als Exemplare an verschiedene Personen mit seinem Accepte indossirt worden sind.

209. Was würde ihm die Einwendung, daß er die Wechselsumme bereits bezahlt hat, und daß die vorgezeigten Wechseln nur verschiedene Exemplare eines und desselben Wechsels sind, nützen?

Diese Einwendung würde er vergebens machen, er müßte die Zahlung dennoch so oft, als er acceptirt hat, leisten. Diese Anordnung des Gesetzes erheischt die Sicherheit des Wechselverkehrs. Art. 67 der W.-O.

210. Wem ist der Verwahrer des zum Accepte versandten Exemplars dasselbe auszuliefern verpflichtet?

Demjenigen, der sich als Indossatar, und somit Eigenthümer, nach Vorschrift des Art. 36 der W.-O. oder auf andere Weise, z. B. durch ein Urtheil, zur Empfangnahme legitimirt, darum ist es nothwendig, daß bei der Indossirung oder Ausstellung bemerkt werde, durch wen das zur Acceptation eingesandte Exemplar, gleichviel ob Prima, Secunda oder Tertia (meistens die Prima) aufbewahrt wird, denn jeder Indossatar ist berechtigt, die Ausfolgung desselben zu verlangen.

211. Was kommt dem Inhaber eines Duplicats, auf welchem angegeben ist, bei wem das zum Accepte versandte Exemplar sich befindet, für ein Recht zu?

Er kann Mangels Annahme desselben den Regreß auf Sicherstellung und Mangels Zahlung den Regreß auf Zahlung nehmen, jedoch nicht eher, als bis er durch Protest erwiesen hat:

1) Hogy az elfogadás végett elküldött példány neki a megőrző által ki nem adatott; és

2) Hogy a másodlatra sem sikerült elfogadást vagy fizetést nyernie. V. r. 69-ik cz.

112. Ki ellen kiveendő ezen viszkeresetnél az óvás?

Az első esetben az átküldött példánynak megőrzője, a másodikban pedig az intézvényezett vagy elfogadó ellen.

213. Mi következménye van: ha a már elfogadott váltónak megőrzője ezt ki nem adja?

Ez esetben az, ki a váltót elfogadás végett elküldötte, úgy szinte ennek utózói is, viszkeresetileg kötelezettek, és azért volt az óvás a megőrző ellen kiveendő, hogy az érintett előzők ellen viszkeresetet lehessen indítani.

214. Mi következménye van: ha az intézvényezett az elfogadást vagy az elfogadó a fizetést megtagadá?

Ez esetben mindnyájan, azaz: valamint a kibocsátó, úgy hasonlóul a hátirók is, mint kiknek a rosszúl intézkedés tulajdonítandó, váltóilag felelősek.

215. Minő ügyúton lehet a váltó kiadását a megőrzőtől követelni?

Minthogy ez nem váltókötelezett, a váltó' kiadása tőle váltói törvénykezés útján nem, hanem csak köztörvényi úton követelhető.

216. Mit tegyen a tulajdonos, ha a hátirt példányon feljegyezve nincsen, hogy az elfogadvány kinél található?

Ekkor valamint az elfogadás, úgy a fizetés végett is, példányával az intézvényezetthez kell fordúlnia, és ha az elfogadás vagy

1) Daß das zum Accepte versandte Exemplar ihm vom Verwahrer nicht verabfolgt wurde; und

2) Daß auch auf das Duplicat die Annahme oder die Zahlung nicht zu erlangen war. Art. 69 der W.-O.

212. Gegen wen muß bei dieser Regreßnahme der Protest erhoben werden?

Im ersten Falle gegen den Verwahrer des eingesandten Exemplars, im zweiten Falle aber gegen den Bezogenen, oder Acceptanten.

213. Was hat es zur Folge, wenn der Verwahrer den schon acceptirten Wechsel nicht ausfolgt?

In diesem Falle ist Derjenige, der den Wechsel zur Annahme versendet hat, so wie auch dessen Nachmänner regreßpflichtig, daher war also der Protest gegen den Verwahrer zu richten, damit man gegen die erwähnten Vormänner Regreß nehmen könne.

214. Was ist zu bemerken, wenn der Bezogene die Annahme, oder der Acceptant die Zahlung verweigert haben?

In diesem Falle haften alle, d. h. sowohl der Aussteller, wie auch die Indossanten, als an der schlechten Vorkehrung Schuldtragende, wechselmäßig.

215. Auf welchem Rechtswege kann die Herausgabe eines Wechsels von dem Verwahrer verlangt werden?

Da er kein Wechselverpflichteter ist, kann er wegen Herausgabe des Wechsels nie im Wechselprocesse, sondern nur im Civilrechtswege belangt werden.

216. Was muß der Inhaber thun, wenn auf dem indossirten Exemplar nicht angegeben ist, wo sich das Accept befindet?

Er hat sich in diesem Falle sowohl wegen Acceptation, wie auch wegen Zahlung mit seinem Exemplar an den Bezogenen zu wenden,

a fizetés megtagadtatik, az intézványezett nyilatkozatához képest a hiánynak okozói, azaz: nehány, vagy valamennyi előző ellen viszkeresetet indítania.

II. Váltómásolatok.

217. Mi a váltómásolat?

A váltómásolat a váltónak s a rajta lévő hátiratoknak és jegyzeteknek leirott hasonmása, melly csak hátiratolásúl használható.

218. Ki adhat ki illy másolatot?

A váltónak és a rajta lévő hátiratoknak másolatát bármelly tulajdonos kiadhatja, mindazáltal a leirt másolatnak terjedelmét illy szavakkal „eddig másolat“ vagy hasonló kifejezéssel megjegyezni tartozik.

219. Mit kell még illy másolaton megjegyezni?

Szükséges rajta még megjegyezni, hogy a váltónak elfogadás végett elküldött eredetije kinél van; mindazáltal, ha ezen megjegyzés elmaradna is, azért a hátirat váltószerű erejét nem veszti. V. r. 70-ik cz.

220. Minő jogerővel bír a váltómásolaton lévő eredeti hátirat?

A hátirót szintúgy kötelezi, mintha az eredeti váltón állana. V. r. 71-ik cz.

221. Az eredeti váltó megőrzője kinek tartozik ezt kiszolgáltatni?

Az egy vagy több eredeti hátirattal ellátott másolat tulajdonosának, ki azonban magát hátiratosul, vagy más fentebb érintett módon az átvételre feljogositottúl igazolni tartozik.

und kann, im Falle die Annahme oder die Zahlung verweigert wird, je nachdem sich der Bezogene erklärt, gegen die Schuldtragenden, d. h. gegen einige, oder gegen alle Regreß nehmen.

II. Wechselcopien.

217. Was ist eine Wechselcopie?

Die Wechselcopie ist eine Abschrift des Wechsels und der darauf befindlichen Indossamente und Anmerkungen, und dient blos zur Indossirung.

218. Wer kann eine solche Abschrift ausfertigen?

Jeder Inhaber kann eine solche Abschrift des Wechsels, und aller darauf vorkommenden Indossamente ausfertigen, jedoch muß er der Abschrift die Worte „bis hieher Abschrift" oder sonst eine ähnliche Bezeichnung beifügen.

219. Was ist noch in einer solchen Abschrift zu bemerken?

Es muß darin noch bemerkt werden, bei wem das zur Annahme versandte Original des Wechsels anzutreffen ist, wenn aber diese Bemerkung auch unterbleibt, so verliert die indossirte Copie die wechselmäßige Kraft nicht. Art. 70 der W.-O.

220. Was hat ein Original-Indossament auf einer Wechselcopie für eine Rechtskraft?

Es verpflichtet den Indossanten ebenso, als wenn es auf einem Original-Wechsel stände. Art. 71 der W.-O.

221. Wem hat der Verwahrer des Original-Wechsels denselben auszuliefern?

Dem Besitzer einer mit einem oder mehreren Original-Indossamenten versehenen Copie, der sich aber als Indossatar, oder auf andere schon besagte Weise zur Empfangnahme legitimiren muß.

222. Mi teendő: ha az eredeti váltónak átadása a megőrző által megtagadtatik?

Ha az illy megőrző az eredeti váltónak kiadását megtagadja, akkor a váltómásolat tulajdonosa, miután az óvást kivétette, biztositási viszkeresetet, a másolaton foglalt lejáratnak bekövetkeztével pedig fizetési viszkeresetet indíthat azon hátirók ellen, kiknek eredeti hátirata a másolaton találtatik, hanem csak ezek ellen, mert a másolat az eredetit csak annyiban pótolja, a menynyiben eredeti aláirásokat tartalmaz, ennélfogva a másolatnak elfogadás vagy fizetés végetti bemutatása szükségtelen és egészen sikertelen lenne.

XI. Eltévedett váltók.

223. Mit kell tenni: ha a váltó eltévedt?

A tulajdonos, ki a váltót elveszté, ennek megsemmisítését, azaz: azon nyilvánitást, hogy a váltónak ereje megszünt, a fizetéshelyi biróságnál szorgalmazhatja.

224. Miként tartozik azon biróság, mellynél a váltónak megsemmisítése végetti folyamodvány benyujtatott, eljárni?

A biróság rendelményt ad ki azon felszólitással az eltévedt váltó tulajdonosához, hogy ez azt a biróságnak beterjessze, mi végre 45 napi határidőt szab, és ezt — ha a váltó le nem járt — a lejárat utáni első naptól számítandónak határozza.

225. Mi történik tovább ezen rendelménnyel?

Ezen rendelmény, mellybe a váltónak másolata is foglalandó, s mellyben egyszersmind kijelentendő, hogy azon esetre, ha a váltót a megszabott határidő alatt a biróságnak senki be nem terjesztené, ugyanaz érvénytelelennek nyilvániттatni fog, — a birósági épületen kiszegezendő, s az illy czélra kijelelt hirlapokban háromszor közzéteendő.

222. Was ist zu beobachten, wenn der Original-Wechsel vom Verwahrer nicht ausgeliefert wird?

Verweigert der Verwahrer die Auslieferung des Original-Wechsels, so kann der Inhaber der Wechselcopie, nachdem er Protest erheben ließ, Regreß auf Sicherstellung, und nach Eintritt des in der Copie angegebenen Verfalltages Regreß auf Zahlung gegen diejenigen Indossanten nehmen, deren Original-Indossamente sich auf der Copie befinden; aber nur gegen diese, denn die Abschrift ersetzt das Original nur insoweit, als sie Original-Unterschriften enthält, daher wäre es auch unnöthig und ganz ohne Wirkung eine Copie zur Annahme oder zur Zahlung vorzuweisen.

XI. Abhanden gekommene Wechseln.

223. Was ist zu thun, wenn der Wechsel abhanden gekommen ist?

Der Eigenthümer, welcher den Wechsel verloren hat, kann die Amortisation, d. h. die Erklärung, daß der Wechsel kraftlos sei, bei dem Gerichte des Zahlungsortes beantragen.

224. Wie hat das Gericht, bei welchem das Gesuch um Amortisation eines Wechsels eingereicht worden ist, vorzugehen?

Das Gericht hat ein Edict mit der Aufforderung an den Inhaber des abhanden gekommenen Wechsels, denselben dem Gerichte vorzulegen, zu erlassen, darin die Frist auf 45 Tage zu bestimmen, und den Anfang derselben, wenn der Wechsel noch nicht fällig ist, auf den ersten Tag nach der Verfallzeit festzusetzen.

225. Was hat mit dem Edicte weiter zu geschehen?

Dieses Edict, welches die Copie des Wechsels enthalten muß, und worin zugleich ausgesprochen wird, daß im Falle den Wechsel in der bestimmten Frist dem Gerichte Niemand vorlegen sollte, derselbe als kraftlos erklärt werden wird, ist am Gerichtsgebäude anzuschlagen, und in den hiezu bestimmten Zeitungen drei Mal zu veröffentlichen.

226. *Minő joga támad az eltévedt váltó tulajdonosának a semmisítési eljárás megindítása után?*

Miután az elveszett váltónak tulajdonosa a semmisitési eljárást illyképen kieszközlé, a váltó lejárata után az elfogadótól fizetést követelhet, hanem csak úgy, ha — ez utóbbinak kivánatára — a váltónak megsemmisítéséig biztositékot nyújt; ha ezt nem teljesíti, jogosan csak a váltóösszegnek bíróságnáli letételét követelheti. V. r. 73-ik cz.

227. *Ha az illy kihirdetett rendelmény következtében valaki az eltévedt váltónak birtokosaként jelentkezik, köteles-e a váltót visszaadni?*

Ha ez hátiratos, és a hátiratoknak összefüggő s hozzá leérő sora által magát birtokosul igazolja, a váltó kiadására csak akkor — még pedig köztörvényi úton — köteleztethetik, ha ellene bebizonyúl, hogy a váltót rosz hiszemmel szerezte, például: ha tudta, vagy a körülményekből gyaníthatá, hogy az, kitől a váltót átvette, ennek tulajdonosa nem volt; továbbá, ha őt a váltó szerzésénél tetemes gondatlanság terheli, például: a hátirat-hamisitás világos jeleinek átnézése. V. r. 74-ik cz.

228. *Lehet-e a megsemmités eszközlése után az előzők ellen viszkeresetet indítani?*

Nem lehet, mert a viszkeresethez a váltónak s az óvásnak birtoklása nélkülözhetlenül szükséges.

229. *Mi történek, ha a közzétett rendelményben megszabott határidő alatt az eltévedt váltóval senkisem jelentkezett?*

Ez esetben az, ki a váltót elveszté, s a semmitési eljárást megindítá, a birósághoz ismét folyamodványt nyújtson; ennek

226. Welches Recht erhält der Eigenthümer des abhanden gekommenen Wechsels nach Einleitung des Amortisations-Verfahrens?

Nachdem der Eigenthümer des verlorenen Wechsels das Amortisations-Verfahren auf diese Art einleiten ließ, und der Wechsel bereits abgelaufen ist, kann er vom Acceptanten Zahlung fordern, jedoch nur dann, wenn er auf Verlangen des Letzteren bis zur Amortisation des Wechsels Sicherheit bestellt, thut er dies nicht, so ist er nur zu fordern berechtiget, daß die Wechselsumme bei Gericht deponirt werde. Art. 73 der W.-O.

227. Wenn sich Jemand zufolge dieses kundgemachten Edictes als Besitzer des abhanden gekommenen Wechsels meldet, muß er den Wechsel zurückgeben?

Wenn er ein Indossatar ist, und sich durch die zusammenhängende bis auf ihn hinablangende Reihe von Indossamenten als Inhaber legitimirt, so kann er zur Herausgabe des Wechsels, und zwar im Civilwege, nur dann angehalten werden, wenn es bewiesen wird, daß er denselben in bösem Glauben erworben hat, z. B. wenn er wußte, oder aus den Umständen vermuthen konnte, daß derjenige, der den Wechsel auf ihn übertrug, kein Eigenthümer desselben war; ferner wenn ihm bei Erwerbung des Wechsels eine grobe Fahrlässigkeit zur Last fällt, z. B. Uebersehung deutlicher Merkmale der Fälschung eines Indossamentes. Art. 74 der W.-O.

228. Kann nach Einleitung der Amortisation gegen die Vormänner Regreß genommen werden?

Nein; weil zur Regreßnahme der Besitz des Wechsels und des Protestes unumgänglich nothwendig ist.

229. Was ist zu beobachten, wenn sich binnen der, im kundgemachten Edicte festgesetzten Frist mit dem abhanden gekommenen Wechsel Niemand gemeldet hat?

In diesem Falle hat Derjenige, der den Wechsel verloren hat, und die Amortisation einleiten ließ, bei Gericht neuerdings einzu-

folytán a biróság a váltót végzésileg megsemmisítettnek nyilvánítja, ezen határozatát az elfogadónak kézbesitteti, s a történt megsemmisítést ugyanazon módon — mint az előbbi rendelményt közzé téteti; — ha tehát az eltévedt váltó később előkerülne is, miután a megsemmisítés által érvénytelenné vált, sem váltói, sem köztörvényi eljárásnál többé követelési alapúl nem szolgálhatand.

XII. Hamis váltók.

230. Minő ügyúton kell olly váltó felett, mellynek tartalma meg van hamisítva, határozni?

Ha valamelly váltó nyilatkozat tartalma meg van hamisítva, e felett csak általános köztörvényi elvek szerint lehet határozni.

231. A hamis vagy hamisított váltónak hány nemét kell megkülönböztetni?

A hamis vagy hamisított váltónak négyféle neme megkülönböztetendő, jelesül:

1) Ha a kibocsátónak aláirása —
2) Ha a váltónak elfogadása hamis vagy hamisított;
3) Ha valamelly hátirat hamis;
4) Ha valamelly egyébkint valódi váltónak tartalma, például: az összegre, a keletre vagy lejáratra nézve, meghamisíttatott.

232. Mi következménye van: ha a kibocsátónak aláirása hamisíttatott meg?

Ha a váltón a kibocsátónak aláirása hamis vagy hamisított, a valódi elfogadványnak s a váltón lévő valódi hátiratoknak váltói érvénye megmarad; de a kibocsátót, kinek neve hamisan iratott a váltóra, semminemü kötelezettség nem éri. V. r. 75-ik cz. és a

kommen; diesem Gesuche zufolge wird das Gericht den Wechsel mittels Bescheid für amortisirt erklären, diesen dem Acceptanten einhändigen lassen und die erfolgte Amortisirung auf eben die Art, wie das vorhergegangene Edict, öffentlich bekannt geben; wenn also der abhanden gekommene Wechsel später auch in Vorschein käme, da er durch Amortisation kraftlos geworden ist, wird er weder im Wechsel-, noch im Civilwege einer Forderung zum Grunde dienen können.

XII. Falsche Wechseln.

230. Wie müßte man über einen Wechsel, dessen Inhalt verfälscht wäre, entscheiden?

Wäre der Inhalt einer Wechselerklärung verfälscht, so könnte darüber nur nach allgemeinen civilrechtlichen Grundsätzen entschieden werden.

231. Wie vielerlei Arten der Falschheit des Wechsels oder der Verfälschung desselben sind zu unterscheiden?

Es können viererlei Arten der Falschheit oder Verfälschung des Wechsels vorkommen:

1) Wenn die Unterschrift des Ausstellers,
2) Wenn die Acceptation des Wechsels falsch oder verfälscht ist;
3) Wenn ein Indossament falsch ist;
4) Wenn der Inhalt eines an sich echten Wechsels, z. B. hinsichtlich der Summe, des Datums und somit der Verfallzeit verfälscht wurde.

232. Was ist, wenn die Unterschrift des Ausstellers verfälscht wurde?

Wenn die Unterschrift des Ausstellers eines Wechsels falsch oder verfälscht ist, so behalten das echte Accept und die echten Indossamente, welche sich auf dem Wechsel befinden, ihre wechselmäßige Wirkung; jedoch der Aussteller, dessen Name fälschlich auf den Wechsel geschrieben wurde, wird durch gar keine Verpflichtung be-

megszüntetett magyar vtk. 39-ik §-a, melly a bevezetési parancs által épségében meghagyatott.

233. Mi következik: ha a váltón az elfogadvány hamis vagy hamisított?

A hamis vagy hamisított elfogadvánnyal ellátott váltónál fogva a hátirók, s a kibocsátó, kiknek aláirása valódi, mindnyájan váltói kötelezettségben maradnak; ellenben az elfogadó, kinek neve hamisan iratott a váltóra, minden kötelezettségtől ment. V. r. 76-ik cz.

234. Mire figyelendő: ha valamelly hátirat hamis?

Ez esetben a hamis hátirat, épen azért, mert hamis, érvénytelen ugyan, — azonban mind a kibocsátó, mind pedig valamennyi hátirók, kiknek aláirásuk valódi, váltóilag kötelezettek; mert miután a hátirók aláirásai mindég nem ismeretesek, s ennél fogva nem tudhatni: valjon valamelly vagy több hátirat nem hamis-e, — a törvénynek ezen szigorú rendelkezése annál szükségesebb, minthogy különben mindenki vonakodnék, a váltót készpénz gyanánt elfogadni, ha t. i. azon esetben, midőn a hátiratok valamellyike hamis, a többi saját aláirása által kötelezett ellen viszkeresetet nem indíthatna. V. r. 76-ik cz.

235. Minő jogi hatása van a hátirókra nézve, ha valamelly különben valódi váltó hamisíttatott meg?

Azon esetben, ha valamelly magában valódi váltó meghamisítatik, ennek a hátirókra nézve azon jogi hatása van: hogy azon hátirók, kik a váltót ennek meghamisitása előtt hátirták, a váltóban a hamisitás előtt foglalt mérték szerint kötelezettek; ha tehát a hamisítás a váltóösszegben történt, minden előző csak azon öszszeg erejéig kötelezett, melly a váltóban akkor, midőn ez kezében megfordúlt, benfoglaltatott.

Ellenben azon hátirók, kik a váltót a hamisitás után hátirták, a hamisított váltóban foglalt egész kötelezettséggel terhelvék.

rührt. Art. 75 der W.-O. und §. 39 des aufgehobenen ungarischen Wechselgesetzes, durch das Einführungspatent aufrecht erhalten.

233. Was ist zu bemerken, wenn auf dem Wechsel das Accept falsch oder verfälscht ist?

Aus einem mit einem falschen oder verfälschten Accepte versehenen Wechsel bleiben sämmtliche Indossanten, wie auch der Aussteller, deren Unterschriften echt sind, wechselmäßig verpflichtet; der Acceptant aber, dessen Name fälschlich auf den Wechsel geschrieben wurde, ist von jeder Verpflichtung frei. Art. 76 der W.-O.

234. Was ist zu beobachten, wenn ein Indossament falsch ist?

In diesem Falle ist das falsche Indossament, weil es falsch ist, zwar ungiltig, jedoch bleiben sowohl der Aussteller, wie auch alle jene Indossanten, deren Unterschriften echt sind, wechselmäßig verpflichtet; denn da man die Unterschriften der Indossanten nicht immer kennt, und somit nicht wissen kann, ob eines, oder einige der Indossamente nicht falsch sind, so ist diese strenge Anordnung des Gesetzes um so nothwendiger, als ansonst Jedermann Bedenken nehmen würde, den Wechsel anstatt baaren Geldes anzunehmen, wenn man nämlich, im Falle eines der Indossamente falsch ist, gegen die übrigen, durch ihre echten Unterschriften Verpflichteten, keinen Regreß nehmen könnte. Art. 76 der W.-O.

235. Was entsteht für die Indossanten für eine Rechtswirkung, wenn ein an sich echter Wechsel verfälscht wurde?

Würde ein an sich echter Wechsel verfälscht, so tritt die Rechtswirkung gegen jene Indossanten, welche den Wechsel vor seiner Verfälschung indossirt haben, für jenes Maaß von Verbindlichkeit ein, welches vor der Verfälschung im Wechsel enthalten war; wenn also in der Wechselsumme eine Verfälschung geschah, so ist jeder Vormann nur ad vires jener Summe verpflichtet, welche im Wechsel, zur Zeit als derselbe durch seine Hand ging, enthalten war.

Jene Indossanten jedoch, die den Wechsel nach der Verfälschung indossirten, werden mit der ganzen Verbindlichkeit, die in dem ver-

A megszüntetett magyar váltót.-könyvnek a bevezetési parancs által épségben hagyott 39-ik §-a.

236. Minő jogelv alkalmazandó hamisított váltóknál a hátiratok irányában?

A váltó hamisítása esetében a hátiratok hamisítás előttieknek tekintendők, hacsak ellenkező nem bizonyíttatik. A megszüntetett magyar váltókönyvnek a bevezetési parancs által fentartott 40. §-a.

237. Mi a színlett (koholt) váltó, s minő ereje van?

A koholt, azaz olly váltóknak, mik ál, vagy költött névre szólanak, erejök ugyanaz, mi a hamis váltóké. A rajtok előforduló valódi aláirások érvényesek.

XIII. Váltói elévülés.

238. Mi által szűnik meg a váltószerű követelési jog?

Elévülés által; t. i. midőn a váltójog a törvény által megszabott idő alatt, habár lehető volt, nem gyakoroltatott.

239. Mikor évül el a váltószerű követelési jog az elfogadó ellenében?

A váltó lejárati napjától számított három év alatt. V. r. 77-ik cz.

240. Mit kell megkülönböztetni a kibocsátó, s a többi előzők ellenébeni viszkereseti jog elévülésére nézve?

E tekintetben főleg arra kell figyelmezni: ki indítja a viszkeresetet, az utolsó tulajdonos-e, ki az óvást téteté, vagy pedig

fälschten Wechsel enthalten ist, belastet. §. 39 des aufgehobenen ungarischen Wechselgesetzes, durch das Einführungspatent aufrecht erhalten.

236. Was herrscht für ein Rechtsgrundsatz bei verfälschten Wechseln gegenüber der Indossamente?

Ist ein Wechsel verfälscht, so wird angenommen, daß die Indossamente der Verfälschung vorangegangen, wenn nicht das Gegentheil bewiesen wird. §. 40 des aufgehobenen ungarischen Wechselgesetzes, durch das Einführungspatent aufrecht erhalten.

237. Was ist ein fingirter Wechsel, und was hat ein solcher für eine Rechtswirkung?

Fingirte Wechsel, d. h. die auf einen falschen oder erdichteten Namen lauten, haben dieselbe Rechtswirkung wie falsche. Die darauf stehenden echten Unterschriften sind giltig.

XIII. Wechselverjährung.

238. Durch was hört der wechselmäßige Anspruch auf?

Durch Verjährung, d. h. wenn das Wechselrecht binnen der, durch das Gesetz vorgeschriebenen Zeit, obwohl es möglich war, nicht ausgeübt wurde.

239. Wann verjährt der wechselmäßige Anspruch gegen den Acceptanten?

In drei Jahren, vom Verfalltage des Wechsels an gerechnet. Art. 77 der W.-O.

240. Was ist zu unterscheiden hinsichtlich der Verjährung der Regreßrechte gegen den Aussteller und gegen die übrigen Vormänner?

Es ist zu unterscheiden: wer den Regreß in Anspruch nimmt, ob nämlich der letzte Inhaber des Wechsels, der Protest erheben ließ,

a hátirók egyike, ki a váltót beváltván, viszkereseti jogait előzői ellenében sikeresíteni kivánja.

241. *Mikor évül el a tulajdonosnak viszkereseti joga a kibocsátó és a többi előző ellenében?*

Elévül:

1) Három hónap alatt, ha a váltó Europában — Izlandot s a fárői szigeteket kivéve — volt fizetendő;

2) Hat hónap alatt, ha a váltó Ázsiának és Afrikának a közép- és fekete tenger melléki partvidékein, és ezen tengereknek azokhoz tartozó szigetein volt fizetendő;

3) Tizennyolcz hónap alatt, ha a váltó valamelly más, Europán kivüli országban, vagy Izlandban, vagy pedig a fárői szigeteken volt fizetendő.

242. *A tulajdonos elleni viszkereseti jog elévülése mikor kezdődik?*

A tulajdonos elleni viszkereseti jog (v. r. 50-ik cz.) elévülése az óvástétel napjától kezdődik. V. r. 78-ik cz.

243. *Mikor évül el a hátirónak viszkereseti joga a kibocsátó és a többi előzők ellenében?*

Elévül:

1) Három hónap alatt, ha a viszkereső Europában lakik, Izlandot s a fárői szigeteket kivéve;

2) Hat hónap alatt, ha a viszkereső Ázsiának és Afrikának a közép- és fekete tenger melletti partvidékein, és ezen tengereknek azokhoz tartozó szigetein lakik;

3) Tizennyolcz hónap alatt, ha a viszkereső valamelly más, Europán kivüli országban vagy Izlandban, vagy pedig a fárői szigeteken lakik.

oder einer der Indossanten, der den Wechsel eingelöst hat, und nun seine Regreßansprüche gegen seine Vormänner geltend machen will.

241. Wann verjähren die Regreßansprüche des Inhabers gegen den Aussteller und die übrigen Vormänner?

Sie verjähren:

1) In drei Monaten, wenn der Wechsel in Europa, mit Ausnahme von Island und den Faröerschen Inseln, zahlbar war;

2) In sechs Monaten, wenn der Wechsel in den Küstenländern von Asien und Afrika, längs des mittelländischen und schwarzen Meeres, oder in den dazu gehörigen Inseln dieser Meere zahlbar war;

3) In achtzehn Monaten, wenn der Wechsel in einem andern außereuropäischen Lande, oder in Island, oder den Faröerschen Inseln zahlbar war.

242. Wann beginnt die Verjährung des Regreßrechtes gegen den Inhaber?

Die Verjährung des Regreßrechtes gegen den Inhaber (Art. 50 der W.-O.) beginnt mit dem Tage des erhobenen Protestes. Art. 78 der W.-O.

243. Wann verjähren die Regreßansprüche eines Indossanten gegen den Aussteller und die übrigen Vormänner?

Sie verjähren:

1) In drei Monaten, wenn der Regreßnehmer in Europa, jedoch nicht in Island oder auf den Faröerschen Inseln, wohnt;

2) In sechs Monaten, wenn der Regreßnehmer in den Küstenländern von Asien und Afrika, längs des mittelländischen und schwarzen Meeres, oder in den dazu gehörigen Inseln dieser Meere, wohnt;

3) In achtzehn Monaten, wenn der Regreßnehmer in einem andern außereuropäischen Lande, oder in Island, oder auf den Faröerschen Inseln wohnt.

244. Mikor kezdődik a viszkereseti jog elévülése a hátiró ellenében?

A hátiró elleni viszkereseti jognak (v. r. 51-ik cz.) elévülése — ha előbb fizetett, mintsem ellene a váltói kereset megindíttatott volna, a fizetés napjától kezdődik; minden más esetben pedig azon naptól, mellyen neki a kereset kézbesíttetett, vagyis az idézés napjától. V. r. 79-ik cz.

245. Miért szabott a törvény a viszkereset elévülésére bizonyos határidőt?

Ennek oka abban fekszik, hogy a törvény az előzőket útózóik ellenében felette sokáig kötelezettségben hagyni nem akarja, nehogy a váltóösszeget mindég készen tartani kénytessenek.

246. Mi által szakad meg az elévülés?

Egyedül a keresetnek kézbesitése által, és csak arra nézve, ki ellen a kereset intéztetett. E tekintetben mindazáltal a panaszlott részéről történt perközlés a keresetet pótolja. A perközlés alatt azon cselekmény értetik, mellynél fogva a panaszlott az ő ellene indított váltóperről viszkeresetileg kötelezett előzőjét azon felszólítással értesíti, miszerint ez, neki azon perben a panaszló ellen szavatosságot nyújtson.

247. Lehet-e az elévülési időt magán szerződés, például: a váltónak meghosszabbítása által kiterjeszteni?

Az elévülési időt sem hosszítani, sem rövidíteni nem lehet; mert ámbár a váltónak hosszabbítását a törvény nem tiltja, annak mindazáltal az elévülési határidő alatt, s ennek határain belől kell történnie, — a törvény rendelete magán egyesség által meghiúsítható nem lévén.

244. Wann beginnt die Verjährung des Regreßrechtes gegen den Indossanten?

Die Verjährung des Regreßrechtes gegen den Indossanten (Art. 51 der W.=O.), wenn er eher gezahlt hat, als eine Wechselklage gegen ihn angestrengt wurde, beginnt vom Tage der Zahlung; in allen übrigen Fällen aber vom Tage der ihm geschehenen Behändigung der Klage oder der Vorladung. Art. 79 der W.=O.

245. Warum hat das Gesetz zur Verjährung der Regreßnahme bestimmte Fristen festgesetzt?

Der Grund hievon liegt darin, daß das Gesetz die Vormänner gegenüber ihren Nachmännern nicht zu lange in Obligo belassen will, und daß sie somit die Wechselsumme nicht immer bereit zu halten bemüßigt sein sollen.

246. Durch was wird die Verjährung unterbrochen?

Nur durch Behändigung der Klage und nur in Beziehung auf Denjenigen, gegen welchen die Klage gerichtet ist. Jedoch vertritt in dieser Hinsicht die von dem Verklagten geschehene Streitverkündigung die Stelle der Klage. Unter Streitverkündigung versteht man hier jenen Akt, durch welchen der Geklagte seinen regreßpflichtigen Vormann von dem anhängig gemachten Wechsel=Processe in Kenntniß setzt, mit der Aufforderung, ihm in dieser Streitsache wider den Kläger allenfalls Vertretung zu leisten.

247. Kann die Verjährungszeit durch einen Privatvertrag, z. B. Prolongation des Wechsels, verlängert werden?

Nein; sie kann weder verlängert noch verkürzt werden, denn die Prolongation des Wechsels ist zwar durch das Gesetz nicht verboten, sie muß aber innerhalb der Verjährungsfrist, und nicht über diese hinausreichend geschehen, denn was das Gesetz positiv verfügt, darf durch Privat=Uebereinkommen nicht vereitelt werden.

248. Az itt kijelelt határidők alatt csak maga a váltó évül-e el, vagy elévülnek a reá kelt birói határozatok is?

A kitett határidők alatti elévülés csak a váltólevélre vonatkozik, de az illetékes biróságnak itéletei- és más határozataira nem. Ha valamelly beperelt váltóra nézve már itélet hozatott, ez nem 3 év alatt vagy viszkereseti esetekben a külön megszabott határidők alatt, hanem az általános polg. törvénykönyv szabályai szerint az ebben meghatározott idő elteltével évül el. Ettől különbözött a megszüntetett magyar váltótörvénynek gyakorlati alkalmazása, mellyben a váltószerü keresetnek elévülése 2 esztendőre szabva, és törvényi erővel birt főtörvényszéki döntvények által meghatározva volt, hogy az abban is kijelelt határidők elteltével nem csak maga a váltó, hanem a reá keletkezett itéletek és végzések is, ha ezek a megszabott határidő alatt igénybe nem vétettek, elévülteknek tekintendők valának.

XIV. A váltóhitelezőnek keresetjoga.

249. Kit terhel a váltószerü kötelezettség?

A váltónak kibocsátóját, elfogadóját és hátiróit, s minden mást, ki a váltónak, váltómásolatnak, az elfogadványnak vagy a hátiratnak társ-aláirója, ha abban magát csak kezesül nevezé is, mert mindegyik mindnyájáért, s mindnyája egyért az egész váltóösszeg s a bebizonyitható járulékok iránt kötelezettségben áll. V. r. 81-ik cz.

250. Mennyire terjed ezen személyek kötelezettsége?

Mindenre, mit a váltótulajdonos a váltói tartozás nemteljesitése miatt jogosan követelhet, u. m. a váltóösszegre, a késedelmi kamatokra s a költségekre.

248. Verjährt in den hier angegebenen Fristen nur der Wechsel allein, oder auch die darauf erflossenen gerichtlichen Erkenntnisse?

Die Verjährung in den angegebenen Fristen bezieht sich nur auf die Wechselurkunde, und nicht auch auf die Urtheile und anderen Erkenntnisse des zuständigen Gerichtes. Ist einmal zu Folge eines eingeklagten Wechsels ein Urtheil geschöpft, so verjährt dieses nicht in drei Jahren, oder in Regreßfällen nach Ablauf der speciell festgesetzten Fristen, sondern nach der Vorschrift des Allgem. bürgerl. Gesetzbuches in der dort bestimmten Zeit. Nicht so war es mit der praktischen Anwendung des aufgehobenen ungarischen Wechselgesetzes, worin die Verjährung des wechselmäßigen Anspruches auf zwei Jahre festgesetzt war, und durch Curial-Decisionen mit Gesetzeskraft bestimmt wurde, daß in den auch dort angegeben gewesenen Fristen nicht nur der Wechsel selbst, sondern auch die darauf erfolgten Urtheile und Bescheide, wenn selbe binnen der vorgeschriebenen Frist nicht in Anspruch genommen wurden, als verjährt zu betrachten seien.

XIV. Klagerecht des Wechselgläubigers.

249. Wen trifft die wechselmäßige Verpflichtung?

Sie trifft den Aussteller, Acceptanten und Indossanten des Wechsels, sowie auch einen jeden Andern, der den Wechsel, die Wechselcopie, das Accept, oder das Indossament mit-unterzeichnet hat, wenn er sich auch dabei nur als Bürge benannt hätte, denn Jeder haftet für Alle, und Alle für Einen für die ganze Wechselsumme und erweislichen Nebengebühren. Art. 81 der W.-O.

250. Wie weit erstreckt sich die Verpflichtung dieser Personen?

Sie erstreckt sich auf Alles, was der Wechselinhaber wegen Nichterfüllung der Wechselverbindlichkeit zu fordern hat, als: die ganze Wechselsumme, die Verzugszinsen und Kosten.

251. Hány száztólit lehet késedelmi kamatokúl felszámítani?

Itt azt kell megkülönböztetni: valjon a váltó hatóságilag feljogosított kereskedők, vagy gyárosok közt létező vagy létezett üzletből eredt-e vagy nem; az első esetben a késedelmi kamatok 6%, az utóbbiban pedig csak 4%-val számíttatnak. Általános polg. törvénykönyv 995. §-a.

252. Követelhet-e a váltótulajdonos az adóstúl váltódíjt is?

Váltódíjt csak az követelhet, ki mások helyett fizetett, a tulajdonos tehát nem, de igen azon hátiró vagy kibocsátó, ki viszkereset útján fizetni volt kénytelen; ez a váltódíjt még az elfogadótól is követelheti.

253. Tartozik-e a váltótulajdonos, ha perútra kényszerül, váltókötelezettjeit egyenként megperelni?

Nem tartozik, hanem tetszése szerint egyet vagy többet, vagy mindnyáját egyszerre bepanaszolhatja, mert az előzők és az elfogadó elleni kereset egy és ugyanazon pertárgyat illet.

254. A váltón mikép tekintendő a kezes?

Ha valamelly váltó nyilatkozatnál, azaz: elfogadvány- vagy hátiratnál társaláirókép jelenik meg, annak társkibocsátójául tekintetik, s illy minőségben megperlés esetére fizetnie kell.

255. Minő jogokat nyer a fizetés által?

Ha fizetett, váltójogokat nyer az előzők ellen, a nélkül, hogy azon kifogásokat, miket a panaszlott az ellen, kiért a kezes jót állott, érvényesen felhozhatott volna, türnie kellene.

251. Wieviel vom Hundert können als Verzugszinsen berechnet werden?

Es ist zu unterscheiden: ob der Wechsel aus einem eigentlichen, zwischen den von den Behörden berechtigten Handelsleuten und Fabrikanten bestehenden oder bestandenen Geschäfte entsprungen ist, oder nicht; im ersten Falle werden die Verzugszinsen mit 6 Procent, im letzteren Falle aber nur mit 4 Procent berechnet. Allgem. bürgerl. G.-B., §. 995.

252. Kann der Wechselinhaber von dem Wechselschuldner auch die Provision verlangen?

Eine Provision kann nur Derjenige verlangen, der für die Andern gezahlt hat, der Inhaber also nicht, wohl aber kann ein Indossant oder der Aussteller, der im Regreßwege zahlen mußte, die Provision selbst von dem Acceptanten verlangen.

253. Muß der Wechselinhaber, wenn er zu klagen genöthigt ist, seine Wechselverpflichteten einzeln klagen?

Nein; er kann beliebig einen oder mehrere, oder alle zugleich klagen, denn die Klage gegen die Vormänner und die gegen den Acceptanten betreffen einen und denselben Streitgegenstand.

254. Wie ist der Bürge auf einem Wechsel anzusehen?

Wenn er sich bei einer Wechselerklärung, d. h. bei einem Accepte, oder Indossamente mitunterfertigt hat, wird er als Mitaussteller derselben angesehen, und muß, wenn er belangt wird, als solcher, zahlen.

255. Was für Rechte erlangt er durch die Zahlung?

Wenn er gezahlt hat, erlangt er Wechselrechte gegen die Vormänner, ohne sich die Einwendungen, die der Geklagte Demjenigen hätte giltig entgegensetzen können, für welchen der Bürge haftete, gefallen lassen zu müssen.

256. Minő jogot nyer az ellen, kiért kezeskedett, s fizetni kénytelen volt?

Joga van az általa kifizetett összeget attól, kiért kezeskedett, visszakövetelni, de ez elleni igényét csak közjogi eljárás útján sikeresítheti épen úgy, mint a névbecsülési elfogadó, ki a váltóösszeget készletben tartani kénytelen volt, a váltódíj megfizetését csak polgári úton követelheti.

257. Minő ellenvetést (kifogásokat) alkalmazhat a váltóadós?

Csak ollyakat, mik magából a váltójogból erednek, vagy mellyek őt a bármikori felperes ellen közvetlenül illetik (v. r. 82. cz.), illyenek például: hogy a váltó nincs az érvényességre megszabott minden kellékekkel (4. cz.) ellátva; hogy az elfogadás vagy fizetés hiánya miatti óvástétel egészen elmulasztatott, vagy annak idején nem teljesíttetett; hogy a váltó a szükségbeli utalványozott, vagy a névbecsülési elfogadónak be nem mutattatott; hogy a váltószerü keresetjog már elévült; vagy hogy a váltó birtokosa a hátiratoknak összefüggő, s egész hozzá leérő sora által magát tulajdonosúl nem igazolhatja; hogy a panaszlott a váltóösszeget már kifizette; továbbá, hogy a váltó tartalmában hamisitás történt sat.

258. A váltóadós ugyanazon váltóperben netaláni ellenkövetelésével felléphet-e?

Fel, de csak a panaszlónak ellentartozásával; egy harmadikkali saját viszonyát kifogásul hiába használná fel, így például: az intéző egy későbbi forgatmányos ellen azon kifogást nem tehetné, hogy az intézvényes az értéket meg nem kapta; vagy hogy valamelly korábbi forgatmány hamis, vagy nem váltóképes személytől eredő volt sat.

256. Was erlangt er für ein Recht gegen Denjenigen, für den er Bürgschaft leistete und zahlen mußte?

Er ist berechtigt, die durch ihn bezahlte Summe zu fordern, kann aber gegen diesen seinen Anspruch nur im Civilrechtswege geltend machen, ebenso wie der Ehrenacceptant, der die Wechselsumme zur Zahlung bereit halten mußte, die Bezahlung der Provision auch nur im Civilwege verlangen kann.

257. Welcher Einreden (Einwendungen) kann sich der Wechselschuldner bedienen?

Nur solcher, welche aus dem Wechselrechte selbst hervorgehen, oder ihm unmittelbar gegen den jedesmaligen Kläger zustehen (Art. 82 der W.-O.); solche sind z. B. daß der Wechsel nicht mit allen zur Giltigkeit vorgeschriebenen Erfordernissen (Art. 4) versehen; daß die Protesterhebung Mangels Zahlung oder Annahme, entweder ganz verabsäumt wurde, oder nicht rechtzeitig geschehen sei; daß der Wechsel den Nothadressaten oder Ehrenacceptanten nicht vorgewiesen wurde; daß der wechselmäßige Anspruch bereits verjährt sei; oder daß sich der Wechselinhaber durch eine zusammenhängende, bis auf ihn hinuntergehende Reihe von Indossamenten als Eigenthümer nicht legitimiren könne; daß der Geklagte die Wechselsumme bereits bezahlt habe; ferner daß in dem Inhalte des Wechsels eine Fälschung geschehen sei u. s. w.

258. Kann der Wechselschuldner mit einer etwaigen Gegenforderung in demselben Wechselprocesse auftreten?

Ja; jedoch nur mit einer Gegenschuld des Klägers; aus seinem Verhältnisse mit einem Dritten würde er vergebens Einwendungen machen, so z. B. der Trassant würde einem spätern Giratar nicht giltig einwenden können, daß der Remittent die Valuta nicht erhalten hat, oder daß ein früheres Giro falsch ist, oder von einem Nichtwechselfähigen herstammt u. s. w.

259. A kibocsátó és az elfogadó, ha váltói kötelezettségük elévülés vagy a váltójog fentartására szabott cselekmények elmulasztása által megszünt, kötelezettségüktől egészen menekülnek-e?

A kibocsátó s az elfogadó a váltójogok elévülése után csak közjogilag és csak annyiban felelősek, mennyiben a tulajdonos kárával gazdagodtak; így például: a kibocsátó, ki a váltó értékét megkapta, de az intézvényezettnek hitelezője nem volt, köztörvényileg az elévülés után is kötelezett marad, mert ezen esetben, az által, hogy a váltó ki nem fizettetett, semmi kárt nem szenvedett, sőt ellenkezőleg, ha az értéket megtarthatná, ez által gazdagodnék; hasonlóul az elfogadó is, ki az értéket megkapta; mert ez a váltónak ki nem fizetése által a tulajdonos kárával gazdagodnék.

Illy keresetnek olly hátirók ellen, kiknek váltószerü kötelezettségük megszünt, nincs helye, mert a fentebbiek szerint elévülés után csak az elfogadó, s a kibocsátó maradnak köztörvényileg kötelezettségben. V. r. 83-ik cz.

A zálog- és megtartási jogról a magyar vtk. I-ső részének a bevezetési parancs által érvényességben hagyott 193—200 §§-ai szerint.

260. Mi a zálogjog?

Midőn a váltóhitelező váltókövetelése biztositásaul az adóstól marokzálogul ingóságot vesz át, ez által arra zálogjogot nyer.

261. Korlátlanul gyakorolhatja-e eme zálogjogát a zálogbirtokos?

Korlátlanul még akkor is, ha időközben a zálognak tulajdonosa ellen csőd nyittatott; a birói végrehajtás útján eladott zálog

259. Werden der Aussteller und der Acceptant, wenn ihre wechselmäßige Verbindlichkeit, durch Verjährung oder durch Verabsäumung der zur Erhaltung des Wechselrechts vorgeschriebenen Handlungen, erloschen ist, von ihrer Verbindlichkeit ganz befreit?

Der Aussteller und der Acceptant haften nach der Verjährung der Wechselrechte nur gemeinrechtlich, und nur soweit, als sie sich mit dem Schaden des Inhabers bereichern würden; so z. B. würde der Aussteller, der den Werth des Wechsels erhalten hat, aber nicht Gläubiger des Bezogenen war, gemeinrechtlich auch nach der Verjährung haften müssen, weil er in diesem Falle dadurch, daß der Wechsel nicht ausbezahlt wurde, keinen Schaden erleiden, im Gegentheil, wenn er die Valuta behalten könnte, sich hiedurch bereichern würde; ebenso auch der Acceptant, der die Valuta erhalten hat; weil er sich durch Nichtbezahlung des Wechsels mit dem Schaden des Inhabers bereichern würde.

Dieser Anspruch findet gegen die Indossanten, deren wechselmäßige Verbindlichkeit erloschen ist, nicht Statt, denn nur der Acceptant und der Aussteller haften nach der Verjährung, im obigen Sinne, gemeinrechtlich. Art. 83 der W.-O.

Von dem Pfand- und Retentions-Rechte, laut §§. 193—200 des ersten Theiles des aufgehobenen ungar. Wechselgesetzes durch das Einführungs-Patent in Kraft belassen.

260. Was ist das Pfandrecht?

Wenn der Wechselgläubiger zur Sicherheit seiner Wechselforderung von dem Schuldner eine bewegliche Sache als Faustpfand übernimmt, so erhält er darauf ein Pfandrecht.

261. Kann der Pfandbesitzer sein Pfandrecht ohne Beschränkung ausüben?

Ja; und selbst auch dann, wenn mittlerweile gegen den Eigenthümer des Pfandes der Concurs eröffnet worden ist, — der nach Voll-

árából — a váltóhitelező teljes kielégítése után — netalán fenmaradt felesleg azonban a csődtömegnek kiadandó.

262. ***Minő joga van a zálogbirtokosnak, ha ezen zálog elfogadott váltóból áll?***

Ha a zálog elfogadott váltóból áll, — a váltóhitelező ezen zálogos váltót — az időközben ennek tulajdonosa ellen kitört csőd esetében is lejáratkor behajthatja, s követelését a váltóösszegből kielégítheti; ha azonban a zálogos váltónak felvett összege a zálogbirtokos követelésének összegét meghaladná; a felesleget a tulajdonosnak vagy a csődtömegnek kiadni köteles.

263. ***Mikép ruháztathatik még át a váltó zálogkép a váltóhitelezőre?***

Hátirat által, és ekkor a zálogbirtokos fel van jogosítva az illy módon zálogkép átvett váltót alzálogképen tovább adhatni, ez esetben mindazáltal az összeg, mellynek biztosítására azon váltó elzálogosíttatott, a hátiratban kiteendő.

264. ***A zálogos váltóra nézve a zálogbirtokosnak minő kötelessége van?***

A zálogbirtokos nem csak fel van jogosítva, de sőt szorosan köteleztetik is a zálogos váltónak elfogadás vagy fizetés végetti bemutatása, ovatolása, s az óvásnak az előzőkkeli közlése körül minden szükséges lépéseket épen úgy megtenni, mintha arra különös hatalmazványnál fogva megbizva lenne.

265. ***Mi következik: ha a zálogbirtokos ezen lépések megtételét elmulasztja?***

Ha illy mulasztása által a váltókövetelés elvesztét okozza, nem csak a váltó feleslegét a zálogadónak visszafizetni köteles, ha-

führung der gerichtlichen Execution und hiedurch erfolgter vollständiger Befriedigung des Wechselgläubigers etwa erübrigte Rest des aus dem Pfande gelösten Kaufschillings jedoch muß der Concursmasse ausgeliefert werden.

262. Wozu ist der Besitzer eines, aus einem acceptirten Wechsel bestehenden Pfandes berechtigt?

Besteht das Pfand in einem acceptirten Wechsel, so kann der Wechselgläubiger den Pfandwechsel, auch im Falle eines mittlerweile gegen den Eigenthümer ausgebrochenen Concurses, zur Verfallzeit einheben, und seine Forderung aus dem Wechselbetrage befriedigen; übersteigt aber der eingehobene Betrag des verpfändeten Wechsels die Summe, welche der Pfandinhaber zu fordern hat, so ist er schuldig, den Ueberrest dem Eigenthümer oder der Concursmasse auszufolgen.

263. Wie kann noch der Wechsel als Pfand an den Wechselgläubiger übertragen werden?

Mittels Indossamentes; und der Pfandinhaber hat das Recht, den als Pfand auf diese Art erhaltenen Wechsel als Afterpfand wieder weiter zu geben, nur muß in diesem Falle die Summe, zu deren Sicherstellung der Wechsel verpfändet wurde, im Indossamente ausgedrückt werden.

264. Was hat der Inhaber eines verpfändeten Wechsels hinsichtlich desselben zu beobachten?

Er ist nicht nur berechtiget, sondern auch genau verpflichtet, hinsichtlich der Präsentation des Pfandwechsels zur Acceptation, oder zur Zahlung, so wie hinsichtlich der Protesterhebung, und deren Bekanntgebung an die Vormänner alle nöthigen Schritte gerade so, als wenn er mit einer eigenen Vollmacht hiezu versehen wäre, zu unternehmen.

265. Was erfolgt, wenn der Pfandinhaber diese Schritte zu thun unterläßt?

Wenn er irgend ein, den Verlust der Wechselforderung zur Folge habendes Versäumniß begeht, so ist er nicht nur verpflichtet, den Ueber-

nem ezen felül saját követelése is, minek biztosítására neki a zálog átadatott, teljesen kielégítettnek tekintetik.

266. Mi teendője van azon váltóhitelezőnek, ki állam-kötvényeket bír zálogúl?

Ha a hitelezőnek váltókövetelése biztosítására zálogképen állam-kötvények adattak át, akkor joga van a zálogidő elteltével azokat birósági beavatkozás nélkül azon folyam szerint, mellyen lejáratkor Bécsben állottak, megtartani vagy eladni, de a felesleget a tulajdonosnak vagy csőd esetében a csődtömegnek azonnal kiadni tartozik.

267. Mi a megtartási jog?

Ez azon jog, mellynél fogva a váltóhitelező a váltóadósnak pénzeit vagy más ingóságait, mik törvényszerü, nem tiltott módon jutattak birtokába, még a váltóadós ellen időközben megnyilt csőd esetében is megtarthatja.

268. Mikép elégítheti ki magát a váltóhitelező az illykép törvényszerüleg visszatartott tárgyakból?

A megtartott pénzből követelését, a mennyire terjed, kielégítheti, de a felesleget a tulajdonosnak vagy a csődtömegnek átadni tartozik, egyéb megtartott tárgyak zálogkép tekintendők, s azokkal a váltóhitelező elzálogosított ingóságok gyanánt bánhatik.

269. Kit illet még a zálog- és illetőleg a megtartási jog?

A váltó kibocsátóját olly intézvényezett ellen, ki nyert fedezet daczára a váltót ki nem fizette; ezen kivül az intézvényezettet a kibocsátó ellen, midőn t. i. a váltónak kifizetése által a kibocsátónak hitelezőjévé lőn.

schuß des Wechsels an den Pfandgeber zurückzustellen, sondern außerdem wird er, auch hinsichtlich seiner Ansprüche, zu deren Sicherstellung ihm das Pfand übergeben wurde, als vollständig befriedigt angesehen.

266. Was hat jener Wechselgläubiger zu thun, der Staatspapiere im Pfand besitzt?

Werden dem Gläubiger zur Sicherheit seiner Wechselforderung Staatspapiere in Pfand gegeben, so hat er das Recht, nach Ablauf der Pfandzeit dieselben ohne Dazwischenkunft des Gerichtes nach dem Course, zu welchem sie am Verfalltage in Wien gestanden, zu behalten oder zu verkaufen, hat aber den Ueberrest dem Eigenthümer, oder im Falle eines Concurses, der Concursmasse sogleich herauszugeben.

267. Was ist das Retentionsrecht?

Es ist jenes Recht, laut welchem der Wechselgläubiger Gelder oder andere Fahrnisse des Wechselschuldners, welche er auf eine gesetzliche, nicht verbotene Art in seine Inhabung bringt, selbst im Falle eines gegen den Wechselschuldner inzwischen eröffneten Concurses, zu behalten ermächtigt ist.

268. Wie kann sich der Wechselgläubiger aus den gesetzlich zurückbehaltenen Sachen zahlhaft machen?

Mit dem retinirten Gelde kann er sich, soweit seine Forderung reicht, bezahlt machen, ist aber schuldig, den Ueberrest dem Eigenthümer oder der Concursmasse zu übergeben; andere retinirte Sachen sind als Pfand zu betrachten, und der Wechselgläubiger kann sie wie andere verpfändete bewegliche Sachen behandeln.

269. Wem steht noch das Pfand- und bezugsweise Retentionsrecht zu?

Dem Aussteller eines Wechsels gegen den Bezogenen, welcher ungeachtet der erhaltenen Deckung den Wechsel nicht bezahlt hat; dann dem Bezogenen gegen den Aussteller, wenn er nämlich durch die Bezahlung des Wechsels Gläubiger des Ausstellers geworden ist.

270. Az illy zálogjogot csak szerződés és átadás által szerezhetni-e meg?

Az illy zálogjogot nem csak szerződés vagy végrendelet s ezek folytáni átadás által szerezhetni meg; hanem a biztositásúl vagy kielégítésül biróilag elrendelt végrehajtási összeirás és zárlat is hasonló zálogjogot ad.

271. Lehet-e a váltót váltói erejének veszélyeztetése nélkül érvényesen betábláztatni?

Lehet, mert ámbár az 1844 VI. t. cz. 22-ik §-sa a váltónak betáblázását tilalmazta, s a törvény eme rendeletét a birodalmi törvénylap 53-ik számában megjelent, s 1850-iki január 25-ről kelt igazságügyi ministeri rendelet 2-ik §-a csak oda modosítá: hogy a váltó lejárat előtti betáblázásának csak azon esetekben van helye, mikben a váltó tulajdonosának a közönséges váltórend 25 — 29-ik czikkei szerint biztositási viszkeresete van, de lejárat után a váltó minden esetre betáblázható; mindazáltal ezen ministeri rendelet az ideiglenes polgári perrendtartásnak 1853-iki január 1-jéni életbe léptével megszünvén, helyébe az 1850-iki birodalmi törvénylap 52-ik számában foglalt ministeri első rendelet azon utasitással lépett, miszerint azon esetekben, mikre nézve a váltói eljárás különös szabályokat nem tartalmaz, váltói perlekedésben is a perrendtartás rendeletei alkalmazandók; — minthogy pedig sem az utóbb említett ministeri rendeletben, sem a perrendtartásban a váltó betáblázását tilalmazó intézkedés nem foglaltatik, — ezekből azt kell következtetni, hogy a váltó váltói tulajdonságának rövidsége nélkül lejárat előtt és után betáblázható.

270. Können dergleichen Pfandrechte nur durch Vertrag und Uebergabe erworben werden?

Dergleichen Pfandrechte können nicht nur durch Vertrag oder Testament und die damit verbundene Uebergabe erworben werden; — sondern es entsteht ein gleichmäßiges Pfandrecht auch durch die angeordnete gerichtliche executive Beschreibung und Sperre zum Behufe der Sicherstellung und Zahlung.

271. Darf ein Wechsel, ohne Gefährdung des darin enthaltenen Wechselrechtes, giltig intabulirt werden?

Ja; denn der 22. Paragraph des VI. Gesetzartikels vom Jahre 1844 hat die Intabulirung des Wechsels zwar verboten, und die Justiz=Ministerial=Verordnung vom 25. Jänner 1850, Nr. 53 des Reichsgesetzblattes im §. 2, diese Anordnung des Gesetzes nur dahin abgeändert, daß die Intabulation eines Wechsels vor der Verfallzeit nur in jenen Fällen Statt finde, in welchen der Eigenthümer des Wechsels, nach Vorschrift der Art. 25—29 der allgemeinen Wechselordnung den Regreß auf Sicherstellung zu nehmen befugt ist, nach der Verfallzeit aber die Intabulation des Wechsels ohne weiteres zulässig sei; — nun hat aber diese Ministerial=Verordnung mit der Einführung der provisorischen Civilproceß=Ordnung am 1. Jänner 1853 aufgehört, und an die Stelle derselben ist die erste Justiz=Ministerial=Verordnung, Nr. 52 des Reichsgesetzblattes 1850, mit der Weisung getreten, daß, im Falle das Wechselverfahren keine besonderen Vorschriften enthalten sollte, man sich auch in Wechselstreitigkeiten nach der Proceß=Ordnung zu benehmen habe, da nun, weder in der letzterwähnten Ministerial=Verordnung, noch in der Proceß=Ordnung eine, die Intabulirung der Wechseln verbietende Verfügung vorkommt, muß angenommen werden, daß die Intabulirung eines Wechsels, ohne Verlust seiner Wechseleigenschaft, vor und nach der Verfallzeit zulässig sei.

XV. Külföldi törvényhozás.

272. *Mikép kell a külföldön kibocsátott váltónak lényeges kellékeit megitélni?*

A külföldön kibocsátott váltónak vagy egyéb váltónyilatkozatnak mind alakja, mind lényeges kellékei felett (v. r. 4-ik cz.) azon hely törvényei szerint kell itélni, hol a nyilatkozat történt. V. r. 85-ik cz.

273. *Mi történik: ha a váltónyilatkozat a külföldi törvények szerint hiányos ugyan, de a belföldi törvény kivánatának megfelel?*

Ez esetben a váltóra Austriában vezetett minden egyéb, későbbi nyilatkozatok teljes érvényüek; így például: valamelly országban a váltókellékek közé tartozhatnék az érték felvételének a váltóbani bizonyitása, ha tehát illy váltó a belföldön tovább hátirataltatnék, a nélkül, hogy azon bizonyítás a hátiratban előfordúlna, ezen későbbi hátiratok, mint belföldi törvényünk rendeletének megfelelők, mind a mellett érvényesek leendnének.

274. *Minő ereje lenne azon váltónyilatkozatnak, melly által valamelly belföldi egy másik belföldinek magát a külföldön kötelezte?*

Ezen kötelezettség teljes váltói erejü volna azon esetben is, ha csak a mi (belföldi) törvényhozásunknak felelne meg; mert a kötelezettség teljesitése általában azon hely törvényeihez alkalmazandó, hol a kötelezettség teljesitendő.

275. *Melly törvény határoz a váltójog gyakorlása vagy fenntartása végett külföldön teljesitendő cselekmények alakja felett?*

Illy cselekményeknek, például: óvástétel, vagy közlésnek alakja felett az illető külországbani törvény határoz. V. r. 86-ik cz.

XV. Ausländische Gesetzgebung.

272. Wie werden die wesentlichen Erfordernisse eines im Auslande ausgestellten Wechsels beurtheilt?

Sowohl die Form, also auch die wesentlichen Erfordernisse eines im Auslande ausgestellten Wechsels (Art. 4 der W.=O.) oder einer andern Wechselerklärung, werden nach den Gesetzen des Ortes, an welchem die Erklärung erfolgt ist, beurtheilt. Art. 85 der W.=O.

273. Was geschieht, wenn eine Wechselerklärung nach den ausländischen Gesetzen zwar mangelhaft, den Anforderungen des inländischen Gesetzes jedoch entsprechend ist?

In diesem Falle haben alle andern, später in Oesterreich auf den Wechsel gesetzten Erklärungen volle Giltigkeit; so könnte z. B. in irgend einem Lande zu den wesentlichen Erfordernissen eines Wechsels gehören, daß darin die Valuta bestätigt sei, wenn also ein solcher Wechsel später im Inlande weiter indossirt würde, ohne daß diese Bestätigung im Indossamente vorkäme, wären diese spätern Indossamente dennoch giltig, da selbe den Anforderungen unseres inländischen Gesetzes entsprechen würden.

274. Wie steht es mit jener Wechselerklärung, durch welche sich ein Inländer einem andern Inländer im Auslande verpflichtet hat?

Diese Verpflichtung würde volle Wechselkraft haben, wenn sie auch nur den Anforderungen unserer (inländischen) Gesetzgebung entsprechen würde; denn die Erfüllung der Verbindlichkeiten richtet sich überhaupt nach den Gesetzen des Ortes, wo die Verbindlichkeit erfüllt werden soll.

275. Welches Gesetz entscheidet über die Form der an einem ausländischen Platze zur Ausübung oder Erhaltung des Wechselrechtes vorzunehmenden Handlungen?

Ueber die Form solcher Handlungen, z. B. Protesterhebung oder Notificirung, entscheidet das in dem bezüglichen Auslande geltende Gesetz. Art. 86 der W.=O.

XVI. Óvás.

276. Mi az óvás?

Az óvás azon nyilvános okmány, melly által a viszkeresetnek alapúl szolgáló körülmények bizonyittatnak, minélfogva minden olly körülményekre nézve, miknek bizonyításától a viszkereset függ, óvástételnek van helye.

277. Ki által eszközölhető az óvástétel?

Nyilvános váltójegyző, vagy ennek hiányában törvénykezési tisztviselő által, még pedig tanúk vagy tollvivő hozzájárulása nélkül. V. r. 87-ik cz.

278. Mit kell az óvásnak tartalmaznia?

Az óvásnak tartálmaznia kell:

1) A váltónak vagy másolatnak, s a rajta lévő minden hátiratok és jegyzeteknek betűszerinti hű másolatát.

2) Nevét vagy czimzetét azon személyeknek, kik részére és kik ellen az óvás tétetik.

3) Az azon személyhez intézett felszólítást, ki ellen az óvás tétetik, ennek válaszát vagy azon megjegyzést, hogy nem válaszolt, vagy feltalálható nem volt.

4) Azon helynek (v. r. 91-ik cz.) valamint a naptár szerinti nap, hónap és évnek kitételét, mellyen a felszólítás (3-ik p.) történt, vagy siker nélkül kisértetett meg.

5) Névbecsülési elfogadás, vagy névbecsülési fizetés esetében annak megemlítését: ki által, kiért, és mi módon ajánltatik és teljesitetik az.

6) Az óvást tevő jegyzőnek vagy törvényszéki tisztviselőnek aláirását, hivatalos pecsétje mellett. V. r. 88-ik cz.

279. Hányféle az óvás?

Kétféle, tudniillik: nem-teljesitett elfogadás, vagy nem-teljesitett fizetés miatti.

XVI. Protest.

276. Was ist der Protest?

Der Protest ist jene öffentliche Urkunde, durch welche die, dem Regresse zur Grundlage dienenden Umstände bewiesen werden, daher findet hinsichtlich aller Umstände, von deren Beweise der Regreß abhängt, die Protesterhebung Statt.

277. Durch wen kann der Protest aufgenommen werden?

Durch einen Notar oder, in Ermangelung dessen, durch einen Gerichtsbeamten, und zwar ohne Zuziehung von Zeugen oder eines Protokollführers. Art. 87 der W.=O.

278. Was muß der Protest enthalten?

Der Protest muß enthalten:

1) Eine wörtliche Abschrift des Wechsels oder der Copie und aller darauf befindlichen Indossamente und Bemerkungen.

2) Den Namen oder die Firma der Personen, für welche und gegen welche der Protest erhoben wird.

3) Das an die Person, gegen welche protestirt wird, gestellte Begehren, ihre Antwort, oder die Bemerkung, daß sie keine gegeben habe, oder nicht anzutreffen gewesen sei.

4) Die Angabe des Ortes (Art. 91 der W.=O), sowie des Kalendertages, Monats und Jahres, an welchem die Aufforderung (Punkt 3) geschehen, oder ohne Erfolg versucht worden ist.

5) Im Falle einer Ehrenannahme oder einer Ehrenzahlung die Erwähnung: von wem, für wen, und wie sie angeboten und geleistet wird.

6) Die Unterschrift des Notars oder des Gerichtsbeamten, welcher den Protest aufgenommen hat, mit Beifügung des Amtssiegels. Art. 88 der W.=O.

279. Wie vielfach ist der Protest?

Zweifach, d. h. er wird aufgenommen: wegen nicht erfolgter Annahme, und wegen nicht geleisteter Zahlung.

280. Mellyek körülbelül esetei az elfogadás hiányában felveendő óvásnak?

Ennek különböző esetei vannak, például:

Ha az intézvényezett az elfogadást megtagadja.

Ha az intézvényezett nem lelhető (nyomozási- — szélóvás).

Ha az intézvényezett ellen csőd nyittatik.

Ha a lát után bizonyos időre kibocsátott váltónak elfogadása nem eszközölhető, vagy az intézvényezett elfogadásának napját kitenni vonakodik.

Ha az elfogadás nem az egész váltóösszegre, hanem csak annak egy részére teljesíttetett, vagy ha az intézvényezett a váltót más megszorítással, például: a lejárat hosszabbításával fogadta el.

Ha az intézvényezett vagy valamelly közbenjáró a váltót a kibocsátónak, vagy valamelly előzőnek névbecsülésére fogadta el (közbenjárási óvás).

Ha az elfogadás végett átküldött példánynak megőrzője ugyanazt annak, ki magát a másodlatnak felmutatása által tulajdonsul igazolja, kiadni vonakodik (kiszolgáltatási óvás).

Ha, az elfogadónáli biztonság hiánya miatt, az előzőktől biztositás követeltetni szándékoltatik (biztonsági óvás).

281. Mellyek a fizetés hiányában felveendő óvás esetei?

Ezek is különbözők; például:

Ha az elfogadó lejáratkor nem fizet, s a tulajdonos az előzők ellen viszkeresetet akar indítani.

Ha a telepített váltó a telepen be nem váltatik (a telepes ellen) *).

Ha a fizető a váltóösszegnek csak egy részét akarja kifizetni.

---

*) Lásd a 143-ik számú kérdés alatti jegyzetet.

280. Welche sind beiläufig die Fälle des wegen nicht erfolgter Annahme aufzunehmenden Protestes?

Es gibt verschiedene solche Fälle; z. B.:

Wenn der Bezogene die Acceptation verweigert.

Wenn der Bezogene nicht ausfindig zu machen ist (Perquisitions- — Wind-Protest).

Wenn gegen den Bezogenen der Concurs ausbricht.

Wenn die Acceptation des auf eine bestimmte Zeit nach Sicht ausgestellten Wechsels nicht zu erlangen ist, oder wenn der Bezogene den Tag seiner Acceptation auszusetzen (datiren) sich weigert.

Wenn die Acceptation nicht auf die ganze Wechselsumme, sondern nur auf einen Theil derselben erfolgt ist, oder wenn der Bezogene den Wechsel mit einer andern Einschränkung, z. B. mit Verlängerung der Verfallzeit acceptirt hat.

Wenn der Bezogene oder ein anderer Intervenient den Wechsel entweder zu Ehren des Ausstellers, oder eines Vormannes acceptirt hat (Interventionsprotest).

Wenn der Verwahrer eines wegen Besorgung der Acceptation eingeschickten Exemplars dasselbe Demjenigen, der sich durch Vorweisung des Duplicats als Eigenthümer desselben legitimirt, nicht ausfolgen will (Auslieferungsprotest).

Wenn, wegen Unsicherheit des Acceptanten, von den Vormännern Sicherheit verlangt werden soll (Securitätsprotest).

281. Welche sind die Fälle des Mangels Zahlung aufzunehmenden Protestes?

Diese sind auch verschieden; z. B.:

Wenn der Acceptant zur Verfallzeit nicht zahlt, und man gegen die Vormänner Regreß nehmen will.

Wenn der Domicil-Wechsel im Domicile nicht eingelöst wird (gegen den Domiciliaten) *).

Wenn der Zahler nur einen Theil der Wechselsumme auszahlen will.

---

*) Siehe Anmerkung zur Frage Nr. 143.

Ha valamelly közbenjáró névbecsülési fizetést akar teljesíteni, minthogy ezt az óvásnak szükségkép meg kell előznie sat.

Óvás-minta.

Alólirt cs. k. jegyző (váltótörvényszéki jegyző, megyetörvényszéki titkár, járásbíró sat.) a mai csütörtök napon 1853-iki october 26-án Kerekes Mátyás úr megkérésére a következő (magán, első vagy saját) váltót:

Pest, Sept. 1-jén 1853. ft. 800 pp.

Kelet után nyolcz hétre fizessen ön ezen (első vagy magán) váltónál fogva saját rendeletemre nyolczszáz pengő forintot értéke árukban.

Málhás József s. k.

Könyves Kilian úr Szegeden.

elfogadom
Könyves Kilian s. k.

Helyettem Bőrös Ignácz úr rendeletére. Pesten, Sept. 18-án 1853.

Málhás József s. k.

Helyettem Kerekes Mátyás úr rendeletére. Pozsonyban, October 3-án 1853.

Bőrös Ignácz s. k.

Könyves Kilian úrnak mint elfogadónak 88-ik sz. alatti saját lakában fizetés végett bemutattam, ki azt válaszolá, hogy jelenleg ezen összeget kifizetni nem képes, és 8 napi halasztást kér (vagy fizetés végett bemutatni akartam, de őt hon nem leltem; vagy bemutattam, de tőle választ nem kaptam sat.)

Minek hitelességeül sajátkezü aláirásom s hivatalos pecsétem (vagy a törvényszéki pecsét).

(P. H.)

N. N.
váltójegyző
(vagy járásbiró).

282. Mikép kell szerkezteni a váltó-óvást, midőn valamelly váltójogi kötelezettség teljesítése több személytől követelendő?

Midőn valamelly váltójogi kötelezettség teljesítése több személytől követelendő, — a több rendü felszólításról is csak egy óvás kiadandó, s abban — mi magában értetik — a váltó is csak egyszer lemásolandó. V. r. 89-ik cz.

Wenn ein Intervenient eine Ehrenzahlung leisten will, da dieser jedenfalls der Protest vorangehen muß u. s. w.

Protest-Formulare.

Ich Endesgefertigter, k. k. Notar (Wechselgerichts-Actuar, Landesgerichts-Secretär, Bezirksrichter u. s. w.), habe heute, Donnerstag den 26. October 1853, auf Verlangen des Herrn Matthias Kerekes folgenden (Sola-, Prima- oder eigenen) Wechsel:

Pest, den 1. Sept. 1853. fl. 800 C.-M.

Acht Wochen à dato zahlen Sie gegen diesen (Prima- oder Sola-) Wechsel an meine eigene Ordre die Summe von Gulden Achthundert in Conv.-M., den Werth in Waaren.

Josef Málhás m. p.

Herrn Kilian Könyves
in Szegedin.

angenommen
Kilian Könyves.

Für mich an die Ordre des Herrn Ignaz Börös. Pest, den 18. September 1853.

Josef Málhás m. p.

Für mich an die Ordre des Herrn Matthias Kerekes. Preßburg, den 3. October 1853.

Ignaz Börös m. p.

Dem Herrn Kilian Könyves als Acceptanten in seiner Wohnung Nr. 88 zur Zahlung präsentirt, und zur Antwort erhalten, er könne gegenwärtig diese Summe nicht bezahlen und bittet um ein Respirium von 8 Tagen (oder zur Zahlung präsentiren wollen, ihn aber nicht zu Hause gefunden, — oder präsentirt, jedoch keine Antwort erhalten u. s. w.).

Urkund dessen meine Unterschrift und Amts- (oder Gerichts-) Siegel.

N. N.
Wechsel-Notar
(oder Bezirksrichter).

(L. S.)

282. Wie muß der Wechselprotest ausgestellt sein, wenn eine wechselrechtliche Leistung von mehreren Personen verlangt werden soll?

Wenn eine wechselrechtliche Leistung von mehreren Personen verlangt werden muß, so ist über die mehrfache Aufforderung nur eine Protesturkunde auszustellen, und es versteht sich von selbst, daß der Wechsel darin nur einmal copirt wird. Art. 89 der W.-O.

283. Mi további teendője van a jegyzőnek, vagy törvénykezési tisztviselőnek, ki az óvást felvette?

Köteles az általa felvett óvást egész terjedelmében napról napra, s a kelet rende szerint egy különös jegyzőkönyvbe — óváskönyvbe — iktatni, melly pontosan folyó számokkal lapozva legyen, s mellyből az érdeklett feleknek másolatok adhatók. V. r. 90-ik cz.

284. Mennyi díj fizetendő egy óvás felvételeért?

Minden óvásért külön, habár egy oklevelen több foglaltatnék is, 2 p. ftnyi óvásdíj fizetendő; ezenkivül a bélyeg s netaláni fuvarköltségek is megtérítendők. A magyar váltótörvénynek a bevezetési parancs által épségben hagyott 135-ik §-a.

XVII. Helye és ideje a bemutatásnak és a váltóforgalomban előforduló egyéb cselekményeknek.

285. A váltóforgalomban előforduló cselekmények hol teljesítendők?

Valamelly meghatározott személynél teljesítendő cselekmények, mint például: az elfogadás vagy fizetés végetti bemutatás, az óvás, a váltómásodlat kiadásának követelése sat. az illető személy üzletének helyén, s illyennek hiányában, annak lakásán teljesítendők. Más helyen például: a pénzcsarnokban, ez csak a feleknek kölcsönös megállapodása folytán történhetik meg. V. r. 91-ik cz.

286. Mi a pénzcsarnok?

Pénzcsarnoknak nevezik azon helyet, hol a kereskedők a kormány által e végre rendelt pénzcsarnoki biztos felügyelete alatt összegyűlnek a végett, hogy üzleteiket érdeklő bármelly tárgyak

283. Was hat der Gerichtsbeamte, der den Protest aufgenommen hat, ferner zu thun?

Er ist schuldig den durch ihn aufgenommenen Protest nach dessen ganzem Inhalte Tag für Tag und nach Ordnung des Datums, in ein besonderes Register, Protestbuch, woraus den Interessenten Abschriften ertheilt werden können, und welches von Blatt zu Blatt mit fortlaufenden Zahlen versehen ist, einzutragen. Art. 90 der W.-O.

284. Wie viel ist für einen aufgenommenen Protest als Taxe zu entrichten?

Für jeden Protest insbesondere, auch wenn mehrere auf derselben Urkunde ausgefertigt sind, ist die Taxe von 2 fl. C.-M. zu entrichten; außerdem sind die Stempel- und etwaigen Fahrtauslagen zu ersetzen. §. 135 des aufgehobenen ungarischen Wechselgesetzes, durch das Einführungspatent in Kraft belassen.

XVII. Ort und Zeit für die Präsentation und andere im Wechselverkehr vorkommenden Handlungen.

285. Wo müssen die im Wechselverkehr vorkommenden Handlungen vorgenommen werden?

Die bei einer bestimmten Person vorzunehmenden Handlungen, z. B. die Präsentation zur Annahme oder Zahlung, die Protesterhebung, die Abforderung eines Wechselduplicats u. s. w. müssen im Geschäftslocale der betreffenden Person, und in Ermangelung eines solchen, in der Wohnung derselben vorgenommen werden. An einem andern Orte, z. B. an der Börse, kann dies nur mit beiderseitigem Einverständnisse geschehen. Art. 91 der W.-O.

286. Was ist die Börse?

Börse heißt der Ort, wo die Kaufleute sich versammeln, um unter der Aufsicht eines hiezu von der Regierung bestellten Börsecommissärs über Alles, was ihre Geschäfte betrifft, sich zu unter-

felett értekezzenek, és váltókkal, pénzzel, nyilvános kötelezvényekkel sat. üzérkedjenek. A pénzcsarnoki biztosnak feladata a rendet fentartani, s arra ügyelni, hogy az alkuszok a rendszabályokhoz alkalmazkodjanak, és semmi ollyas ne történjék, mi a pénzcsarnok iránt kiadott rendeletekkel ellenkezik. Ezen pénzcsarnok, a vasár-, ünnep- és norma-napok kivételével a déli órákban naponkint nyitva áll mindenki számára, kivéve a nőnemet, a csőd alatt lévőket, a pazarlókúl nyilvánitottakat, s a kiskoruakat.

287. *Mikor tekintetik bebizonyítottnak azon körülmény, hogy valamelly személynek üzlethelye vagy lakása meg nem tudható?*

Csak akkor, ha a jegyzőnek vagy törvénykezési tisztviselőnek e végett a helybeli rendőrhivatalnál tett kérdezősködése siker nélkül maradt, mi az óvásban világosan megjegyzendő. V. r. 91-ik cz.

288. *Lehet-e a váltóüzletben előforduló cselekményeket vasár- és ünnepnapokon is teljesíteni?*

Nem lehet, mert valamint azon váltónak, mellynek lejárati napja vasár- vagy ünnepnapra esik, fizetési napja a következő köznap, úgy minden más cselekményeket is, például: a váltómásodlat kiadását, az elfogadás iránti nyilatkozatot sat. csak köznapon lehet követelni. Ha tehát az időpont, mellyen valamelly cselekménynek teljesítése legkésőbb követelendő, vasárnapra vagy általános ünnepre esik: akkor ezen cselelekmény a következő köznapon követelendő. Ezen szabály az óvástételre nézve is áll. V. r. 92-ik cz.

289. *Melly határidő alatt kell óvást tétetni akkor, ha valamelly váltópiaczon általános fizetési napok vannak szokásban?*

Jóllehet a v. r. 93-ik czikke szerint olly váltópiaczon, hol általános fizetési napok (behajtási napok) állanak fen, az ezen fizetési napok között lejárt váltó csak a következő köznapon fizetendő — mi azonban a látra kelt váltókra nem értetik — mind-

halten, und mit Wechseln, Geld, öffentlichen Papieren, Waaren u. s. w. zu verkehren. Der Börsecommissär hat die Ordnung aufrecht zu erhalten, und darauf zu sehen, daß die Sensale ihren Vorschriften gemäß handeln, und daß nichts gegen die in Rücksicht der Börse erlassenen Vorschriften vorfalle. Die Börse ist täglich, mit Ausnahme der Sonn-, Feier- und Normatage, in den Mittagsstunden offen, und kann von Jedermann, jedoch mit Ausnahme des weiblichen Geschlechtes, der Cridatare, erklärten Verschwender und Minderjährigen, besucht werden.

287. Wann ist der Umstand, daß das Geschäftslocal oder die Wohnung einer Person nicht zu ermitteln sei, für festgestellt anzunehmen?

Nur dann, wenn auch eine dieserhalb bei der Polizeibehörde des Ortes geschehene Nachfrage des Notares, oder des Gerichtsbeamten, fruchtlos geblieben ist, welches im Proteste ausdrücklich bemerkt werden muß. Art. 91 der W.-O.

288. Können die im Wechselverkehr vorkommenden Handlungen auch an Sonn- und Feiertagen vorgenommen werden?

Nein, denn sowie für den Wechsel, welcher an einem Sonntage oder allgemeinen Feiertage verfällt, der Zahlungstag der nächste Werktag ist, ebenso können alle übrigen Handlungen, z. B. die Herausgabe eines Wechselduplicats, die Erklärung über die Annahme u. s. w. nur an einem Werktage gefordert werden. Fällt also der Zeitpunkt, in welchem die Vornahme einer Handlung spätestens gefordert werden mußte, auf einen Sonntag oder allgemeinen Feiertag, so muß diese Handlung am nächsten Werktage gefordert werden. Welche Bestimmung auch auf die Protesterhebung Anwendung findet. Art. 92 der W.-O.

289. Wenn auf einem Wechselplatze allgemeine Zahltage bestehen, binnen welcher Frist ist der Protest zu erheben?

Obwohl nach Art. 93 der W.-O. an einem Wechselplatze, wo allgemeine Zahltage (Cassirtage) bestehen, die Zahlung eines zwischen den Zahltagen fällig gewordenen Wechsels erst am nächsten Werktage geleistet zu werden braucht — was jedoch auf Sicht-Wechseln nicht

azáltal a fizetés hiányábani óvástételre a v. r. 41-ik czikkében megszabott határidőt (48 óra, vagy a fizetés nap utáni második köznap) továbbra kiterjeszteni nem lehet.

XVIII. Hiányos aláirások.

290. Van-e váltóerejük olly váltónyilatkozatoknak, mik névaláirás helyett keresztvonás vagy más jegyekkel teljesíttetnek?

Bármelly váltónyilatkozat, tehát a váltónak kibocsátása is, melly névaláirás helyett keresztvonással vagy más jegygyel teljesíttetett, csak akkor váltójogi erejü, ha ezen jegyek a biróság vagy nyilvános jegyző által — de nem váltójegyző által — sajátkezü, s bizonyos nevet jelentőknek hitelesen bizonyíttattak (hitelesíttettek). V. r. 94-ik cz.

291. Érvényesek-e a zsidó irással tett váltónyilatkozatok?

Nem érvényesek, mert az 1844 VI. t. czikknek a bevezetési parancs által épségben hagyott 2-ik §-sánál fogva a váltóra zsidó betűkkel vezetett bármelly irások érvénytelenek.

292. A váltón előforduló zsidó aláirás érvényes-e?

Csak akkor érvényes, ha a 94-ik czikk rendelete szerint hitelesítve van; mert az 1846-iki február 14-ről kelt legfelsőbb elhatározás folytán 1846-iki Martius 4-én kihirdetett udvari canczelláriai rendelet szerint a zsidóbetűkkeli névaláirások kézvonásokúl tekintendők, s ennél fogva az illyképen kiadott iratok azon szabályok szerint itéltetnek meg, mik a kézvonással ellátott okiratokra nézve fenállanak. Lásd a pölg. törvénykönyv függelékének 53-ik számát.

zu verstehen ist — so darf doch die für die Aufnahme des Protestes Mangels Zahlung im Art. 41 der W.-O. vorgeschriebene Frist (48 Stunden, oder der zweite Werktag nach dem Zahlungstage) nicht überschritten werden.

XVIII. Mangelhafte Unterschriften.

290. Haben solche Wechselerklärungen, welche statt des Namens mit Kreuzen oder anderen Zeichen vollzogen sind, Wechselkraft?

Wechselerklärungen jeder Art, also auch die Ausstellung eines Wechsels, welche statt des Namens mit Kreuzen oder anderen Zeichen vollzogen sind, haben nur dann Wechselkraft, wenn diese Zeichen vor Gericht, oder vor einem Notar, aber nicht etwa vor einem Wechselnotar, als eigenhändig, und den oder jenen Namen bedeutend, bestätiget (legalisirt) wurden. Art. 94 der W.-O.

291. Sind die mit jüdischer Schrift gemachten Wechselerklärungen giltig?

Nein, denn laut den durch das Einführungspatent aufrechterhaltenen §. 2 des VI. Gesetzartikels vom Jahre 1844 sind alle auf Wechseln mit jüdischen Buchstaben gesetzten was immer für Schriften ungiltig.

292. Ist eine auf einem Wechsel vorkommende jüdische Unterschrift giltig?

Nur dann, wenn sie nach Vorschrift des Art. 94 der W.-O. legalisirt ist; denn, laut in Folge Allerhöchster Entschließung vom 14. Februar 1846 kundgemachtem Hofkanzlei-Decret vom 4. März 1846 sind die jüdischen Namensfertigungen als Handzeichen anzusehen, und mithin auf solche Art unterfertigte Schriften, nach den für Urkunden, die mit einem Handzeichen versehen sind, geltenden Vorschriften zu beurtheilen. Siehe Nr. 53 des Anhanges zum B. G.-B.

293. Mi kötelezettségben áll az, ki valamelly váltónyilatkozatot megbizás nélkül irt alá?

Saját személyére nézve olly kötelezettségben áll, minőben állandott az állitólagos meghatalmazó; ha tehát ez személyével s vagyonával leendett kötelezve, az állítólagos hatalmazottnak is személyével s vagyonával kell kezeskednie. Ugyan ez áll a gyámokra, s más képviselőkre nézve is, kik váltónyilatkozatokat megbízatásukon túl adnak ki, például: ha a gyám birói jóváhagyás nélkül (polg. törvénykönyv 233-ik §-sa) ad ki váltónyilatkozatot. V. r. 95-ik cz.

Saját váltókról.

294. Lényeges kellékek tekintetében van-e különbség a saját (száraz) és idegen (vagy húzott) váltó között?

A saját váltónak (22-ik kérdés) kellékei ugyanazok, mik a v. r. 4-ik czikkében idegen váltókra nézve elsorolvák, csak az ezen törvényczikkben érintett hetedik kellék hiányzik a saját váltónál, minthogy ebben a kibocsátó önmagát jeleli ki fizetőül, miért is az elfogadás szükségtelen volna. V. r. 96-ik cz. A kibocsátási hely kitétele iránt a v. r. 97-ik czikke ugyanazt rendeli, a mi a fizetési hely kitétele tekintetéből a 4-ik czikk 8-ik pontjában foglaltatik.

295. A váltórendszabálynak idegen váltók iránti rendeletei érvényesek-e saját váltókra is?

Érvényesek, azon különbséggel mindazáltal, hogy a törvénynek az elfogadásra vonatkozó minden határozatai a saját váltóknál elmaradnak, s miután ezeknél elfogadás nem kivántatik, eset sem fordúlhat elő, mellyben a saját váltónak másod példányait kiadni kellene, hasonlóúl a saját váltónak kibocsátója elleni viszkereset sem képzelhető, mert ez, mint az elfogadó, feltétlenül van kötelezve; azonban a törvénynek többi rendeletei, úgy mint: a váltó alakjáról, a hátiratról, a lát után bizonyos időre kelt váltó-

293. Wie haftet Derjenige, der eine Wechselerklärung, ohne dazu Vollmacht zu haben, unterzeichnet hat?

Er haftet persönlich in gleicher Weise, wie der angebliche Machtgeber gehaftet haben würde; wenn also Letzterer mit seiner Person und Vermögen gehaftet haben würde, muß auch der angebliche Bevollmächtigte mit seinem Vermögen und mit seiner Person haften. Dasselbe gilt auch von den Vormündern und andern Vertretern, welche mit Ueberschreitung ihrer Befugnisse Wechselerklärungen ausstellen; z. B. der Vormund, wenn er eine Wechselerklärung ohne gerichtliche Genehmigung (§. 233 des B. G.-B.) ausstellt. Art. 95 der W.-O.

Von eigenen Wechseln.

294. Ist zwischen den eigenen (trockenen) und fremden (oder gezogenen) Wechseln, hinsichtlich der wesentlichen Erfordernisse, ein Unterschied?

Ein eigener Wechsel (Frage 22) hat dieselben Erfordernisse, welche im Art. 4 der W.-O. für gezogene Wechseln aufgezählt sind, nur das siebente Erforderniß dieses Gesetzartikels fehlt bei einem eigenen Wechsel, da in diesem der Aussteller sich selbst als Zahler bezeichnet, daher die Acceptation nicht nöthig ist. Art. 96 der W.-O. Hinsichtlich der Angabe des Ortes der Ausstellung enthält der Art. 97 der W.-O. dieselbe Anordnung, welche im Puncte 8 des Art. 4 hinsichtlich des Zahlungsortes enthalten ist.

295. Gelten die in dieser Wechselordnung für gezogene Wechseln gegebenen Vorschriften auch für eigene Wechseln?

Ja, jedoch mit dem Unterschiede, daß alle die Acceptation betreffenden gesetzlichen Bestimmungen bei den eigenen Wechseln wegfallen, daher kann bei eigenen Wechseln, weil sie der Acceptation nicht bedürfen, nicht die Nothwendigkeit eintreten, Wechselduplicate auszufertigen; ebenso wenig ist eine Regreßklage gegen den Aussteller eines eigenen Wechsels denkbar, da er ja, wie ein Acceptant, unbedingt haftet; die übrigen Bestimmungen des Gesetzes jedoch, wie solche sind: über die Form des Wechsels; über das Indossament;

nak bemutatásáról, a biztositási viszkeresetről, a fizetésről s a lejárt összegnek letétezése iránti jogról, fizetés hiányában a hátirók elleni viszkeresetről, a névbecsülési fizetésről, a másolatokról, az eltévedt vagy a hamis váltókról, a váltói elévülés általános elveiről, a váltóhitelezőnek kereseti jogáról, a külföldi törvényhozásról, az óvás, bemutatási hely és időről, és a váltóforgalomban előforduló egyéb cselekményekről, úgy hasonlóúl a hiányos aláirásokról szólók, a saját váltókra nézve is érvényesek. V. r. 98-ik cz.

296. Lehet-e saját váltót is telepíteni?

Lehet, ha t. i. a saját váltónak kibocsátója magát ollykép kötelezte, hogy saját lakától különböző helyen önmaga vagy egy harmadik által teljesítendi a fizetést. Az illy váltót a telepesnek, vagy ha ez megnevezve nem volna, magának a kibocsátónak a telepen kell bemutatni, s ha a fizetés nem teljesíttetik, ugyanott megovatoltatni. A telepesnéli óvástétel elmulasztása esetében a v. r. 43-ik czikkében az idegen váltókra nézve megszabott következmények a saját váltó kibocsátójára nézve is állanak. V. r. 99-ik cz.

297. A saját váltó kibocsátója elleni váltószerü kereset mikor évül el?

A váltó lejárati napjától számított három év alatt, minek alapja az, hogy a saját váltónak kibocsátója elévülés tekintetében elfogadó gyanánt veendő. V. r. 100-ik cz.

über die Präsentation der auf eine bestimmte Zeit nach Sicht gestellten Wechseln; über den Sicherheitsregreß; über die Zahlung und die Befugniß zur Deponirung des fälligen Betrages; über den Regreß Mangels Zahlung gegen die Indossanten; über die Ehrenzahlung; über die Copien; über abhanden gekommene oder falsche Wechseln; über die allgemeinen Grundsätze der Wechselverjährung, das Klagerecht des Wechselgläubigers, die ausländischen Wechselgesetze, den Protest; den Ort und die Zeit für die Präsentation und andere im Wechselverkehre vorkommenden Handlungen, so wie auch über mangelhafte Unterschriften, — gelten auch für eigene Wechseln. Art. 98 der W.-O.

296. Können auch eigene Wechseln domicilirt werden?

Ja, wenn nämlich der Aussteller eines eigenen Wechsels die Zahlung an einem, von seiner Wohnung verschiedenem Orte selbst, oder durch einen Dritten zu zahlen verspricht. Dieser Wechsel muß dem Domicilirten, oder wenn ein solcher nicht benannt wäre, dem Aussteller selbst im Domicile präsentirt, und wenn die Zahlnng nicht erfolgt, dort protestirt werden. Bei Nichterhebung des Protestes beim Domiciliaten treten die im Art. 43 der W.-O. für gezogene Wechseln vorgeschriebenen Rechtsfolgen auch für den Aussteller des eigenen Wechsels ein. Art. 99 der W.-O.

297. Wann verjährt der wechselmäßige Anspruch gegen den Aussteller eines eigenen Wechsels?

In drei Jahren, vom Verfalltage des Wechsels an gerechnet; der Grund davon ist, weil der Aussteller eines eigenen Wechsels hinsichtlich der Verjährung als Acceptant angesehen wird. Art. 100 der W.-O.

Váltóeljárás.

1. Mi a jelenleg gyakorlatban lévő váltótörvénykezési eljárásnak törvényes alapja?

Az ideiglenes polgári perrendtartás' kiséretében 1852-iki september 16-án kibocsátott igazságügyi ministeri rendelet XIV. fejezete az 1850-iki január 25-én a birodalmi kormánylap 53-ik sz. a. csupán magyar, horvát és tót országokra, úgy a szerbvajdaságra és temesi bánságra kihatólag a köz. váltórend mellett kibocsátott ministeri rendeletet, s a magyar váltótörvénykönyv' odáig, míg fennállott II. részét, valamint az 1844-iki VI. törv. czikknek erre vonatkozó határozatait is, megszüntetvén, ezek helyett az ugyan 1850-iki január 25-én, s ugyanazon birodalmi kormánylap 52-ik sz. a. magyarországot illetőleg is, azon koronaországok' számára közzétett ministeri rendeletet lépteté életbe, mellyekben az általános polg. törvénykönyv már hatályos volt.

Ezen utóbbi ministeri rendelet képezi tehát jelenleg a váltóeljárás' szabályait, a mennyiben mindazáltal ez különösen nem rendelkezik, a váltóperekben is a polgári perrendtartás' szabályai követendők.

2. Ki a váltóügynek törvényes birája?

A váltókereset, származzon az bár idegen vagy saját váltóból, a fizetési helynek, vagy a panaszlott lak- avagy ideiglenes

Wechselverfahren.

1. Was ist die gesetzliche Grundlage des gegenwärtig beobachteten Wechselverfahrens?

Durch die zur provisorischen Civilproceß=Ordnung erlassene Einführungs=Verordnung des hohen Justizministeriums vom 16. Sept. 1852, Absatz XIV, wurden der mit der allgemeinen Wechselordnung gleichzeitig kundgemachte hohe Justizministerial-Erlaß vom 25. Januar 1850 (Reichsgesetzblatt, Nr. 53), wirksam für Ungarn, Croatien, Slavonien, Woiwodschaft Serbien und das Temescher Banat, — ferner der bis dahin noch bestandene zweite Theil des ungarischen Wechselgesetzes, sowie die darauf bezüglichen Bestimmungen des Art. VI, 1844, außer Kraft gesetzt, und an deren Stelle die Vorschriften des Justizministerial=Erlasses vom 25. Januar 1850 (Reichsgesetzblatt, Nr. 52), welcher ursprünglich nur in jenen Kronländern wirksam war, in denen das allgemeine bürgerl. Gesetzbuch schon bestanden hat, auch auf Ungarn und die Nebenländer ausgedehnt.

Die letztere Ministerial=Verordnung bildet also die Grundlage des wechselrechtlichen Verfahrens, wobei zu bemerken ist, daß insofern in diesem Erlasse keine speciellen Regeln enthalten sind, die provisorische Civilproceß=Ordnung auch in Wechselsachen zu beobachten sei.

2. Welches ist das competente Gericht in Wechselangelegenheiten?

Die Wechselklage, sie mag aus einem fremden oder eigenen Wechsel herrühren, ist bei demjenigen Landesgerichte, in dessen Sprengel

tartózkodása helyének illető megyei törvényszéke előtt, ha pedig ennek székhelyén kereskedelmi törvényszék létezik, csak ezen utóbbi előtt indítandó*).

---

*) A mi illeti a kereskedelmi törvényszéket, erről előlegesen megjegyzendőnek találom, mikép jelenleg ugyan az országban szervezett kereskedelmi törvényszék még nem létezik, de, hogy illyennek felállítása a magas kormány' szándokában van, azt a magas igazság-, bel- és pénzügyi ministeriumoknak 1853 január 19-én kelt rendelete (birod. kormánylap III. darab, 9. sz. 1853) és az 1854-iki april 6-án kelt magas ministeri kibocsátvány (birod. törvénylap 1854, XXVIII. darab, 80. sz.) nyiltan tanúsítják.

Az ekép kilátásban álló kereskedelmi törvényszék' hatásköre az 1853-iki február 16-ikáról kibocsátott legmagasbb nyiltparancs' 55-ik §-ában meghatározva lévén, a mennyiben reménylhető, hogy ezen cs. k. nyiltparancs már a legközelebbi jövendőben fog életbe léptetni, czélszerűnek találom, előleges tájékozás végett, azon ügyeket elésorolni, mellyek az említett törvényszék' illetősége alá tartozandanak.

A felhívott cs. k. nyiltparancs' érintett §-a értelmében a kereskedelmi törvényszék, vagy a kereskedelmi biráskodásra felhatalmazott megyetörvényszékek' illetőségi körébe tartoznak:

1) Tekintet nélkül a perlekedő felek' személyes tulajdonságaira:

a) Minden perlekedések, mellyek az állampapirok, részvények, forgalomra szánt magán kötelezvények és sorsjegyek iránt felmerülő akár vétel, akár szállítási, akár fedezeti vagy más üzletekből erednek;

b) bankári, pénzváltói, alkuszi és bizományi üzletekből eredő perlekedések;

c) a váltóüzletekből eredő perek;

d) a bankoknak beváltási, forgatási, kölcsön, letéti és utalványozási üzleteiből származó perlekedéseik.

2) A kereskedők vagy gyárosoknak az árúszállítók- vagy fuvarosokkal, szállítmányi vagy fuvarügyek iránt folytatott pereik; továbbá ugyanazoknak kárbiztositási vállalatok ellenében kárbiztositások iránt támasztott pereik.

3) A kereskedők, azután kereskedők és gyárosok vagy ez utóbbiak közt üzleteik' folytatásából eredő perlekedések, továbbá azon ügyek, mellyek kereskedelmi és gyári társulatok és részvénytársaságok tagjai közt a társasági szerződésből merülnek fel.

4) Azon perek, mellyek egy részről kereskedők, gyárosok, bankárok, alkuszok, bizományosok, kereskedelmi ügynökök és árúszállítók;

der Zahlungsort, der Wohnsitz oder jeweilige Aufenthaltsort des Geklagten befindlich ist, — wenn aber an dem Sitze des Landesgerichtes ein Handelsgericht besteht, nur bei dem letzteren anzubringen *).

---

*) Bezüglich des Handelsgerichtes ist zu bemerken, daß gegenwärtig zwar noch kein organisirtes Handelsgericht im Lande besteht, jedoch die Errichtung eines solchen in der Absicht der h. Regierung liegt, wie dieses der h. Justiz- und Finanzministerial-Verordnung vom 19. Jänner 1853 (Reichsgesetzblatt, III. Stück, Nr. 9, 1853) und dem h. Ministerial-Erlaſſe vom 6. April 1854 (Reichsgesetzblatt, XXVIII. Stück, Nr. 80) deutlich zu entnehmen ist.

Da der Wirkungskreis des somit in Aussicht stehenden Handelsgerichtes durch den §. 55 des allerhöchsten Patentes vom 16. Februar 1853 bestimmt worden ist, so finde ich, insofern man hoffen darf, daß diese allerhöchste Verordnung über die Zuständigkeit der Gerichtsbehörden in nächster Zukunft ins Leben treten werde, — für zweckmäßig, zur vorläufigen Orientirung jene Rechtsangelegenheiten aufzuführen, welche zur Competenz des erwähnten Handelsgerichtes gehören werden.

Im Sinne des gedachten §. des besagten k. k. Patentes gehören in den Wirkungskreis des Handelsgerichtes oder der zur Ausübung der Handelsgerichtsbarkeit bestimmten Gerichtshöfe erster Instanz:

1) Ohne Rücksicht auf die Eigenschaft der streitführenden Parteien:

a) Die Streitigkeiten aus Kauf-, Lieferungs-, Deckungs- und anderen Geschäften in Staatspapieren, Actien, zum Verkehre bestimmten Privat-Schuldverschreibungen und Losen;
b) die Streitigkeiten aus Bankier-, Wechsler-, Mäkler- und Commissions-Geschäften;
c) die Streitigkeiten aus Wechselgeschäften;
d) die Streitigkeiten aus den Escompt-, Giro-, Leih-, Depositen- und Anweisungsgeschäften der Banken.

2) Die Streitigkeiten der Handelsleute oder Fabrikanten mit Spediteuren oder Frächtern aus Speditions- oder Frachtgeschäften, ferner die Streitigkeiten derselben mit den Versicherungs-Unternehmungen aus Schadenversicherungen.

3) Die zwischen Handelsleuten, dann zwischen Handelsleuten und Fabrikanten, oder zwischen Fabrikanten aus der Betreibung ihrer Geschäfte entstehenden Streitigkeiten, dann die Streitigkeiten zwischen den Theilnehmern an Handels- und Fabriksgesellschaften und Actienvereinen aus dem Gesellschaftsvertrage.

4) Die Streitigkeiten zwischen Handelsleuten, Fabrikanten, Bankiers, Mäklern, Commissionären, Handelsagenten und Spediteuren einer-

3. Mellyek azon főjelenségek, mellyekben a váltóeljárás a köztörvényitől különbözik?

Ezek főkép a következőkben összpontosúlnak:

1) Váltóeljárásnál a biróság kellőleg felszerelt kereset alapján, a panaszlottat, előleges meghalgatás nélkül, különbeni végrehajtás terhe alatt, az ellene beperelt váltóösszeg és járúlékai lefizetésére végzés által utasítja.

2) Köztörvényi eljárásnál a tárgyalási határidőrőli kimaradás igazolására, vagy a lefolyt véghatáridő elleni visszahelyezést kérő folyamodvány benyújtására 14 nap; ellenben a váltóeljárásnál csak 3 nap van kitűzve. A visszahelyezésnél ezen idő váltóperben a véghatáridő lefolytától; köztörvényileg ellenben azon naptól számíttatik, mellyen a félnek vagy ügyvédének az elvétés tudomására jutott, s a keletkezett rendelet' teljesítése lehetségessé vált.

3) A polgári perrendtartás' szabályai szerint az itéletben megszabott kötelezettség' teljesítésére 14 nap adandó; ellenben azon váltóitéletben, melly által a panaszlott ügyvesztettnek nyilvánítatik, a kötelezettségének teljesítésére szolgáló határidő — váltójogi végrehajtás terhe alatt — 3 napra határozandó.

Ezen határidő, ha az itélet fölebb nem vitetik, az itélet kézbesitése utáni első naptól, ha pedig fölebbeztetett, a végzésnek törvényes erőre emelkedése utáni első naptól veszi kezdetét.

4) Az eskü általi bizonyítás köztörvényileg 3, s illetőleg 14 nap alatt teljesítendő; a váltóeljárásnál ellenben az eskü általi bizonyíték, azon naptól számítva, mellyen az itélet törvényes erőre lépett, 24 óra alatt megkezdendő.

5) Föllebbviteli és pervizsgálati nyilatkozatok, nem különben az ezekre vonatkozó első vagy másod birósági végzések elleni panaszos benyújtványok, s folyamodások váltóeljárásnál az itéletnek vagy végzésnek kézbesitése utáni 3, ellenben köztörvényileg a perrendtartás szerint 14 nap alatt benyújtandók.

---

más részről azoknak ügykezelői, könyvvezetői vagy segédeik közt támadnak, a mennyiben a szolgálatadó' üzletére vagy a köztük fennálló szolgálati viszonyra vonatkoznak.

3. Welche sind die Hauptmerkmale, wodurch sich das Wechselverfahren von dem gemeinrechtlichen unterscheidet?

Es sind hauptsächlich folgende:

1) Im wechselrechtlichen Verfahren kann das Gericht auf Grund einer gehörig instruirten Klage dem Geklagten, ohne dessen vorläufige Einvernehmung, die Zahlung der Wechselsumme sammt Nebengebühren bei sonstiger Execution durch Bescheid auferlegen.

2) Im gemeinrechtlichen Verfahren ist das Gesuch um Rechtfertigung des Ausbleibens von einer Tagsatzung, oder um Wiedereinsetzung gegen eine verstrichene Fallfrist binnen 14 Tagen; im Wechselverfahren hingegen binnen 3 Tagen einzureichen. Diese Termine sind, und zwar im wechselrechtlichen Verfahren bei Wiedereinsetzungen von dem letzten Tag der Frist; im gemeinrechtlichen Verfahren aber von dem Tage an zu rechnen, wo der Parthei oder ihrem Vertreter das Versehen bekannt, und die Befolgung der ergangenen Verordnung möglich geworden ist.

3) Nach der Civilproceß-Ordnung ist in dem Urtheil die Frist zur Erfüllung einer Verbindlichkeit auf 14 Tage festzusetzen; dagegen wird in dem wechselgerichtlichen Urtheil, laut welchem der Geklagte sachfällig geworden, die Frist zur Erfüllung seiner Zahlungsverpflichtung bei wechselrechtlicher Execution auf 3 Tage bestimmt.

Diese Frist beginnt, wenn gegen das Urtheil nicht appellirt worden ist, mit dem ersten Tage nach der Zustellung desselben, wenn aber appellirt worden ist, mit dem ersten Tage nach eingetretener Rechtskraft der Entscheidung.

4) Der Beweis durch den Eid muß im gemeinrechtlichen Verfahren binnen 3 und respective 14 Tagen, in der Wechselprocedur aber binnen 24 Stunden, von dem Tage an gerechnet, mit welchem das Urtheil rechtskräftig geworden, angetreten werden.

5) Appellations- und Revisions-Anmeldungen, so wie die hierauf sich beziehenden Beschwerdeschriften und Recurse gegen Bescheide erster oder zweiter Instanz sind binnen 3, im gemeinrechtlichen Verfahren aber binnen 14 Tagen nach der Zustellung des Urtheils oder Bescheides zu überreichen.

---

seits, und ihren Geschäftsleitern, Buchhaltern oder Gehilfen andererseits, insoferne sie das Geschäft des Dienstgebers oder das zwischen ihnen bestehende Dienstverhältniß betreffen.

4. Mikor tekintetik a váltó-keresetlevél jól felszereltnek?

Ha az eredeti váltó, s a hol szükséges, az eredeti óvás, visszkereseti költség és folyamjegyzék sat. hozzámellékeltetvén, mind a panaszló', mind a panaszlott', s az ügyvéd neve is, az illető lakások' megjegyzésével együtt, világosan kitétetvék, s abban a követelés is azon kéréssel: hogy panaszlottnak a váltó és járulékainak 3 nap elforgása alatti lefizetése, különbeni végrehajtás terhe alatt, meghagyassék, világosan kifejeztetett.

5. Jogában áll-e a váltótulajdonosnak mindannyi váltókötelezettjeit egy keresetlevéllel támadhatni meg?

Ha a váltótulajdonos a fizetési hely' illetékes birósága előtt formál váltópanaszt, minden, a keresete alapjául szolgáló váltón kötelezettkép álló váltóadósait ugyanazon keresettel támadhatja meg, a fizetés' helyén kivüli egyéb biróságok előtt azonban több váltóadóst csak akkor támadhat meg egy keresetlevéllel, ha minnyájuknak lakhelye ugyanazon biróság járásában van.

6. Mellyik biróság elébe tartozik a váltókezes ellen indítandó váltókereset?

A váltókezes általában az illető váltó-főadós birói hatósága alá tartozik, s ezzel együtt ugyanazon kereset mellett perbe idéztethető.

7. Mikép felszerelendő a többek ellen intézett váltó-keresetlevél?

Ha valamelly váltókereset többek ellen intéztetik, a keresetlevél annyi példányban készítendő, hogy azokból mindegyik panaszlottnak külön egy teljes példány jusson, mert ha elégséges számú példányok, mellékleteikkel együtt be nem nyújtattak, a kézbesités a panaszlottak között, azon sorozat szerint eszközöltetik, a mint azok a keresetlevélben vagy folyamodványban megneveztetnek, s csak odáig, a meddig a benyújtott példányok' szá-

4. Wann ist die Wechselklagschrift für gehörig instruirt anzusehen?

Zur gehörigen Instruirung der Wechselklagschrift ist erforderlich, daß der Original-Wechsel, und wo es nöthig, der Original-Protest, die Retourrechnung, Courszettel u. s. w. beigelegt werde, daß ferner die Namen des Klägers, des Geklagten, sowie auch des Advocaten, und deren Wohnungen deutlich angegeben seien, daß überdies die Forderung mit der Bitte: dem Geklagten die Zahlung der Wechselsumme und Nebengebühren binnen 3 Tagen, bei sonstiger Execution, aufzutragen, klar ausgedrückt werde.

5. Ist der Wechselinhaber berechtigt, seine sämmtlichen Wechselverpflichteten unter einer Klagschrift zu belangen?

Der Wechselinhaber kann alle auf dem Wechsel verpflichteten Schuldner mit einer Klage belangen, sobald er diese bei dem competenten Gerichte des Zahlungsortes anbringt; bei andern Gerichten außerhalb des Zahlungsortes ist er nur dann berechtigt mehrere Wechselschuldner mit einer Klage zu belangen, wenn sie in dem Gerichtssprengel ihren Wohnsitz haben.

6. Bei welchem Gerichte ist die Klage gegen den Wechselbürgen anzubringen?

Der Wechselbürge untersteht überhaupt dem Gerichte des Hauptschuldners und kann mit diesem zugleich mittels derselben Klage belangt werden.

7. Wie muß die gegen mehrere Personen gerichtete Wechselklage instruirt werden?

Wird eine Wechselklage gegen mehrere Personen gerichtet, so ist die Klagschrift in so viel Exemplaren auszufertigen, daß jeder Geklagte ein vollständiges Exemplar davon erhalte. Sind die erforderlichen Exemplare sammt Beilagen nicht überreicht worden, so ist die Zustellung an die Geklagten in der Reihe, wie sie in der Klage oder in dem Gesuche genannt sind, und nur soweit die Zahl der belegten Exemplare reicht, zu bewerkstelligen, in dem Bescheide aber hat das

mából kitellik; a biróság pedig a végzésben kijelentendi, hogy a panaszlottak közül, kikre nézve nem történhetett meg a kézbesités, s a panasz ezek ellenében foganatlan marad.

8. Mikor rendelhet az illetékes váltóbiróság a panaszló' kértére, előleges meghalgatás nélkül, fizetési meghagyást?

Csak akkor, ha a kereset az érvénységre megszabott minden kellékekkel (v. r. 4-ik cz.) biró idegen vagy saját váltón alapszik, s ha a váltó ellen semmi agály nem forog fenn; mert ha p. o. a váltón vakarás, igazitás vagy egyéb csalási jelenségek mutatkoznának, a biróság rövid útoni fizetési meghagyást nem hozna, hanem az ügyet tárgyalásra utasítná.

9. Okvetlenül szükséges, e fizetési meghagyás kieszközölhetése tekintetéből, a keresetlevélhez óvást mellékelni?

Nem; óvás csak két esetben szükségeltetik:

1) Ha a váltóadós viszkereset útján pereltetik, mert e nélkül a viszkeresetet megállapitani nem lehet.

2) Ha a váltó telepítve van, mert erre nézve a v. r. 43-ik czikkének elégteendő.

10. Mi tehát tulajdonképen a fizetési meghagyás?

Az illetékes váltóbiróságnak azon végzése, mellyel a panaszló kérelmére, a panaszlott váltóadósnak, minden előleleges meghalgatás nélkül, a beperelt váltóösszeg és igazolt járulékainak 3 nap elforgása, s különbeni váltó-végrehajtás terhe alatti lefizetése rövid úton meghagyatik. Ezen 3 napi határidő a fizetési meghagyás' kézbesítéséről veszi kezdetét.

11. Mi teendője van a fizetési meghagyással illetett váltóadósnak?

Köteles a terhére rövid úton megitélt váltóösszeget s járulékait a végzésben megszabott 3 nap elforgása alatt vagy kifizetni,

Gericht auszudrücken, an welche der Mitgeklagten die Zustellung nicht erfolgt sei; gegen diese ist die Klage ohne Wirkung.

8. In welchem Falle kann das competente Wechselgericht auf Begehren des Klägers, dem Geklagten, ohne dessen vorläufige Einvernehmung, die Zahlung auftragen?

Dieß kann nur in dem Falle geschehen, wenn sich die Klage auf einen mit allen zur Giltigkeit vorgeschriebenen Eigenschaften (Art. 4 der W.=O.) versehenen fremden oder eigenen Wechsel gründet, und gegen diesen keine Bedenken obwalten, denn zeigten sich auf dem Wechsel Spuren der Radirung, Ausbesserung oder andere verdächtige Zeichen, so dürfte die summarische Zahlungsauflage nicht erlassen, sondern es müßte über die Klage die mündliche Verhandlung angeordnet werden.

9. Ist es zur Erwirkung der summarischen Zahlungsauflage unumgänglich nöthig, daß der Protest beigebracht werde?

Nein; der Protest ist nur in zwei Fällen erforderlich, nämlich:

1) Wenn der Geklagte im Regreßwege belangt wird, da ohne Protest keine Regreßnahme stattfindet.

2) Wenn der Wechsel domicilirt wurde, da in diesem Falle die Protesterhebung im Art. 43 der W.=O. ausdrücklich vorgeschrieben ist.

10. Worin besteht also eigentlich die Zahlungsauflage?

Jener Bescheid des competenten Wechselgerichtes, wodurch dasselbe auf Ansuchen des Klägers dem Geklagten ohne dessen vorläufige Einvernehmung die Zahlung der Wechselsumme sammt Nebengebühren binnen drei Tagen bei sonstiger Execution aufträgt, wird summarische Zahlungsauflage genannt. Dieser dreitägige Zahlungstermin wird von dem Tag nach der Zustellung der Zahlungsauflage an gerechnet.

11. Was hat der zur Zahlung verpflichtete Wechselschuldner zu thun?

Er ist gehalten, die dem Kläger summarisch zugesprochene Wechselsumme sammt Nebengebühren binnen 3 Tagen entweder zu

vagy, ha kifogásai volnának, azokat ugyanezen határidő idő alatt, mellybe azonban azon napok, mellyek alatt az előadott ellenvetések póstán szállitattak, nem számitandók, az ellene hozott fizetési meghagyás' megszüntetését kérve, az itélő biróságnál benyújtani, különben a fizetési meghagyás, minthogy az ellen föllebbvitelnek helye nincsen, itélvénnyé váland.

12. Mi joga van a panaszlónak, ha a részére hozott fizetési meghagyás ellen kifogás tétetvén, a biróság által tárgyalás rendeltetett?

A törvény azon szempontból indúlván ki, hogy a váltóeljárás gyors és biztos legyen, mindazon esetekben, mellyek a váltóbiróság' határozata jogerőre vergődésének útjában állanak, rögtöni biztositás elrendelhetését engedi meg; ugyanazért, ha a hozott fizetési meghagyás ellen a marasztalt váltóadós törvényes idő alatt kifogással él, a panaszló fél kérelmére a biztositási végrehajtás elrendelendő.

13. Mi teendő a biróság részéről, ha a panaszló váltóhitelező nem fizetési meghagyást, hanem csupán váltójogi eljárást kér?

Ha a panaszló csupán váltójogi eljárást kér, vagy, ha a fizetési meghagyást tárgyazó kérelemnek, a bemutatott adatok hiánya miatt hely nem adathatik, a váltóbiróság a benyújtott keresetnek szóbeli tárgyalására rövid határidőt tűz ki, és, ha a kereset több, részint más megye-törvényszéki járásokban, az osztrák birodalom egyéb tartományiban, vagy külföldön lakó panaszlottak ellen van intézve, a tárgyalás napját ollykép határozza meg, hogy arra minden panaszlottnak személyesen vagy képviselője által megjelenhetni elég ideje legyen.

14. Minő eljárást kell követni váltóügyek' tárgyalásánál?

A váltóeljárásnak egyik főkelléke lévén a gyorsaság, s annál fogva minden keresetek és folyamodványok haladék nélkül elintézendők, s a tárgyalások is a biróság által siettetendők lévén, egé-

bezahlen, oder insofern er dagegen Einwendungen hätte, diese während derselben Frist mit der Bitte um Aufhebung der Zahlungsauflage anzubringen. In diese Frist sind jedoch die Tage, während welcher die angebrachten Einwendungen auf der Post gelaufen sind, nicht einzurechnen. Werden solche Einwendungen nicht erhoben, so erwächst die Zahlungsauflage, da gegen dieselbe keine Appellation Statt findet, in Rechtskraft.

12. Wozu ist der Kläger berechtigt, wenn über angebrachte Einwendungen des Geklagten das Gericht die Tagsatzung angeordnet hat?

Da das Gesetz auf eine schnelle und sichere Wechselprocedur abzielt, so wird in allen Fällen, welche der Rechtskraft der wechselgerichtlichen Erkenntnisse hinderlich sind, der augenblicklichen Sicherstellung Statt gegeben; wenn daher der Wechselschuldner gegen die wider ihn ergangene Zahlungsauflage binnen der gesetzlichen Frist Einwendungen anbringt, so muß auf Ansuchen des Klägers die Execution zur Sicherstellung angeordnet werden.

13. Was ist die Obliegenheit des Gerichtes, wenn der Kläger keine Zahlungsauflage, sondern blos das wechselrechtliche Verfahren verlangt?

Wenn der Kläger blos um wechselrechtliches Verfahren ansucht, oder wenn die Zahlungsauflage wegen Mangel der nöthigen Daten nicht bewilligt werden konnte, so hat das Gericht zur mündlichen Verhandlung der Klage einen kurzen Termin anzuberaumen, und wenn die Klage gegen mehrere theils in anderen Landesgerichts-Sprengeln, in anderen Provinzen oder im Auslande wohnende Geklagte gerichtet ist, so muß der Tag der Verhandlung so festgesetzt werden, damit jeder der Geklagten Zeit genug habe, persönlich oder mittels seines Vertreters zu erscheinen.

14. Welches Verfahren ist bei Verhandlung der Wechselklagen zu beobachten?

Da die Schnelligkeit ein Hauptersorderniß des Wechselverfahrens ist, und daher alle Klagen und Gesuche ohne Verzug erledigt, wie auch die Verhandlungen beschleunigt werden müssen, so verordnet das

szen következetes a törvény' azon rendelete, hogy váltóügyekben szóbeli eljárásnak van helye, mellyre nézve a polg. perrendtartás' 2-ik fejezetében előirt szabályok követendők.

15. Tehát váltóügyekben irásbéli eljárás egyáltalán nem fordúlhat elő?

Váltóügyek' kezelésénél irásbeli eljárás csak azon esetben engedtethetik meg, ha azt mindkét fél, saját kezével aláirott irásbeli vagy a biróság előtt személyesen kijelentett nyilatkozatokban kéri, s egyúttal a periratok' benyújtására szükséges határidőket egyetértőleg határozzák meg, melly esetben a polgári perrendtartás 3-ik fejezetének szabályai szolgálnak sinormértékül.

16. Melly esetekben van joga a felperesnek biztositási meghagyást kérhetni?

Ezen esetek következendők:

1) Ha a kereset iránt rendelt első tárgyalási határidő elhalasztatik.

2) Ha a biróság által tanúk' kihalgatása vagy birói szemle rendeltetik.

3) Ha a panaszlott olly első vagy másod birósági itélet ellen, melly által neki valamelly kötelezettség feltétel nélkül meghagyatott, vagy melly által ügydöntő főeskü határoztatott el, fölebbvitellel vagy pervizsgálattal élt *).

17. Mikor és mikép kérhet a felperes a mondott három esetben biztositási meghagyást?

Felperes az első esetben a tárgyalás alkalmával vagy annak befejezése után; a másodikban a tanúkihalgatást vagy birói szem-

*) Tán nem lesz fölösleges megemliteni: hogy miután a volt magyar váltótörvény által felálitott váltó-feltörvényszék a törvénykezés átalakultával megszünt, jelenleg a váltóügyek' másod folyamodási birósága az illető kerületi főtörvényszék, mellynek felülvizsgálati illetősége, valamint minden perekre, úgy váltóügyekre nézve is, a hajdani Hétszemélyes tábla megszünte óta a Bécsben székelő legfőbb és semmitő törvényszék.

Gesetz ganz folgerichtig, daß in Wechselangelegenheiten das mündliche Verfahren Statt habe, bezüglich dessen das 2. Hauptstück der Civilproceß-Ordnung zur Richtschnur dient.

15. Kann also über Wechselklagen kein schriftliches Verfahren eingeleitet werden?

Das schriftliche Verfahren kann in Wechselangelegenheiten nur in dem Falle gestattet werden, wenn solches beide Parteien mittels eigenhändig unterfertigter oder persönlich abgegebener Erklärungen ansuchen, und zugleich die Fristen zur Einreichung der Proceßschriften einverständlich bestimmen; in diesem Falle dienen die Bestimmungen des 3. Hauptstückes der Civilproceß-Ordnung zur Richtschnur.

16. In welchen Fällen hat der Kläger das Recht gegen seinen Schuldner den Auftrag zur Sicherstellung anzusuchen?

Der Auftrag an den Geklagten für die Forderung, Sicherheit zu leisten, kann angesucht werden:

1) Wenn die erste über die Klage angeordnete Tagsatzung erstreckt wird.

2) Wenn von dem Gerichte ein Zeugenverhör oder Augenschein angeordnet wird.

3) Wenn der Geklagte gegen ein Urtheil erster oder zweiter Instanz, wodurch ihm die Erfüllung einer Verbindlichkeit unbedingt auferlegt, oder wodurch auf einen Haupteid erkannt wird, die Appellation oder Revision ergriffen hat *).

17. Wann und auf welche Art kann der Kläger in den besagten drei Fällen den Sicherstellungs-Auftrag verlangen?

Der Kläger kann im ersten Fall bei Gelegenheit oder Beendigung der Tagsatzung; im zweiten nach Zustellung des Bescheides, wodurch

*) Es dürfte nicht überflüssig sein zu bemerken, daß nachdem das durch das ungarische Wechselgesetz eingeführte Wechsel-Appellations-Gericht aufgehoben worden ist, gegenwärtig die zweite Instanz in Wechselsachen das betreffende Districts-Obergericht, die dritte Instanz aber, gleichwie in anderen Rechtsangelegenheiten, anstatt der früheren Septemviral-Tafel, der oberste Gerichts- und Cassationshof in Wien sei.

lét elrendelő végzés kézbesítése után; a harmadikban pedig a fölebbvitel vagy pervizsgálati kérelem közbesitése után azonnal, az alpereshez intézendő azon birói meghagyást kérheti, miszerint ez, váltójogi végrehajtás terhe alatt, a kövelést 3 nap alatt biztosítsa.

18. Melly esetben nincs helye ezen kérelemnek?

Ezen kérelemnek azon esetben nincs helye, ha a tárgyalási határidő elhalasztása a felperes részéről közbejött akadály miatt történt, vagy ha a kereset' megállapítására szükséges okmányok felperes által a tárgyalás alkalmával eredetiben nem mutattattak elő.

19. A birói meghagyással illetett fél mikép tartozik biztositást nyújtani?

Azon módon, mint azt a v. r. 25-ik czikke megszabja, t. i. vagy ingó vagyonban, vagy illetőleg a biróságnál leteendő készpénzben.

20. Mi joga van a felperesnek, ha a részére hozott biztositási meghagyásnak, az abban kitüzött határidő alatt, elég nem tétetik?

Ha a biztositásra intézett birói meghagyásnak, a megállapitott határidő (3 nap) alatt elég nem tétetik, a váltóhitelezőnek jogában áll a váltóeljárás 18-ik §-a értelmében sikeresítendő végrehajtást a váltóadósnak személye, vagy vagyona ellen intézni.

21. Mi történik az adott biztositással, ha a panaszlott az első biróság által elmarasztaltatván, a főtörvényszék által feltételesen vagy feltétlenül felmentetett?

Ha a panaszlott, mielőtt neki a főtörvényszék felmentő itélete kézbesitetett volna, már adott biztositást, ezan állapot mindaddig

das Zeugenverhör oder der Augenschein angeordnet wurde; im dritten Falle aber sogleich nach Einhändigung der Appellations- oder Revisions-Anmeldung den Auftrag an den Schuldner ansuchen, daß er die Forderung binnen drei Tagen, bei Vermeidung der wechselgerichtlichen Execution, sicherstelle.

18. In welchem Falle kann diesem Begehren nicht Statt gegeben werden?

Der Sicherstellungs-Auftrag wird vergebens angesucht, wenn die Erstreckung der Tagsatzung wegen eines von Seite des Klägers eingetretenen Hindernisses erfolgt ist, oder wenn die zur Begründung der Klage nöthigen Urkunden bei der Tagsatzung von dem Kläger im Original nicht vorgewiesen worden sind.

19. Auf welche Art muß die Sicherstellung von dem hiezu beauftragten Wechselschuldner geleistet werden?

Die Sicherstellung muß in der Art geboten werden, wie solches der Art. 25 der W.-O. anordnet, nämlich entweder in Fahrnissen, oder in baarem Gelde, welches zu Gerichtshänden hinterlegt wird.

20. Welches Recht erwächst dem Kläger, wenn dem Sicherstellungs-Auftrage binnen der bestimmten Zeit nicht Genüge geleistet wird?

Wenn der Schuldner den an ihn ergangenen Auftrag, binnen der festgesetzten Frist (3 Tage) Sicherstellung zu leisten, nicht befolgt, so ist der Wechselgläubiger berechtigt, im Sinne des §. 18 der Wechselprocedur die Execution entweder gegen die Person, oder gegen das Vermögen des Schuldners zu verlangen.

21. Was hat mit der gegebenen Sicherheit zu geschehen, wenn der Geklagte in der ersten Instanz verurtheilt, vom Appellationsgerichte aber bedingt oder unbedingt losgesprochen wurde?

Wenn der Geklagte, bevor ihm das lossprechende Urtheil des Appellationsgerichtes zugestellt worden ist, bereits Sicherheit geleistet hat, so bleibt es dabei so lange, bis das Urtheil des Appellations-

fenntartatik, még a Főtörvényszék' itélete jogerőre nem emelkedik, vagy az ügyben a legfőbb törvényszék nem határozott.

22. Melly esetben kérhet még a fél, s rendelhet a biróság váltóeljárás szerinti biztositási végrehajtást?

A váltóeljárás 8-ik §-ában megirt eseten kivül, azonnali biztositási végrehajtást rendelhet míg a váltóbiróság, ha a folyamodó bebizonyítja, hogy követelése addig is, még aziránt végrehatározat hozattathatnék, veszélyben forog. P. o. ha adósa több hitelezők által adóssági keresetekkel, s bírói végrehajtással üldöztetik vagy megszökött sat.

23. Le nem járt váltóra rendelhet-e a váltóbiróság biztositási végrehajtást?

Előleges biztositási végrehajtást (nem biztositási meghagyást) csak a már fizetni tartozó váltóadós ellen, rendelhet a biró, mert az elfogadó, vagy kezes vagy bármellyik váltókötelezett is a váltót lejárat előtt kifizetni nem tartozik; a v. r. 25-ik czikke pedig az egyenes váltóadósra nézve úgy értendő, hogy lehet ugyan a bizontalanná vált elfogadótól a váltó lejárata előtt is biztositást követelni; de ha ez azt nyújtani nem képes, ellene a biró előtt panaszt támasztani nem lehet, hanem csak joga van a váltóhitelezőnek és mindegyik hátirónak biztositási viszkereset útján előzője ellen fordúlni, s tőle, a fedezni nem képes elfogadó ellen kivett óvás' kieresztése mellett, biztositást követelni.

24. Mi alapon rendeltethetik meg a kielégitési végrehajtás?

A kielégitési végrehajtás csak jogerőre emelkedett itélet, vagy itélvénnyé vált fizetési meghagyás; és váltóbiróság előtt kötött itélet-ereju egyesség alapján rendeltethetik meg. E mellett mind általában, mind különösen az egyes végrehajtási fokozatokra nézve a polgári rendtartás 22-ik fejezetének rendeletei szolgálnak szabályúl.

gerichtes rechtskräftig wird, oder die Entscheidung des obersten Gerichtshofes erfolgt.

22. In welchem Falle kann überdieß die wechselrechtliche Execution zur Sicherstellung begehrt, und vom Gerichte angeordnet werden?

Das Wechselgericht kann außer dem Falle des §. 8 der Wechselprocedur augenblickliche Execution zur Sicherstellung auch dann anordnen, wenn der Gesuchsteller beweist, daß seine Forderung so lang, bis darüber das Endurtheil gefällt werden könnte, gefährdet sei; z. B. wenn der Schuldner von mehreren Gläubigern mit Schuldklagen und Executionen verfolgt wird, oder die Flucht ergriffen hat u. s. w.

23. Kann die Execution zur Sicherstellung auf Grund eines nicht fälligen Wechsels angeordnet werden?

Die Execution zur Sicherstellung (nicht Sicherstellungs-Auftrag) kann nur auf Grund eines bereits fällig gewordenen Wechsels angeordnet werden, denn der Acceptant, Bürge oder ein anderer Wechselverpflichteter ist vor der Verfallzeit des Wechsels zur Zahlung nicht verbunden; der Art. 25 der W.-O. aber ist bezüglich des directen Wechselschuldners so zu verstehen, daß wegen Unsicherheit des Acceptanten von diesem auch vor Verfall des Wechsels Sicherstellung gefordert, doch wenn dieser solche nicht leistet, gegen ihn keine Klage angebracht werden könne, sondern der Wechselgläubiger und jeder Indossant blos berechtigt sei, sich im Regreßwege an die Vormänner zu wenden, und von ihnen, gegen Aushändigung des wider den Acceptanten erhobenen Protestes, Sicherstellung zu verlangen.

24. Auf welchen Rechtsgrund kann die Execution zur gänzlichen Befriedigung angeordnet werden?

Die Execution zur gänzlichen Befriedigung kann nur auf Grund eines in Rechtskraft erwachsenen Urtheiles oder Zahlungsauftrages, sowie auch eines vor dem Wechselgerichte geschlossenen Vergleiches angeordnet werden, wobei sowohl im Allgemeinen, als auch bezüglich der einzelnen Grade der Execution die Vorschriften des 22. Hauptstückes der Civilproceß-Ordnung zu beobachten sind.

25. Mikor van tehát joga a váltóhitelezőnek kielégítési végrehajtást kérhetni, és miben áll azon jog?

Ha az adós, itélet vagy végzés (fizetési meghagyás) által váltójogi végrehajtássali fenyegetés mellett meghagyott kötelezettségét, az e végre kitüzött határidő alatt nem teljesíti, a hitelezőnek választásától függ a végrehajtást az adósnak vagyona vagy személye ellen intézni, a v. r. 2-ik cz. és a váltóeljárás' 18-ik §-ához képest. Szabadságában áll pedig, a fizetési időnek eltelte, vagy is, ha az adós a terhére hozott fizetési meghagyás ellen kifogással nem élt, s a fizetést sem teljesíté; és az itéletnek törvényes erőre emelkedése után, azaz: ha azt vagy nem föllebbezte, vagy föllebbezvén a főtörvényszék helyben hagyta, vagy pedig az utóbbi azt megváltoztatván, az ügy iránt a legfőbb itélőszék hozott véghatározatot, azonnal, az adósnak vagyona ellen intézendő végrehajtás előrebocsátása nélkül, az adós ellen végrehajtási személyi váltófogságot kérni. (Vessd össze a 20-ik kérdéssel.)

26. Szabadságában áll-e a váltóhitelezőnek adósa ellen személyi váltófogságot és vagyoni végrehajtást egyszerre kérhetni?

Ez nincs jogában, mert a végrehajtás a birtok ellen csak a személyi végrehajtás eszközlése előtt vagy után, de egyszerre nem sikeresíthető, s a hitelezőnek, ki a személyi végrehajtást eszközlötte ki, mindaddig, míg a panaszlott adóssági fogságban van, a végrehajtást annak vagyona ellen intézni vagy folytatni nincs joga.

27. A végrehajtásnak itéleterejü egyesség is lehetvén alapja, ha az adós ennek eleget nem tesz, a hitelező kérhet-e ellene váltófogságot?

Ha a váltóhitelező és adósa közt biróság előtti egyesség keletkezett, azaz: ha a felek a tárgyalásra megjelenvén, a váltóösszeg iránt kiegyezkedtek, s erről rendes tárgyalási jegyzőkönyv készült, ezen egyességnek olly ereje van ugyan, mint bármelly váltóbirósági itéletnek, s annálfogva a feltételek nem teljesitése esetében a hitelező arra végrehajtást is kérhet, de ha az egyesség-

25. Wann hat also der Wechselgläubiger das Recht, Execution zur gänzlichen Befriedigung zu verlangen, und worin besteht dieses Recht?

Wenn der Schuldner die ihm durch Urtheil oder Bescheid (Zahlungsauflage) mit Androhung wechselrechtlicher Execution auferlegte Verbindlichkeit binnen der dazu festgesetzten Frist nicht erfüllt, so hat der Gläubiger die Wahl, auf das Vermögen oder gegen die Person des Schuldners Execution zu führen (Art. 2 der W.-O. und §. 18 der Wechselprocedur). Es steht ihm frei, sogleich nach Ablauf der Zahlungsfrist, — wenn nämlich der Schuldner, ohne gegen die Zahlungsauflage Einwendung erhoben zu haben, die Zahlung nicht geleistet hat; — und nach eingetretener Rechtskraft des Erkenntnisses, — d. h. wenn solches nicht appellirt, oder, appellirt, vom Obergerichte bestätigt, oder aber durch letzteres abgeändert wurde, und in der Sache der oberste Gerichtshof entschieden hat, — ohne vorausgegangene Execution auf das Vermögen, den Executionsarrest des Schuldners zu bewirken. (Vergl. Frage 20.)

26. Steht dem Wechselgläubiger frei, gegen seinen Schuldner die Personal- und Real-Execution zugleich anzusuchen?

Die Execution auf das Vermögen kann nur vor oder nach der Personal-Execution, also nie mit der letzteren zugleich angesucht werden, und der Gläubiger, welcher die Personal-Execution erwirkt hat, ist, so lange sich sein Schuldner im Schuldenarreste befindet, nicht berechtigt, die Execution auf dessen Vermögen zu führen.

27. Kann die Personal-Execution auch auf Grund eines urtheilskräftigen Vergleiches, welchem der Schuldner nicht Genüge geleistet hat, angesucht werden?

Wenn zwischen dem Wechselgläubiger und dessen Schuldner vor Gericht ein Vergleich geschlossen wurde, d. h. wenn die zur Tagsatzung erschienenen Parteien sich bezüglich der Wechselsumme ausgeglichen haben, und hierüber ein Verhandlungs-Protocoll aufgenommen worden ist, so hat ein solcher Vergleich zwar dieselbe Rechtswirkung wie ein wechselgerichtliches Urtheil, und begründet gleich diesem, falls die

ben az adós, az annak alapúl szolgáló váltókövetelésre nézve, magát a személyi váltófogságnak alá nem vetette, a hitelezőnek csak a vagyoni végrehajtáshoz van joga, s adósának személyét többé nem bánthatja.

28. *A biztosított váltóhitelező fel van-e jogosítva adósa ellen személyi váltófogságot intézhetni?*

A váltóhitelező a fizetés végetti végrehajtást adósának személye ellen még azon esetben is intézheti, midőn váltókövetelésére nézve biztositva van, intézheti pedig a nélkül, hogy előbb a biztositásról lemondani kénytelenítetnék, ha csak az adott biztositásból magát tüstént ki nem elégítheti, mert a váltó készpénzt képviselvén, annak tulajdonosa, lejárat után, habár biztosítva volna is, a fizetéssel várakozni nem tartozik.

29. *Mi a személyi váltófogság végrehajtásának főszabálya?*

A személyi váltófogság illendő módon lévén végrehajtandó, az adós foglyot olly személyekkel, kik büntethető cselekvények miatt léteznek vizsgálat vagy fényiték alatt, összevegyítni nem szabad.

30. *Mit kell tudni a személyi váltófogság tartama iránt?*

A végrehajtási fogság, ha az adós a rendes adóssági fogságban megszakadás nélkül tartóztatik le, egy egész évre terjesztethetik, de tovább nem tarthat. Csak a szükséges beteg-ápolásban a hatóság felügyelése alatt kiállott fogság nem szakasztja félbe a törvényszerü fogság tartamát. Ha az adós időlegesen előgondoskodásból, vagyis biztositáskép (a váltóeljárás 16-ik §-ához képest) tétetett fogságba, s ezen időleges személyi fogság végrehajtási fogsággá válik, a fogságúl megszabott év azon naptól veszi kezdetét, mellyen az adós előgondoskodásilag letartóztatott.

Bedingnisse nicht erfüllt werden, das Executionsgesuch; allein wenn in dem Vergleiche der Schuldner sich der Personal-Execution nicht ausdrücklich unterworfen hat, so ist der Gläubiger blos zur Erlangung der Real-Execution berechtigt, und darf die Person des Schuldners nicht verhaften lassen.

28. Ist der sichergestellte Wechselgläubiger berechtigt, gegen seinen Schuldner Personal-Execution zu führen?

Der Wechselgläubiger kann selbst dann, wenn für den Wechselanspruch Sicherheit bestellt ist, wegen der Zahlung gegen die Person des Schuldners die Execution führen, ohne vorher die Sicherheit aufgeben zu müssen, insofern er durch die bestellte Sicherheit nicht sogleich befriedigt werden kann; denn der Gläubiger braucht, trotz erhaltener Sicherheit, nach Verfall des Wechsels, da dieser baares Geld vorstellt, auf die Zahlung nicht zu warten.

29. Was ist bei Vollstreckung des Wechselarrestes hauptsächlich zu beobachten?

Da die Personal-Execution anständig vollzogen werden muß, so darf der Schuldner mit Personen, welche wegen strafwürdiger Handlungen verhaftet sind, nicht in gemeinschaftlicher Haft gehalten werden.

30. Was ist hinsichtlich der Dauer des Wechselarrestes zu bemerken?

Der Personalarrest, wenn der Schuldner im ordentlichen Schuldengefängniß ohne Unterbrechung in Haft gehalten wird, kann auf ein ganzes Jahr ausgedehnt werden, darf aber länger nicht dauern. Nur die in nothwendiger Krankheitspflege ausgestandene Haft unterbricht die Dauer des gesetzmäßigen Arrestes nicht. — Wenn der Schuldner nur zeitweis zur Vorsicht oder Sicherheit (Wechselprocedur, §. 16) in Haft gesetzt wurde, und diese zeitweise Verhaftung später in den ordentlichen Schuldenarrest übergeht, so läuft das Jahr von dem Tage an, an welchem der Schuldner vorsichtsweise verhaftet worden ist.

31. Minő jogkövetkezményei vannak a végrehajtási fogságnak?

A kiállott adóssági fogság által a követelés, melly miatt az elrendelve volt, változást nem szenved, s a hitelező nem gátoltathatik kielégítetését más végrehajtási eszközök által keresni. De a személyi váltófogság csak ugyanazon egy időbeli tartozásokért van egy évre szorítva, mert ha az adós a kiállott egy évi fogság után ismét új adósságokat csinál, újabb egy évre ismét bezárattathatik *).

---

*) Itt azon kérdés támad: valjon a polgári perrendtartás 544. és 546-ik §§-ainak ezen rendelete alatt az adósnak minden ugyanazon egy időbeli váltóadósságai értetnek-e, vagy pedig csak azok, mellyek miatt váltófogságba tétetett.

A közönséges váltórendet kisérő, de a perrendtartás életbeléptével megszűnt i. ü. ministeri rendeletnek 19-ik §-a e tekintetben ellenkezőleg, vagyis akép látszott rendelkezni: hogy a kiállott egy évi fogság a hitelezőnek csak azon követeléseire vonatkozott, mellyek miatt az adós személyes szabadságát feláldozni kénytelenítetett, s más hitelezőknek ugyanazon váltóadós elleni, bár ugyanazon egy időbeli követeléseik az egy évi fogság kiállása által megilletve nem lettek.

Ezen kérdést nálunk a gyakorlat még nem fejtette meg, azonban sok jogász hajlandóbb azt úgy magyarázni: hogy a váltófogsággal illetett adósnak más hitelezők ellenében fennálló tartozása azon hitelező követelésével, ki adósa ellen váltófogságot eszközlött ki, összevegyíthető nem lévén, a törvény ezen rendelete csak azon adósságokra értendő, mellyek miatt az adós az egy évi fogságot kiállotta, s így, ha egy időben többeknek tartozik, minden egyes hitelezőjének külön egy évi fogságot van joga ellene alkalmaztatni, a váltóadós tehát e szerint különböző váltóhitelezők részére egymásután több évekig is fogva tartathatik, ha pedig a kiállott egy évi fogság után bármellyiknek előbbi hitelezői közűl újólag váltókötelezettje lett, azok kértére ismét fogságba tétethetik.

Ebből látható, hogy e tárgy iránt vélemény különbség létezik, melly ismét azon természetes óhajtást költi fel, vajha a cs. k. legfőbb és semmitő törvényszék e kérdésben is az első biróságok utósitásaul mielőbb közzéteendő határozatot hozna.

Szerző.

31. Welche Rechtsfolgen hat der Executionsarrest?

Durch den ausgestandenen Personalarrest erleidet die Forderung, wegen welcher derselbe angeordnet wurde, keine Aenderung, und der Gläubiger kann nicht gehindert werden, seine Befriedigung durch andere Executionsmittel zu suchen. Doch ist der Personalarrest nur für die gleichzeitigen Schulden auf ein Jahr beschränkt, denn wenn der Schuldner nach überstandenem einjährigen Arrest neue Schulden macht, so kann er neuerdings auf ein Jahr in Haft gebracht werden *).

---

*) Hier entsteht die Frage: ob diese Bestimmung der §§. 544, 546 der Civilproceß-Ordnung auf alle aus ein und derselben Zeit herrührende Wechselschulden, oder blos auf jene Bezug habe, wegen welcher der Schuldner verhaftet worden ist.

Der 19. §. des mit der allgemeinen Wechselordnung kundgemachten, doch durch die provisorische Civilproceß-Ordnung aufgehobenen Ministerial-Erlasses schien in dieser Beziehung entgegengesetzt, nämlich derart zu verfügen, daß der ausgestandene Personalarrest nur auf jene Forderungen des Gläubigers Bezug habe, wegen welcher der Schuldner seine persönliche Freiheit aufzuopfern gezwungen war, daß aber durch den ausgestandenen Personalarrest andere Forderungen gegen denselben Wechselschuldner, wenn solche auch aus ein und derselben Zeit herstammen, nicht berührt werden können.

Diese Frage hat bei uns die Praxis zwar noch nicht gelöst, allein manche Juristen sind geneigt die Sache so aufzufassen, daß, da die übrigen Schulden des verhafteten Wechselschuldners zu der Forderung jenes Gläubigers, welcher die Personal-Execution erwirkt hat, in keiner Beziehung stehen, die betreffende Anordnung des Gesetzes nur in Bezug auf jene Schulden zu verstehen sei, wegen welcher der Schuldner den einjährigen Personalarrest zu erleiden hatte; daß folglich, wenn derselbe gleichzeitig Mehreren schuldet, jeder einzelne Gläubiger berechtigt sei einen eigenen Personalarrest, welcher ebenfalls ein Jahr dauern kann, über den Schuldner verhängen zu lassen. Es kann demnach der Wechselschuldner für verschiedene Gläubiger auch mehrere Jahre nacheinander in Haft gehalten werden, und wenn er nach ausgestandenem einjährigen Arrest sich irgend einem seiner früheren Gläubiger neuerdings wechselmäßig verpflichtet hat, so kann er auf dessen Ansuchen abermals in Personalhaft gesetzt werden.

Es herrschen mithin über diesen Gegenstand Meinungsverschiedenheiten, welche abermals den Wunsch erwecken, daß der kk. oberste Gerichts- und Cassationshof hierin zur Danachachtung der Untergerichte baldigst eine Entscheidung bringen, und kundmachen lassen möchte.

Der Verfasser.

32. *Mikép tartozik a hitelező fogságba tétetett adósának élelmezéséről gondoskodni?*

Ha a váltóadós nem képes élelmezéséről a rendes fogságban maga gondoskodni, a tartására szükséges összeg a biró által határoztatván meg, a letartóztatott adós hitelezője oda utasítandó: hogy azt azon hivatalnál, melly az adósnak a fogságbani élelmezéséről gondoskodni köteles, legalább nyolcz naponként előre, míg pedig mindenkor legkésőbben azon időszak utolsó napjának hivatalos órái eltelte előtt, mellyre a korábbi letétel történt, fizesse le, mert különben joga támad az adósnak, ha csak tán az elkésve letett összeget már el nem fogadta, az arróli hivatalos bizonyitvány előmutatása mellett, miszerint a letétel nem az elészabott módon történt, ezen hitelező irányában a fogságbóli elbocsátatását kérhetni, mi is neki azonnal és minden további meghalgatás vagy tárgyalás nélkül megengedendő.

33. *Melly személyek vannak az adóssági fogság alúl felmentve?*

A fejedelmi tisztviselők és szolgák, kik alatt a császár udvarához tartozó személyek, úgy a közigazgatás alatti jószágokon lévő tisztek is értetnek; továbbá a közhivatalnokok és szolgák, a hites gyakornokok, halgatászok s a nyilvános szegényintézetek' hivatalnokai, valamint szinte a papok és a házastársak' egyike, a mennyiben ellátatlan gyermekekről kell gondoskodniok, sem biztosítási, sem végrehajtási személyi fogsággal nem illettethetnek.

34. *Minő joga van a váltóhitelezőnek a váltókövetelés biztonsága végett záloyba adott, vagy jogszerüleg visszatartott ingó tárgyakra?*

Ezekre a váltóhitelezőnek olly erős zálogjoga van, hogy még azon esetre is, ha az adott zálog vagy jogosan visszatartott ingó vagyon tulajdonosa időközben csőd alá esne is, a váltótulajdonos a végrehajtást azon biróságnál kérheti s eszközölheti ki, mellynél ez csőd esetén kivül történhetnék, csakhogy végrehajtást kérő

32. Auf welche Weise hat der Gläubiger für die Verköstung seines verhafteten Schuldners zu sorgen?

Im Falle der Schuldner nicht im Stande wäre sich im ordentlichen Schuldenarreste selbst zu verköstcn, muß der zu seiner Verköstung nöthige Betrag von dem Richter bestimmt, und der betreffende Gläubiger angewiesen werden, daß er denselben bei jenem Amte, welches die Alimentation des verhafteten Schuldners zu besorgen hat, wenigstens von acht zu acht Tagen in Vorhinein erlege, was spätestens am letzten Tage vor Ablauf der Amtsstunden jenes Zeitraumes zu geschehen hat, für welchen der frühere Alimentationsbetrag erlegt worden ist; widrigenfalls erwächst dem Schuldner das Recht, wenn er nicht etwa schon den verspätet erlegten Betrag angenommen hat, gegen Vorweisung des Amtszeugnisses, daß der Erlag des Alimentationsbetrages nicht zur rechten Zeit geschehen, diesem seinen Gläubiger gegenüber die Entlassung aus der Haft anzusuchen, was ihm auch sogleich und ohne weitere Einvernehmung und Verhandlung bewilligt werden muß.

33. Welche Personen sind von dem Personalarrest befreit?

Die landesfürstlichen Beamten und Diener, worunter auch die zum Hofstaate des Kaisers gehörigen Personen, dann die Beamten auf den unter öffentlicher Verwaltung stehenden Gütern begriffen sind; ferner die öffentlichen Beamten und Diener, die beeideten Praktikanten und Auskultanten, und die Beamten der öffentlichen Armen-Anstalten, nicht minder Geistliche und Eines der Eheleute, insofern sie für unversorgte Kinder zu sorgen haben, können weder zur Sicherstellung noch im Wege der Execution in Personalarrest gesetzt werden.

34. Welches Recht hat der Wechselgläubiger auf bewegliche, wegen einer Wechselforderung verpfändete, oder rechtmäßig zurückbehaltene Sachen?

Auf diese Sachen hat der Wechselgläubiger ein so festes Pfandrecht, daß er selbst in dem Falle, wenn der Eigenthümer der verpfändeten oder zurückbehaltenen Fahrnisse mittlerweile in Concurs verfiele, die Execution bei jenem Gerichte ansuchen und betreiben darf, bei welchem Dieses außer dem Concursfall geschehen könnte. Nur

folyamodványát a csődtömeg perügyelője ellen tartozik intézni annálfogva, mert a netaláni fölösleg a csődtömeget illetvén, a végrehajtási eljárásnál a perügyelő nem mellőztethetik.

35. Mire figyelendő az előbbi állapotbai visszahelyzési kérelemnél?

Arra, hogy olly személy kárával, ki a főperben hamissággal nem élt, ha időközben egy harmadik személy elleni váltójogi igényeit időmúlta miatt egészen vagy részleg elvesztette, vagy ezeket a még hátralévő idő rövidsége miatt többé nem érvényesítheti, az előbbi állapotbai visszahelyzés meg nem engedtethetik.

36. Minő eljárás alkalmazandó az új bizonyítványok találása miatt kért előbbi állapotbai visszahelyzésnél?

Ha az előbbi állapotbai visszahelyzés az előbbi perben nem használt új bizonyítványok alapján kérettetik, az erre vonatkozó tárgyalás a dolog érdeme iránti tárgyalással összekapcsolandó, s mind a kettő ugyanazon egy itélet által elhatározandó; a visszahelyzést kérő folyamodvány tehát úgy készitendő, hogy az egyszersmind a fődolog iránti kérelmet is magában foglalja.

37. Mellyek váltóperben a szünnapok?

A váltótörvénykezés más szünnapokat nem ismer, mint a vasárnapokat és a törvényesen bevett ünnepnapokat; de a határidők, ezen szünnapokrai tekintet nélkül, szakadatlanúl folynak, s a határidő csak azon esetben hosszabbítathatik meg a legközelebbiköznapig, ha annak utolsó napja vasárnapra vagy közönséges ünnepnapra esik, mert vallásának ünnepén egyik fél sem tartozik a biróság előtt megjelenni.

muß das Executionsgesuch wider den Massevertreter gerichtet werden, aus dem Grunde, weil Letzterer, da der etwaige Ueberschuß in die Concursmasse einbezogen werden muß, bei dem Executionsverfahren nicht übergangen werden darf.

35. Was ist bezüglich des Gesuches um Wiedereinsetzung in den vorigen Stand zu bemerken?

Die Wiedereinsetzung in den vorigen Stand kann zum Nachtheil einer Person, die in der Hauptsache nicht unredlich gehandelt hat, nicht mehr ertheilt werden, wenn dieselbe ihre wechselrechtlichen Ansprüche an einen Dritten mittlerweile durch Ablauf der Zeit ganz oder zum Theil verloren hat, oder wegen Kürze der noch übrigen Zeit nicht mehr geltend machen kann.

36. Welches Verfahren ist zu beobachten bei der Wiedereinsetzung in den vorigen Stand wegen vorgefundener neuer Beweismittel?

Wenn die Wiedereinsetzung in den vorigen Stand wegen neuer, in dem vorigen Proceß nicht benützter Beweismittel angesucht wird, so ist die hierauf bezügliche Verhandlung mit der Verhandlung der Hauptsache zu verbinden, und über beide mittels eben desselben Urtheiles zu entscheiden. Das Wiedereinsetzungs-Gesuch muß daher so abgefaßt werden, daß es zugleich das Begehren in der Hauptsache enthalte.

37. Welche sind die Ferialtage im Wechselverfahren?

Das Wechselverfahren kennt keine anderen Ferialtage, als die Sonntage und die gesetzlich anerkannten Feiertage; die Fristen laufen ohne Rücksicht auf Ferialtage ununterbrochen fort. Nur wenn der letzte Tag einer Frist auf einen Sonntag oder allgemeinen Feiertag fällt, verlängert sich die Frist bis auf den nächstfolgenden Werktag; denn keine Partei ist schuldig, an den Feiertagen ihrer Religion vor Gericht zu erscheinen.

38. Mi feltünőt foglal magában a váltóeljárásnak az itéletek' végrehajtására vonatkozó utasitása?

Azt, hogy a közönséges váltórendet kisérő, s a váltóbiróságoknak eljárási utasításúl szolgáló 52-ik számu i. ü. minist. rendeletben a végrehajtás eszközlése iránt foglalt határozatok azon esetekben is alkalmazandók, mellyekben a birói itélet a közönséges váltórend életbeléptét megelőzőleg már jogerőre lépett. Az eljárási utasítás ezen rendelete tehát a közönséges polg. törvénykönyv 5-ik §-ában kimondott általános jogelv ellenére, melly szerint a későbbi törvény az előbb történt cselekvényekre, és előbb szerzett jogokra semmi befolyással nem lehet, visszaható erőt foglal magában.

38. Was ist auffallend in der Vorschrift über die Execution der wechselgerichtlichen Urtheile?

Es ist besonders auffallend, daß die Bestimmungen der Justiz-Ministerial-Verordnung, Nr. 52, bezüglich der Execution selbst in dem Falle anzuwenden sind, wenn das wechselgerichtliche Urtheil vor der Wirksamkeit der allgemeinen Wechselordnung in Rechtskraft erwachsen ist. Dieser Anordnung wird also gegen den im §. 5 des allgemeinen bürgerl. Gesetzbuches ausgesprochenen Rechtsgrundsatz, wonach das spätere Gesetz auf frühere Handlungen und früher erworbene Rechte keinen Einfluß üben kann, rückwirkende Kraft beigelegt.

1850-iki évi január 25-én kelt

császári nyiltparancs,

melly által az ausztriai császárságnak egész terjedelmére, egy közönséges váltórendszabály adatik s hirdettetik ki, és 1850-dik évi május 1-ső napjától kezdve foganatba léptetik.

Mi első Ferencz Jósef, Isten kegyelméből ausztriai császár, Magyar- és Csehország, Lombárdia és Velencze, Dalmát-, Horvát-, Tótország, Galiczia, Lodomeria és Illiria s Jeruzsálem sat. királya; Ausztria főherczege; Toskana és Krakkó nagyherczege; Lotharingia, Salzburg, Stájer, Karantán, Krajna és Bukovina herczege; Erdély nagyfejedelme; Morvaország őrgrófja; Fel- és Al-Slézia, Modena, Parma, Piacenza és Guastalla, Osvieczin és Zátor, Teschen, Friaul, Raguza és Zára herczege; Habsburg, Tyrol, Kyburg, Görz és Gradiska herczegített grófja; Trient és Brixen fejedelme; Fel- és Al-Lausitz és Isztria őrgrófja; Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg sat. grófja; Trieszt, Cattaro és a szláv őrgrófság ura; a Szerbvajdaság nagyvajdája, sat. sat.

hogy a váltótörvénynek a birodalom egész terjedelmébeni egységét tárgyazó sürgető szükségnek, a kereskedelem érdekében elégtétessék, és a törvényhozás ezen fontos ágában, az ausztriai törvény és a német szövetséges állodalmakban kötelező közönséges német váltórendszabály között, a lehető öszhangzás létesítessék, igazságügyi ministerünk előterjesztésére s ministertanácsunk javallatára, a birodalmi alkotmány 36-ik és 120-ik §§-hoz képest, az ausztriai császárságnak egész terjedelmére egy közönséges váltórendszabályt adtunk ki, s következendőket rendeljük:

1. §. Az ausztriai császárságot illető közönséges váltórendszabály, 1850-ik évi május 1-ső napjától kezdve, minden koronaországokban foganatba léptetendő.

Kaiserliches Patent

vom 25. Jänner 1850,

wodurch für den ganzen Umfang des österreichischen Kaiserthumes eine allgemeine Wechselordnung erlassen, kundgemacht und vom 1. Mai 1850 angefangen in Wirksamkeit gesetzt wird.

Wir Franz Josef der Erste, von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich; König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem ꝛc.; Erzherzog von Oesterreich; Großherzog von Toscana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Großfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara, gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg ꝛc.; Herr von Triest, von Cattaro und auf der windischen Mark, Großwoiwod der Woiwodschaft Serbien, ꝛc. ꝛc.

haben, um im Interesse des Handelsverkehrs dem dringenden Bedürfnisse eines einheitlichen Wechselrechtes für den Umfang der ganzen Monarchie zu genügen, und um in diesem wichtigen Zweige der Gesetzgebung die möglichste Uebereinstimmung zwischen dem österreichischen Rechte und der in den deutschen Bundesstaaten geltenden allgemeinen deutschen Wechselordnnng herzustellen, auf den Antrag Unseres Justizministers und auf Einrathen Unseres Ministerrathes nach Maßgabe der §§. 36 und 120 der Reichsverfassung für den ganzen Umfang des österreichischen Kaiserthumes eine allgemeine Wechselordnung zu erlassen befunden, und verordnen, wie folgt:

§. 1. Die allgemeine Wechselordnung für das Kaiserthum Oesterreich hat in allen Kronländern vom 1. Mai 1850 angefangen, in Wirksamkeit zu treten.

2. §. Egyébiránt ezen naptól kezdve, azon koronaországokban, mellyekben a közönséges polgári törvénykönyv foganatban van, a vásári váltók (váltórendszabály 35-ik czikke) bemutatási és fizetési határidejére nézve, következő határozatok lesznek érvényesek:

3. §. Olly váltók, mellyek belföldi vásárokon fizetendők, elfogadás végett, a vásár kezdete előtt, vagy ha ez nyolcz napig vagy tovább tart, ennek második fele előtt be nem mutattathatnak.

4. §. Az illyes váltók, ha a vásár csak egy napig tart, ezen napon járnak le. Ha a vásár több napig, azonban nyolcz napon túl nem tart, a lejárat ideje, a vásár törvényes befejezése előtti napra esik. Azon váltók, mellylyek nyolcz napnál tovább tartó vásárokra szólanak, a vásár törvényes befejezése előtti harmadik napon járnak le.

5. §. 1850-ik évi május 1-ső napjától kezdve, azon koronaországokban, mellyekben a közönséges polgári törvénykönyv kötelező erővel bír, az ediggi váltórendszadályoknak és váltótörvényeknek, jelesen az 1717-ik évi september 10-kén, 1763-ik évi october 1-jén, 1775-ik évi julius 22-kén és 1797-ik évi october 10-kén kelt váltórendszabályoknak, és az 1787-ik évi január 13-kán s 1792-ik évi martius 23-án kelt botzeni vásári helyszabályoknak; nem különben a Codice di commercio első könyve hetedik czimének érvényessége, a mennyiben ezen törvények váltójogi cselekvényekre, ezeknek hatásaira és következményeire vonatkoznak, megszűnik.

6. §. A váltójognak a váltó betáblázása és feljegyzése általi elvesztése iránt Csehországra nézve 1772-ik évi május 14-kén kiadott nyiltparancs, ezennel megszüntetik.

7. §. Hasonlókép foganaton kivül lépnek ezen naptól kezdve, azon koronaországokban, mellyekben a magyarországi 1840-ik évi váltótörvény foganatban vagyon, a magyarországi 1840-ik évi XV-ik törvényczikknek első részében foglalt váltótörvény, és a magyarországi 1844-ik évi VI-ik törvényczikknek ezen első részre vonatkozó határozatai; az 1840-ik évi XV-ik törvényczikk első részének 39, 40, 54, 55, 56, 57, 97, 109, 112, 135 és 193 — 200-ik §§-ban és az 1844-ik évi VI-ik törvényczikknek 2-ik és 28-ik §§-ban foglalt rendeleteket kivéve, mellyek ezennel fentartatnak.

8. §. Ezen nyiltparancs végrehajtásával igazságügyi ministerünk bizatik meg.

Kelt Bécs császári fő- és székvárosunkban, 1850-ik évi jan. 25-ik napján.

Ferencz József.

Schwarzenberg, Krauss, Bach, Bruck, Thinnfeld, Gyulai, Schmerling, Thun, Kulmer.

§. 2. Von diesem Tage angefangen, haben übrigens in jenen Kronländern, in welchen das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch in Wirksamkeit ist, rücksichtlich der Präsentations- und Zahlungsfrist der Meß- und Marktwechsel (Art. 35 der Wechselordnung) nachstehende Bestimmungen zu gelten:

§. 3. Wechsel, welche auf inländische Messen oder Märkte zahlbar gestellt sind, dürfen nicht vor dem Anfange des Marktes, und wenn er acht Tage oder länger dauert, nicht vor der zweiten Hälfte desselben zur Annahme präsentirt werden.

§. 4. Solche Wechsel werden, wenn der Markt oder die Messe nur einen Tag dauert, an diesem Tage fällig. Dauert der Markt mehrere, jedoch nicht über acht Tage, so tritt die Verfallzeit an dem Tage vor dem gesetzlichen Schlusse des Marktes oder der Messe ein. Wechsel, welche auf Märkte von mehr als achttägiger Dauer lauten, verfallen am dritten Tage vor dem gesetzlichen Schlusse des Marktes.

§. 5. Vom 1. Mai 1850 angefangen erlischt in denjenigen Kronländern, in welchen das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch in Kraft ist, die Wirksamkeit der bisherigen Wechselordnungen und Wechselgesetze, und namentlich der Wechselordnungen vom 10. September 1717, vom 1. Oktober 1763, vom 22. Juli 1775 und vom 10. Oktober 1797, und der Marktstatuten von Botzen vom 13. Jänner 1787 und vom 23. März 1792, sowie des achten Titels des ersten Buches des Codice di commercio, insofern sich diese Gesetze auf wechselrechtliche Handlungen, deren Wirkungen und Folgen, beziehen.

§. 6. Das für Böhmen erlassene Patent vom 14. Mai 1772, über den Verlust des Wechselrechtes durch die Intabulation und Pränotation des Wechsels wird hiemit aufgehoben.

§. 7. Ebenso treten von diesem Tage an in denjenigen Kronländern, in welchen das ungarische Wechselrecht vom Jahre 1840 in Wirksamkeit ist, das in dem ersten Theile des XV. ungarischen Gesetzartikels vom Jahre 1840 enthaltene Wechselrecht und die auf diesen ersten Theil bezüglichen Bestimmungen des VI. ungarischen Gesetzartikels vom Jahre 1844 mit Ausnahme der in den §§. 39, 40, 54, 55, 56, 57, 97, 109, 112, 135 und 193—200 des ersten Theiles des XV. Gesetzartikels vom Jahre 1840 und der §§. 2 und 28 des VI. Gesetzartikels vom Jahre 1844 enthaltenen Vorschriften, welche hiemit ausdrücklich aufrecht erhalten werden, außer Kraft.

§. 8. Unser Minister der Justiz ist mit der Vollziehung dieses Patentes beauftragt.

Gegeben in Unserer kaiserlichen Haupt- und Residenzstadt Wien am 25. Jänner 1850.

Franz Joseph m. p.

Schwarzenberg. Krauß. Bach. Bruck. Thinnfeld. Gyulai. Schmerling. Thun. Kulmer.

Közönséges váltórendszabály
az ausztriai cs. kir. állodalom számára.

Első Fejezet.

A váltóképességről.

1-ső czikk. Váltóképességgel bír mindenki, a ki magát szerződések által kötelezheti.

2-ik czikk. A váltóadós, az elvállalt váltó-kötelezettség teljesítéseért személyével és vagyonával felelős.

A váltófogság azonban meg nem engedhető:

1) a váltóadós örökösei ellen;

2) olly váltónyilatkozatok következtében, mellyek testületek vagy más törvényileg képzelt személyek, részvénytársaságok helyett, vagy vagyonuk önkezelésére tehetetlen személyek ügyeiben, képviselőik által adatnak ki;

3) minden olly személyek ellen, kik ellen az egyes koronaországokban fennálló különös törvényes szabályokhoz képest, az adóssági fogságnak átalában nincs helye.

3-ik czikk. Ha valamelly váltón olly személyeknek aláirásai léteznek, kik váltókötelezettséget átalában vagy teljes sikerrel nem vállalhatnak, ennek a többi váltókötelezettek kötelezettségére befolyása nincs.

Második Fejezet.

Az idegen váltókról.

I. Az idegen váltónak kellékei.

4-ik czikk. Az idegen váltónak lényeges kellékei:

1) a váltó nevezetnek, vagy ha a váltó idegen nyelven adatott ki, az idegen nyelvben ezen nevezetnek megfelelő kifejezésnek, magába a váltóba való iktatása;

2) a fizetendő pénzösszegnek kitétele;

3) azon személynek neve, vagy azon czimzet, mellynek részére vagy rendeletére kell a fizetésnek történnie (az intézvényes, Remittent);

4) a fizetés idejének kitétele; a fizetés idejét csak következőleg lehet kitűzni:
bizonyos napra,
látra (bemutatásra, a vista, a piacere sat.) vagy lát után bizonyos időre,

avagy a kibocsátás napja után bizonyos időre (kelet után, nach dato),
valamelly vásárra (vásári váltó);

Allgemeine Wechselordnung
für die k. k. österreichischen Staaten.

Erster Abschnitt.
Von der Wechselfähigkeit.

Art. 1. Wechselfähig ist Jeder, welcher sich durch Verträge verpflichten kann.

Art. 2. Der Wechselschuldner haftet für die Erfüllung der übernommenen Wechselverbindlichkeit mit seiner Person und seinem Vermögen.

Jedoch ist der Wechselarrest nicht zuläßig:

1) gegen die Erben eines Wechselschuldners;

2) aus Wechselerklärungen, welche für Corporationen oder andere juristische Personen, für Actiengesellschaften oder in Angelegenheiten solcher Personen, welche zu eigener Vermögensverwaltung unfähig sind, von den Vertretern derselben ausgestellt werden;

3) gegen alle jene Personen, gegen welche nach den in den einzelnen Kronländern bestehenden besonderen gesetzlichen Vorschriften der Schuldenarrest überhaupt nicht stattfindet.

Art. 3. Finden sich auf einem Wechsel Unterschriften von Personen, welche eine Wechselverbindlichkeit überhaupt nicht, oder nicht mit vollem Erfolge eingehen können, so hat dies auf die Verbindlichkeit der übrigen Wechselverpflichteten keinen Einfluß.

Zweiter Abschnitt.
Von gezogenen Wechseln.

I. Erfordernisse eines gezogenen Wechsels.

Art. 4. Die wesentlichen Erfordernisse eines gezogenen Wechsels sind:

1) die in den Wechsel selbst aufzunehmende Bezeichnung als Wechsel, oder, wenn der Wechsel in einer fremden Sprache ausgestellt ist, ein jener Bezeichnung entsprechender Ausdruck in der fremden Sprache;

2) die Angabe der zu zahlenden Geldsumme;

3) der Name der Person oder die Firma, an welche oder an deren Ordre gezahlt werden soll (des Remittenten);

4) die Angabe der Zeit, zu welcher gezahlt werden soll; die Zahlungszeit kann nur festgesetzt werden:

auf einen bestimmten Tag,

auf Sicht (Vorzeigung, a vista, a piacere ꝛc.) oder auf eine bestimmte Zeit nach Sicht,

auf eine bestimmte Zeit nach dem Tage der Ausstellung (nach dato),

auf eine Messe oder einen Markt (Meß- oder Markt-Wechsel);

5) a kibocsátónak (Trassant) aláírása nevével vagy czimzetével;

6) a kibocsátás helyének, napjának, hónapjának és évének kitétele;

7) azon személynek neve, vagy azon czimzet, melly a fizetést tenni köteles (intézvényezett, Bezogene oder Trassat);

8) azon helynek kitétele, hol a fizetés teljesítendő; az intézvényezettnek neve vagy czimzete mellett kitett hely, a váltót illetőleg, ha csak külön fizetési hely nincs kitűzve, fizetési helynek s egyszersmind az intézvényezett lakhelyének tekintendő.

5-ik czikk. Ha a fizetendő pénzösszeg (4-ik czikk 2-ik szám) betű- és számjegyekben van kifejezve, ezeknek egymástóli eltérése eseteiben, a betűvel kiírott összeg érvényes.

Ha az összeg betűvel vagy számmal többször van írvá, eltérések eseteiben a csekélyebb összeg érvényes.

6-ik czikk. A kibocsátó, intézvényesnek (4-ik czikk 3-ik sz.) önmagát nevezheti meg (saját rendeletrei váltó).

Hasonlókép a kibocsátó önmagát nevezheti meg intézvényezettnek (4-ik czikk 7-ik sz.), a mennyiben a fizetésnek a kibocsátás helyétől különböző helyen kell történnie (intézvényezett saját váltó).

7-ik czikk. Olly irományból, mellyben a váltó lényeges kellékeinek (4-ik czikk) valamellyike hiányzik, váltójogi kötelezettség nem származik. Az illy irományra tett nyilatkozatok (hátirat, elfogadás, kezesség) sem birnak váltó erővel.

II. A kibocsátónak kötelezettsége.

8-ik czikk. A váltó kibocsátója, annak elfogadásáért és kifizetéséért váltóilag felelős.

III. Hátirat.

9-ik czikk. Az intézvényes a váltót másra hátirat (forgatmány, Giro) által ruházhatja át.

Ha azonban a kibocsátó a váltó átruházását, ezen szavakkal „nem rendeletre“ (nicht an die Ordre), vagy más hasonjelentésü kifejezéssel megtiltotta, a hátiratnak váltójogi hatása nincs.

10-ik czikk. A hátirat által, a váltóból származó minden jogok, a hátiratosra szállnak által, különösen azon jog is, hogy a váltót tovább hátirhassa. A váltó a kibocsátóra, intézvényezettre, elfogadóra, vagy valamelly előbbi hátiróra is érvényesen, és ezek által tovább hátirathatik.

11-ik czikk. A hátiratnak a váltóra, annak valamelly másolatára, vagy a váltóhoz avagy a másolathoz toldott lapra (toldat, Alonge) kell irva lennie.

12-ik czikk. A hátirat érvényes akkor is, ha a hátiró csak nevét vagy czimét irja is fel a váltónak vagy másolatának hátára, avagy a toldatra (üres hátirat, Blanco-Indossament).

5) die Unterschrift des Ausstellers (Trassanten) mit seinem Namen oder seiner Firma;

6) die Angabe des Ortes, Monatstages und Jahres der Ausstellung;

7) der Name der Person oder die Firma, welche die Zahlung leisten soll (des Bezogenen oder Trassaten);

8) die Angabe des Ortes, wo die Zahlung geschehen soll; der bei dem Namen oder der Firma des Bezogenen angegebene Ort gilt für den Wechsel, insofern nicht ein eigener Zahlungsort angegeben ist, als Zahlungsort und zugleich als Wohnort des Bezogenen.

Art. 5. Ist die zu zahlende Geldsumme (Art. 4, Nr. 2) in Buchstaben und in Ziffern ausgedrückt, so gilt bei Abweichungen die in Buchstaben ausgedrückte Summe.

Ist die Summe mehrmals mit Buchstaben oder mehrmals mit Ziffern geschrieben, so gilt bei Abweichungen die geringere Summe.

Art. 6. Der Aussteller kann sich selbst als Remittenten (Art. 4, Nr. 3) bezeichnen (Wechsel an eigene Ordre).

Desgleichen kann der Aussteller sich selbst als Bezogenen (Art. 4, Nr. 7) bezeichnen, sofern die Zahlung an einem anderen Orte als dem der Ausstellung geschehen soll (trassirt-eigene Wechsel).

Art. 7. Aus einer Schrift, welcher eines der wesentlichen Erfordernisse eines Wechsels (Art. 4) fehlt, entsteht keine wechselmäßige Verbindlichkeit. Auch haben die auf eine solche Schrift gesetzten Erklärungen (Indossament, Accept, Aval) keine Wechselkraft.

II. Verpflichtung des Ausstellers.

Art. 8. Der Aussteller des Wechsels haftet für dessen Annahme und Zahlung wechselmäßig.

III. Indossament.

Art. 9. Der Remittent kann den Wechsel an einen Anderen durch Indossament (Giro) übertragen.

Hat jedoch der Aussteller die Uebertragung im Wechsel durch die Worte „nicht an die Ordre", oder durch einen gleichbedeutenden Ausdruck untersagt, so hat das Indossament keine wechselrechtliche Wirkung.

Art. 10. Durch das Indossament gehen alle Rechte aus dem Wechsel auf den Indossatar über, insbesondere auch die Befugniß, den Wechsel weiter zu indossiren. Auch an den Aussteller, Bezogenen, Acceptanten oder einen früheren Indossanten kann der Wechsel giltig indossirt, und von denselben weiter indossirt werden.

Art. 11. Das Indossament muß auf den Wechsel, eine Copie desselben oder ein mit dem Wechsel oder der Copie verbundenes Blatt (Alonge) geschrieben werden.

Art. 12. Ein Indossament ist giltig, wenn der Indossant auch nur seinen Namen oder seine Firma auf die Rückseite des Wechsels oder der Copie, oder auf die Alonge schreibt (Blanco-Indossament).

13-ik czikk. Minden váltótulajdonosnak joga van a váltón létező üres hátiratokat betölteni; azonban a váltót ezen betöltés nélkül is tovább hátirhatja.

14-ik czikk. A hátiró, a váltó minden későbbi tulajdonosának, annak elfogadásáért és kifizetéséért váltóilag felelős. Ha azonban a hátirathoz illy megjegyzést „szavatosság nélkül, kötelezettség nélkül" (ohne Gewährleistung, ohne Obligo), vagy hasonértelmű kikötést csatolt, a hátiratából keletkező kötelezettség alól felmentetik.

15-ik czikk. Ha a hátiratban a továbbadás ezen szavakkal „nem rendeletre" (nicht an die Ordre) vagy valamelly hasonértelmű kifejezéssel megtiltatott, azoknak, kikhez a váltó a hátiratos kezéből jut, a hátiró ellen viszkeresetök nincs.

16-ik czikk. Ha valamelly váltóra a hátirat a fizetés hiánya miatti óvás megtételére rendelt határidő lefolyta után tétetett, a hátiratos a netalán meglévő elfogadásból, az intézvényezett ellen származó jogoknak, és a váltót az említett határidő után hátirók ellen keletkező viszkereseti jogoknak lép birtokába.

De ha a váltó már a hátirat előtt fizetés hiánya miatt megóvatott, a hátiratos csak saját hátirójának, az elfogadó, kibocsátó és azok elleni jogába lép, kik a váltót az óvás megtételéig hátirták. S illy esetben a hátiró váltójogilag nincs kötelezve.

17-ik czikk. Ha a hátirathoz ezen megjegyzés „beszedés végett" (zur Eincassirung), „meghatalmazásúl" (in Procura), vagy más meghatalmazást kifejező forma csatoltatott, a hátirat a váltó tulajdonát át nem ruházza, azonban a hátiratos e mellett a váltókövetelést behajthatja, óvást tehet, és hátirójának előzőjét (Vormann), a fizetés meg nem történte (45-ik czikk) felől tudósíthatja, a ki nem fizetett váltóadosságot beperelheti, s a letett váltóaddósságot felveheti.

Az illy hátiratos ezen jogát további meghatalmazási hátirat (Procura-Indossament) által másra is átruházhatja.

Ellenben tulajdonképeni hátirat általi továbbadásra még azon esetben sincs jogosítva, ha a meghatalmazási hátirathoz ezen kifejezés „vagy rendeletére" mellékeltetett is.

IV. Elfogadás végetti bemutatás.

18-ik czikk. A váltótulajdonos a váltót az intézvényezettnek elfogadás végett tüstént bemutathatja, és el nem fogadás esetében óvást tehet.

Csupán a vásári váltókra nézve (Mess- oder Markt-Wechsel) tétetik annyiban kivétel, hogy az illyes váltókat csak a vásár helyén törvényesen meghatározott bemutatási időben lehet elfogadás végett bemutatni, és el nem fogadás esetében óvást tenni.

A váltónak puszta birtoka jogot ád a bemutatásra, és el nem fogadás esetében az óvás megtételére.

Art. 13. Jeder Inhaber eines Wechsels ist befugt, die auf demselben befindlichen Blanco-Indossamente auszufüllen; er kann den Wechsel aber auch ohne diese Ausfüllung weiter indossiren.

Art. 14. Der Indossant haftet jedem späteren Inhaber des Wechsels für dessen Annahme und Zahlung wechselmäßig. Hat er aber dem Indossamente die Bemerkung „ohne Gewährleistung", „ohne Obligo" oder einen gleichbedeutenden Vorbehalt hinzugefügt, so ist er von der Verbindlichkeit aus seinem Indossamente befreit.

Art. 15. Ist in dem Indossamente die Weiterbegebung durch die Worte „nicht an Ordre" oder durch einen gleichbedeutenden Ausdruck verboten, so haben diejenigen, an welche der Wechsel aus der Hand des Indossatars gelangt, gegen den Indossanten keinen Regreß.

Art. 16. Wenn ein Wechsel indossirt wird, nachdem die für die Protesterhebung Mangels Zahlung bestimmte Frist abgelaufen ist, so erlangt der Indossatar die Rechte aus dem etwa vorhandenen Accepte gegen den Bezogenen und Regreßrechte gegen Diejenigen, welche den Wechsel nach Ablauf dieser Frist indossirt haben.

Ist aber der Wechsel vor dem Indossamente bereits Mangels Zahlung protestirt worden, so hat der Indossatar nur die Rechte seines Indossanten gegen den Acceptanten, den Aussteller und Diejenigen, welche den Wechsel bis zur Protesterhebung indossirt haben. Auch ist in einem solchen Falle der Indossant nicht wechselmäßig verpflichtet.

Art. 17. Ist dem Indossamente die Bemerkung „zur Eincassirung", „in Procura", oder eine andere, die Bevollmächtigung ausdrückende Formel beigefügt worden, so überträgt das Indossament das Eigenthum an dem Wechsel nicht, ermächtigt aber den Indossatar zur Einziehung der Wechselforderung, Protesterhebung und Benachrichtigung des Vormannes seines Indossanten von der unterbliebenen Zahlung (Art. 45), so wie zur Einklagung der nicht bezahlten und zur Erhebung der deponirten Wechselschuld.

Ein solcher Indossatar ist auch berechtigt, diese Befugniß durch ein weiteres Procura-Indossament einem Andern zu übertragen.

Dagegen ist derselbe zur weiteren Begebung durch eigentliches Indossament selbst dann nicht befugt, wenn dem Procura-Indossamente der Zusatz „oder Ordre" hinzugefügt ist.

IV. Präsentation zur Annahme.

Art. 18. Der Inhaber eines Wechsels ist berechtigt, den Wechsel dem Bezogenen sofort zur Annahme zu präsentiren und in Ermangelung der Annahme Protest erheben zu lassen.

Nur bei Meß- oder Markt-Wechseln findet eine Ausnahme dahin Statt, daß solche Wechsel erst in der an dem Meß- und Marktorte gesetzlich bestimmten Präsentationszeit zur Annahme präsentirt, und in Ermangelung derselben protestirt werden können.

Der bloße Besitz des Wechsels ermächtigt zur Präsentation des Wechsels und zur Erhebung des Protestes Mangels Annahme.

19-ik czikk. A tulajdonos, elfogadás végett csak azon váltókat köteles bemutatni, mellyek lát után bizonyos időre szólanak. Az ilyes váltókat, a hátirók és kibocsátó elleni váltójogi kereset elvesztése mellett, a váltóban foglalt különös határozatokhoz képest, és ezeknek hiánya esetében, a kibocsátástól számítandó két év alatt kell elfogadás végett bemutatni.

Ha valamelly hátiró, illy váltóra tett hátiratához, egy különös bemutatási határidőt kapcsolt, ennek váltójogi kötelezettsége elenyészik, ha a váltó ezen határidő alatt elfogadás végett be nem mutattatott.

20-ik czikk. Ha valamelly lát után bizonyos időre szóló váltónak elfogadása nem eszközöltethetik, vagy az intézvényezett elfogadásának keltét kitenni vonakodnék, a tulajdonos, a hátiró és kibocsátó elleni váltójogi keresetének elvesztése mellett, köteles a váltónak kellő időben lett bemutatását, a bemutatási határidő (19-ik czikk) alatt tett óvás által megállapítatni.

Az óvás napja illy esetben, bemutatási napnak tekintetik.

Ha az óvástétel elmulasztatott, azon elfogadóra nézve, ki elfogadásának keltét ki nem tette, a váltónak lejárati ideje, a bemutatási határidő utólsó napjától számítatik.

V. *Elfogadás (Acceptation).*

21-ik czikk. A váltó elfogadásának a váltóra irásban kell följegyeztetnie.

Minden a váltóra irott, és az intézvényezett által aláirott nyilatkozat, feltétel nélküli elfogadásnak tekintetik, ha csak abban világosan kimondva nincs, hogy az intézvényezett az elfogadást, vagy teljességgel nem, vagy csak bizonyos megszorítások mellett akarja teljesíteni.

Feltétel nélküli elfogadásnak tekintetik hasonlókép az is, ha az intézvényezett nevét vagy czimzetét, minden további hozzáadás nélkül a váltó előlapjára irja.

Az egyszer kijelentett elfogadást többé visszavenni nem lehet.

22-ik czikk. Az intézvényezett az elfogadást, a váltóban kiirott összegnek egy részére szoríthatja.

Ha az elfogadáshoz más megszorítások kapcsoltatnak, a váltó úgy tekintetik, mintha annak elfogadása egészen megtagadtatott volna, azonban az elfogadó, elfogadásának tartalma szerint váltóilag felelős.

23-ik czikk. Az intézvényezett az elfogadás által, az általa elfogadott sommának a lejáratkor leendő kifizetésére váltójogilag köteleztetik.

Az intézvényezett, az elfogadás által, a kibocsátó irányában is váltójogilag felelős.

Ellenben az intézvényezettnek, a kibocsátó ellen váltójogi keresete nincs.

24-ik czikk. Ha a váltóban az intézvényezett lakhelyétől különböző fizetési hely (4-ik czikk 8-ik sz.) van kijelelve (telepített váltó, Domicilwechsel), a mennyiben az a váltóból ki nem tünik, hogy a fizetésnek a fizetési

Art. 19. Eine Verpflichtung des Inhabers, den Wechsel zur Annahme zu präsentiren, findet nur bei Wechseln Statt, welche auf eine bestimmte Zeit nach Sicht lauten. Solche Wechseln müssen bei Verlust des wechselmäßigen Anspruchs gegen die Indossanten und den Aussteller, nach Maßgabe der besonderen im Wechsel enthaltenen Bestimmung und in Ermangelung derselben binnen zwei Jahren nach der Ausstellung zur Annahme präsentirt werden.

Hat ein Indossant auf einen Wechsel dieser Art seinem Indossamente eine besondere Präsentationsfrist hinzugefügt, so erlischt seine wechselmäßige Verpflichtung, wenn der Wechsel nicht innerhalb dieser Frist zur Annahme präsentirt worden ist.

Art. 20. Wenn die Annahme eines auf bestimmte Zeit nach Sicht gestellten Wechsels nicht zu erhalten ist, oder der Bezogene die Datirung seines Acceptes verweigert, so muß der Inhaber bei Verlust des wechselmäßigen Anspruchs gegen die Indossanten und den Aussteller die rechtzeitige Präsentation des Wechsels durch einen innerhalb der Präsentationsfrist (Art. 19) erhobenen Protest feststellen lassen.

Der Protesttag gilt in diesem Falle für den Tag der Präsentation.

Ist die Protesterhebung unterblieben, so wird gegen den Acceptanten, welcher die Datirung seines Acceptes unterlassen hat, die Verfallzeit des Wechsels vom letzten Tage der Präsentationsfrist an gerechnet.

V. Annahme (Acceptation).

Art. 21. Die Annahme des Wechsels muß auf dem Wechsel schriftlich geschehen.

Jede auf den Wechsel geschriebene und von dem Bezogenen unterschriebene Erklärung gilt für eine unbeschränkte Annahme, sofern nicht in derselben ausdrücklich ausgesprochen ist, daß der Bezogene entweder überhaupt nicht oder nur unter gewissen Einschränkungen annehmen wolle.

Gleichergestalt gilt es für eine unbeschränkte Annahme, wenn der Bezogene ohne weiteren Beisatz seinen Namen oder seine Firma auf der Vorderseite des Wechsels schreibt.

Die einmal erfolgte Annahme kann nicht wieder zurückgenommen werden.

Art. 22. Der Bezogene kann die Annahme auf einen Theil der im Wechsel verschriebenen Summe beschränken.

Werden dem Accepte andere Einschränkungen beigefügt, so wird der Wechsel einem solchen gleichgeachtet, dessen Annahme gänzlich verweigert worden ist, der Acceptant haftet aber nach dem Inhalte seines Acceptes wechselmäßig.

Art. 23. Der Bezogene wird durch die Annahme wechselmäßig verpflichtet, die von ihm acceptirte Summe zur Verfallzeit zu zahlen.

Auch dem Aussteller haftet der Bezogene aus dem Accepte wechselmäßig.

Dagegen steht dem Bezogenen kein Wechselrecht gegen den Aussteller zu.

Art. 24. Ist in dem Wechsel ein vom Wohnorte des Bezogenen verschiedener Zahlungsort (Art. 4 Nr. 8) angegeben (Domicilwechsel), so ist, in sofern der Wechsel nicht schon ergibt, durch wen die Zahlung am Zahlungsorte erfol-

helyen ki által kell teljesítetnie, ez az intézvényezett által az elfogadás alkalmával a váltóra feljegyzendő. Ha ez meg nem történt, úgy tekintetik, mintha az intézvényezett a fizetést a fizetési helyen önmaga akarná teljesíteni.

A telepített váltónak kibocsátója, abban az elfogadás végetti bemutatást megrendelheti. Ezen rendeletnek nem teljesítése a kibocsátó és hátirók elleni viszkeresetnek elvesztését vonja maga után.

VI. Biztosítási viszkereset.

1. Az elfogadás nem teljesítése miatt.

25-ik czikk. Ha valamely váltónak elfogadása vagy teljességgel nem, vagy megszórítások mellett, vagy csak csekélyebb sommára nézve történt meg, a hátirók és a kibocsátó váltóilag kötelesek, az elfogadás hiánya miatt tett óvásnak kieresztése mellett, elegendő biztosságot nyújtani az iránt, hogy a váltóban kitett sommának, vagy az el nem fogadott összegnek kifizetése, nem különben az el nem fogadás miatt okozott költségeknek megtérítése, a lejárat napján meg fog történni.

A biztosítás módjának, nemkülönben azon helynek, mellyen a biztosításúl adott tárgy tartandó, meghatározása, a feleknek megegyezésétől függ. Ha a felek ez iránt meg nem egyezhetnek, ez esetben a biztositandó összeg a törvényszéknél kész pénzben leteendő.

A váltó-hitelezőnek a biztosításául letett dologhoz zálogjoga van, ha bár ez neki világosan kötelezve nem lenne is.

26-ik czikk. Az elfogadás hiánya miatt tett óvás birtoka által, az intézvényes, nemkülönben minden hátiratos feljogosíttatik arra, hogy a kibocsátótól s a többi előzőktől biztosítást követelhessen, s ez iránt váltóper útján keresetet indíthasson.

A viszkereső illy esetben a hátiratok sorrendéhez, és általa egyszer tett választáshoz kötve nincs.

A váltónak előmutatása és annak bebizonyítása, hogy maga a viszkereső is következőinek (Nachmänner) biztosítást adott, nem szükséges.

27-ik czikk. Az adott biztosítás nemcsak a viszkeresőnek, hanem a biztosítást kérő minden egyéb következőinek is kezességül szolgál, ha ezek ellene biztosítási viszkeresetet indítanak. Ezek nagyobb biztosságot csak azon esetben kérhetnek, ha az adott biztosítás módja vagy mennyisége ellen alapos ellenvetéseket hozhatnak elő.

28-ik czikk. Az adott biztosítás visszaadandó:

1) mihelyest a váltónak teljes elfogadása utólagosan megtörtént;

2) ha azon viszkereset alatt álló ellen, ki a biztosítást adta, a váltó lejárati napjától számítandó egy évi határidő alatt, a váltó alapján, a fizetés iránt kereset nem indittatott;

3) ha a váltónak kifizetése megtörtént, vagy annak váltóereje megszűnt.

gen soll, dies vom Bezogenen bei der Annahme auf dem Wechsel zu bemerken. Ist dies nicht geschehen, so wird angenommen, daß der Bezogene selbst die Zahlung am Zahlungsorte leisten wolle.

Der Aussteller eines Domicilwechsels kann in demselben die Präsentation zur Annahme vorschreiben. Die Nichtbeobachtung dieser Vorschrift hat den Verlust des Regresses gegen den Aussteller und die Indossanten zur Folge.

VI. Regreß auf Sicherstellung.

1. Wegen nicht erhaltener Annahme.

Art. 25. Wenn die Annahme eines Wechsels überhaupt nicht, oder unter Einschränkungen, oder nur auf eine geringere Summe erfolgt ist, so sind die Indossanten und der Aussteller wechselmäßig verpflichtet, gegen Aushändigung des, Mangels Annahme aufgenommenen Protestes genügende Sicherheit dahin zu leisten, daß die Bezahlung der im Wechsel verschriebenen Summe, oder des nicht angenommenen Betrages, so wie die Erstattung der durch die Nichtannahme veranlaßten Kosten am Verfalltage erfolgen werde.

Die Art der Sicherstellung und der Ort, wo die zur Sicherheit gegebene Sache verwahrt werden soll, hängt von der Uebereinkunft der Parteien ab. Sind sie darüber nicht einig, so muß der sicherzustellende Betrag bei Gericht baar erlegt werden.

Dem Wechselgläubiger gebührt auf die zur Sicherstellung erlegte Sache das Pfandrecht, wenn es ihm auch nicht ausdrücklich eingeräumt worden ist.

Art. 26. Der Remittent, so wie jeder Indossatar wird durch den Besitz des, Mangels Annahme aufgenommenen Protestes ermächtigt, von dem Aussteller und den übrigen Vormännern Sicherheit zu fordern und im Wege des Wechselprozesses darauf zu klagen.

Der Regreßnehmer ist hierbei an die Folgeordnung der Indossamente und die einmal getroffene Wahl nicht gebunden.

Der Beibringung des Wechsels und des Nachweises, daß der Regreßnehmer seinen Nachmännern selbst Sicherheit bestellt habe, bedarf es nicht.

Art. 27. Die bestellte Sicherheit haftet nicht blos dem Regreßnehmer, sondern auch allen übrigen Nachmännern des Bestellers, in sofern sie gegen ihn den Regreß auf Sicherstellung nehmen. Dieselben sind weitere Sicherheit zu verlangen nur in dem Falle berechtigt, wenn sie gegen die Art oder Größe der bestellten Sicherheit Einwendungen zu begründen vermögen.

Art. 28. Die bestellte Sicherheit muß zurückgegeben werden:

1) sobald die vollständige Annahme des Wechsels nachträglich erfolgt ist;

2) wenn gegen den Regreßpflichtigen, welcher sie bestellt hat, binnen Jahresfrist, vom Verfallstage des Wechsels an gerechnet, auf Zahlung aus dem Wechsel nicht geklagt worden ist;

3) wenn die Zahlung des Wechsels erfolgt oder die Wechselkraft desselben erloschen ist.

2. Az elfogadónáli biztosság hiánya miatt.

29-ik czikk. Ha valamelly váltó egészen vagy részben elfogadtatott, az elfogadott sommára nézve biztosság csak azon esetben követeltethetik:

1) ha az elfogadónak értéke csőd (Concurs, Debitverfahren, Falliment) alá került, vagy ha az elfogadó csak fizetéseit szüntette is meg;

2) ha a váltó kibocsátása után az elfogadónak vagyonára intézett valamelly végrehajtás siker nélkül maradt, vagy ha ellene, valamelly fizetési kötelezettsége nem teljesítése miatt, a személyfogság végrehajtása rendeltetett el.

Ha ezen esetekben, az elfogadó által biztosítás nem adatik, és e miatt ellene óvás tétetik, s az elfogadás, az óvás tanúsítása szerint, a váltón netalán megnevezett szükségbeli utalványozottaknál sem eszközöltethetik ki, a váltótulajdonos és minden hátiratos, az óvás kieresztése mellett, előzőitől biztosítást követelhet (26—28-ik czikk).

A váltónak puszta birtoka olly meghatalmazás gyanánt szolgál, melly mellett az elfogadótól az 1 és 2 alatt említett esetekben biztosítás követeltethetik, és ha az nem adatnék, óvás tétethetik.

VII. A váltókötelezettség teljesitése.

1. Fizetés napja.

30-ik czikk. Ha a váltóban valamelly meghatározott nap van fizetési nap gyanánt kitűzve, a lejárat ideje ezen napra esik.

Ha a fizetés napja valamelly hónap közepére tűzetett ki, a váltó ezen hónap 15-kén jár le.

31-ik czikk. A látra kelt váltó a bemutatáskor jár le.

Az illy váltó, a hátirók és a kibocsátó elleni váltójogi kereset elvesztése mellett, fizetés végett, a váltóban foglalt különös határozathoz képest, vagy illy határozat hiánya esetében, a kibocsátás után két év alatt bemutatandó.

Ha valamely hátiró illy nemű váltón, hátiratához különös bemutatási határidőt kötött, annak váltójogi kötelezettsége megszűnik, ha a váltó ezen határidő alatt be nem mutattatott.

32-ik czikk. Azon váltóknál, mellyek lát vagy kelet után bizonyos határidő múlva fizetendők, a lejárat ideje esik:

1) ha a határidő napokban határoztatott meg, a határidő utólsó napjára; a határidő számításába azon nap, mellyen a kelet után fizetendő váltó kibocsáttatott, vagy a lát után fizetendő elfogadás végett bemutattatott, nem tudatik be;

2) ha a határidő hetekben, hónapokban, vagy több hónapokra terjedő időközben (évben, félévben, negyedévben) határoztatott meg, a fizetés hetének vagy hónapjának azon napjára, melly neve vagy száma szerint a

2. Wegen Unsicherheit des Acceptanten.

Art. 29. Ist ein Wechsel ganz oder theilweise angenommen worden, so kann in Betreff der acceptirten Summe Sicherheit nur gefordert werden:

1) wenn über das Vermögen des Acceptanten der Concurs (Debitverfahren, Falliment) eröffnet worden ist, oder der Acceptant auch nur seine Zahlungen eingestellt hat;

2) wenn nach Ausstellung des Wechsels eine Execution in das Vermögen des Acceptanten fruchtlos ausgefallen, oder wider denselben wegen Erfüllung einer Zahlungsverbindlichkeit die Vollstreckung des Personalarrestes verfügt worden ist.

Wenn in diesen Fällen die Sicherheit von dem Acceptanten nicht geleistet und dieserhalb Protest gegen denselben erhoben wird, auch von den auf dem Wechsel etwa benannten Nothadressen die Annahme nach Ausweis des Protestes nicht zu erhalten ist, so kann der Inhaber des Wechsels und jeder Indossatar gegen Auslieferung des Protestes von seinen Vormännern Sicherstellung fordern (Art. 25—28).

Der bloße Besitz des Wechsels vertritt die Stelle einer Vollmacht, in den Nr. 1 und 2 genannten Fällen von dem Acceptanten Sicherheitsbestellung zu fordern, und wenn solche nicht zu erhalten ist, Protest erheben zu lassen.

VII. Erfüllung der Wechselverbindlichkeit.

1. Zahlungstag.

Art. 30. Ist in dem Wechsel ein bestimmter Tag als Zahlungstag bezeichnet, so tritt die Verfallzeit an diesem Tage ein.

Ist die Zahlungszeit auf die Mitte eines Monats gesetzt worden, so ist der Wechsel am 15. dieses Monats fällig.

Art. 31. Ein auf Sicht gestellter Wechsel ist bei der Vorzeigung fällig.

Ein solcher Wechsel muß bei Verlust des wechselmäßigen Anspruches gegen die Indossanten und den Aussteller nach Maßgabe der besonderen im Wechsel enthaltenen Bestimmung, und in Ermaglung derselben binnen zwei Jahren nach der Ausstellung zur Zahlung präsentirt werden.

Hat ein Indossant auf einem Wechsel dieser Art seinem Indossamente eine besondere Präsentationsfrist hinzugefügt, so erlischt seine wechselmäßige Verpflichtung, wenn der Wechsel nicht innerhalb dieser Frist präsentirt worden ist.

Art. 32. Bei Wechseln, welche mit dem Ablaufe einer bestimmten Frist nach Sicht oder nach Dato zahlbar sind, tritt die Verfallzeit ein:

1) wenn die Frist nach Tagen bestimmt ist, an dem letzten Tage der Frist; bei Berechnung der Frist wird der Tag, an welchem der nach Dato zahlbare Wechsel ausgestellt oder nach Sicht zahlbar zur Annahme präsentirt ist, nicht mitgerechnet;

2) wenn die Frist nach Wochen, Monaten, oder einem mehrere Monate umfassenden Zeitraume (Jahr, halbes Jahr, Vierteljahr) bestimmt ist, an demjenigen Tage der Zahlungswoche oder des Zahlungsmonats, der durch

kibocsátás vagy bemutatás napjának megfelel; ha pedig ezen nap a fizetés hónapjában hiányzik, a lejárat ideje a fizetés hónapjának utólsó napjára esik.

Ezen kifejezés „fél hónap“ (halbes Monat) 15 napi időköznek tekintetik. Ha a váltó egy vagy több egész hónapra és egy fél hónapra szól, a 15 nap utóljára számítandó.

33-ik czikk. Kiméleti napoknak (Respecttage) helyök nincsen.

34-ik czikk. Ha valamelly országban, mellyben az ó időszámítás divatozik, belföldön fizetendő kelet után szóló váltó adatott ki, és abban nem jegyeztetett meg, hogy a váltó új időszámítás szerint kelt, vagy ha a váltó mindkét időszámítás szerint kelt, a lejárat napja, az új időszámítás szerinti naptár azon napja szerint határoztatik meg, melly a kibocsátás ó időszámítás szerinti napjának megfelel.

35-ik czikk. A vásári váltók, a vásár helyének törvényei által meghatározott fizetési időben, és illy határozat hiánya esetében, a vásár törvényes befejezése előtti napon járnak le.

Ha a vásár csak egy napig tart, a váltó lejárati ideje ezen napra esik.

2. Fizetés.

36-ik czikk. A hátirott váltó birtokosának tulajdonosi minősége, a hátiratoknak összefüggő és hozzá lenyúló sora által igazoltatik. Ehez képest az első hátiratnak az intézvényes nevével, minden további hátiratnak pedig, annak nevével kell aláirva lennie, ki a közvetlenül megelőző hátiratban mint hátiratos van megnevezve. Ha valamelly üres hátirat után további hátirat következik, ez iránt azon elővélemény áll, hogy az utóbbi hátirat kibocsátója, az üres hátirat által jutott a váltónak birtokába.

A kitörlött hátiratok, az igazolás birálata alkalmával, nem irottak gyanánt tekintetnek.

A fizető, a hátiratok valódiságát vizsgálni nem köteles.

37-ik czikk. Ha a váltó, a fizetés helyén forgalomban nem levő pénznemről, vagy valamelly számítási értékről (Rechnungswährung) szól, a váltósomma a lejárat idejekor létező értéke szerint, az országban divatozó pénznemben fizettethetik ki, ha csak a kibocsátó ezen szónak „valólag“ (effectiv), vagy más hasonló záradéknak használata által, a fizetést, a váltóban megnevezett pénznemben világosan ki nem kötötte.

38-ik czikk. A váltó birtokosa, a neki ajánlott részfizetést még akkor sem útasithatja vissza, ha az elfogadás, a váltóban kitett összeg egész menynyiségére történt is.

39-ik czikk. A váltóadós, csak a nyugtatványozott váltó kieresztése mellett köteles fizetni.

seine Benennung oder Zahl dem Tage der Ausstellung der Präsentation entspricht; fehlt dieser Tag in dem Zahlungsmonate, so tritt die Verfallzeit am letzten Tage des Zahlungsmonats ein.

Der Ausdruck „halber Monat" wird einem Zeitraume von 15 Tagen gleichgeachtet. Ist der Wechsel auf einen oder mehrere ganze Monate und einen halben Monat gestellt, so sind die 15 Tage zuletzt zu zählen.

Art. 33. Respecttage finden nicht Statt.

Art. 34. Ist in einem Lande, in welchem nach altem Style gerechnet wird, ein im Inlande zahlbarer Wechsel nach Dato ausgestellt, und dabei nicht bemerkt, daß der Wechsel nach neuem Style datirt sei, oder ist derselbe nach beiden Stylen datirt, so wird der Verfalltag nach demjenigen Kalendertage des neuen Styls berechnet, welcher dem nach altem Style sich ergebenden Tage der Ausstellung entspricht.

Art. 35. Meß- oder Marktwechsel werden zu der durch die Gesetze des Meß- oder Marktortes bestimmten Zahlungsfrist und in Ermanglung einer solchen Festsetzung an dem Tage vor dem gesetzlichen Schlusse der Messe oder des Marktes fällig.

Dauert die Messe oder der Markt nur einen Tag, so tritt die Verfallzeit des Wechsels an diesem Tage ein.

2. Zahlung.

Art. 36. Der Inhaber eines indossirten Wechsels wird durch eine zusammenhängende, bis auf ihn hinuntergehende Reihe von Indossamenten als Eigenthümer des Wechsels legitimirt. Das erste Indossament muß demnach mit dem Namen des Remittenten, jedes folgende Indossament mit dem Namen Desjenigen unterzeichnet sein, welchen das unmittelbar vorhergehende Indossament als Indossatar benennt. Wenn auf ein Blanco-Indossament ein weiteres Indossament folgt, so wird angenommen, daß der Aussteller des letzteren den Wechsel durch das Blanco-Indossament erworben hat.

Ausgestrichene Indossamente werden bei Prüfung der Legitimation als nicht geschrieben angesehen.

Die Echtheit der Indossamente zu prüfen, ist der Zahlende nicht verpflichtet.

Art. 37. Lautet ein Wechsel auf eine Münzsorte, welche am Zahlungsorte keinen Umlauf hat, oder auf eine Rechnungswährung, so kann die Wechselsumme nach ihrem Werthe zur Verfallzeit in der Landesmünze gezahlt werden, sofern nicht der Aussteller durch den Gebrauch des Wortes „effektiv" oder eines ähnlichen Zusatzes die Zahlung in der im Wechsel benannten Münzsorte ausdrücklich bestimmt hat.

Art. 38. Der Inhaber des Wechsels darf eine ihm angebotene Theilzahlung selbst dann nicht zurückweisen, wenn die Annahme auf den ganzen Betrag der verschriebenen Summe erfolgt ist.

Art. 39. Der Wechselschuldner ist nur gegen Aushändigung des quittirten Wechsels zu zahlen verpflichtet.

Ha a váltóadós részfizetést tett, csak azt kivánhatja, hogy a fizetés a váltóra feljegyeztessék, és neki a váltó másolatára nyugtatvány adassék.

40-ik czikk. Ha a fizetés a váltó lejárati-idején nem követeltetik, az elfogadó a nemfizetés miatti óvástételre rendelt határidő lefolyta után, a váltóösszeget a váltótulajdonos veszélyére és költségein a biróságnál leteheti.

A tulajdonosnak idézése nem szükséges.

VIII. *Fizetés hiánya miatti viszkereset.*

41-ik czikk. A fizetés nem teljesítése esetében, a kibocsátó és hátirók ellen indítandó viszkeresetre megkivántatik:

1) hogy a váltó fizetés végett bemutattatott légyen, és

2) hogy mind ezen bemutatás, mind pedig a fizetés nem teljesítése, ez irant kellő időben tett óvás által tanusíttassék.

Az óvástétel a fizetés napján megengedtetik, azonban annak legfelebb a fizetés napja után következő második köznapon (Werktag) meg kell történnie.

42-ik czikk. Az óvás meg nem tételére való felszólítás („óvás nélkül" „költség nélkül" „ohne Protest" „ohne Kosten" sat.), az óvás elengedésének, de korántsem a kellő időbeni bemutatási kötelezettség elengedésének tekintendő. Azon váltókötelezett, kitől eme felszólítás származik, ha a bemutatásnak kellő időben lett teljesítését tagadja, a bebizonyítás terhét átvállalni köteles.

Ezen felszólítás, az óvási költségek megtérítése alól fel nem menthet.

43-ik czikk. A telepített váltók, fizetés végett a telepesnél, vagy ha illyes megnevezve nincs, magánál az intézvényezettnél, azon helyen, hová a váltó telepítve van, bemutatandók, és ha a fizetés nem teljesítetik, ugyanott megóvandók.

Ha a telepes ellen, a kellő időbeni óvástétel elmulasztatott, ez által nemcsak a kibocsátó és hátirók, hanem az elfogadó elleni váltójogi kereset is elenyészik.

44-ik czikk. Az elfogadó elleni váltójog fentartására, a 43-ik czikkben érintett esetet kivéve, sem a fizetés napjáni bemutatás, sem pedig az óvástétel nem szükséges.

45-ik czikk. A fizetés hiánya miatt óvatolt váltó birtokosa köteles közvetlen előzőjét, az óvástétel napja után két nap alatt, a váltónak ki nem fizetéséről irásban tudósítani, e végre azonban elegendő, ha a tudósítvány az említett határidő alatt póstára adatott.

Minden tudósított előző köteles, a tudósítvány vételétől számítandó fenebbi határidő alatt, legközelebbi előzőjét hasonló módon értesiteni.

Azon váltótulajdonos vagy hátiratos, ki a tudósítást megtenni elmulasztja, vagy azt nem közvetlen előzőjéhez intézi, e miatt a tudósítás elmu-

Hat der Wechselschuldner eine Theilzahlung geleistet, so kann derselbe nur verlangen, daß die Zahlung auf dem Wechsel abgeschrieben, und ihm die Quittung auf einer Abschrift des Wechsels ertheilt werde.

Art. 40. Wird die Zahlung des Wechsels zur Verfallzeit nicht gefordert, so ist der Acceptant nach Ablauf der für die Protesterhebung Mangels Zahlung bestimmten Frist befugt, die Wechselsumme auf Gefahr und Kosten des Inhabers bei Gericht niederzulegen.

Der Vorladung des Inhabers bedarf es nicht.

VIII. Regreß Mangels Zahlung.

Art. 41. Zur Ausübung des bei nicht erlangter Zahlung statthaften Regresses gegen den Aussteller und die Indossanten ist erforderlich:

1) daß der Wechsel zur Zahlung präsentirt worden ist, und
2) daß sowohl diese Präsentation, als die Nichterlangung der Zahlung durch einen rechtzeitig darüber aufgenommenen Protest dargethan wird.

Die Erhebung des Protestes ist am Zahlungstage zulässig, sie muß aber spätestens am zweiten Werktage nach dem Zahlungstage geschehen.

Art. 42. Die Aufforderung, keinen Protest erheben zu lassen („ohne Protest, ohne Kosten" ꝛc.) gilt als Erlaß des Protestes, nicht aber als Erlaß der Pflicht zur rechtzeitigen Präsentation. Der Wechselverpflichtete, von welchem jene Aufforderung ausgeht, muß die Beweislast übernehmen, wenn er die rechtzeitig geschehene Präsentation in Abrede stellt.

Gegen die Pflicht zum Ersatze der Protestkosten schützt jene Aufforderung nicht.

Art. 43. Domicilirte Wechsel sind dem Domiciliaten, oder wenn ein solcher nicht benannt ist, dem Bezogenen selbst an demjenigen Orte, wohin der Wechsel domicilirt ist, zur Zahlung zu präsentiren, und wenn die Zahlung unterbleibt, dort zu protestiren.

Wird die rechtzeitige Protesterhebung beim Domiciliaten verabsäumt, so geht dadurch der wechselmäßige Anspruch nicht nur gegen den Aussteller und die Indossanten, sondern auch gegen den Acceptanten verloren.

Art. 44. Zur Erhaltung des Wechselrechtes gegen den Acceptanten bedarf es, mit Ausnahme des im Art. 43 erwähnten Falles, weder der Präsentation am Zahlungstage, noch der Erhebung eines Protestes.

Art. 45. Der Inhaber eines Mangels Zahlung protestirten Wechsels ist verpflichtet, seinen unmittelbaren Vormann innerhalb zweier Tage nach dem Tage der Protesterhebung von der Nichtzahlung des Wechsels schriftlich zu benachrichtigen, zu welchem Ende es genügt, wenn das Benachrichtigungsschreiben innerhalb dieser Frist zur Post gegeben ist.

Jeder benachrichtigte Vormann muß binnen derselben, vom Tage des empfangenen Berichts zu berechnenden Frist, seinen nächsten Vormann in gleicher Weise benachrichtigen.

Der Inhaber oder Indossatar, welcher die Benachrichtigung unterläßt oder dieselbe nicht an den unmittelbaren Vormann ergehen läßt, wird hierdurch

lasztásából eredett kárt, az összes, vagy az átugrott előzőknek megtériteni köteles. Ugyanaz elveszti ezen személyek irányában, a kamatokhoz és költségekhez való igényeit is, úgy hogy csupán a váltósommát követelheti.

46-ik czikk. Ha annak bebizonyitása forog fenn, hogy az előző kellő időben irásban tudósitatott, e végre elegendő annak póstabizonyítványnyali kimutatása, hogy az érdeklett által, a kérdés alatti előzőhöz, a megnevezett napon egy levél küldetett, ha csak be nem bizonyúl, hogy a megérkezett levélnek más tartalma volt.

Az eljutott irásbeli tudósitvány vételének napja is kimutattathatik póstabizonyítvány által.

47-ik czikk. Ha valamelly hátiró a váltót, a hely megnevezésének hozzátétele nélkül adta tovább, ez esetben a fizetés meg nem történtéről, ennek előzőjét kell tudósitani.

48-ik czikk. Minden váltóadósnak joga van, a váltósommának kamatokkal és költségekkel lett lefizetése mellett, a birtokostól, a nyugtatványozott váltónak, és a nemfizetés miatt tett óvásnak átadását követelni.

49-ik czikk. A fizetés hiánya miatt megóvott váltónak birtokosa, váltójogi keresetét, minden váltóilag kötelezettek, vagy ezek közől csak egyneház avagy egy ellen indíthatja, a nélkül, hogy ez által, a kereset alá nem vett kötelezettek elleni igényeit elvesztené.

Ugyanez a hátiratok sorrendéhez kötve nincs.

50-ik czikk. Azon tulajdonosnak, ki a váltót fizetés hiánya miatt megóvatta, viszkereseti igényei következendőkre szorítkoznak:

1) a ki nem fizetett váltósommára, a lejárat napjától számitandó 6 százalékos évi kamatjaival együtt;

2) az óvási költségekre s egyébb kiadásokra;

3) $\frac{1}{3}$ százaléknyi váltódijra (Provision).

Ezen öszvegek, ha a viszkereset alatt álló, a fizetés helyétől különböző helyen lakik, azon váltófolyam szerint fizetendők, mely folyama van, a fizetés helyéről a viszkereset alatt álló lakhelyére intézett látra kelt váltónak.

Ha a fizetés helyén az említett lakhelyre folyam nem létezik, a váltófolyam, a viszkereset alatt állónak lakhelyéhez legközelebb eső piacz szerint számítandó.

A váltófolyam a viszkereset alatt állónak kivánságára, közhitelességű folyamjegyzékkel, vagy meghitelt alkusz bizonyítványával, avagy ezeknek hiánya esetében, két kereskedő bizonyítványával igazolandó.

51-ik czikk. Azon hátiró, ki a váltót beváltotta vagy küldime (Rimesse) gyanánt kapta, az előbbi hátirótól vagy a kibocsátótól közetkezendőket követelheti:

1) az általa lefizetett vagy küldime által kiegyenlített sommát, a fizetés napjától számítandó 6 százalékos évi kamatjaival együtt;

den sämmtlichen oder den übersprungenen Vormännern zum Ersatze des aus der unterlassenen Benachrichtigung entstandenen Schadens verpflichtet. Auch verliert derselbe gegen diese Personen den Anspruch auf Zinsen und Kosten, so daß er nur die Wechselsumme zu fordern berechtigt ist.

Art. 46. Kommt es auf den Nachweis der dem Vormanne rechtzeitig gegebenen schriftlichen Benachrichtigung an, so genügt zu diesem Zwecke der durch ein Postattest geführte Beweis, daß ein Brief von dem Betheiligten an den Adressaten an dem angegebenen Tage abgesandt ist, sofern nicht dargethan wird, daß der angekommene Brief einen andern Inhalt gehabt hat.

Auch der Tag des Empfanges der erhaltenenen schriftlichen Benachrichtigung kann durch ein Postattest nachgewiesen werden.

Art. 47. Hat ein Indossant den Wechsel ohne Hinzufügung einer Ortsbezeichnung weiter begeben, so ist der Vormann desselben von der unterbliebenen Zahlung zu benachrichtigen.

Art. 48. Jeder Wechselschuldner hat das Recht, gegen Erstattung der Wechselsumme nebst Zinsen und Kosten die Auslieferung des quittirten Wechsels und des wegen Nichtzahlung erhobenen Protestes von dem Inhaber zu fordern.

Art. 49. Der Inhaber eines Mangels Zahlung protestirten Wechsels kann die Wechselklage gegen alle Wechselverpflichtete oder auch nur gegen Einige oder Einen derselben anstellen, ohne dadurch seinen Anspruch gegen die nicht in Anspruch genommenen Verpflichtungen zu verlieren.

Derselbe ist an die Reihenfolge der Indossamente nicht gebunden.

Art. 50. Die Regreßansprüche des Inhabers, welcher den Wechsel Mangels Zahlung hat protestiren lassen, beschränken sich auf:

1) die nicht bezahlte Wechselsumme nebst 6 Procent jährlicher Zinsen vom Verfalltage ab;
2) die Protestkosten und anderen Auslagen;
3) eine Provision von ⅓ Procent.

Die vorstehenden Beträge müssen, wenn der Regreßpflichtige an einem anderen Orte als dem Zahlungsorte wohnt, zu demjenigen Course gezahlt werden, welchen ein vom Zahlungsorte auf den Wohnort des Regreßpflichtigen gezogener Wechsel auf Sicht hat.

Besteht am Zahlungsorte kein Cours auf jenen Wohnort, so wird der Cours nach demjenigen Platze genommen, welcher dem Wohnorte des Regreßpflichtigen am nächsten liegt.

Der Cours ist auf Verlangen des Regreßpflichtigen durch einen unter öffentlicher Autorität ausgestellten Courszettel oder durch das Attest eines vereideten Mäklers, oder in Ermanglung derselben durch ein Attest zweier Kaufleute zu bescheinigen.

Art. 51. Der Indossant, welcher den Wechsel eingelöst oder als Rimesse erhalten hat, ist von einem früheren Indossanten oder von dem Aussteller zu fordern berechtigt:

1) die von ihm gezahlte oder durch Rimesse berichtigte Summe nebst 6 Procent jährlicher Zinsen vom Tage der Zahlung;

2) a neki okozott költségeket;

3) $^1/_3$ százaléknyi váltódíjt (Provision).

Ezen öszvegek, ha a viszkereset alatt álló más helyen lakik mint a viszkereső, azon váltófolyam szerint fizetendők, melly folyama van a viszkereső lakhelyéről, a viszkereset alatt álló lakhelyére intézványezett látra kelt váltónak.

Ha a viszkereső lakhelyén, a viszkereset alatt álló lakhelyére váltófolyam nem létezik, a váltófolyam, a viszkereset alatt állónak lakhelyéhez legközelebbi váltópiacz szerint számíttatik.

A váltófolyam bebizonyítására, az 50-ik czikk határozata alkalmazandó.

52-ik czikk. Az 50-ik és 51-ik czikk 1-ső és 3-ik sz. a. foglalt határozatok által, valamelly külföldön fekvő helyre intézett viszkereset esetében, magasabb, ott megengedett tételeknek számítása nem rekesztetik ki.

53-ik czikk. A viszkereső, követelésének öszvege iránt, viszváltót (Rückwechsel) intézhet a viszkereset alatt állóra.

Ez esetben a követeléshez számítandók még a viszváltó tőzsérletéért járó alkuszdíjak és a netalán szükséges bélyegdíjak is.

A viszváltó látra fizetendő és igenyest (a drittura) átküldendő.

54-ik czikk. A viszkereset alatt álló, csupán a váltónak, óvásnak és nyugtatványozott viszkereseti költségeknek (Retourrechnung) átadása mellett köteles fizetni.

55-ik czikk. Minden olly hátiró, ki következői közől valamellyiket kielégítette, saját és következőinek hátiratát kitörölheti.

IX. Közbenjárás.

1. Névbecsülésbeli elfogadás.

56-ik czikk. Ha valamelly, elfogadás hiánya miatt megóvott váltón, a fizetési helyre szóló szükségbeli utalvány (Nothadresse) létezik, ez esetben, mielőtt biztosítás kérethetnék, az elfogadás a szükségbeli utalványozottól követelendő.

Több szükségbeli utalványozottak között elsőbbsége annak vagyon, ki által, ha a fizetés teljesíttetik, legtöbb kötelezett leend fölmentve kötelezésétől.

57-ik czikk. Olly személy altal ajánlott névbecsülésbeli elfogadásban, ki a váltón szükségbeli utalványozott gyanánt nincs feljegyezve, a tulajdonos megegyezni nem tartozik.

58-ik czikk. A névbecsülésbeli elfogadó, az elfogadás hiánya miatti óvást, a költségek megtérítése mellett magának átadatni, és a névbecsülésbeli elfogadást az óvásnak valamelly függelékében megjegyeztetni köteles.

Ugyanez a névbecsültet, az óvásnak átküldése mellett, a megtörtént közbenjárásról tudósítani, és ezen tudósítványt az óvással együtt, az óvástétel napja utáni két nap alatt póstára adni köteles.

Ha ezt tenni elmulasztja, a mulasztás által okozott kárért felelős.

2) die ihm entstandenen Kosten;
3) eine Provision von $1/3$ Procent.

Die vorstehenden Beträge müssen, wenn der Regreßpflichtige an einem anderen Orte, als der Regreßnehmer wohnt, zu demjenigen Course gezahlt werden, welchen ein vom Wohnorte des Regreßnehmers auf den Wohnort des Regreßpflichtigen gezogener Wechsel auf Sicht hat.

Besteht im Wohnorte des Regreßnehmers kein Cours auf den Wohnort des Regreßpflichtigen, so wird der Cours nach demjenigen Platze genommen, welcher dem Wohnorte des Regreßpflichtigen am nächsten liegt.

Wegen der Bescheinigung des Courses kommt die Bestimmung des Art. 50 zur Anwendung.

Art. 52. Durch die Bestimmungen der Art. 50 und 51 Nr. 1 und 3 wird bei einem Regresse auf einen ausländischen Ort die Berechnung höherer, dort zulässiger Sätze nicht ausgeschlossen.

Art. 53. Der Regreßnehmer kann über den Betrag seiner Forderung einen Rückwechsel auf den Regreßpflichtigen ziehen.

Der Forderung treten in diesem Falle noch die Mäklergebühren für Negozirung des Rückwechsels, so wie die etwaigen Stempelgebühren hinzu.

Der Rückwechsel muß auf Sicht zahlbar und unmittelbar (a drittura) gestellt werden.

Art. 54. Der Regreßpflichtige ist nur gegen Auslieferung des Wechsels, des Protestes und einer quittirten Retourrechnung Zahlung zu leisten verbunden.

Art. 55. Jeder Indossant, der einen seiner Nachmänner befriedigt hat, kann sein eigenes und seiner Nachmänner Indossament ausstreichen.

IX. Intervention.

1. Ehrenannahme.

Art. 56. Befindet sich auf einem Mangels Annahme protestirten Wechsel eine auf den Zahlungsort lautende Nothadresse, so muß, ehe Sicherstellung verlangt werden kann, die Annahme von der Nothadresse gefordert werden.

Unter mehreren Nothadressen gebührt derjenigen der Vorzug, durch deren Zahlung die meisten Verpflichteten befreit werden.

Art. 57. Die Ehrenannahme von Seite einer nicht auf dem Wechsel als Nothadresse benannten Person braucht der Inhaber nicht zuzulassen.

Art. 58. Der Ehrenacceptant muß sich den Protest Mangels Annahme gegen Erstattung der Kosten aushändigen und in einem Anhange zu demselben die Ehrenannahme bemerken lassen.

Er muß den Honoraten unter Uebersendung des Protestes von der geschehenen Intervention benachrichtigen, und diese Benachrichtigung mit dem Proteste innerhalb zweier Tage, nach dem Tage der Protesterhebung, zur Post geben. Unterläßt er dies, so haftet er für den durch die Unterlassung entstehenden Schaden.

59-ik czikk. Ha a névbecsülő, elfogadásában elmulasztotta azt kitenni, kinek nevére történik az elfogadás, illy esetben a kibocsátó tekintetik névbecsült gyanánt.

60-ik czikk. A névbecsülésbeli elfogadó, az elfogadás által, a névbecsültnek minden következői irányában váltóilag van kötelezve. Ezen kötelezettség elenyészik, ha a névbecsülésbeli elfogadónál, a váltó fizetés végett, legfelebb a fizetés napja utáni második köznapon be nem mutattatik.

61-ik czikk. Ha a váltó, valamelly szükségbeli utalványozott, vagy valamelly más közbenjáró által névbecsülésből elfogadtatik, a tulajdonosnak és a névbecsült következőinek biztosítási viszkeresetük nincs.

Ez azonban a névbecsült és ennek előzői által megindíttathatik.

2. Névbecsülésbeli fizetés.

62-ik czikk. Ha az intézvényezett által ki nem fizetett váltón vagy ennek másolatán, a fizetési helyre szóló szükségbeli utalványok, vagy valamelly névbecsülésbeli elfogadás léteznének, a tulajdonos a váltót fizetés végett, legfelebb a fizetés napja utáni második köznapon, minden szükségbeli utalványozottaknál és a névbecsülésbeli elfogadónál bemutatni, és az eredményt a fizetés hiánya miatti óvásban, vagy ennek függelékében följegyeztetni köteles.

Ha ezt tenni elmulasztja, az utalványozó vagy névbecsült és ennek következői elleni viszkeresetét elveszti.

Ha a tulajdonos, valamelly más közbenjáró által ajánlott névbecsülésbeli fizetést el nem fogadja, a névbecsültnek következői elleni viszkeresetét elveszti.

63-ik czikk. A névbecsülésbeli fizetőnek, a váltó és a fizetés hiánya miatt tett óvás, a költségek megtérítése mellett átadandó.

Ez a névbecsülésbeli fizetés által, a tulajdonosnak (50-ik és 52-ik czikk), a névbecsült, ennek előzői és az elfogadó elleni jogaiba lép.

64-ik czikk. Ha a névbecsülésbeli fizetést többen ajánlanak, ezek között elsőbbsége annak vagyon, kinek fizetése által legtöbb kötelezett leend fölmentve kötelezésétől.

Azon közbenjárónak, ki a fizetést teljesíti, jóllehet a váltóból vagy az óvásból világos, hogy más valaki, kit e szerint elsőbbség illet, a váltót beváltani kész volt, viszkeresete nincs azon hátirók ellen, kik a más által ajánlott fizetés teljesítése által kötelezettségektől felmentettek volna.

65-ik czikk. Azon névbecsülésbeli elfogadó, ki a fizetést azért nem teljesítheti, mivel az intézvényezett, vagy más valamelly közbenjáró fizetett, a fizetőtől $1/3$ százaléknyi váltódíjt követelhet.

X. *A váltó példányok többszörözése.*

1. Másod-példányok.

66-ik czikk. Az idegen váltónak kibocsátója köteles, az intézvényesnek kivánságára, a váltónak több egyenlő példányait átadni.

Art. 59. Wenn der Ehrenacceptant unterlassen hat, in seinem Accepte zu bemerken, zu wessen Ehren die Annahme geschieht, so wird der Aussteller als Honorat angesehen.

Art. 60. Der Ehrenacceptant wird den sämmtlichen Nachmännern des Honoraten durch die Annahme wechselmäßig verpflichtet. Diese Verpflichtung erlischt, wenn dem Ehrenacceptanten der Wechsel nicht spätestens am zweiten Werktage nach dem Zahlungstage zur Zahlung vorgelegt wird.

Art. 61. Wenn der Wechsel von einer Nothadresse oder einem anderen Intervenienten zu Ehren angenommen wird, so haben der Inhaber und die Nachmänner des Honoraten keinen Regreß auf Sicherstellung.

Derselbe kann aber von dem Honoraten und dessen Vormännern geltend gemacht werden.

2. Ehrenbezahlung.

Art. 62. Befinden sich auf dem von dem Bezogenen nicht eingelösten Wechsel oder der Copie Nothadressen, oder ein Ehrenaccept, welche auf den Zahlungsort lauten, so muß der Inhaber den Wechsel spätestens am zweiten Werktage nach dem Zahlungstage den sämmtlichen Nothadressen und dem Ehrenacceptanten zur Zahlung vorlegen, und den Erfolg im Proteste Mangels Zahlung oder in einem Anhange zu demselben bemerken lassen.

Unterläßt er dies, so verliert er den Regreß gegen den Adressanten oder Honoraten und deren Nachmänner.

Weis't der Inhaber die von einem anderen Intervenienten angebotene Ehrenzahlung zurück, so verliert er den Regreß gegen die Nachmänner des Honoraten.

Art. 63. Dem Ehrenzahler muß der Wechsel und der Protest Mangels Zahlung gegen Erstattung der Kosten ausgehändigt werden.

Er tritt durch die Ehrenzahlung in die Rechte des Inhabers (Art. 50 und 52) gegen den Honoraten, dessen Vormänner und den Acceptanten.

Art. 64. Unter Mehreren, welche sich zur Ehrenzahlung erbieten, gebührt demjenigen der Vorzug, durch dessen Zahlung die meisten Wechselverpflichteten befreit werden.

Ein Intervenient, welcher zahlt, obgleich aus dem Wechsel oder Proteste ersichtlich ist, daß ein Anderer, dem er hiernach nachstehen müßte, den Wechsel einzulösen bereit war, hat keinen Regreß gegen diejenigen Indossanten, welche durch Leistung der von dem Anderen angebotenen Zahlung befreit worden wären.

Art. 65. Der Ehrenacceptant, welcher nicht zur Zahlungsleistung gelangt, weil der Bezogene oder ein anderer Intervenient bezahlt hat, ist berechtigt, von dem Zahlenden eine Provision von $1/3$ Procent zu verlangen.

X. Vervielfältigung eines Wechsels.

1. Wechselduplicate.

Art. 66. Der Aussteller eines gezogenen Wechsels ist verpflichtet, dem Remittenten auf Verlangen mehrere gleichlautende Exemplare des Wechsels zu überliefern.

Ezek a szövegben első- (Prima), másod- (Secunda), harmad- (Tertia) váltónak, s így tovább nevezendők; ellenkezőleg minden példány különváltónak (magán-váltó, Sola-Wechsel) tekintetik.

A váltónak másod-példányát a hátiratos is követelheti. E közvetlen előzőjét tartozik megkeresni, ki is viszont saját előzőjéhez tartozik visszamenni mindaddig, míg a követelés a kibocsátóhoz jut. Minden hátiratosnak joga van előzőjétől azt követelni, hogy az előbbi hátiratok a másod-példányon ismételtessenek.

67-ik czikk. Ha több kiadott példányok közől egy fizettetik, ez által a többiek erejöket elvesztik.

A többi példányoknál fogva felelősek maradnak azonban:

1) azon hátiró, ki ugyanazon váltónak több példányait különböző személyekre hátirta, és minden olly későbbi hátirók, kiknek aláirásaik a fizetéskor vissza nem adott példányokon léteznek, hátirataiknál fogva;

2) azon elfogadó, ki ugyanazon váltónak több példányait fogadta el, a fizetéskor vissza nem adott példányokon létező elfogadásoknál fogva.

68-ik czikk. Az, ki a váltónak több példányai közül egyet elfogadás végett elküldött, a többi példányokra köteles följegyezni, hogy az általa elfogadás végett elküldött példány kinél található. Ezen feljegyzésnek elmulasztása azonban a váltónak váltóerejét meg nem szünteti.

Az elfogadás végett elküldött példánynak gondviselője köteles ezt annak átadni, ki magát mint hátiratos, (36-ik czikk) vagy az átvétel iránt más módon igazolja.

69-ik czikk. Azon másod-példánynak tulajdonosa, mellyre följegyeztetett, hogy az elfogadás végett elküldött példány kinél találtatik, elfogadás hiánya miatt, biztositási viszkeresetet, és fizetés hiánya miatt, fizetési viszkeresetet elébb nem indithat, míg óvástétel által nem igazoltatta azt:

1) hogy az elfogadás végett elküldött példány, a gondviselő által neki át nem adatott, és

2) hogy az elfogadás vagy a fizetés a másod-példányra, sem eszközöltethetett.

9. Váltómásolatok.

70-ik czikk. A váltómásolatoknak, a váltó és ezen lévő hátiratok és megjegyzések másolatát kell magokban foglalniok, és ezen nyilatkozattal: „eddig másolat (bis hieher Abschrift, Copie)“ vagy valamelly hasonló megjeleléssel elláttatniok.

A másolatban megjegyzendő, hogy az elfogadás végett elküldött eredeti váltó, kinél található. Ezen megjegyzésnek elmulasztása azonban, a hátirott másolatnak váltói erejét meg nem szünteti.

71-ik czikk. A másolaton létező minden eredeti hátirat, a hátirót épen úgy kötelezi, mintha az az eredeti váltón állana.

Dieselben müssen im Contexte als Prima, Secunda, Tertia u. s. w. bezeichnet sein, widrigenfalls jedes Exemplar als ein für sich bestehender Wechsel (Sola-Wechsel) erachtet wird.

Auch ein Indossatar kann ein Duplicat des Wechsels verlangen. Er muß sich dieserhalb an seinen unmittelbaren Vormann wenden, welcher wieder an seinen Vormann zurückgehen muß, bis die Anforderung an den Aussteller gelangt. Jeder Indossatar kann von seinem Vormanne verlangen, daß die früheren Indossamente auf dem Duplicate wiederholt werden.

Art. 67. Ist von mehreren ausgefertigten Exemplaren das eine bezahlt, so verlieren dadurch die anderen ihre Kraft.

Jedoch bleiben aus den übrigen Exemplaren verhaftet:

1) der Indossant, welcher mehrere Exemplare desselben Wechsels an verschiedene Personen indossirt hat, und alle späteren Indossanten, deren Unterschriften sich auf den, bei der Zahlung nicht zurückgegebenen Exemplaren befinden, aus ihren Indossamenten;

2) der Acceptant, welcher mehrere Exemplare desselben Wechsels acceptirt hat, aus den Accepten auf den bei der Zahlung nicht zurückgegebenen Exemplaren.

Art. 68. Wer eines von mehreren Exemplaren eines Wechsels zur Annahme versandt hat, muß auf den übrigen Exemplaren bemerken, bei wem das von ihm zur Annahme versandte Exemplar anzutreffen ist. Das Unterlassen dieser Bemerkung entzieht jedoch dem Wechsel nicht die Wechselkraft.

Der Verwahrer des zum Accepte versandten Exemplars ist verpflichtet, dasselbe demjenigen auszuliefern, der sich als Indossatar (Art. 36) oder auf andere Weise zur Empfangnahme legitimirt.

Art. 69. Der Inhaber eines Duplicats, auf welchem angegeben ist, bei wem das zum Accepte versandte Exemplar sich befindet, kann Mangels Annahme desselben den Regreß auf Sicherstellung und Mangels Zahlung den Regreß auf Zahlung nicht eher nehmen, als bis er durch Protest hat feststellen lassen:

1) daß das zum Accepte versandte Exemplar ihm vom Verwahrer nicht verabfolgt worden ist, und

2) daß auch auf das Duplicat die Annahme oder die Zahlung nicht zu erlangen gewesen.

2. Wechselcopien.

Art. 70. Wechselcopien müssen eine Abschrift des Wechsels und der darauf befindlichen Indossamente und Anmerkungen enthalten und mit der Erklärung: „bis hierher Abschrift (Copie)" oder mit einer ähnlichen Bezeichnung versehen sein.

In der Copie ist zu bemerken, bei wem das zur Annahme versandte Original des Wechsels anzutreffen ist. Das Unterlassen dieser Bemerkung entzieht jedoch der indossirten Copie nicht ihre wechselmäßige Kraft.

Art. 71. Jedes auf einer Copie befindliche Original-Indossament verpflichtet den Indossanten eben so, als wenn es auf einem Original-Wechsel stände.

72-ik czikk. Az eredeti váltónak gondviselője, köteles azt valamelly egy vagy több eredeti hátiratokkal ellátott másolat birtokosának átadni, a mennyiben ez, magát mint hátiratos, vagy az átvétel iránt más módon igazolja.

Ha a gondviselő az eredeti váltót át nem adja, a váltómásolatnak tulajdonosa, csak a 69-ik czikk 1-ső sz. a. említett óvásnak megtétele után indíthat biztosítási viszkeresetet és a másolatban kitűzött lejárati napnák elérkezése után fizetendő viszkeresetet, azon hátirók ellen, kiknek eredeti hátiratai a másolaton foglaltatnak.

XI. *Elveszett váltók.*

73-ik czikk. Az elveszett váltónak tulajdonosa, annak megsemmisítését a fizetési helynek törvényszékénél kérheti.

Azon törvényszék, mellynél a váltó megsemmisítését tárgyazó folyamodvány benyujtatott, ezirant hirdetvényt tartozik kibocsátani, a váltó birtokosához intézett azon felszólitással, miszerint ez a váltót a törvényszék elibe terjessze, a hirdetvényben 45 napi határidőt rendelni, és ennek kezdetét, ha a váltó még le nem járt, a váltó lejárati ideje utáni első napra határozni.

A megsemmisítési eljárásnak folyamatba tétele, és a váltó lejárta után, a tulajdonos az elfogadótól a fizetést követelheti, ha a váltó megsemmisítéséig biztosítást ad. Illy biztosítás adása nélkül, a tulajdonos az elfogadásnál fogva tartozó sommának, csak a törvényszékhez leendő letételét követelheti.

74-ik czikk. A váltónak, a 36-ik czikk határozatai szerint igazolt birtokosa, annak kieresztésére csak azon esetben szoríthatik, ha a váltót roszlelküleg szerezte, vagy őt, a váltónak szerzésére nézve, vétkes gondatlanság terheli.

XII. *Hamis váltók.*

75-ik czikk. Ha a váltó kibocsátójának aláírása hamis vagy meghamisított is, igazi elfogadás, és az igazi hátiratok váltójogi hatásukat megtartják.

76-ik czikk. A hamis vagy meghamisított elfogadással vagy hátirattal ellátott váltónál fogva, mindazon hátirók és a kibocsátó, kiknek aláírásaik igazak, váltóilag kötelezve maradnak.

XIII. *Váltói elévülés.*

77-ik czikk. Az elfogadó elleni váltójogi kereset, a váltó lejárati napjától számítandó három esztendő alatt évül el.

78-ik czikk. A tulajdonosnak, a kibocsátó és egyébb előzők elleni viszkereseti igényei (50-ik czikk) elévülnek:

1) 3 hónap alatt, ha a váltó Europában volt fizetendő, Izlandot és a farői szigeteket kivéve;

Art. 72. Der Verwahrer des Original-Wechsels ist verpflichtet, denselben dem Besitzer einer mit einem oder mehreren Original-Indossamenten versehenen Copie auszuliefern, sofern sich derselbe als Indossatar oder auf andere Weise zur Empfangnahme legitimirt.

Wird der Original-Wechsel vom Verwahrer nicht ausgeliefert, so ist der Inhaber der Wechselcopie nur nach Aufnahme des im Art. 69 Nr. 1 erwähnten Protestes Regreß auf Sicherstellung und nach Eintritt des in der Copie angegebenen Verfalltages Regreß auf Zahlung gegen diejenigen Indossanten zu nehmen berechtigt, deren Original-Indossamente auf der Copie befindlich sind.

XI. Abhanden gekommene Wechseln.

Art. 73. Der Eigenthümer eines abhanden gekommenen Wechsels kann die Amortisation desselben bei dem Gerichte des Zahlungsortes beantragen.

Das Gericht, bei welchem ein Gesuch um Amortisation eines Wechsels überreicht worden ist, hat hierüber ein Edict mit der Aufforderung an den Inhaber des Wechsels, denselben dem Gerichte vorzulegen, zu erlassen, darin die Frist auf 45 Tage zu bestimmen, und den Anfang derselben, wenn der Wechsel noch nicht fällig ist, auf den ersten Tag nach der Verfallzeit des Wechsels festzusetzen.

Nach Einleitung des Amortisationsverfahrens und nach der Verfallzeit des Wechsels kann der Eigenthümer vom Acceptanten Zahlung fordern, wenn er bis zur Amortisation des Wechsels Sicherheit bestellt. Ohne eine solche Sicherheitsstellung ist er nur die Deposition der aus dem Accepte schuldigen Summe bei Gericht zu fordern berechtigt.

Art. 74. Der nach den Bestimmungen des Art. 36 legitimirte Besitzer eines Wechsels kann nur dann zur Herausgabe desselben angehalten werden, wenn er den Wechsel in bösem Glauben erworben hat oder ihm bei der Erwerbung des Wechsels eine grobe Fahrlässigkeit zur Last fällt.

XII. Falsche Wechseln.

Art. 75. Auch wenn die Unterschrift des Ausstellers eines Wechsels falsch oder verfälscht ist, behalten dennoch das echte Accept und die echten Indossamente die wechselmäßige Wirkung.

Art. 76. Aus einem, mit einem falschen oder verfälschten Accepte oder Indossamente versehenen Wechsel bleiben sämmtliche Indossanten und der Aussteller, deren Unterschriften echt sind, wechselmäßig verpflichtet.

XIII. Wechselverjährung.

Art. 77. Der wechselmäßige Anspruch gegen den Acceptanten verjährt in drei Jahren vom Verfalltage des Wechsels an gerechnet.

Art. 78. Die Regreßansprüche des Inhabers (Art. 50) gegen den Aussteller und die übrigen Vormänner verjähren:

1) in 3 Monaten, wenn der Wechsel in Europa, mit Ausnahme von Island und den Faröern, zahlbar war;

2) 6 hónap alatt, ha a váltó Ázsiának és Áfrikának a közép- és fekete tenger melléki partvidékein, és ezen tengereknek az említett földrészekhez tartozó szigetein volt fizetendő;.

3) 18 hónap alatt, ha a váltó valamelly más Európán kivüli országban vagy Izlandban vagy pedig a fárői szigeteken volt fizetendő.

A tulajdonos ellen az elévülés az óvástétel napjától kezdődik.

79-ik czikk. A hátirónak, a kibocsátó és egyéb előzők elleni viszkereseti igényei (51-ik czikk) elévülnek:

1) 3 hónap alatt, ha a viszkereső Europában lakik, Izlandot és a fárői szigeteket kivéve;

2) 6 hónap alatt, ha a viszkereső Ázsiának és Áfrikának a közép és fekete tenger melléki partvidékein, és ezen tengereknek az említett földrészeknek tartozó szigetein lakik;

3) 18 hónap alatt, ha a viszkereső valamelly más Európán kivüli országban vagy Izlandban avagy a farői szigeteken lakik.

A hátiró ellen a határidő, ha előbb fizetett, mintsem ellene váltókereset indíttatott, a fizetés napjától, minden más esetekben pedig, a keresetlevélnek vagy az idézésnek kezéhez lett szolgáltatása napjától kezdődik.

80-ik czikk. Az elévülés (77—79-ik czikk) csak a keresetlevélnek kézbesítése által, és csupán arra nézve szakad félbe, ki ellen a kereset intéztetett.

E tekintetben azonban, a pernek a panaszlott által lett elvállalása, a keresetlevél helyét pótolja.

XIV. *A váltóhitelezőnek kereseti joga.*

81-ik czikk. A váltói kötelezettség, a váltónak kibocsátóját, elfogadóját és hátiróját, nemkülönben mindazt, ki a váltót, váltomásolatot, elfogadást vagy a hátiratot szinte aláírta, még akkor is terheli, ha ez magát csupán kezesnek (Bürge, per aval) nevezte is meg.

Ezen személyeknek kötelezettsége mindarra kiterjed, a mit a váltótulajdonos, a váltói kötelességnek nem teljesítése miatt követelhet.

A váltótulajdonos egész követelését egyes személy ellen irányozhatja; s választásától függ, a váltókötelezettek közől mellyik ellen intézze legelőször igényletét.

82-ik czikk. A váltóadós csak olly kifogásokkal élhet, mellyek magából a váltójogból erednek, vagy mellyek őtet a mindenkori felperes ellen közvetlenül illetik.

83-ik czikk. Ha a kibocsátónak vagy az elfogadónak váltói kötelezettsége elévülés által, vagy az által, hogy a váltójog fentartására törvényesen megszabott cselekvények elmulasztattak, elenyészik, ezek a tulajdonos irányában csak annyiban maradnak kötelezve, a mennyiben ennek kárával gazdagodnának.

2) in 6 Monaten, wenn der Wechsel in den Küstenländern von Asien und Afrika längs des mittelländischen und schwarzen Meeres, oder in den dazu gehörigen Inseln dieser Meere zahlbar war;

3) in 18 Monaten, wenn der Wechsel in einem anderen außereuropäischen Lande oder in Island oder den Faröern zahlbar war.

Die Verjährung beginnt gegen den Inhaber mit dem Tage des erhobenen Protestes.

Art. 79. Die Regreßansprüche des Indossanten (Art. 51) gegen den Aussteller und die übrigen Vormänner verjähren:

1) in 3 Monaten, wenn der Regreßnehmer in Europa, mit Ausnahme von Island und den Faröern, wohnt;

2) in 6 Monaten, wenn der Regreßnehmer in den Küstenländern von Asien und Afrika längs des mittelländischen und schwarzen Meeres, oder in den dazu gehörigen Inseln dieser Meere wohnt;

3) in 18 Monaten, wenn der Regreßnehmer in einem andern außereuropäischen Lande oder in Island oder den Faröern wohnt.

Gegen den Indossanten läuft die Frist, wenn er, ehe eine Wechselklage gegen ihn angestellt worden, gezahlt hat, vom Tage der Zahlung, in allen übrigen Fällen aber vom Tage der ihm geschehenen Behändigung der Klage oder Ladung.

Art. 80. Die Verjährung (Art. 77—79) wird nur durch Behändigung der Klage unterbrochen und nur in Beziehung auf denjenigen, gegen welche die Klage gerichtet ist.

Jedoch vertritt in dieser Hinsicht die von dem Verklagten geschehene Streitverkündigung die Stelle der Klage.

XIV. Klagerecht des Wechselgläubigers.

Art. 81. Die wechselmäßige Verpflichtung trifft den Aussteller, Acceptanten und Indossanten des Wechsels, so wie einen Jeden, welcher den Wechsel, die Wechselcopie, das Accept oder das Indossament mitunterzeichnet hat, selbst dann, wenn er sich dabei nur als Bürge (per aval) benannt hat.

Die Verpflichtung dieser Personen erstreckt sich auf Alles, was der Wechselinhaber wegen Nichterfüllung der Wechselverbindlichkeit zu fordern hat.

Der Wechselinhaber kann sich wegen seiner ganzen Forderung an den Einzelnen halten; es steht in seiner Wahl, welchen Wechselverpflichteten er zuerst in Anspruch nehmen will.

Art. 82. Der Wechselschuldner kann sich nur solcher Einrede bedienen, welche aus dem Wechselrechte selbst hervorgehen oder ihm unmittelbar gegen den jedesmaligen Kläger zustehen.

Art. 83. Ist die wechselmäßige Verbindlichkeit des Ausstellers oder des Acceptanten durch Verjährung oder dadurch, daß die zur Erhaltung des Wechselrechts gesetzlich vorgeschriebenen Handlungen verabsäumt sind, erloschen, so bleiben dieselben dem Inhaber nur so weit, als sie sich mit dessen Schaden bereichern würden, verpflichtet.

Azon hátirók ellen, kiknek váltói kötelezettségök megszünt, illy keresetnek nincs helye.

XV. *Külföldi törvényhozás.*

84-ik czikk. Külföldi egyénnek váltói kötelezettség elvállalására való képessége, azon állodalom törvényei szerint itéltetik meg, mellyhez azon egyén tartozik. Azonban a hazája törvényei szerint váltóképességgel nem biró idegen, váltókötelezettségeknek belföldöni elvállalása által köteleztetik, a mennyiben a belföldi törvények szerint váltóképességgel bír.

85-ik czikk. A külföldön kibocsátott váltónak, nemkülönben minden más külföldön kelt váltónyilatkozatnak lényeges kellékei, azon helynek törvényei szerint itéltetnek meg, a mellyen a nyilatkozat történt.

Ha azonban a külföldön történt váltónyilatkozatok, a belföldi törvény rendeleteinek megfelelnek, a miatt, hogy azok a külföldi törvények szerint hiányosak, a váltóra később belföldön tett nyilatkozatoknak törvényes kötelező ereje ellen kifogást tenni nem lehet.

Váltóerővel birnak épen úgy azon váltónyilatkozatok is, melly által egy belföldi más belföldinek magát külföldön kötelezi, ha azok csak a belföldi törvényhozás kivánatainak felelnek is meg.

86-ik czikk. A váltójog gyakorlata vagy fentartása végett, valamelly váltóval külföldön véghezviendő cselekmények formája felett, az ott érvényes törvény határoz.

XVI. *Óvás.*

87-ik czikk. Minden óvást, valamelly jegyző vagy törvényszéki tisztviselő által kell megtenni.

Tanúknak vagy jegyzőkönyvvezetőnek jelenléte nem szükséges.

88-ik czikk. Az óvásba feljegyzendők:

1) a váltónak vagy másolatának és minden rajta levő hátiratoknak és megjegyzéseknek szóról szóra való leirása;

2) neve vagy czime (Firma) azon személyeknek, a kiknek részére, és a kik ellen az óvás tétetik;

3) azon személyhez intézett felszólítás, ki ellen az óvás tétetik, ennek válasza vagy megjegyzése annak, hogy nem válaszolt, vagy hogy fel nem találtathatott;

4) azon helynek, nemkülönben kalendáriomi napnak, hónapnak és évnek megnevezése, mellyen a felszóllítás (3-ik sz.) történt, vagy siker nélkül kisértetett meg;

5) névbecsülésbeli elfogadás vagy névbecsülésbeli fizetés esetében, annak megemlítése, ki által, kiért és mimódon ajánltatik s teljesítetik az;

6) az óvást tevő jegyzőnek vagy törvényszéki tisztviselőnek aláirása, hivatalos pecsétje mellett.

Gegen die Indossanten, deren wechselmäßige Verbindlichkeit erloschen ist, findet ein solcher Anspruch nicht Statt.

XV. Ausländische Gesetzgebung.

Art. 84. Die Fähigkeit eines Ausländers, wechselmäßige Verpflichtungen zu übernehmen, wird nach den Gesetzen des Staates beurtheilt, welchem derselbe angehört. Jedoch wird ein nach den Gesetzen seines Vaterlandes nicht wechselfähiger Ausländer durch Uebernahme von Wechselverbindlichkeiten im Inlande verpflichtet, insofern er nach den Gesetzen des Inlandes wechselfähig ist.

Art. 85. Die wesentlichen Erfordernisse eines im Auslande ausgestellten Wechsels, so wie jeder anderen im Auslande ausgestellten Wechselerklärung werden nach den Gesetzen des Ortes beurtheilt, an welchem die Erklärung erfolgt ist.

Entsprechen jedoch die im Auslande geschehenen Wechselerklärungen den Anforderungen des inländischen Gesetzes, so kann daraus, daß sie nach ausländischen Gesetzen mangelhaft sind, kein Einwand gegen die Rechtsverbindlichkeit der später im Inlande auf den Wechsel gesetzten Erklärungen entnommen werden.

Ebenso haben Wechselerklärungen, wodurch sich ein Inländer einem anderen Inländer im Auslande verpflichtet, Wechselkraft, wenn sie auch nur den Anforderungen der inländischen Gesetzgebung entsprechen.

Art. 86. Ueber die Form der mit einem Wechsel an einem ausländischen Platze zur Ausübung oder Erhaltung des Wechselrechtes vorzunehmenden Handlungen entscheidet das dort geltende Recht.

XVI. Protest.

Art. 87. Jeder Protest muß durch einen Notar oder einen Gerichtsbeamten aufgenommen werden.

Der Zuziehung von Zeugen oder eines Protokollführers bedarf es dabei nicht.

Art. 88. Der Protest muß enthalten:

1) eine wörtliche Abschrift des Wechsels oder der Copie und aller darauf befindlichen Indossamente und Bemerkungen;

2) den Namen oder die Firma der Personen, für welche und gegen welche der Protest erhoben wird;

3) das an die Person, gegen welche protestirt wird, gestellte Begehren, ihre Antwort oder die Bemerkung, daß sie keine gegeben habe oder nicht anzutreffen gewesen sei;

4) die Angabe des Ortes, so wie des Kalendertages, Monats und Jahres, an welchem die Aufforderung (Nr. 3) geschehen oder ohne Erfolg versucht worden ist;

5) im Falle einer Ehrenannahme oder einer Ehrenzahlung die Erwähnung, von wem, für wen und wie sie angeboten und geleistet wird;

6) die Unterschrift des Notars oder des Gerichtsbeamten, welcher den Protest aufgenommen hat, mit Beifügung des Amtssiegels.

89-ik czikk. Ha valamelly váltójogi tartozás több személyektől követelendő, a többszörös felszólítás iránt csak egy óvási oklevél szükséges.

90-ik czikk. A jegyzők és törvényszéki tisztviselők kötelesek, az általok tett óvásokat egész tartalmuk szerint, napról napra, és keltök rende szerint, laponként folyó sząmmal ellátott külön sorjegyzőkönyvbe iktatni.

XVII. *A bemutatásra s a váltóüzletben előforduló más cselekvények végbevitelére rendelt hely és idő.*

91-ik czikk. Az elfogadás vagy fizetés végetti bemutatás, óvástétel, másod-példánynak követelése, nemkülönben valamelly meghatározott személynél véghezviendő minden egyéb cselekvények, ezen személy üzletének helyén, vagy ennek hiánya esetében, lakhelyén teljesítendők. Valamelly más helyen, p. o. a pénzcsarnokban (Börse), ez csak mind a két félnek kölcsönös megegyezésével történhetik.

Az, hogy az üzlethely vagy lakhely ki nem nyomoztathatott, megállapítottnak csak akkor tekintendő, ha a jegyzőnek vagy törvényszéki tisztviselőnek e tárgyban a helybeli rendőri hatósághoz intézett tudakozódása is sikeretlen volt, mi is az óvásban megjegyzendő.

92-ik czikk. Ha a váltónak lejárati ideje vasárnapra vagy valamelly közönséges ünnepnapra esik, fizetési napnak a legközelebbi köznap tekintendő. A másod-példánynak kiadása, elfogadás iránti nyilatkozat, nemkülönben minden más nyilatkozat is, csak köznapon követeltethetik. Ha azon végső időpont, mellyben a fönebbi cselekvények közől valamellyiknek teljesítését követelni kell, vasárnapra vagy valamelly közönséges ünnepnapra esnék, ezen cselekvények teljesítése a legközelebbi köznapon követelendő.

Ezen határozat az óvástételre is alkalmazandó.

93-ik czikk. Ha valamelly váltópiaczon közönséges fizetési napok (Cassirtage) léteznek, a fizetési napok között lejárt váltónak kifizetése csak a legközelebbi fizetési napon teljesítendő, mennyiben a váltó látra nem szól.

Azonban a 41-ik czikkben, a fizetés hiánya miatti óvástételre rendelt határidőt áthágni nem lehet.

XVIII. *Hiányos aláírások.*

94-ik czikk. Olly váltónyilatkozatok, mellyek név helyett keresztvonással vagy más jegyekkel irattak alá, váltóerővel csak akkor bírnak, ha ezen jegyek törvényszékileg vagy jegyzőileg meghitelesíttetnek.

95-ik czikk. A ki valamelly váltónyilatkozatot, valakinek meghatalmazottja gyanánt ír alá, a nélkül hogy erre felhatalmazva lenne, személyesen felelős épen úgy, mint az állítólagos felhatalmazó lett volna, ha a felhatalmazás adatott volna.

Art. 89. Muß eine wechselrechtliche Leistung von mehreren Personen verlangt werden, so ist über die mehrfache Aufforderung nur eine Protesturkunde erforderlich.

Art. 90. Die Notare und Gerichtsbeamten sind schuldig, die von ihnen aufgenommenen Proteste nach deren ganzem Inhalte Tag für Tag und nach Ordnung des Datums in ein besonderes Register einzutragen, das von Blatt zu Blatt mit fortlaufenden Zahlen versehen ist.

XVII. Ort und Zeit für die Präsentation und andere im Wechselverkehr vorkommenden Handlungen.

Art. 91. Die Präsentation zur Annahme oder Zahlung, die Protesterhebung, die Abforderung eines Wechselduplicats, so wie alle sonstigen bei einer bestimmten Person vorzunehmenden Akte müssen in deren Geschäftslocal und in Ermangelung eines solchen, in deren Wohnung vorgenommen werden. An einem anderen Orte, z. B. an der Börse, kann dies nur mit beiderseitigem Einverständnisse geschehen.

Daß das Geschäftslokal oder die Wohnung nicht zu ermitteln sei, ist erst alsdann als festgestellt anzunehmen, wenn auch eine dieserhalb bei der Polizeibehörde des Orts geschehene Nachfrage des Notars oder des Gerichtsbeamten fruchtlos geblieben ist, welches im Proteste bemerkt werden muß.

Art. 92. Verfällt der Wechsel an einem Sonntage oder allgemeinen Feiertage, so ist der nächste Werktag der Zahlungstag. Auch die Herausgabe eines Wechselduplicats, die Erklärung über die Annahme, so wie jede andere Erklärung, können nur an einem Werktage gefordert werden. Fällt der Zeitpunkt, in welchem die Vornahme einer der vorstehenden Handlungen spätestens gefordert werden mußte, auf einen Sonntag oder allgemeinen Feiertag, so muß diese Handlung am nächsten Werktage gefordert werden.

Dieselbe Bestimmung findet auch auf die Protesterhebung Anwendung.

Art. 93. Bestehen an einem Wechselplatze allgemeine Zahltage (Kassirtage), so braucht die Zahlung eines zwischen den Zahltagen fällig gewordenen Wechsels erst am nächsten Zahltage geleistet zu werden, sofern nicht der Wechsel auf Sicht lautet.

Die im Art. 41 für die Annahme des Protestes Mangels Zahlung bestimmte Frist darf jedoch nicht überschritten werden.

XVIII. Mangelhafte Unterschriften.

Art. 94. Wechselerklärungen, welche statt des Namens mit Kreuzen oder anderen Zeichen vollzogen sind, haben nur dann, wenn diese Zeichen gerichtlich oder notariell beglaubigt worden, Wechselkraft.

Art. 95. Wer eine Wechselerklärung als Bevollmächtigter eines Anderen unterzeichnet, ohne dazu Vollmacht zu haben, haftet persönlich in gleicher Weise, wie der angebliche Machtgeber gehaftet haben würde, wenn die Vollmacht ertheilt gewesen wäre.

Ugyanez áll azon gyámokra és egyéb képviselőkre nézve is, kik váltónyilatkozatokat feljogosításuknak áthágásával adnak ki.

Harmadik Fejezet.

A saját váltókról.

96-ik czikk. A saját (száraz, eigener, trockener) váltónak lényeges kellékei:

1) a váltó nevezetnek, vagy, ha a váltó idegen nyelven adatott ki, az idegen nyelvben ezen nevezetnek megfelelő kifejezésnek magába a váltóba való iktatása;

2) a fizetendő pénzösszegnek kitétele;

3) azon személynek neve, vagy azon czímzet, mellynek részére vagy rendeletére a kibocsátó a fizetést teljesíteni kivánja;

4) azon időnek, mellyben a fizetés teljesítendő, meghatározása (4-ik czikk 4-ik sz.);

5) a kibocsátónak aláirása nevével vagy czímzetével;

6) a kibocsátás helyének, napjának, hónapjának és évének kitétele.

97-ik czikk. A saját váltóra nézve, a kibocsátás helye, a mennyiben külön fizetési hely nincs kitűzve, fizetési helynek s egyszersmind a kibocsátó lakhelyének tekintendő.

98-ik czikk. A jelen törvényben idegen váltókra nézve határozott következő szabályok, saját váltókra nézve is érvényesek:

1) az 5-ik és 7-ik czikk, a váltó formájára nézve;

2) a 9—17-ik czikk, a hátiratra nézve;

3) a 19-ik és 20-ik czikk, a lát után bizonyos időre kelt váltónak bemutatására nézve, azon szabálylyal, hogy a bemutatásnak a kibocsátónál kell történnie;

4) a 29-ik czikk, a biztosítási viszkeresetre nézve, azon szabálylyal, hogy a viszkeresetnek a kibocsátónáli biztosság hiánya esetében van helye;

5) a 30—40-ik czikk, a fizetésre és a lejárt váltóösszegnek letehetésére nézve, azon szabálylyal, hogy a letétel a kibocsátó által történhet;

6) a 41-ik és 42-ik, nemkülönben a 45—55-ik czikkek, a hátirók ellen, fizetés hiánya miatt indítandó viszkeresetre nézve;

7) a 62—65-ik czikk, a névbecsülésbeli fizetésre nézve;

8) a 70—72-ik czikk, a váltómásolatokra nézve;

9) a 73—76-ik czikk, az elveszett és hamis váltókra nézve, azon szabálylyal, hogy a 73-ik czikk esetében a fizetés a kibocsátó által teljesítendő;

10) a 78—96-ik czikk, a váltói elévülésnek átalános elvei, a hátirók elleni viszkeresetnek elévülése, a váltóhitelezőnek kereseti joga, a külföldi váltótörvények, az óvás, a bemutatásra s a váltóüzletben előforduló más cselekvények végbevitelére rendelt hely és idő, nemkülönben a hiányos aláirásokra nézve.

Dasselbe gilt von Vormündern und anderen Vertretern, welche mit Ueberschreitung ihrer Befugnisse Wechselerklärungen ausstellen.

Dritter Abschnitt.

Von eigenen Wechseln.

Art. 96. Die wesentlichen Erfordernisse eines eigenen (trockenen) Wechsels sind:

1) die in den Wechsel selbst aufzunehmende Bezeichnung als Wechsel, oder, wenn der Wechsel in einer fremden Sprache ausgestellt ist, ein jener Bezeichnung entsprechender Ausdruck in der fremden Sprache;

2) die Angabe der zu zahlenden Geldsumme;

3) der Name der Person oder die Firma, an welche oder an deren Ordre der Aussteller Zahlung leisten will;

4) die Bestimmung der Zeit, zu welcher gezahlt werden soll (Art. 4, Nr. 4);

5) die Unterschrift des Ausstellers mit seinem Namen oder seiner Firma;

6) die Angabe des Ortes, Monatstages und Jahres der Ausstellung.

Art. 97. Der Ort der Ausstellung gilt für den eigenen Wechsel, insofern nicht ein besonderer Zahlungsort angegeben ist, als Zahlungsort und zugleich als Wohnort des Ausstellers.

Art. 98. Nachstehende in diesem Gesetze für gezogene Wechsel gegebene Vorschriften gelten auch für eigene Wechsel:

1) die Art. 5 und 7 über die Form des Wechsels;

2) die Art. 9—17 über das Indossament;

3) die Art. 19 und 20 über die Präsentation der Wechsel auf eine Zeit nach Sicht mit der Maßgabe, daß die Präsentation dem Aussteller geschehen muß;

4) der Art. 29 über den Sicherheitsregreß mit der Maßgabe, daß derselbe im Falle der Unsicherheit des Ausstellers stattfindet;

5) die Art. 30—40 über die Zahlung und die Befugniß zur Deposition des fälligen Wechselbetrages mit der Maßgabe, daß letztere durch den Aussteller geschehen kann;

6) die Art. 41 und 42, so wie die Art. 45—55 über den Regreß Mangels Zahlung gegen die Indossanten;

7) die Art. 62—65 über die Ehrenzahlung;

8) die Art. 70—72 über die Copien;

9) die Art. 73—76 über abhanden gekommene und falsche Wechseln mit der Maßgabe, daß im Falle des Art. 73 die Zahlung durch den Aussteller erfolgen muß;

10) die Art. 78—96 über die allgemeinen Grundsätze der Wechselverjährung, die Verjährung der Regreßansprüche gegen die Indossanten, das Klagerecht des Wechselgläubigers, die ausländischen Wechselgesetze, den Protest, den Ort und die Zeit für die Präsentation und andere im Wechselverkehre vorkommenden Handlungen, so wie über mangelhafte Unterschriften.

99-ik czikk. A telepített saját váltók fizetés végett, a telepesnél, vagy ha illyes megnevezve nincs, magánál a kibocsátónál, azon helyen, hová a váltó telepítve van, bemutatandók, és ha a fizetés nem teljesítetik, ugyanott megóvandók. Ha a telepes ellen a kellő időbeni óvástétel elmulasztatott, ez által a kibocsátó és hátirók elleni váltójogi kereset elenyészik.

100-ik czikk. A saját váltónak kibocsátója elleni váltójogi kereset, a váltó lejárati napjától számítandó három esztendő alatt évül el.

Az igazságügyi ministeriumnak

1850-ik évi január 25-kén

kelt rendelete, kötelező azon koronaországokra nézve, mellyekben a közönséges polgári törvénykönyv kötelező erővel bir, a lombárd-velenczei királyságot és a katonai határőrséget kivéve,

mellyel a váltóügyekbeni eljárás iránt, Ő Felsége által szentesített ideiglenes rendszabály tétetik közhirré.

A váltóügyekbeni eljárásnak lehetőleg egyszerűvé s gyorssá tétele végett, Ő cs. k. Felsége, az igazságügyi ministerium előterjesztésére, s a minisztertanács javallatára, 1850-ik évi január 25-kén kelt legfelsőbb elhatározásával, azon koronaországokra nézve, mellyekben a közönséges polgári törvénykönyv foganatban vagyon, a lombárd - velenczei királyságnak és a katonai határőrségnek kivételével, következő ideiglenes rendszabályt méltóztatott jováhagyni:

1. §. A váltókeresetek, akár idegen, akár saját (száraz, trocken) váltókból erednek is azok, a fizetési helynek, vagy a panaszlott lakhelyének avagy ideiglenes tartózkodási helyének illető országos törvényszéke elibe, vagy ha az országos törvényszék helyén kereskedelmi törvényszék létezik, csak ez utóbbi elibe terjesztendők.

2. §. Azon koronaországokban, mellyekben az uj birósági szerkezet még foganatba nem lépett, a váltókeresetek, vagy a fizetési helynek, vagy a panaszlott lakhelyének, avagy ideiglenes tartózkodási helyének illető váltótörvényszéke elibe, vagy pedig a közönséges törvényhatósági rendszabályok szerint illető biróságok elibe, ha azonban azon helyen, mellyen a per folytatandó, váltótörvényszék létezik, csak ez elibe terjesztendők.

3. §. A katonai személyek, váltóból eredő követelések miatt, az illető katonai törvényszék elibe idézendők.

Art. 99. Eigene domicilirte Wechsel sind dem Domiciliaten oder, wenn ein solcher nicht benannt ist, dem Aussteller selbst an demjenigen Orte, wohin der Wechsel domicilirt ist, zur Zahlung zu präsentiren, und wenn die Zahlung unterbleibt, dort zu protestiren. Wird die rechtzeitige Protesterhebung beim Domiciliaten verabsäumt, so geht dadurch der wechselmäßige Anspruch gegen den Aussteller und die Indossanten verloren.

Art. 100. Der wechselmäßige Anspruch gegen den Aussteller eines eigenen Wechsels verjährt in drei Jahren vom Verfalltage des Wechsels an gerechnet.

Verordnung des Justizministeriums

vom 25. Jänner 1850,

giltig für jene Kronländer, in welchen das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch in Wirksamkeit ist, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreichs und der Militärgränze,

womit die von Seiner Majestät sanctionirte provisorische Vorschrift über das Verfahren in Wechselsachen kundgemacht wird.

Um das Verfahren in Wechselsachen möglichst zu vereinfachen und zu beschleunigen, haben Seine k. k. Majestät über Antrag des Justizministers und auf Einrathen des Ministerrathes, mit allerhöchster Entschließung vom 25. Jänner 1850, für diejenigen Kronländer, in welchen das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch in Wirksamkeit ist, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches und der Militärgränze, nachstehende provisorische Vorschrift zu genehmigen geruht:

§. 1. Wechselklagen, sie mögen aus gezogenen oder eigenen (trockenen) Wechseln entspringen, sind bei dem Landesgerichte des Zahlungsortes, oder bei jenem des Wohnsitzes oder zeitweiligen Aufenthaltsortes des Beklagten, und wenn an dem Sitze des Landesgerichtes sich ein Handelsgericht befindet, nur bei letzterem anzubringen.

§. 2. In denjenigen Kronländern, in welchen die neue Gerichtsverfassung noch nicht in Wirksamkeit getreten ist, sind die Wechselklagen entweder bei dem Wechselgerichte des Zahlungsortes oder des Wohnsitzes oder zeitweiligen Aufenthaltsortes des Geklagten, oder bei den nach den allgemeinen Jurisdictionsvorschriften zuständigen Gerichten, wenn sich jedoch an dem Orte, wo der Proceß geführt werden soll, ein Wechselgericht befindet, nur bei diesem anzubringen.

§. 3. Militärpersonen sind wegen Forderungen aus Wechseln vor dem zuständigen Militärgerichte zu belangen.

4. §. A fizetési helynek illető birósága előtt, a váltótulajdonos, minden váltóadósokat ugyanazon keresetlevél mellett idézhet perbe, a fizetés helyén kivüli egyéb biróságok előtt, több váltóadósokat csak akkor lehet egy keresetlevél mellett perbe fogni, ha ezeknek lakhelyök a biróság járásában van. A váltókezesek általában a főadós birósági állását követik, s ezzel együtt ugyanazon kereset mellett idéztethetnek perbe.

5. §. Ha a kereset, az érvényességre megszabott minden kellékekkel biró idegen vagy saját váltón alapúl, ez esetben, ha a váltó ellen semmi nehézség sem forog fenn, és az eredeti váltón kivül, az eredeti óvás és az eredeti viszkereseti költség a folyamjegyzékkel együtt (a mennyiben ezen adatok, a kereseti jog megállapítására megkivántatnak) felmutattatik, a panaszló kivánságára, a perbefogott váltóadósnak, előleges meghallgatása nélkül, a váltósommának a kimutatott mellékes illetékekkel együtt 3 nap alatt leendő lefizetése váltótörvényi végrehajtássali fenyegetés mellett meghagyandó.

6. §. Ha valamely váltókereset több személyek ellen intéztetik, minden panaszlottnak, a keresetnek egy teljes példánya mellékleteivel együtt kézbesítendő. Ha a szükséges számú példányok mellékleteikkel együtt be nem nyújtattak, a kézbesítésnek a panaszlottak között azon sorozat szerint kell eszközöltetnie, a mint ezek a keresetlevélben vagy folyamodványban megneveztetnek, a meddig ez a benyújtott példányok számából kitelik: és a végzésben kijelentendő, a panaszlottak közől kikre nézve nem történt meg a kézbesítés. Ezekre nézve a kereset foganatlan.

7. §. Azon váltóadósok, kiknek a váltosommának 3 nap alatti lefizetése meghagyatott, ugyanezen határidő alatt minden ellenvetéseiket a biróság elibe terjeszteni s bebizonyitani kötelesek. Ezen határidő, a birói meghagyás kézbesítésének napjától kezdődik; ezen határidőbe azonban azon napok, mellyek alatt az előadott ellenvetések póstán szállitattak, nem számitandók. Ennek következtében, váltótörvény értelmébeni szóbeli tárgyalásra lehetőleg rövid határidő rendelendő. Az elrendelt fizetési meghagyás ellen folyamodványnak nincs helye.

8. §. A felperesnek, ezen függőben levő tárgyalás ellenére is, kérelme következtében, a biztositási végrehajtás megengedendő.

9. §. Ha a felperes csupán váltójogi eljárást kér, vagy a fizetési meghagyást tárgyazó kérelem, a bemutatott adatok hiánya miatt nem teljesíttethetik, illy esetben a kereset iránt, váltótörvényszerinti szóbeli tárgyalás végett lehetőleg rövid határidő rendelendő, és ha a kereset több, részint más megyei törvényszéki járásokban, más koronaországokban vagy külföldön lakó panaszlottak ellen intéztetik; a tárgyalás napja olly módon meghatározandó, hogy a tárgyalásra minden panaszlott vagy személyesen vagy meghatalmazottja által megjelenhessék.

10. §. Váltóügyekben minden keresetek és folyamodványok haladék nélkül elintézendők, és a tárgyalások a biróság által lehetőleg siettetendők.

§. 4. Bei dem competenten Gerichte des Zahlungsortes kann der Inhaber des Wechsels alle Wechselschuldner mit derselben Klage belangen, bei andern Gerichten außerhalb des Zahlungsortes können mehrere Wechselschuldner nur dann mit einer Klage belangt werden, wenn sie in dem Bezirke desselben ihren Wohnsitz haben. Wechselbürgen folgen überhaupt dem Gerichtsstand des Hauptschuldners und können mit ihm zugleich mittelst derselben Klage belangt werden.

§. 5. Gründet sich die Klage auf einen mit allen zur Giltigkeit vorgeschriebenen Eigenschaften versehenen fremden oder eigenen Wechsel, so ist, wenn sich gegen den Wechsel keine Bedenken ergeben, und außer dem Original-Wechsel der Original-Protest und die Original-Retourrechnung sammt Courszettel (insofern diese Behelfe zur Begründung des Klagerechtes erforderlich sind) beigebracht werden, auf Verlangen des Klägers dem belangten Wechselschuldner ohne dessen vorläufige Einvernehmung die Zahlung des Wechselbetrages sammt den ausgewiesenen Nebengebühren binnen 3 Tagen unter Androhung wechselrechtlicher Execution aufzutragen.

§. 6. Wird eine Wechselklage gegen mehrere Personen gerichtet, so muß jedem Beklagten ein vollständiges Exemplar der Klage sammt Beilagen zugestellt werden. Sind die erforderlichen Exemplare sammt Beilagen nicht überreicht worden, so ist die Zustellung an die Beklagten in der Reihe, wie sie in der Klage oder in dem Gesuche genannt sind, so weit die Zahl der belegten Exemplare reicht, zu bewerkstelligen, und in dem Bescheide auszudrücken, an welche der Mitgeklagten die Zustellung nicht erfolgt. Gegen diese ist die Klage ohne Wirkung.

§. 7. Jene Wechselschuldner, welchen die Zahlung des Wechselbetrages binnen 3 Tagen auferlegt wurde, haben binnen derselben Frist alle ihre Einwendungen bei Gericht anzubringen und darzuthun. Diese Frist läuft vom Tage der Zustellung des gerichtlichen Auftrages; in dieselbe sind aber die Tage, während welcher die angebrachten Einwendungen auf der Post gelaufen sind, nicht einzurechnen. Hierüber ist eine Tagsatzung auf möglichst kurze Zeit zur mündlichen Verhandlung nach Wechselrecht anzuordnen. Gegen den bewilligten Zahlungsauftrag findet kein Recurs Statt.

§. 8. Dem Kläger ist, ungeachtet dieser anhängigen Verhandlung, auf sein Ansuchen die Execution zur Sicherstellung zu ertheilen.

§. 9. Verlangt der Kläger nur die Einleitung des wechselrechtlichen Verfahrens, oder kann dem Begehren um Erlassung des Zahlungsauftrages wegen eines Mangels an den beigebrachten Behelfen nicht Statt gegeben werden, so ist über die Klage eine Tagsatzung auf möglichst kurze Zeit zur mündlichen Verhandlung nach Wechselrecht anzuordnen, und wenn die Klage gegen mehrere zum Theil in andern Landesgerichtsbezirken, in andern Kronländern oder im Auslande wohnende Beklagte gerichtet ist, so ist der Tag zur Verhandlung in der Art zu bestimmen, daß es jedem Beklagten möglich ist, bei derselben entweder persönlich oder durch einen Bevollmächtigten zu erscheinen.

§. 10. In Wechselsachen sind alle Klagen und Gesuche unverzüglich zu erledigen, und die Verhandlungen von dem Gerichte möglichst zu beschleunigen.

11. §. A váltóügyekben szóbeli eljárásnak van helye. Irásbeli eljárás csak azon esetben engedtethetik meg, ha azt mind a két fél, saját kezével aláirott irásbeli, vagy a biróság előtt személyesen kijelentett nyilatkozatokban kéri, és a perbeli irományok benyujtására kellő határidőket közmegegyezéssel határozza meg.

12. §. Azon szabályok, mellyek az 1845-ik évi october 18-kán kelt legfelsőbb elhatározás következtében, a polgári peres ügyekre nézve behozott sommás eljárás iránti rendelet következő §§-ban, jelesen a 18-tól 20-ig bezárólag, 22-ikben, továbbá 25-től 50-ig bezárólag, 53-ik és 54-ikben foglaltatnak (a sommás eljárásnak Dalmátországba leendő behozatala iránt, 1848-ik évi martius 6-kán kelt legfelsőbb elhatározásnak 19-től 21-ig bezárólag, 23-ik továbbá 26, 51-ig bezárólag, 54-ik és 55-ik §§-ai), a váltóeljárásra nézve a következő változtatásokkal megtartandók:

a) A tárgyalási határidőről való elmaradást igazoló folyamodvány, azon naptól, mellyen a tárgyalási határidőre való megjelenést gátló akadály megszünt, számítandó három nap alatt, a lefolyt véghatáridő elleni teljes viszszahelyzést kérő folyamodvány pedig, a véghatáridő lefolyta után három nap alatt benyújtandó.

b) Azon itéletben, melly által a panaszlott ügyvesztettnek nyilvánitatik, a kötelezettségének teljesítésére szolgáló határidő, váltójogi végrehajtás elkerülése mellett, három napra határozandó.

Ezen határidő, ha az itélet fölebb nem vitetik, az itélet kézbesítése utáni első naptól, ha pedig fölebbvitetett, a végzésnek törvényes erőre emelkedése utáni első naptól kezd folyni.

c) Az eskü általi bizonyiték, azon naptól, mellyen az itélet törvényes erőre lépett, számitandó 24 óra alatt megkezdendő.

d) Fölebbviteli és pörvizsgálati nyilatkozatok, nemkülönben az ezekre vonatkozó első- vagy másod-birósági végzések elleni panaszos iratok és folyamodványok, az itéletnek vagy végzésnek kézbesítése utáni három nap alatt benyújtandók.

13. §. Ha a kereset iránt rendelt első tárgyalási határidő elhalasztatik, vagy ha a biróság által tanúk kihallgatása vagy birói szemle rendeltetik, a fölperes az első esetben a tárgyalás alkalmával vagy azután, a második esetben pedig a végzés kézbesítése után, az alpereshez intézendő azon birói meghagyást kérheti, miszerint ez, váltójogi végrehajtás elkerülése mellett, a követelést három nap alatt biztosítsa. Ezen kérelemnek azonban nincs helye azon esetben, ha a tárgyalási határidő elhalasztása a felperes részéről közbejött akadály miatt történt, vagy ha a tárgyalás alkalmával, a keresetnek megállapítására szükséges irományok, a felperes által eredetiben nem mutattattak elő.

14. §. Ha a panaszlott olly első- vagy másod-birósági itélet ellen, melly által nekie valamelly kötelezettség teljesítése feltétel nélkül meghagyatott, vagy

§. 11. Im Wechselprocesse ist mündlich zu verfahren. Ein schriftliches Verfahren darf nur dann stattfinden, wenn beide Theile durch eigenhändig unterzeichnete schriftliche, oder in Person vor Gericht abgegebene Erklärungen darum ansuchen, und die Fristen zur Ueberreichung der Proceßschriften durch gemeinschaftliches Einverständniß bestimmen.

§. 12. Im Wechselverfahren sind die in den §§. 18 bis einschließlich 20, 22, dann 25 bis einschließlich 50, 53 und 54 der Verordnung über das in Folge der Allerhöchsten Entschließung vom 18. October 1845 eingeführte summarische Verfahren in Civilrechtsstreitigkeiten (§§. 19 bis einschließlich 21, 23, dann 26 bis einschließlich 51, 54 und 55 der Allerhöchsten Entschließung vom 6. März 1848 über die Einführung des summarischen Verfahrens in Dalmatien) enthaltenen Vorschriften, jedoch mit folgenden Abänderungen zu beobachten:

a) Das Gesuch um Rechtfertigung des Ausbleibens von einer Tagsatzung ist binnen 3 Tagen von dem Tage, an welchem das Hinderniß bei der Tagsatzung zu erscheinen aufgehört hat, und das Wiedereinsetzungsgesuch gegen eine verstrichene Fallfrist binnen 3 Tagen nach Ablauf der Fallfrist anzubringen.

b) In dem Urtheile, wodurch der Beklagte sachfällig erklärt wird, ist die Frist zur Erfüllung seiner Verbindlichkeit auf drei Tage bei Vermeidung wechselrechtlicher Execution zu bestimmen.

Diese Frist fängt, wenn gegen das Urtheil nicht appellirt wird, mit dem ersten Tage nach der Zustellung desselben, wenn aber appellirt worden ist, mit dem ersten Tage nach eingetretener Rechtskraft der Entscheidung zu laufen an.

c) Der Beweis durch einen Eid muß binnen 24 Stunden, von dem Tage an gerechnet, mit welchem das Urtheil rechtskräftig geworden ist, angetreten werden.

d) Appellations- und Revisionsanmeldungen, so wie die hierauf sich beziehenden Beschwerdeschriften und Recurse gegen Bescheide 1. oder 2. Instanz sind binnen 3 Tagen nach der Zustellung des Urtheiles oder des Bescheides zu überreichen.

§. 13. Wenn die erste über die Klage angeordnete Tagsatzung erstreckt, oder wenn von dem Gerichte ein Zeugenverhör oder Augenschein beschlossen wird, so kann der Kläger im ersten Falle bei oder nach der Tagsatzung, im zweiten Falle nach Zustellung des Bescheides um den gerichtlichen Auftrag an den Beklagten ansuchen, binnen 3 Tagen bei Vermeidung wechselrechtlicher Execution für die Forderung Sicherheit zu leisten. Dieses Gesuch findet jedoch nicht Statt, wenn die Erstreckung der Tagsatzung wegen eines von Seiten des Klägers eingetretenen Hindernisses erfolgt ist, oder wenn zur Begründung der Klage nöthige Urkunden bei der Tagsatzung von dem Kläger im Original nicht vorgewiesen worden sind.

§. 14. Hat der Beklagte gegen ein Urtheil erster oder zweiter Instanz, wodurch ihm die Erfüllung einer Verbindlichkeit unbedingt auferlegt, oder wo-

melly által ügydöntő eskü határoztatott el, fölebbvitellel vagy pörvizsgálattal élt, a felperes azonnal az alpereshez intézendő azon birói meghagyást kérheti, miszerint ez váltójogi végrehajtás elkerülése mellett, három nap alatt a követelést biztosítsa.

15. §. Ha a panaszlott az első-biróság által elmarasztaltatván, a feltörvényszék által feltételesen vagy feltétel nélkül felmentetett ugyan, azonban a feltörvényszéki itélet kézbesitése előtt általa már biztosítás adatott, a létező állapot mindaddig fentartatik, míg a feltörvényszéknek itélete törvényes erőre nem emelkedik, vagy az ügynek a legfelső törvényszék általi eldöntése meg nem történik.

16. §. Ha a 13-ik és 14-ik §§-ban említett birói meghagyásoknak, a megállapított határidő alatt elég nem tétetik, a hitelezőnek szabadságában áll, a 18-ik §. rendeletéhez képest, a végrehajtást az adósnak személye vagy birtoka ellen intézni.

17. §. A biztosítás a váltórendszabály 25-ik §-ában meghatározott módon adandó.

18. §. Ha az adós, itélet vagy végzés által, váltójogi végrehajtássali fennyegetés mellett meghagyott kötelezettségét, az e végre kitűzött határidő alatt nem teljesíti, a hitelezőnek választásától függ, a végrehajtást az adósnak vagyona vagy személye ellen intézni. Szabadságában áll, a fizetési időnek eltelte, és az itéletnek törvényes erőre emelkedése után azonnal, az adósnak vagyona ellen intézendő végrehajtás előrebocsátása nélkül, az adós ellen végrehajtási fogságot kérni. A végrehajtás a birtok ellen, a személyes végrehajtásnak eszközlése előtt s után intéztethetik; azonban azon hitelezőnek, ki a személyes végrehajtást eszközlötte ki, mindaddig míg a panaszlott adóssági fogságban van, a végrehajtást ennek vagyona ellen intézni vagy folytatni nincs joga.

19. §. Biróság előtti egyezkedés következtében, ezen váltójogi végrehajtásnak csak akkor van helye, ha az adós valamelly váltókövetelésre nézve, magát annak világosan alávetette.

20. §. A váltóhitelező a fizetés végetti végrehajtást az adósnak személye ellen még azon esetben is intézheti, midőn a váltókövetelésre nézve biztosítás adatott, a nélkül hogy előbb a biztosításról lemondani kényteleníttetnék, a mennyiben az adott biztosítás által tüstént ki nem elégittethetik.

21. §. Az adóssági fogság, legyen az bár valamelly váltókövetelésnek biztosítása avagy kifizetése végett rendelve, mindössze félbenszakadás nélkül egy évnél tovább nem tarthat.

22. §. A váltóhitelezőnek joga van, a váltókövetelés miatt zálogba adott vagy jogszerüleg lefoglalt ingó tárgyakra, ha tulajdonosuk csőd alá esnék, a végrehajtást azon biróságnál kieszközölni, mellynél ez csőd esetén kivül történhetnék. A végrehajtási folyamodványok azonban a tömeggondnok ellen intézendők.

23. §. Az előbbi állapotba visszahelyzés, olly személynek kárával, ki a főperben hamissággal nem élt, többé meg nem engedtethetik, ha ezen személy

durch auf einen Haupteid erkannt wird, die Appellation oder Revision ergriffen, so kann der Kläger sogleich um den gerichtlichen Auftrag an den Beklagten ansuchen, binnen drei Tagen bei Vermeidung wechselrechtlicher Execution für die Forderung Sicherheit zu leisten.

§. 15. Ist der Beklagte in erster Instanz verurtheilt, von dem Appellationsgerichte bedingt oder unbedingt losgesprochen, aber vor Zustellung des Urtheiles des Appellationsgerichtes bereits Sicherheit geleistet worden, so bleibt es dabei so lange, bis das Urtheil des Appellationsgerichtes rechtskräftig wird, oder die Entscheidung des obersten Gerichtshofes erfolgt.

§. 16. Werden die in den §§. 13 und 14 erwähnten gerichtlichen Aufträge binnen der festgesetzten Frist nicht befolgt, so steht es dem Gläubiger frei, nach Vorschrift des §. 18, gegen die Person oder auf das Vermögen des Schuldners Execution zu führen.

§. 17. Die Sicherstellung muß auf die in dem §. 25 der Wechselordnung festgesetzte Art geleistet werden.

§. 18. Wenn der Schuldner die ihm durch Urtheil oder Bescheid mit Androhung wechselrechtlicher Execution auferlegte Verbindlichkeit binnen der dazu festgesetzten Frist nicht erfüllt, so hat der Gläubiger die Wahl, auf das Vermögen oder gegen die Person des Schuldners die Execution zu führen. Es steht ihm frei, sogleich nach Ablauf der Zahlungsfrist und eingetretener Rechtskraft des Erkenntnisses ohne vorausgegangene Execution auf das Vermögen den Executionsarrest des Schuldners zu bewirken. Auf das Vermögen kann die Execution vor und nach Vollziehung der Personalexecution geführt werden; jedoch ist der Gläubiger, welcher die Personalexecution erwirkt hat, so lange sich der Beklagte im Schuldenarreste befindet, die Execution auf das Vermögen desselben zu erwirken oder fortzusetzen nicht berechtigt.

§. 19. Auf gerichtliche Vergleiche findet diese wechselrechtliche Execution nur in dem Falle Statt, wenn sich der Schuldner derselben in Rücksicht einer Wechselforderung ausdrücklich unterworfen hat.

§. 20. Der Wechselgläubiger kann selbst dann, wenn für den Wechselanspruch Sicherheit bestellt ist, wegen der Zahlung gegen die Person des Schuldners die Execution führen, ohne vorher die Sicherheit aufgeben zu müssen, in sofern er durch die bestellte Sicherheit nicht sogleich befriedigt werden kann.

§. 21. Der Schuldenarrest kann, er mag wegen Sicherstellung oder Bezahlung einer Wechselforderung erwirkt worden sein, in allem nicht länger als ein Jahr ununterbrochen fortdauern.

§. 22. Der Wechselgläubiger ist berechtigt, auf bewegliche, wegen einer Wechselforderung verpfändete oder rechtmäßig zurückbehaltene Sachen, wenn der Eigenthümer derselben in Concurs verfällt, bei dem Gerichte Execution zu führen, bei welchem es außer dem Falle eines Concurses geschehen könnte. Die Executionsgesuche sind jedoch gegen den Massevertreter zu richten.

§. 23. Die Wiedereinsetzung in den vorigen Stand kann zum Nachtheil einer Person, die in dem Hauptprocesse nicht unredlich gehandelt hat, nicht mehr

időközben egy harmadik személy elleni váltójogi igényeit idömulta miatt, egészen vagy részleg elvesztette, vagy ezen igényeit, a még hátralevő idő rövidsége miatt többé nem érvényesítheti.

24. §. Az új bizonyitékok találása miatt, előbbi állapotba leendő viszszahelyezésre vonatkozó tárgyalás, a dolog érdeme iránti tárgyalással egybekapcsolandó, s mind a kettő ugyanazon egy itélet által elhatározandó. Ehez képest a visszahelyezési folyamodványban egyszersmind a fődolog iránti kérelem is előadandó.

25. §. A váltóperben, csupán a vasárnapok és a törvényesen elismert közönséges ünnepnapok tekintendők szünnapok gyanánt. Minden határidők, a szünnapokra való tekintet nélkül szakadatlanúl folynak. Csak azon esetben, ha valamelly határidőnek utolsó napja vasárnapra vagy közönséges ünnepnapra esik, hosszabbitatik meg a határidő a legközelebbi köznapig. Egyik fél sem köteles vallásának ünnepén a biróság előtt megjelenni.

26. §. A mennyiben ezen rendelet által, a váltóperre külön szabályok nem határoztatnak, a törvényszéki eljárást tárgyazó közönséges törvények váltóügyekben is megtartandók.

27. §. Jelen rendszabály, mindazon koronaországokban, mellyekben a közönséges polgári törvénykönyv kötelező erejü, a lombárd-velenczei királyságot és a katonai határőrséget kivéve, 1850-ik évi május 1-ső napjától kezdve életbe léptetendő. Ugyanaz mindazon peres ügyekre alkalmazandó, mellyekben a tárgyalás az említett nap előtt még be nem fejeztetett. A jelen rendszabályban, a végrehajtás eszközlése iránt foglalt határozatok, azon esetben is alkalmazandók, mellyekben a birói itélet vagy a fizetés meghagyása, a fönebb említett nap előtt lépett törvényes erőre.

Schmerling s. k.

ertheilt werden, wenn dieselbe ihre wechselrechtlichen Ansprüche an einen Dritten mittlerweile durch Ablauf der Zeit ganz oder zum Theile verloren hat, oder wegen Kürze der noch übrigen Zeit nicht mehr geltend machen kann.

§. 24. Die Verhandlung über eine Wiedereinsetzung in den vorigen Stand wegen vorgefundener neuer Beweismittel ist mit der Verhandlung der Hauptsache zu verbinden, und über beide mittelst eben desselben Urtheiles zu entscheiden. In der Wiedereinsetzungsklage muß daher zugleich das Begehren in der Hauptsache gestellt werden.

§. 25. Im Wechselprocesse sind nur die Sonntage und die gesetzlich anerkannten allgemeinen Feiertage als Ferialtage anzusehen. Alle Fristen laufen ohne Rücksicht auf Ferialtage ununterbrochen fort. Nur wenn der letzte Tag einer Frist auf einen Sonntag oder allgemeinen Feiertag fällt, verlängert sich die Frist bis auf den nächstfolgenden Werktag. Keine Partei ist schuldig, an den Feiertagen ihrer Religion vor Gericht zu erscheinen.

§. 26. Insoferne durch diese Verordnung für den Wechselproceß keine besondere Vorschrift ertheilt wird, sind auch in Wechselsachen die allgemeinen Gesetze über das gerichtliche Verfahren zu beobachten.

§. 27. Diese Vorschrift hat in allen Kronländern, in welchen das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch in Wirksamkeit ist, mit Ausnahme des lombardisch-venetianischen Königreiches und der Militärgränze, vom 1. Mai 1850 angefangen in Wirksamkeit zu treten. Dieselbe ist auf alle Streitsachen, über welche die Verhandlung vor diesem Tage noch nicht geschlossen wurde, anzuwenden. Die in dieser Vorschrift enthaltenen Bestimmungen über die Executionsführung finden auch in jenen Fällen ihre Anwendung, in welchen das gerichtliche Erkenntniß oder der Zahlungsauftrag vor dem eben bezeichneten Tage in Rechtskraft erwachsen ist.

Schmerling m. p.

Az 1840-iki XV. és 1844-iki VI. törvényczikkeknek az 1850-iki Január 25-én kelt legfőbb nyilt parancs által fenntartott §§-ai.

39. §. A hátiratoknak jogszerű erejök akkor is megvagyon, ha a váltó egészen hamis; ha pedig valamelly magában igaz váltó hamisíttatnék meg, a jogszerű hatás olly ***hátirók*** (Indossanten) ellen, kik a hátirást (Indossament) a hamisítás előtt tették, a váltóbeli kötelezésnek csak azon mértékeig terjed, melly a váltóban a meghamisítás előtt foglaltatott, a meghamisítás utáni hátirókat pedig a hamisított váltóban lévő kötelezésnek teljes mértékeig terheli.

40. §. A váltó hamisítása esetében a hátiratok hamisítás előttieknek tekintendők, hacsak ellenkező nem bizonyíttatik.

54. §. A keresztények a keresztény ünnep- és vasárnapokon, az izraeliták pedig szombaton és a következő szakaszban foglalt ünnepeiken a váltót sem bemutatni, sem pedig az ***elfogadás*** iránt nyilatkozni nem tartoznak; ha tehát az előbbi szakaszbeli határidőnek utolsó napja illy napra esik, a bemutatást vagy elfogadás iránti nyilatkozást a következő első köznapra (Werktag) lehet halasztani.

55. §. A hetenkinti szabbaton kivül az izraeliták ünnepei következők:

a) ***Pessach:*** Husvét, vagyis a kovásztalan kenyér ünnepe, Nison havának 15, 16 és 21, 22-ik napjain, rendszerint Szent-György-havában; a közbenlévő 17, 18, 19 és 20-ik napok fél-ünnepek, mellyeken mind bemutatni, mind az elfogadás iránt nyilatkozni nem csak lehet, hanem kötelesség.

b) ***Schebuos:*** Pünkösd, vagy is az elsőszülöttek ünnepe, Sivon havának 6-ik és 7-ik napjain, rendszerint Pünkösd-havában.

c) ***Rosch-Haschana:*** újesztendő ünnepe, Tischri havának 1-ső és 2-ik napjain közönségesen Szent-Mihály-havában.

d) ***Jom-Kipur:*** a kibékülés ünnepe, tíz nappal az újesztendei ünnep után.

Die durch das a. h. Patent vom 25. Jänner 1850 aufrecht erhaltenen §§. der ungarischen Gesetzartikeln XV: 1840 und VI: 1844.

§. 39. Auch wenn der Wechsel gänzlich falsch ist, haben die Indossamente Rechtskraft. Würde aber ein an sich echter Wechsel verfälscht, so treten die Rechtswirkungen der Indossamente gegen jene Indossanten, welche den Wechsel vor seiner Verfälschung indossirt haben, für jenes Maß von Verbindlichkeit, welches ursprünglich vor der Verfälschung im Wechsel enthalten war, ein; jene Indossanten jedoch, die nach der Verfälschung den Wechsel indossirten, werden mit der ganzen Verbindlichkeit, die in dem verfälschten Wechsel enthalten ist, belastet.

§. 40. Ist ein Wechsel verfälscht, so wird angenommen, daß die Indossamente der Verfälschung vorangegangen, wenn nicht das Gegentheil bewiesen wird.

§. 54. Für die Christen findet an einem Sonntage oder den gebotenen Feiertagen, für die Israeliten aber an einem Samstage und ihren im nachstehenden §. angeführten Feiertagen die Verpflichtung zur Präsentation, und zur Aeußerung über die Acceptation nicht Statt. Fällt demnach der letzte Tag der im vorigen §. erwähnten Zeitfristen auf einen dieser Tage, so kann die Präsentation oder die Aeußerung in Betreff der Acceptation auf den nächstfolgenden Werktag verschoben werden.

§. 55. Die israelitischen Festtage sind, außer dem allwochentlichen Samstag, folgende:

a) Pessach, das Osterfest, oder das Fest des ungesäuerten Brodes, am 15., 16., 21. und 22. des Monats Nison (gewöhnlich im April), die Zwischentage, nämlich der 17., 18., 19. und 20. sind halbe Festtage, an welchen die Präsentation und Aeußerung wegen der Acceptation nicht nur geschehen kann, sondern sogar zu geschehen hat.

b) Schebuos, das Pfingstfest, oder das Fest der Erstlinge, am 6. und 7. des Monats Sivon; gewöhnlich im Juni;

c) Rosch-haschana, das Neujahrsfest am 1. und 2. des Monats Tischri; gewöhnlich im September;

d) Jomkipur, das Fest der Aussöhnung, zehn Tage nach dem Neujahrsfeste.

e) *Sukes* (Lauberhütten): a sátoros ünnepek, Tischri havának 15-ik és 16-ik napjain, Mindszent havában.

f) *Schmini-Azeres:* a tíz parancsolat ünnepe, Tischri hava 22-én.

g) *Simchas-Tora:* az örömünnep, ugyanazon hó 23-ik napján.

56. §. A szombatot vagy az elébbi szakaszban kitett ünnepeket megelőző napokon az izraelita az elfogadás iránt nyilatkozni csak délutáni három óráig köteles.

57. §. A hazai vásárokra szóló váltók iránt, az elfogadás végetti bemutatás illetőleg, a vásárok időszakához képest, következők határoztatnak: nevezetesen:

a) Azokat, mellyek egy napnál tovább nem tartó vásárokra szólanak, bemutatni nem szükséges.

b) Azokat, mellyek tovább egész 8 napig tartó vásárokra szólanak, a vásár első napján kell bemutatni.

c) Azokat, mellyek 8 napnál tovább tartó vásárokra szólanak, a vásár első hetében kell bemutatni; de ez berekesztőleg szombatig akármikor történhetik.

97. §. A vásárokra kelt váltók lejárta különbözik, nevezetesen:

a) Egy napi vásárokra szóló váltók a vásár napján.

b) Egy napnál tovább nyolcz napig terjedő vásárokra szólók a vásár utolsó napjáig.

c) Nyolcz napnál hosszabb vásárokra szólók a vásár második hetében szerdáig lejárnak.

109. §. A fizetés napján rendszerint déli 12 óráig kell a fizetést teljesíteni; ezen szabály alól az egy napi vásárokra szóló váltók kivétetnek, melylyeknek ideje délutáni 4 óráig tart.

112. §. A váltóbeli sommát a váltóban kitett pénz nemében kell fizetni; ha ez iránt a váltóban emlités nincsen, 20 ftos conventiós pénzláb értetik.

135. §. Minden óvásnak különösen, habár ugyanazon egy oklevelen több foglaltatnék is, dija 2 pengő forint; ezenkivül a netalán megkivánt fuvarozási bér megtéritendő.

193. §. Ha a váltó-tulajdonos valamely ingó javakra *zálog-jogot* nyert, ezen joga még akkor is megszorítás nélkül fenmarad, ha időközben a *zálogolo* ellen *csődület* (Concurs) támadott.

Mindazonáltal ha a váltó-hitelezőnek végrehajtás általi tökéletes kielégítése után a zálog árából valami marad, a *felesleg* a csődület alatti tömeghez csatolandó.

e) Sukes, das Lauberhüttenfest, am 15. und 16. des Monats Tischri; im October;

f) Schmini-Azeres, das Fest der zehn Gebote, am 22. Tischri;

g) Schimchas-Tora, das Freudenfest, am 23. desselben Monats.

§. 56. An den Tagen, welche vor dem Samstag oder vor den im vorhergehenden §. erwähnten Feiertagen fallen, ist der Israelite zur Aeußerung in Betreff der Acceptation nur bis 3 Uhr Nachmittags verpflichtet.

§. 57. Die Präsentation zur Acceptation der auf inländische Märkte lautenden Wechsel hat in folgenden, mit Rücksicht auf die Dauer der Märkte festgesetzten Fristen zu geschehen:

a) Wechsel, welche auf Märkte, die nicht länger als einen Tag dauern, lauten, brauchen nicht präsentirt zu werden;

b) welche auf Märkte, deren Dauer länger, aber nicht über 8 Tage ist, gezogen sind, müssen am ersten Tage des Marktes präsentirt werden;

c) die aber auf Märkte von längerer Dauer als 8 Tage zahlbar sind, müssen in der ersten Woche des Marktes präsentirt werden; doch kann dies bis einschlüssig Samstag wann immer geschehen.

§. 97. Die Verfallzeit der auf Märkte gestellten Wechsel (Meß-Wechsel) ist verschieden; Wechsel, die

a) auf Märkte gezogen sind, welche nur einen Tag dauern, verfallen an diesem Markttage;

b) die auf Märkte von 2—8 Tagen gezogen sind, verfallen am letzten Tage des Marktes;

c) die auf Märkte, welche länger als 8 Tage dauern, gezogen sind, verfallen am Mittwoch der zweiten Woche.

§. 109. Die Zahlung eines Wechsels ist in der Regel am Zahlungstage, und bis 12 Uhr Mittags zu leisten; von dieser Regel sind nur die auf eintägige Märkte ausgestellten Wechseln ausgenommen, deren Zeit bis 4 Uhr nach Mittag fortläuft.

§. 112. Der Wechselbetrag muß in der im Wechsel ausgedrückten Valuta ausbezahlt werden; wird davon im Wechsel nichts gesagt, so ist der 20-Gulden Conventions-Fuß verstanden.

§. 135. Für jeden Protest insbesondere, auch wenn mehrere auf derselben Urkunde ausgefertigt sind, ist die Taxe von Zwei Gulden in Conventions-Münze zu entrichten; außerdem sind die etwa stattgehabten Fahrtauslagen zu ersetzen.

§. 193. Hat der Wechselbesitzer bewegliche Sachen als Pfänder eingehändigt erhalten, so kann er sein Pfandrecht ohne Beschränkung auch dann ausüben, wenn mittlerweile gegen den Eigenthümer des Pfandes der Concurs eröffnet worden ist.

Erübriget aber nach Vollführung der gerichtlichen Execution und hierdurch erfolgter vollständiger Befriedigung des Wechselgläubigers noch ein Rest des aus dem Pfande gelösten Kaufschillings, so gehört derselbe in die Concursmasse.

194. §. Ugyanazért ha a *zálog* valamelly elfogadott váltóból áll, azt lejártával a *zálogtartó*, habár időközben a tulajdonos ellen csődület támadott volna is, behajthatja és a váltóbeli sommából magát kielégítheti.

Ha azonban követelését a lezálogolt váltó felülhaladja, a felesleget a tulajdonosnak vagy a csődület alatti tömegnek kiadni tartozik.

195. §. E czélból zálogképen a váltót hátirat által is lehet a hitelezőre általruházni, a zálogbirtokos pedig azt mint *al-zálogot* (Afterpfand) tovább adhatja; mindazonáltal illy esetben azon somma, mellynek bátorságára a váltó zálogba adatott, a hátiratban kitétessék.

196. §. A zálog-birtokos az elzálogolt váltónak elfogadás vagy fizetés végetti bemutatása, az ovás-tétel és az óvásnak az illetőkkeli közlése körül minden szükséges lépéseket épen úgy, mintha e részben különösen meghatalmazva lenne, nem csak megtehet, hanem megtennie szoros kötelességében is áll annyira, hogy ha valamelly a váltóbeli követelés vesztét következtethető késedelmet okozna, nem csak a váltóbeli felesleget köteles a 194-ik szakasz értelmében a zálogolónak kiadni, hanem ezenfelül követelésére nézve, mellynek biztosítása végett a zálog adatott, voltaképen kielégítettnek tekintetik.

197.§. Ha a váltóbeli adósság biztosítására a hitelezőnek zálogkint status-papirosok adatnak által, szabadságában áll, a zálog ideje eltelvén, ezen papirosokat minden birói közbenjárás nélkül a fizetés napján volt bécsi *folyam* szerint vagy megtartatni vagy eladni; a felesleget azonban a tulajdonosnak, vagy csődület esetében a tömegnek, azonnal kiadni tartozik.

198. §. A váltóbeli *adós* pénzére vagy egyéb holmijére nézve, mellyek a váltóbeli hitelezőnek kezéhez törvényesen, nem tiltott úton jutottak, ezen utóbbi *megtartási* (Retentions) joggal bír, bár időközben az adós ellen csődület támadott.

Ennélfogva a pénzből követelése erejéig magát kielégítheti, a felesleget azonban a tulajdonosnak vagy a csődületi tömegnek kiadni tartozik; egyéb holmik pedig *váltó-zálogkint* tekintendők és azokkal a 193—197-ik szakaszok rendelete szerint bánhat.

199. §. Ezen 193—198-ik szakaszokban kitett jogokkal a váltó kibocsátója az intézvényezett ellen, ki a váltóbeli sommára nézve fedezve volt (Deckung), és mégis a váltó kifizetését megtagadná, és viszont az intézvényezett az intéző ellen, ha a váltó kifizetése által ennek hitelezője lett, egyenlően élhetnek.

200. §. Illyen zálogbeli jogokat nem csak szerződés vagy végrendelet, és ezekkel összekapcsolt általadás utján lehet szerezni, hanem az I-ső Rész

§. 194. Besteht das Pfand in einem acceptirten Wechsel, so kann der Wechselgläubiger, der das Pfand inne hat, den Wechsel auch im Falle eines, mittlererweile gegen den Eigenthümer ausgebrochenen Concurses, bei der Verfallszeit einheben und aus dem Wechselbetrage seine Forderung befriedigen. Uebersteigt der eingehobene Betrag des verpfändeten Wechsels die Summe, welche der Pfandinhaber zu fordern hat, so ist er schuldig, den Ueberrest dem Eigenthümer, oder im Falle eines Concurses der Concursmasse auszufolgen.

§. 195. In dieser Hinsicht kann der Wechsel auch mittelst Indossament auf einen Gläubiger als Pfand übertragen, und von dem Pfandbesitzer einem Dritten als Afterpfand ausgefolgt werden; doch muß in diesem Falle die Summe, zu deren Sicherstellung er verpfändet wurde, im Indossament ausgedrückt werden.

§. 196. Der Pfandbesitzer ist nicht nur berechtiget, mit dem verpfändeten Wechsel Alles zu unternehmen, was zu dessen Präsentation, zur Acceptation oder Zahlung, Protest-Erhebung und dessen Bekanntmachung gehört, so, als wenn er hierzu eigends bevollmächtiget wäre, sondern er ist sogar dieß alles zu thun streng verpflichtet, und zwar so sehr, daß er, wenn er sich hierin ein Versäumniß zu Schulden kommen ließe, das den Verlust irgend eines aus dem Wechsel sich herleitenden Anspruches nach sich zöge, er nicht nur den Ueberrest des Wechselbetrages im Sinne des §. 194 dem Pfandgeber verabfolgen muß, sondern außerdem als für seine Ansprüche, zu deren Sicherstellung ihm das Pfand verabfolgt worden ist, wechselmäßig befriedigt angesehen.

§. 197. Werden dem Gläubiger Staatspapiere zur Deckung seiner Wechselforderung in Pfand gegeben, so steht es ihm frei, diese nach Ablauf der Frist ohne Dazwischenkunft des Gerichtes zu seiner Befriedigung nach dem eben bestehenden Wiener-Cours zu behalten oder zu verkaufen, hat aber den Ueberrest dem Eigenthümer, oder im Falle eines Concurses, an die Concursmasse abzuliefern.

§. 198. Auf Gelder und andere Sachen des Wechselschuldners, welche der Wechselgläubiger auf eine gesetzliche, nicht verbotene Art in seine Inhabung bringt, gebührt diesem das Retentionsrecht, selbst im Falle eines über den Schuldner inzwischen eröffneten Concurses.

Mit den Geldern kann er sich demnach, soweit seine Forderung reicht, bezahlt machen, er ist aber schuldig, den Ueberrest dem Eigenthümer, oder im Falle eines Concurses der Concursmasse, zurückzustellen. Die anderen Sachen werden als Pfand betrachtet und fallen den Verfügungen der §§. 193 bis 197 anheim.

§. 199. Diese in den §§. 193 bis 198 enthaltenen Rechte stehen dem Aussteller eines Wechsels gegen den Bezogenen, welcher ungeachtet der erhaltenen Deckung den Wechsel nicht bezahlt hat, so wie dem Bezogenen gegen den Aussteller zu, wenn der erste durch die Bezahlung des Wechsels der Gläubiger des letzteren geworden ist.

§. 200. Das erörterte Pfandrecht kann nicht nur durch Contract oder Testament, und im Wege der mit denselben verbundenen Uebergabe erlangt

11-ik fejezetében meghatározott biztosítási vagy végrehajtási összeirásból és birói lezárásból is hasonló zálogjog származik.

Az 1844-ik VI. T. cz.

2-ik §. A váltókra zsidó betükkel tett bármelly irások érvénytelenek.

A megszűnt magyar váltótörvénynek az 1850-iki január 25-én kibocsátott legfőbb nyiltparancs által fentartott §§-ai közt az 1844-iki VI. törvény czikk 28-ik §-a is említetik. Ezen §. két részre oszlik, elseje *A.* alatt a váltóhamisításról, másodika pedig *B.* alatt az árúszerzési kötésekről szólván.

A mi az elsőt illeti, annak a váltóhamisítások körüli eljárásra vonatkozó rendeletei az 1852-iki September 1-ső napján életbe lépett fenyítőtörvény által, melly e tekintetben különös intézkedéseket foglal magában, megszüntetve lévén, az érintett 28-ik §-nak ezen része hatályon kivülinek tekintendő.

Annak második részét illetőleg pedig az általános polgári Törvénykönyvnek illy nemü szerződésekre nézve fennálló alapelvei szolgálnak sinórmértékül. Ugyanazért az érintett törvényszakasz szövegét egész terjedelmében felhozni fölösleges lett volna.

---

werden, sondern es entsteht ein gleiches Recht auch aus der in dem 11. Kapitel des zweiten Theiles bestimmten Sicherstellungsweise und executiven Beschreibung der Güter und gerichtlichen Sperre.

Aus dem Art. VI.: 1844.

§. 2. Die auf Wechseln mit jüdischen Buchstaben geführten was immer für Schriften sind ungiltig.

Unter den durch das a. h. Patent vom 25. Jänner 1850 aufrecht erhaltenen §§. des ehemaligen ungarischen Wechselgesetzes ist auch der §. 28 des Art. VI, 1844, angeführt. Dieser zerfällt in zwei Theile, deren erster unter A. von der Wechselverfälschung, der zweite unter B. von Lieferungs-Contracten handelt.

Was den ersten Theil anbelangt, so sind die Bestimmungen desselben über das Verfahren bei Wechselverfälschungen durch das am 1. September 1852 ins Leben getretene Strafgesetz, worin hierüber besondere Anordnungen enthalten sind, aufgehoben worden, demgemäß dieser Theil des §. 28 bereits als unwirksam zu betrachten ist.

Hinsichtlich des zweiten Theiles dienen die Grundsätze des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches, welche für Verträge dieser Art maßgebend sind, zur Richtschnur. Es entfällt somit die Nothwendigkeit, den Text dieses Gesetzparagraphes nach seinem ganzen Inhalte hier anzuführen.

Igazítások.

Lap.	*Felelet.*	*Sor.*	*Helyett.*	*Olvasandó.*
8,	12,	7,	képvisolöik,	képviselöik;
24,	48,	2,	kerességgel,	kezességgel;
34,	64,	2,	hónapig,	köznapig;
52,	105,	2,	lejárától,	lejáratától;
70,	111,	2,	a követelhető	követelhető;
72,	111,	1,	hogy	vagy;
116,	124,	2,	tulajdonosához,	birtokosához;
170,	10,	6,	kézbesítéséről,	kézbesítésétől;
176,	21,	2,	ezan,	ezen;
178,	22,	3,	végrehatározat,	véghatározat;
178,	24,	5,	polgári rendtartás,	polgári perrendtartás.

Nyomatott Wigand Fr. Károlynál Posonyban.

